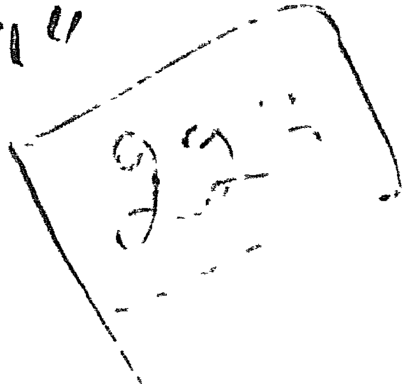
3039

Acc.No 00122.0

Bruhajjyothi sārnava
(Misra skandha)

"Hari Krishna"

19.00
बृ 431

यह पुस्तक निजाम शहर औरंगाबादमे श्रीगायत्रीमंदिर विद्याप्रकाशछापखानेमे पंडित हरिकृष्णत्र्यंकटरामके
पाससे मिलेगा किंमत ॥-

॥इतिबृ० मिश्रस्कन्धेउपोद्घातपूर्वकशिवभृगुगुरुलिखितमुहूर्त्तनिरूपणंनामाद्वितीयोऽध्यायः समाप्तः॥

यह पुस्तक सन१८६७का आक्ट२५ मुजब रजिष्टरके सबतहेसेहक्क मालकने रखाहै

तुकारयेत् ऐशान्यांदिशमाश्रित्यकान्तशब्दस्यकारणं ५० चतुश्चत्वारिंशतज्ञानाख्यान्ज्ञानकार्यंतुकारयेत् ऐशान्यांजंबुकारावंश्वानंवागर्जितंनरं
५१ अथक्षेपकोद्दौ पंचचत्वारिंशच्छांतिनामाशांतिकर्मसमारभेत् पूर्वस्यामश्वशब्दंचदर्शनंवानिरूपितम् ५२ षट्चत्वारिंशके मोक्षाख्ये चार्तो
समाचरेत् पश्चिमेशुभवार्त्तांचज्ञानवार्त्तांचश्रूयते ५३ सप्तचत्वारिंशत्श्रीनामाधान्यादिकारयेन्नरः सौम्यांतुदिशमाश्रित्यसद्वार्ताक्षोभधार
णं ५४ अष्टचत्वारिंशाच्चकाख्यानिक्षपातानिकारयेत् वारुणींदिशमाश्रित्यवायुशब्दस्यविद्यते ५५ एकोनपंचाशत्सत्राख्यासत्रकर्माणि
कारयेत् पूर्वांदिशंसमाश्रित्यगोशब्दंविद्यतेभृशं ५६ पंचाशत्पन्नामाख्यासंग्रहाणिचकारयेत् प्राचीं तुदिशमाश्रित्यमूषकध्वनिरेवच ५७ एकपं
चाशच्चतुर्नामाकन्यावस्त्रादिकारयेत् पूर्वांदिशंतथाक्रोशंपुरुषस्यभयस्यच ५८ द्विपंचाशदतिज्ञानाअक्षराणिचकारयेत् वारुणींदिशमाश्रित्यव
न्हिशब्दस्यधारणं ५९ त्रिपंचाशद्युगनामाहलादिग्रहणंशुभं दक्षिणांदिशमाश्रित्यगान्धर्वंश्रूयतेभृशं ६० चतुःपंचाशद्वनामाअर्थसंग्रहणेहि
ता पूर्वांदिशंसमाश्रित्यश्वाघोषंकारयेन्नरः ६१ पंचपंचाशद्गिरिनामास्थापनादीनिकारयेत् आमिषंदृश्यतेयाम्यामश्वशब्दस्यधारणं ६२
षट्पंचाशद्द्विजोनामशांतिकर्माणिकारयेत् विहगस्यस्वरंविद्यान्नैरृत्यांब्राह्मणस्यच ६३ सप्तपंचाशत्सावित्रीस्नानकार्यंतुकारयेत् वारुण्यां
दृश्यतेविद्वान्ब्राह्मणःशिष्यसंयुतः ६४ अष्टपंचाशत्त्विराख्यासर्वाविरक्रियाभवेत् सौम्यांदिशंसमाश्रित्यजनशब्दंचश्रूयते ६५ एकोनषष्टिः
सन्नामानेककर्माणिकारयेत् याम्यायांविद्यतेवार्त्तागजानांभूषणस्यच ६६ पार्श्वेविष्णोस्तुनाम्नाख्यावृक्षादिसहसंयुताः पूर्वांतुदिशमाश्रित्यअग्नि
शब्दस्यधारणं ६७ एवंसंज्ञानिकर्माणितत्कर्माण्याचरेद्बुधः अश्वादिनादिनाभेदैराशिभागक्रमादमी: ६८ कृतकृत्यानिरयाणिद्वेशज्ञाती-
निभाषितं लघुहोराक्रियाभेदामासनक्षत्रभेदतः ६९ माससंज्ञाततःप्रोक्तावात्यसंज्ञास्तथैवच नक्षत्रसंज्ञाःपूर्वोक्ताएवंसंज्ञाविधिंपरां ७० षट्
कोणसंज्ञाहोरादिदैवमेवंविनाडिका त्रिमात्राकालसंज्ञाख्यापूर्वोक्तास्याविधानतः ७१ नक्षत्रसहितानाड्यःफलानिचपृथक्पृथक् शोकदेशादिभेदानिसंज्ञाभे
दस्यकारणं ७२ आवितोक्रमिणाच्चारोदिग्विभागस्यभेदतः एतेक्रमवशात्कर्तुःकार्यंकारयतेबुधः ७३ इतिश्रीज्योतिर्विदकुलावतंसव्यंकटरामात्मज
हरिकृष्णनिबंधितेबृहज्ज्योतिषार्णवे षष्ठेमिश्रस्कंधे मुहूर्त्तलिखितमुहूर्त्तनिरूपणंनाम प्रकरणं षष्ठं समाप्तोऽयंद्वितीयोऽध्यायः॥२॥ ॥ ॥

श्रीगणेशायनमः अथऋतुचर्यानिरूपणाध्यायः उक्तंचकामसमूहे तत्रतावद्वसन्तः ईदृग्वसन्तविभवेनवधूजनस्या
भिमौक्तिकमेणदिवसाःपरिदर्शयन्ति शंकेनपापारिमलेनयथातथैतायामानवीनवतितामिवसंकुर्वंति १ भिन्दन्तस्त्वंसनालीकन
लसुकुलजांधूलिमुद्धूलयन्तश्चुम्बन्तःफुल्लवीथीपरिमलबहुलान्चम्पकान्कम्पयन्तः आरादारामसीमातटघटितघटीयन्त्रनि
र्मुक्तधाराधारामाराधयन्तःश्रमजलदिपरोवात्यमीगन्धवाहाः २ कावेरीतीरभूमीरुहभुजगवधूमुक्तमुक्तावशिष्टः कर्णाटीक
चीनपीनस्तनवसनदशालोलनिस्पन्दमन्दः लीलालाटीललाटालकलुलितलतालास्यलीलाविलोलः कर्णाटोदाक्षिणात्यःप्र
सरतिपवनःपांथकांताकृतान्तः ३ महीरुहाणांविलसंतिपल्लवानवान्वाभिप्रतिमावनेवने असौवसन्तःशिशिरस्यनस्थलोनित
सम्भूमिंदहतिकुधादिव ४ वसन्तप्रारंभेचिरविरहखिन्नासहचरी यदिप्राणान्मुञ्चेत्तदपिवधभागोभवतिकः वयोवासन्तेह्योनानि
धमविशेषोभवतिविस्मृशन् कुहूरितिअक्तोपिकनिकरझंकारमशृणोत् ५ किंशुकाःकुसुमिताःकलकंठैःकूजितैर्मुकुलिताःसहका
राःनागतःप्रियतमइतिविह्वलेकागतिर्मधुरुपागतएवः ६ बोधयन्नपिकारेणवधूनांमानसेऽपि रोधाकुलजनसम्मतोमिक
तमस्यवियोगेकामगतिर्मधुरुपागतएवः ७ नितंबिनीचुम्बितवक्त्रपद्मःशुकापिकंचूतलतांकुरेण स्मरन्मुदाराजभुजंगभूमि
स्मतोमसंगस्यवसन्तराजः ८ शोणाश्शोभैरनन्तुःपलाशान्पुष्पोत्कांत्यस्यसुकेशपाशे चूतांकुरोनिष्ठतिकोकिलास्ये-भूताश्च
श्चोसौकथितोवसन्तः ९ कुसुमितसहकाराःकिंशुकाशोकनागाविकसितवननागोमागधीदिव्यगंधा जनयतिमदरागंकोकि
काशब्दितंचप्रवरपुरुषसव्योवर्ततेश्रीवसन्तः १० वसन्तेशीतभीतेनकोकिलेनवनेरुतं अंतर्जलगताःसर्वेश्चातुकामाइवोत्थि
ताः ११ असौमरुच्चुम्बितपुष्पकेसरःप्रसन्नताराधिपसंगशर्वरी वियोगिनीमानविघातदक्षोवसन्तकालोहनुमानिवागतः
१२ ध्यात्वासमस्तगुरुकार्यविधौसमर्थाश्रीशारदांकविजनस्यमुखेवसन्तीं आनंदपूर्णगुरुपादयुगंप्रणम्यव्याख्यांविधायसुरभे
रवयत्यनन्तः १३ इतिवसन्तः अथग्रीष्मवर्णनं वह्निर्भोविलसन्तिकाष्ठादिभृशंमन्दोपिसंदीपयन्नंगारक्षानिलानंगरंगजानितां

सम्भोगिनीनांहरन् सुस्पर्शश्चवने नयन्परिणतिंजम्बूतरूणांफलं व्यूढमोदकदंबपुष्पसुरभिर्ग्रीष्मांतवातोववौ १४ धारायंत्र
तुषारसारकणिकानिर्वापिसौधोदरं श्रीखण्डागुरुधूपवासरुचिरं हर्म्यं सचन्द्रोदयं शय्यापुष्पमयीचचंदनरसः कर्पूरकस्तूरि
का वासःस्वस्थमकंचुकाःप्रियतमाग्रीष्मेसुखस्पास्पदं १५ तल्पंताम्ररसंताडीतिलकंतारकापतिः तालवृन्तस्तरंगिण्योग्री
ष्मेसमसुखावहः १६ इतिग्रीष्मः अथप्रावृड्वर्णनं क्षिप्ताक्षालीकृत्यप्रसभमपहृत्याम्बुसरितांप्रतापोर्वीदुत्खांवनगहन
तशोष्यसकलं कसंप्रत्युत्पांश्चृर्तयइतितदन्वेषणपरास्तडिद्दीपालोकाद्दिशिदिशिचरंतीहजलदाः ध्वर्षाकालेघनालेवले-
हमुदकृयांतिपालेविशाले निविडिलिधिखिप्पडहडपडपोलंबगुञ्जोनरेशः चुल्हीगेहस्यमध्येकुरुकुरुकुरुतेभुञ्जभुञ्जी
शून्यागारस्यमध्येघनतररहितंरासभोरारटीति १८ तरुणीतुरंगलाहण्यं तरुणस्तपनातपः तमरसंश्रुतिर्वृधवर्षासमसु
खावहाः १९ अथशरद्वर्णनं सुस्पर्शाशालिगोपीरिकटकुक्कुटाभोगभोगाभिरामप्रोन्मीलत्सप्तपर्णप्रसवपरिसरप्रासमोदाण्डमोयाः को
दारोदारवारिकुमुदांदोलनप्रौढलीलाःपांथस्त्रीणांमनिघ्नाःप्रियरतसुखदाःशारदावांनिवाताः २० परिमलमिलितालिमालतीपुष्पमालासुर-
भिघुसृणमिश्रंचन्दनालेपनंच तुहिनकिरणरश्मिर्ध्वंतकादापिदोलाशरदिसुखविभूत्यैकामिनीकामलीला २१ अथहेमन्तवर्णनं हेमंते
दधिदुग्धसर्पिरशनामांजिष्ठवासोभृतः काश्मीरद्रवसांद्रदिग्धवपुषःस्विन्नाविचित्रैरतैः वृत्तोरुस्तनकामिनीजनकृताश्लेषागृहाभ्यंतरेतां
बूलीदलपूगपूरितमुखाधन्याःसुखंशेरते २२ तैलंताम्बूलतूलीलाग्नवतीपदी तप्तोदकंतरुण्यश्चशीतेसमसुखावहाः २३ अथशि
शिरवर्णनं किंचिद्द्रुमान्मुकुरयस्तरस्तमालान्हेमन्तमन्तमदनंमदयन्जनेषु लीलायतेनमलयाचलचूतमालाद्रानातिमारुतइ
तःकिलशीशरोयं २४ उष्णाहिमाश्यादिवभेदसुभ्रुवांकुचमहाचलदुर्गं आश्रयन्त्युवजनःसुदितात्मातंनपंचविशिखोपिविषेधे २
५ विद्वज्जनसभानंदीमंत्रीनारायणात्मजः मण्डनस्तस्यपुत्रेणवर्ण्यतेचार्तवोधुना २६ अऋतूनांविशेषवर्णनंसंहितास्कंधेप्रतिपादि
तम्द्रष्टव्यम् इतिश्रीहरिकृष्णविनिर्मितेबृहज्ज्योतिषार्णवेमिश्रस्कंधेऋतुचर्यानिरूपणनामाद्विषष्टितमोध्यायःसमाप्तः ६२

अथबृहज्ज्योतिषार्णवषष्ठमिश्रस्कंधाध्यायानुक्रमणिका

इति बृहज्ज्योतिषार्णवे मिश्रस्कंधाध्यायानुक्रमणिका समाप्ता ॥ ॥

विशेषप्रत्येकज्ञानार्थमनुक्रमणिकातु तत्तदध्यायमध्ये विस्तरतया प्रतिपादिता दृष्टव्या

श्रीगणेशायनमः आदिनारायणोब्रह्माविष्णुरुद्रादिदेवताः यस्यानुवर्त्तिनस्तस्मैनमोगोलोकवासिने १ संत्वेतइतिशेषः शिष्टास्तावच्छास्त्रारंभे सर्वारं
भाहिदोषेण धूमेनाग्निरिवावृताइतिशास्त्रेण सर्वारंभेष्वंतरायप्राप्तौसत्यां धर्मेणपापमपनुदतीतिश्रुतिसिद्धंप्रयोजनमास्थाय स्वस्तिनइंद्रोवृद्धश्रवाइतिश्रुति
लिंगाच्चग्रंथस्यनिष्प्रत्यूहपरिसमाप्तयेमंगलमाचरंति तस्मान्माध्यंदिनीयोब्राह्मणोहरिकृष्णः श्रीकृष्णप्रसादादेवासमाप्तिर्ज्योतिःशास्त्रस्यषडंशिस्कंधचिकी
र्षुरशेषप्रत्यूहोपशांतये अभिमतदेवतानमस्कारलक्षणंमंगलमाचरति प्रणम्येति हिमात् हिमालयाज्जातापार्वतीतत्सुतंपुत्रंगणपतिंसंपूर्णविघ्नान्विशेषेणच्छे
दयतीतितं सुबुद्धिरेवधनंददातीतिसातांईशं बटुकनाथं गुरुं पितरंज्योतिःशास्त्रप्रवीणं वेंकटरामसंज्ञकंप्रणम्येतिसर्वत्रसंबंधः ततोग्रंथारंभंकरोमीतिशेषः १ पुन
रपीष्टदेवतांप्रणमति स्वस्तीति स्वस्तिश्रीमदितिमंगलशब्दः अहंतमीश्वरंवंदेनमस्करोमीत्यन्वयः कथंभूतंतंअभीष्टंददातीतितंपुनःकीदृशंपराशिवाश

श्रीगणेशायनमः प्रणम्यहिमजासुतंसकलविघ्नविच्छेदकं सुबुद्धिधनदांतथाभगवतीमहंशारदां स्वभीष्टफल
दायकंबटुकनाथमीशंगुरुं ग्रहर्क्षगणसंविदंविबुधवेंकटाख्यंततः १ स्वस्तिश्रीमदभीष्टदंपराशिवाशक्त्यात्मजंभैरवं

क्तिः आदिमहालक्ष्मीस्तस्याःआत्मजंपुत्रं सदाशिवांकमारूढाशक्तिरिच्छाह्वयाशिवामहालक्ष्मीरितिख्यातादेवीसर्वगुणान्वितेतिशिवपुराणात् मार्कंडेयपुरा
णोक्तदुर्गारहस्ये आदिमहालक्ष्मीसकाशादेवलक्ष्मीकालीसरस्वतीनांब्रह्माविष्णुमहेश्वराणांचोत्पत्तिःप्रतिपादिताइत्यनेनाप्रमप्यवतारः ब्रह्मविष्णुशिवेतिरू
पत्रयेणकार्यपरत्वेनज्ञातइतियोनितांतस्यातिव भैरवंभीषणस्वरूपं पुनःकीदृशमितिसंहारस्थितिजन्मकारकमयैस्त्रिभिर्वर्णैः संयुतं कल्पांतेस्वोदरेवि
श्वस्यभरणात् भकारःसंहारवर्णः प्रथमः विश्वस्यरमणात्प्रकटनात् रकारः स्थितिवर्णोद्वितीयः स्वोदरेभारितस्यविश्वस्य पुनर्वमनात् वकारोजन्मकार
कवर्णस्तृतीयः अतएवभैरवइतिननुरूपत्रयेकिंप्रमाणमित्युक्तेवामनशिवपुराणयोरंधकासुरवधार्थेरुद्रांशावतारोयंभैरवइतिविस्तारेणप्रतिपादितंदृष्टव्यं
तत्रैवविष्णवंशोभैरवमहात्म्येप्रमाणंप्रतिपादितं तत्रत्यं किंचिदाह प्रचंडदैत्यैः सहयुद्धेनतेषांसंहारेणच महालक्ष्म्याःक्रोधप्रदीप्तेतच्छांत्यर्थंब्रह्मादयोनकोपि

समर्था: विकला: संत: विष्णुंमार्ययामासुस्तदा विष्णुर्बटुकरूप: सन् महालक्ष्मी समीपंगत्वानृत्यमकरोत् बटुकरूपंनामंकोऽर्थ: तदुक्तंतंत्रे षट्चाष्टौ बटुक: साक्षान्नववर्षेगणेश्वरइतिवचनात् तदाप्रसन्ना महालक्ष्मी: त्वंकोभवान् बटुक: साक्षान्मायावीयेनमोहिता तदाबटुकोवाचाहं विष्णुस्तवक्रोधशमनार्थममुनास्वरूपेणागत: तच्छ्रुत्वालज्जिताजातालक्ष्मी: स्वपतिंज्ञात्वा भैरवो भूतनाथश्चेत्यादिप्रभुर्विष्णुरितिवह्निरित्यंतेनाष्टोत्तरशतनामस्तोत्रेणस्तुतिमकरोत्तेनप्रसन्नो बटुभैरव: अन्यच्च देवकीगर्भसंजातोदेवकीसेवक: कुठुरितिरुद्रपामलेबटुसहस्रनामस्तोत्रेचोक्तं ब्रह्मांशावतारेचप्रमाणमुक्ततंत्रेव जगद्धर्ता जगत्कर्ता वाणीपतिर्विशारदइति पुन: किंभूतं बटुकइतिआख्यानामयस्यतं पुन: कीदृशं संसारदु:खनाशकं पुन: कीदृशं कल्पांतेदिगिभारिनाख्यमुदितं कल्पांतेब्रह्मदिनांते दिशांइभादिग्गजाश्चत्वारस्तेषामरि: सांकर्षणोरुद्रस्तस्यनाट्येनमुदितस्तं अथवा कल्पांते ब्रह्मण: शतवर्षांतेमहाकल्पांते दिगिभेन्द्रनाट्यमुदितमितिपाठे दिगिभा: द्वादशदिग्गजास्तेषामिन्द्र: अनंत: तस्यनाट्यंनर्त्तनंतेनमुदित: द्वादशदिग्गजा: के इत्युक्ते चत्वारोदिग्गजा:

संहारस्थितिजन्मकारकमयैर्वर्णैस्त्रिभि: संयुतं वंदेतंबटुकाख्यमीश्वरमहंसंसारदु:खापहं कल्पांतेदिगिभारिनाट्यमुदितंश्रीशैवरूपंपरं २

लोकालोकपर्वतेनिवसंतिश्रीभागवतेप्रसिद्धा: अष्टौचभूमेरध: अनंतसमीपे भूमिमवष्टंभयंतास्तिष्ठंतितेषांनामानिचामरकोशे ऐरावत: पुंडरीकोवामन: कुमुदोंजन: पुष्पदंत: सार्वभौम: सुप्रतीकश्चदिग्गजाइति अनंतस्यनर्त्तनंकिमर्थमित्युक्ते भूमिधारणकार्यभारस्यत्यागयोगेनानंदत्वादिति ननु अनंतनर्त्तनेनास्य आनंद: किमर्थमित्युक्ते एवमानंदेननर्त्तमानस्यानंतस्याप्यहंसंहारं करिष्यामीतिहर्षितोजात: यतोयंमहाभैरव: तथाचोक्तं क्वकाशा: क्वसमीरण: क्वदहन: क्वापश्चविश्वंभर: क्वब्रह्मा क्वजनार्दन: क्वतरणि: क्वेन्दुश्चदेवासुरा: कल्पांतेप्रभटनप्रमुदित श्रीसिद्धयोगीश्वरोक्रीडानाटकनायकोविजयतेदेवोमहाभैरवइतितथाच विष्णुगर्वहरणार्थमपिभैरवावतारोगृहीतइत्युक्तं ब्रह्मवैवर्त्तकृष्णखंडोत्तरभागे नारदंप्रतिश्रीनारायणेन महाविष्णोरहंकारोबभूवसहसातेच सर्वमक्षोमकूपेषुविश्वान्येवाहमीश्वर: संहारेभैरवोभूत्वातंजग्रासस्वलीलया स्थितोमूर्ध्निमशेषेवप्रसारंतंचकारस: सर्वात्मानंध्यायमानं स्तुतंभीतंकृपानिधि: तच्छरीरं सुसंपन्नंपुनरेवचकारसइतिपुन: कीदृशंश्रीशैवरूपंशिवस्यइदंशैवंश्रियायुक्तंचततरूपंयस्यतं विशेषेणाष्टभैरवेषुश्रीशिवांशस्यैवप्रादुर्भावत्वाच्छैवरूपमित्युक्तं अयंबटुकावतारस्तुविष्णोरंशइतिभाव: परंश्रेष्ठमिति २.

अथग्रंथकर्त्तुर्ग्रामवर्णनं कर्त्तुंग्रामनामोत्पत्तिमाह यवनाष्टकेति श्रीभागवते कलौ भविष्यन्नृपवर्णनप्रसंगेन नृपंप्रति श्रीशुकेनोक्तं अष्टौचयवनाभाव्या श्चतुर्दश च पुल्कसाः भूयोदशगुरुंडाश्चमौनाएकादशक्षितिमितिवचनात् यवनानामष्टकंतस्य मध्यस्तस्मिन् औरंगजेबनामकः बादशाहः पराक्रमवानासीत् दिल्लीदेशाधिपः इंद्रप्रस्थस्यैवाधुनिकंनामदिल्लीदेहलीतिवा अष्टौयवनाः के इत्यपेक्षायामाह नामानि आरौ शालिवाहनशके ११११ एकादशोत्तरैकादशशतमे वर्षे श्रीतिमिरलिंगनामाभूपतिः तस्यराज्यवर्षाणि ६० ततोबाबरसाहवर्षाणि ५६ हमाउनवर्षाणि ५१ ततो अकबरशाहवर्षाणि ५५ जाहांगीरशाहवर्षाणि २२ साहिजाह वर्षाणि ३२ अवरंशाहवर्षाणि ४८ बाहादुरशाहात्मज १२ आलमगीरबादशाह वर्षाणि ५४ स अवरंगजेबः पूर्वजन्मनि मुकुंदब्रह्मचारि

यवनाष्टकमध्येभूदौरंगजेबाख्यवीर्यवान् दिल्लीदेशाधिपःपूर्वंसर्वविद्याविशारदः ३ एकदादिग्जयार्थंयोनिर्जगामबलान्वितः गत्वावाराणसीक्षेत्रबलाद्दृष्ट्वादिवौकसां ४ छलवेकारयामासक्रातेविश्वेश्वरंशिवं बोधेश्वरं कालिकत्तपत्तनपूर्वादिक्स्थितं ५ रुद्रावर्त्तमध्यदेशेब्रह्मावर्त्तमतःपरं पश्चिमेद्वारकांगत्वासोराष्ट्रेसोमनाथकं ६ औंकारंत्र्यंबकंदृष्ट्वाशिवालयमथागमत् तत्रघुश्मेश्वरंदेवंनत्वाश्चर्यंव्यलोकयत् ७ तल्लिंगेऽजमुखंदृष्ट्वाभाविष्यज्जन्मसूचकं महाक्रोधेनसंयुक्तस्तृणभारांशिवोपरि ८ कृत्वाग्निंज्वालयामासज्योतिर्लिंगंमनोरमं ततोदेवगिरिंनामदुर्गंवीरदुरासदं ९ जेतुंस्वकंपुरंगत्वालक्षसैन्येनसंयुतः दुर्गस्थेनततोयुद्धंद्वादशाब्दंचकारह १० तत्रापिदुर्गंनोजित्वास्वस्थानंगंतुमुद्यतः दुर्गस्थेनतदाप्रोक्तंयवनेंद्रहशाश्वतं ११

स्तणइति ज्ञाने कस्यचित्त्ययं अमूलत्वादुपेक्षितं ३ अवरंगजेबस्यदिग्जयमाह एकदेतिस्पष्टोऽर्थः ४ . ५ ६ ॐकारमिति शिवालयंतन्नामकंक्षेत्रं तत्रक्षेत्रेघुश्मेश्वरनामकंज्योतिर्लिंगंनत्वा ७ दर्पणतुल्येतल्लिंगे भाविष्यज्जन्मसूचकंमेषमुखंदृष्ट्वाक्रोधेनतल्लिंगंज्वालयामासेतिद्वितीयेनान्वयः ८ ततो देवगिरिनामकंदुर्गंलोके दौलताबादेतिविख्यातं ९ १० ११ .

१२ रवड्गपुरं खड्गेश्वरशिवालययुक्तं रुघुग्रामं पूर्वं यत् तस्यैव स्वनाम्ना औरंगाबादेति बृहन्नगरमकरोत् १३ तन्नगरं याम्यप्रदेशमध्येनामदक्षिणमहादे शांतर्गत महाराष्ट्रदेशे प्रसिद्धं अथ तत्पुरस्याष्टदिक्षु तीर्थक्षेत्राण्याह तत्पुरादित्यष्टाभिः १४ १५ १६ १७ १८ नगरूपं पर्वताकारं पर्वतोपरीत्यर्थः १९

बसशाधिन्चराजस्त्वमेतत्सर्वंतवेवाहि अन्यस्मैत्वांत्रतेवीरकस्मैदास्यामिनिश्चितं १२ औरंगजेबोपितद्वाक्यं श्रुत्वारवड्गपुरंमहत् स्वनाम्नानगरंचक्रेह्यौरंगाबादसंज्ञकं १३ याम्यप्रदेशमध्येतद्विख्यातंजगतीतले तत्पुरात् पूर्वदेशेतुजनमारीतिविश्रुता १४ मनुजैः पूजितादेवीसर्वाभीष्टफलप्रदा स्मशानवासीहनुमानाग्नेयांदिशिसं स्थितः १५ क्रूरकर्माभिलाषाणांप्रत्यक्षफलदायकः मल्लारिदेवोयाम्यायामस्यास्तेयोजनार्धके १६ प्रतिष्ठान पुरंक्षेत्रंक्रोशाष्टदशकेस्थितं चंद्रवंशीनृपोयत्रराज्यंचक्रेपुरूरवाः १७ नैर्ऋत्यांगोतमीतीरसाम्राज्यक्षेत्रमु त्तमं नृसिंहाधिष्ठितंस्वर्गदायकंयोजनत्रये १८ पश्चिमेच्यवनक्षेत्रंसर्वर्षिगणसेवितं अस्तियोजनमात्रेतुनग रूपंमनोहरं १९ तद्वामतोदेवगिरिर्दुर्गरूपोविराजते द्वियोजनेचवायव्यांशिवक्षेत्रंतुयत्रवै २० वसतीस्मसदा देवोघुस्मेशोज्योतिलिंगकः उत्तरस्यांक्रोशमात्रेहरस्यक्षेत्रमुत्तमं २१ अथग्रंथकर्तुर्वंशवर्णनं तत्ररवड्गपु रेदीनःश्रीगोतमकुलोद्भवः गुर्जरौदीच्यज्ञातीयोमंछारामाभिधोद्विजः २२ सदानामाचतत्पत्नीततोजा तःसुतोमहान् नाम्नाव्यंकटरामेतिज्योतिःशास्त्रविशारदः २३

देवगिरिर्महापर्वतः श्रीभागवतस्कंदपुराणयोः प्रसिद्धमाहात्म्यः २० हरस्यक्षेत्रं हरस्थलं हरासिद्धिक्षेत्रमितिनामद्वयेनविख्यातं ब्रह्मपुराणे प्रसिद्धमाहात्म्यं २१ अथग्रंथकर्तुः प्रपितामहादिपूर्वकं वंशंजातिकुलादिभेदंचाह तत्रेति तत्ररवड्गपुरे औरंगाबादनगरे दीनः अत्यार्जववृत्तिर्नचोद्धतइति श्रीगोत म कुलोद्भवः गोतमगोत्रोद्भवः गुर्जरः गुर्जरदेशब्राह्मणः माइभट्टशर्मणः पुत्रः मंछारामनामकः ब्राह्मणः आसीत् २२ मंछारामस्यस्त्रीसदानामकीमंछा

रामनामकः ब्राह्मणः आसीत् २२ मंछारामस्य स्त्री सरानामकी मंछारामपुत्रः त्र्यंकटरामः ज्योतिःशास्त्रवेत्ता २३ तस्यत्र्यंकटरामस्य ममापि तु
ममच ज्ञातिप्रमाणमुक्तं सिद्धपुरक्षेत्रमाहात्म्ये किमर्थं ज्ञातिप्रमाणकथनमित्युक्ते तत्र गोत्रशाखावटंकं च ज्ञातिं प्रवरशर्मं च देवीं गणपतिं यक्षं न वजा
नाति वाडव इति वचनात् औदीच्यसहस्रब्राह्मण इति ज्ञातिनामैकं आदौ मूलराजा विभागत्रयेण पंडित आचार्य मेहेता इति गुणत्रयेण युक्तेभ्यः स्त्रीभ्य
ब्राह्मणेभ्यः सिद्धपुरसमीपस्थं पुष्पादलसंज्ञं ग्रामं दत्तं तत्र पंडितेत्यवटंकः गौतमांगिरसौतथ्येति प्रवरत्रयोपेतं गौतमगोत्रं शुक्लयजुर्वेदांतर्गतवाजिमा
ध्यंदिनीशाखा धन्या माध्यंदिनी शाखा सर्वशाखोपयोगिनी धन्यं कात्यायनसूत्रं धन्यो योगीश्वरो मुनिरिति २४ २५ त्र्योपसाएं २६ यः त्र्यंकटरामः

स्यक्लप्रकाशे तज्ज्ञातिसत्वेमानं तु कीर्त्तितं ज्ञातिर्ह्युदीच्यसाहस्त्री ग्रामं पुष्पदलाह्वयं २४ भागत्रययुतं तत्र पण्डितेत्य
वटंककः गोत्रं च गौतमीयं वै शाखा माध्यंदिनी स्मृता २५ महोदरो गणपतिर्देवी चशाकंभरीबिका यक्षो वीरेश्वरः
कालभैरवो दत्तशर्मकः २६ इति कालापकं यश्चक्रे चूर्णिकां स्पष्टां प्रतिश्लोकीति संज्ञकां श्रीमद्भागवतशास्त्रस्य स
माहकरणाय वै २७ मन्माता कमलानामा परोपकरणे रता आसीद्व्यंकटपत्नी सा यथा लक्ष्मीः श्रियः पतेः २८ शांततुंति
र्हितत्पुत्रो हरिकृष्णोत्यहं ततः चक्रे ज्योतिर्विदां प्रीत्यै ज्योतिषार्णवमुत्तमं २९ बृहद्वर्णप्रपूर्वं यत्स्कंधशाखासमन्वितं क
ल्पवृक्षसमं ह्यानान्यत्रस्याद्भुचिः ३० यद्यपिगुणौघनिलयः खलशैलध्वंसनेजिष्णुः तदपि विमलहृदयांतर सज्जन
लोकस्य दासोस्मि ३१ मद्विषो बहवः संत्य पंडिताः पंडिताः परे समत्सरास्तथाप्येतान्नाहं द्वेष्मि परेष्टधीः ३२

२७ मन्माता मम ग्रंथकर्त्तुर्माता २८ तत्पुत्रो व्यंकटरामपुत्रोहं ततो नाम पित्रा सह चूर्णिकाकरणानंतरं बृहज्ज्योतिषार्णवं २९ ३० ३१ ग्रंथकर्त्तुः
शांततुत्वं परोपकारकत्वं चकौमुत्यन्यायेनाह मद्विषो मम द्वेषकर्त्तारः समत्सराः मत्सरयुक्ताः परोत्कर्षासहनं मत्सरः तान् द्वेषिणः प्रति
अहं न द्वेष्मि यद्यपि योस्मान्द्वेष्टि यं च वयं द्विष्म इति श्रुतिसिद्धमपि अहं परेष्टधीः परेषां शत्रूणामिष्टा धीर्बुद्धिर्यस्य किं पुनर्भिन्नाणामिति इदं पद्यं मदीयग्रा
मस्थजनाभिप्रायेणोक्तं न तु देशांतरस्थजनानामिति ३२

दृष्ट्वा नानाविधान्ग्रंथान्ज्ञातुं नष्टजालकान् द्विषामपि गृहे ऽसकृत् गत्वा याञ्चामकारयं ३३ अत्यार्जवतया तेभ्यो ह्यतिसुश्रूतया तथा गुणान्नानाविधान् गृह्य ग्रंथोऽयं रचितो महान् ३४ अनेकसेवया विद्यां तथा द्रव्यव्ययेन च विद्यां स्वविद्यया विद्यां गृहीत्वा संग्रहः कृतः ३५ नाभ्यस्तं पाणिनीयं वा काणादं बहुविस्तरं किंतु केवलकाव्यस्य बलेनायं निबंधितः ३६ कुत्रचित्तु मत्कृतिर्ज्ञेया पूर्वग्रंथानुसंमता संमतिर्श्लोकबाहुल्यात्संक्षेपेण मया ऽकथि ३७ अत्र कुत्रापि अशुद्धं चेत्क्षंतव्यं पूर्णसज्जनैः शोधनीयं प्रयत्नेन गुणदोषविचिकित्सकैः ३८ द्विरसमुनिशशांकसंमितशाकेभवन्मभोत्पत्तिः त्रिनवमुनिशशांक १७९३ शाके चायं निबंधितो ग्रंथः ३९ तस्य तु प्रथमः स्कंधः प्रोक्तः सिद्धांतसंज्ञकः द्वितीयः संहितासंज्ञो होरास्कंधस्तृतीयकः ४० चतुर्थस्ताजकः स्कंधः प्रश्नस्कंधश्च पंचमः पंचस्कंधान्पुराकृत्वा मिश्रस्कंधं वदाम्यहं ४१ यत्र नानाविधा विद्याः कौशल्यप्रतिपादकाः नृपप्रियाः सभारम्या योगक्षेमप्रदाः किल ४२ कथिताश्च महास्कंधे षष्ठेऽस्मिन्मिश्रसंज्ञके अध्यायशतसंयुक्ते परमाद्भुतसंग्रहे ४३ आर्षमानवसंप्रोक्तो विद्यारूपोऽत्र वारिधिः तस्मात्सारांशमादाय किंचिद्रत्नं निगद्यते ४४ अथाध्यायक्रमं वक्ष्ये मिश्रस्कंधस्य चादरात् तत्रादौ प्रथमाध्यायः स्कंधप्रस्तावनाभिधः ४५ शिवालिखितसंज्ञो वै द्वितीयः परिकीर्तितः चक्रावलिस्तृतीयस्तु भूबलाख्यश्चतुर्थकः ४६ मंत्रयंत्रबलं प्रोक्तमध्याये पंचमे किल सेनाव्यूहादिरचना षष्ठे प्रोक्ताथ सप्तमे ४७ राजधर्मो राजनीतिः सामुद्रिकमथाष्टके नवमे स्वप्नमार्तंडः स्वस्थारिष्टं ततः परं ४८

छायापुरुषविज्ञानं धनुर्वेदस्ततः परं त्रयोदशे तथाऽध्याये वृक्षायुर्वेदवर्णनं ४९ चतुर्दशे जलज्ञानमुद्दगार्गलमीरितं वर्णसंकर
जातीनां विवेकास्तिथिसंमिते ५० तथा च षोडशेऽध्याये ब्राह्मणोत्पत्तिरीरिता अध्याये सप्तदशके भक्ष्यनिर्णय उत्तमः ५१ दैवत
यन्त्रपीठानां निर्णयोऽष्टादशः स्मृतः एकोनविंशे देशानां वर्णनं सम्यगीरितं ५२ विंशे क्रीडाप्रभेदाश्च श्लोक विंशे ततः परं पत्रप्रश
स्तिका प्रोक्ता देशभाषाविमिश्रिता: ५३ देशकालद्रव्यतौल्यपरिभाषाचतुष्टयं द्वाविंशे च ततः पश्चाद्गणितनामधकोशकः ५४
पारसीज्योतिषाध्यायश्चतुर्विंशतिमः स्मृतः भाडलीमतवाक्यानां संग्रहः पंचविंशके ५५ विवाहव्यवहाराणां षड्विंशे निर्णयः
स्फुटः मंगलाष्टकनाम्ना वै ह्यध्यायः सप्तविंशकः ५६ रत्नानां च परीक्षा च ह्यष्टाविंशतिमः स्मृता: एकोनत्रिंशके प्रोक्ता धातूत्प
त्तिपरीक्षणम् ५७ पशूनां लक्षणं त्रिंशे पक्षिणां लक्षणं ततः द्वात्रिंशे कथितं शास्त्रं संगीताख्यं विशेषतः ५८ त्रयस्त्रिंशे तथाध्याये
देवतावासनिर्णयः चतुस्त्रिंशे वेदशास्त्रपुराणादिविवेचनं ५९ बालशिक्षोपदेशश्च बालग्रहनिवारणम् सप्तत्रिंशे विवेकश्च विषाध्या
यस्ततः परं ६० कल्याध्यायस्ततः प्रोक्तो नमस्कारस्ततः परं आर्द्राषाख्यस्ततोऽध्यायः सत्वदार्थप्रशंसनं ६१ असत्पदार्थनि
दा च दूषणं भूषणं ततः प्रकीर्णकस्तथाऽध्यायः समस्याख्यानमेव च ६२ प्रहेलिकादिकं सर्वमपह्नुतियुतस्ततः कूटाख्यानं च त
त्रैव बहुर्थः श्लोकसंग्रहः ६३ क्रियागुप्तादिकथनं चित्राख्यानमतः परं अंतर्बहिर्लापिका च ह्युपंचाशत्तमः स्मृता ६४ प्रश्नोत्त
रा: सदाचारो जातिवर्णनकं ततः धर्माणां वर्णनं चैव पापवृत्तिविवर्णनं ६५ अन्योक्तिसंग्रहाध्यायो भूतविद्या ततः परं प्रोक्तः षष्ठि
तमेऽध्याये कौतुकानां विवर्णनं ६६ एकषष्टितमेऽध्याये वर्षचर्यानिरूपणं ऋतुचर्या ततः प्रोक्ता जन्मचर्या ततः परं ६७ दिनचर्या त
तः प्रोक्ता रात्रिचर्या ततः परं तांबूलवर्णनं चैव गंधयुक्तिनिरूपणं ६८ अष्टषष्टितमेऽध्याये शयनासनलक्षणम् सौभाग्यकरणाध्या
यः शस्त्रलक्षणकं ततः ६९ एकसप्ततिमेऽध्याये मूर्तिलक्षणमीरितं ततोऽग्रे प्रतिमाध्यानं पीठलक्षणमेव च ७० चतुःसप्तति

तमेध्याये छत्रचामरलक्षणं कांदर्पवर्णनंपश्चात्कामशास्त्रस्यसंग्रहः ७१ अध्यायदशकेनैववर्णितोबहुविस्तरः षडशीति तमेध्यायेदीपलक्षणमीरितं ७२ सप्ताशीतितमेध्याये दंतकाष्ठस्यलक्षणं अष्टाशीतितमेध्यायेशृंगाररसवर्णनं ७३ ततोहास्य रसश्चैव करुणारसएवच ततोवीररसाध्यायोरौद्राध्यायस्ततःपरं ७४ भयानकरसश्चैव बीभत्साख्यस्ततःपरं अद्भुताख्योर सश्चैवततःशांतिरसस्यच ७५ कृतंचतुर्भिरध्यायैर्वर्णनंविस्तरेणच ततःशततमेध्यायेनिषेधाविधिनिर्णयाः ७६ वर्णितावित्त रेणैवसर्वसंशयहारकाः अध्यायशतकेनैवंमिश्रस्कंधस्यसंग्रहः ७७ सम्यग्गेनंविजानातिनृपपूज्योभवेन्नरः ७८ इति श्रीज्योतिर्वित्कुलावतंसन्यंकटरामात्मज हरिकृष्णनिबंधितेबृहज्ज्योतिषार्णवे षष्ठेमिश्रस्कंधेस्कंधप्रस्तावकथननामाध्या यःप्रथमः १ श्रीगणेशायनमः अथशिव लिखिताध्यायः त्रिपुरवधमुहूर्त्तंकेनदृष्टंश्रुतंचसकलमपिचदृष्टं शंभुनाभूतहेतोः यदिशुभमशुभंवायादृशंतादृशंवासकलमपिसुरेंद्राःसर्वदाचिंतयन्ति १ शिवलिखितमित्येतत्सर्वज्ञेनानु भाषितं यस्यसंदर्शनादेवज्ञायतेचशुभाशुभं २ श्रीदेव्युवाच अस्त्यंधकोमहादैत्योज्योतिःशास्त्रविशारदः तस्यदेहंवि नाशार्थंवदेदानींमहेश्वर ३ ईश्वरउवाच शृणुदेविप्रवक्ष्यामिज्ञानंत्रैलोक्यदीपकं ज्योतिःशास्त्रस्ययत्सारंदेवानामपिदु र्लभं ४ नतिथिर्नचनक्षत्रंनयोगोकरणंशशी नशूलंयोगिनीकालोनलग्नंनापिचग्रहाः ५ कुलिकंयमघंटंचनभद्रानन्च मूलकं दग्धादितिथयोनैवनहोरानतमोगुणः ६ व्यतिपातेचसंक्रांतौभद्रायामशुभेदिने शिव लिखितमालोक्यसर्वसिद्धिः प्रजायते ७ राजद्वारेविवाहेचसंग्रामेगमनेषुच वाणिज्यव्यवसायेचविलोक्यंसर्वदाबुधैः ८ कदाचिच्चलतेमेरुःसागराश्च महीधराः सूर्यःपतेत्क्वाभूमौवन्हिर्वाशीततांव्रजेत् ९ निश्चितोवाभवेद्वायुर्नान्यथाशिवभाषितं तत्रादौकथयिष्यामिमुहू र्त्तानत्रषोडश १० गुणत्रयविभागेनचालनीयास्त्वहर्निशं अथमुहूर्त्तनामानि रौद्रंश्वेतंतथामैत्रंचावटंजयदेवकं ११ वैरोचनंचविज्ञेयंतुरदेवंतथैवच अभिजिद्रावणंचैवबालवंचाविभीषणं १२ नंदनंचयमंसौम्यंभगंसावित्रसंज्ञकं अथका

योगि रौद्रेरौद्रंतुकार्यंस्यात्श्वेतेतुगजबंधनं १३ मैत्रेचस्नानदानानिचार्वारिप्रोक्तमौषधं जयदेवेसर्वकार्यमाभिषेको
विरोचने १४ तुरदेवेऽस्त्रशस्त्रादिप्रवेशोऽभिजितिस्मृतः रावणेसाधयेद्वैरंयुद्धकार्यंचबालवे १५ विभीषणेशुभंकार्यंनंदनेयं
त्रसाधनं कार्यंयमेमारणंचसौम्येसभाप्रवेशनं १६ भगसंज्ञेस्त्रियःसंगंविद्याभ्यासंसावित्रके अथमुहूर्त्तानांवाराः उदया
द्रौद्रमादित्येमैत्रंसोमेमुहूर्त्तकं १७ जयदेवंभौमवारेतुरदेवंबुधंस्मृतं रावणंगुरुवारेस्याद्भार्गवेचविभीषणं १८ शनौयमंमु
हूर्त्तंचघटिकाद्वयसंमितं दिनादौयत्प्रवर्त्तेतरात्र्यादौतद्द्वितीयकं १९ मुहूर्त्तपरिवर्त्तेनगुणयोगेनचत्रिधा अथघातविचारः
धनुर्मीनकुलीराणांसत्वेनाशंविनिर्दिशेत् २० तुलालिवृषमेषाणांघातोरजसिनिश्चितं कन्यामिथुनसिंहानांकुंभस्यमकरस्य
च २१ घातस्तामसवेलायांविपरीतंशुभावहं अथगुणविचारः गुरुसोमदिनेसत्वंरजश्चांगारकेभृगौ रवौमंदेबुधेवारेत
मोनाडीचतुष्टयं २२ सत्वेस्यात्कार्यसंसिद्धिरजसाऽर्द्धफलंभवेत् तमसानिष्फलंकार्यंघातादन्यत्रचिंतयेत् २३ विवाहेचप्रया
णेचप्रवेशेस्थापनेतथा सत्वेनशुभमाप्नोतिशुभकर्मणिसर्वदा २४ कृषिवाणिज्यसेवासुमंत्रयंत्रादिसाधने द्यूतेविवादेक्षेमे
च रजोवेलाप्रसिध्यति २५ बंधनघातयानेचयुद्धमुच्चाटमारणे उग्रकर्माणिसर्वाणितामसेचप्रसिध्यति २६ अथमुहूर्त्ता
नांप्रकारांतरेणनामचतुष्टयस्यचिन्हानिफलानिच अमृतस्यैवरेखैकाकालेरेखात्रयंतथा विघ्नमावर्त्तकेनामशून्येशून्य
मितिक्रमः २८ शून्येनैनभवेत्कार्यंविघ्नमावर्त्तकेभवेत् मृत्युःस्यात्कालरेखायांसर्वसिद्धिस्तथामृते २९ अथपूर्वोक्त
नामचतुष्टयस्यपर्यायभेदाः शून्यंनभःखादिभिरेवशब्दैःविघ्नंधनुर्युग्मगणाधिपाद्यैः कालस्तथापाशयमादिसंज्ञैः
श्रीविष्णुनामाऽमृतसर्वसिद्धिः ३० व्याख्या आकाशाख्यपर्यायैर्नकारेणपादशब्देन अमृतश्रीपर्यायैरेकंमुहूर्त्तंज्ञे
यं धनुर्योगयुग्मपर्यायैर्मुहूर्त्तद्वयंज्ञेयं गणेशनाम्नाविघ्नशब्देनयमशब्देनचनामाक्षरतुल्यमुहूर्त्तानिस्युः विष्णुवाचक
पर्यायैर्नामाक्षरतुल्यमुहूर्त्तानिभवंतीति नामाक्षराणांवचनप्रवृत्याविचार्यपूर्वंविबुधैर्विचिंत्य अथमासपरत्वेनपंक्तिभेदाः

स्त्रयः माघफाल्गुनचैत्रेषु वैशाखे श्रावणे तथा नभस्ये मासि वाराणामाद्यं पञ्चौ निर्यूर्तकं ३१ आश्विने कार्तिके मार्गे पौषे प्रोक्ति द्वितीयका. ज्येष्ठे शुचौ त्रिपंकौ च सुहृत्तं रचनोच्यते ३२ यस्मिन्वर्षे भवेन्मासो ह्यधिको वा भवेत्क्षयः मासेन गृह्यते मासोऽपरस्थानं न चिंतयेत् ३३ मासाश्शुक्लादितो ग्राह्या न चक्रस्यादिकाङ्क यदि शून्ये भवेज्जन्म कन्याया वा सुतस्य च ३४ पञ्चमे सप्तमे वापि विदेशगमनं भवेत् कंटकाघटिजातस्य फलं मृत्युं च तत्परं ३५ कुलेषु वै रक्तसुतो यदा संकलितं भवेत् यथाप्तते भवेत्पुत्रो ह्यथवा कन्यका भवेत् ३६ पितरौ सुखमेधेत स पुत्रो कुलदीपकः यदा यदा जन्म यानुरूपं संपद्यते कार्यमनेकधा च सतत्तदा वीक्ष्याशिवोक्तशास्त्रं प्रसाधनीयं भुवि सज्जनैश्च ३७ निबार्थे कथितं ह्यस्मात्सर्वज्ञेन शिवेन हि शिवा लिखितमित्येतद्धार्यं सर्वं सुधैः ३८

॥ स्त्रीनभः केशवश्च आजौ गोविंदनाम जनार्दनश्च गामे ॥

से.	श्रे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	वि	नं	य	सो	भ	सा
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	भ	भ
०	१	१	१	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	१	१	१	०	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०

॥ माघ ॥ ॥ फाल्गुन ॥ ॥ चैत्र ॥

॥ राशी मासे कोऽस्य गल नाम्नो लक्ष्मीश्च दामोदरः रामसंज्ञः ॥ ३९ ॥

छे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	वि	नं	य	सो	भ	सा	से
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
१	१	१	०⌒	⌒०	०	०	१	१	१	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	१	१

॥ वैशाख ॥ ॥ श्रावण ॥ ॥ भाद्रपदाः ॥

॥ सोमे हरिर्विष्णुपतिः सुरेशः कृष्णश्च गौरी सुतविष्णुसंज्ञो ॥

मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	वि	नं	य	सौ	भ	स	शे	श्रे
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
१	१	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	१	१	१	०	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	१	१

॥ सूर्यो निशायां नभविष्णुसूर्यं सुरूपं च नारायण विष्णुनाथाः ॥ ४० ॥

चा	अ	वै	तु	अ	रा	बा	वि	नं	य	सो	भ	स	शे	श्वे	मे
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०⌒	⌒०	०	१	१	०	०⌒	⌒०	१	१	१	१	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०

॥ श्रीमेघमो मारमणो वृषभं सुरूपं शिवाय गजाननश्च ॥

ज	वै	तु	अ	रा	बा	वि	नं	य	सौ	भ	स	शे	श्वे	मे	चा
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
५	५	१	१	१	१	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	१	१	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०

॥ नक्तं च विष्णोर्हि पदं सकुंदः पद्मभयं श्रीनिधिरवंशवलिः ॥ ४१ ॥

वै	तु	अ	रा	बा	वि	नं	य	सो	भ	स	शे	श्वे	मे	चा	ज
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०⌒	⌒०	५	५	१	१	१	५	५	५	१	१	१	०	०	१

॥जघपनुः कृष्णयमोन्त्यसौरिः सौरिर्यमः सौरियमो च भूयः

तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०⌒	⌒०	६	६	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४

गुरोर्गोपिनाथस्तथा विघ्नराजो नभः केशवः कुंजरास्यस्तथैव ॥

रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
६	६	६	६	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	०	६	६	६	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०

॥शुक्रे कृष्णः स्याद्यमः खं मुरारिर्गौरीपुत्रो श्रीपतिः शून्यमेकं ॥

बि	नं	य	सौ	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
६	६	४	४	०	६	६	६	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	६	६	६	०

॥शनौ वह्निः श्रीश्च नभो नभः खं नारायणो भ्रहरिः खं हरिः खं॥

य	सौ	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	बि	नं
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
४	६	०	०	०	६	६	६	६	०	६	६	०	६	६	०

॥आश्विन॥ ॥कार्त्तिक॥

॥सूर्ये मुरारिर्हरिहरिपदं च चापं हरिर्नभः खं पदमच्युतोऽग्निः॥

रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	स
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
३	६	६	४	४	०⌒	⌒६	६	६	०	०	४	६	६	६	४

॥रात्रौ सुपर्णध्वज एव युग्मं नभोऽथ दामोदर कुंजरास्यौ ॥४२॥

अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
६	६	६	६	६	०⌒	⌒०	०	६	६	६	६	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०

॥ निशायां पदं नन्दजः सूर्यसूनुर्नभो माधवश्चापमेकं हरिश्च ॥४३॥

बा	बि	नं	य	सौ	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	भ	रा
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
४	६	६	६	४	४	४	४	०	६	६	६	०⌒	⌒०	६	६

॥ नक्तं कालो कंसहा शून्य युग्मे पाद द्वंद्वं वामनः खं च पादो ॥४४॥

नं	य	सौ	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	बि
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
४	४	६	६	६	०	०⌒	⌒०	४	४	६	६	६	०	४	४

॥रात्रौ धनुः शून्ययमौ माधवश्च रथ विघ्नराजो नृहरिश्च चापं॥४५॥

सौ	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
०	४	४	६	६	६	०	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	६	६	६	४	४

॥मार्गशीर्ष॥ ॥पौषाः॥

॥रात्रौ पदं नभो परश्च मच्युतश्च युग्मं यमो विष्णुरवामतश्च पादाः॥४६॥

श्वे	मे	चा	ज	वै	त	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	स	रो
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
४	०⌒	⌒०	०	६	६	६	०⌒	⌒०	४	४	६	६	०	६	४

॥ सो मे त्रि चापं खनभो मुकुन्दो नभश्च युग्मं हरि: खंद्विरश्च ॥

मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
४	०	०	०	१	१	१	०	०	०	१	१	०	०	१	१

॥ भौमे अहि भास्य नभश्च विष्णुर्नभो नभोगोपतिखं गणेश: ॥

भौ	वै	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
०	०	०	०	०	१	१	०	०	१	१	१	०	०	०	०

॥ बुधे धनु: श्री पतिपाद युग्मं नारायण: स्यात् कृष्णनाथसिद्धि: ॥

तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०	०	१	१	१	४	४	१	१	१	१	०	०	०	०	१

॥ गुरौ हरि: शून्ययुगं सुरेश: श्री विघ्नराजो गगनं नभ: श्री: ॥

रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	त	त	र	र
१	१	०	०	०	१	१	१	१	०	०	०	०	०	०	१

॥ शुक्रे मृत चापजनार्दनश्च ... केशव शून्य पाद: ॥

बि	नं	य	सौ	भ	स	रौ	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
१	०	०	१	१	१	१	०	०	०	०	१	१	१	०	४

॥ पदं नि... युगत्सुरारि दिं नागको विष्णुन्भश्च विद्या: ॥४७॥

चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे
त	न	भ	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
४	०	०	०	१	१	१	०	०	०	०	१	१	०	१	१

॥ नर्को करीन्द्रास्य खमच्युतश्च युग्मं नभून्यं नृहरिश्च युग्मं ॥ ४८ ॥

वै	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०	०	०	०	०	१	१	१	०	०	०	१	१	१	०	०

॥ रात्रौ तु काले हरिशून्य कालौ गोविन्द गौरी सुतशून्यसिद्धि: ॥४९॥

अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	न	त
४	४	१	१	०	४	४	१	१	१	०	०	०	०	०	१

॥ निश्यांद्रिदैत्यारिखकामकं चपादौ मुरारि खयुग्मन: श्री: ॥५०॥

बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
४	१	१	१	०	०	०	४	४	१	१	१	०	०	०	१

॥ नक्र युग्मं ... नृसिंह गगन ... ॥५१॥

नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वै	तु	अ	रा	बा	बि
स	स	त	त	र	र	त	त	स	स	त	त	स	स	र	र
०	०	१	१	१	०	०	०	०	४	१	१	१	१	०	०

॥ शनौ पदं श्रीर्नभोनकृष्णः स्वश्रीः पद विष्णुनभोहरिः पदं ॥

य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वे	तु	अ	रा	बा	बि	नं
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	न	स	स
४	ό	०	०	०	ό	ό	०	ό	४	ό	ό	०	ό	ό	४

॥ ज्येष्ठ ॥

॥ भर्के भून्यस्वं च विष्णुर्युग्मं पदं स्वहरिर्विष्णुश्चापं च भून्यो ॥

रो	श्वे	मे	चा	ज	वे	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	स
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०	०	ό	ό	०⁀	०	४	०	ό	ό	ό	ό	०⁀	०	०	०

॥ सोमे चापद्वयं नो नृहरिरलं युगं पीतवासश्च भून्यम् ॥

मे	चा	ज	वे	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे
स	स	र	र	त	स	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०⁀	०	०⁀	०	०	ό	ό	ό	०	०⁀	०	ό	ό	ό	ό	०

॥ भौमे भून्यं नकुणो युगगगन हरिर्बाण चापानि सोऽङ्कः ॥

ज	वै	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	न
०	०	ό	ό	०⁀	०	०	ό	ό	०⁀	०	०⁀	०	०⁀	०	ό

॥ सौम्ये श्रीविघ्ननाथोऽथ हरिगणपतिः पद्मनाभश्च पादः ॥

तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वे
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
ό	०⁀	०	०⁀	०	ό	ό	०⁀	०	०⁀	०	ό	ό	ό	ό	४

॥ राज्ञौ पदं स्वं पयानन्त भून्यं गजानन्नो गणपतिर्भून्यपादः ॥५२॥

सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वे	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
४	०	४	ό	ό	ό	०	०⁀	०	०⁀	०	ό	ό	ό	०	४

॥ आषाढ ॥

॥ रात्रौ गोरिर्येमच्चयम हरीमूर्नन्नून्य मनश्चभून्यम ॥५३॥

श्वे	मे	चा	ज	वे	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
ό	ό	ό	०⁀	०	०⁀	०	ό	ό	०⁀	०	०⁀	०	ό	ό	०

॥ चापद्वन्द्वं निशायामजपदस्वमजश्चापपञ्चश्चपादः ॥५४॥

चा	ज	वे	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०⁀	०	०⁀	०	ό	ό	०	४	ό	ό	०⁀	०	ό	ό	ό	४

॥ नक्तं युग्मं च भून्यं युगलयुगकपदं श्रीरथ चापं च चक्री ॥५५॥

वे	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०⁀	०	०	०⁀	०	०⁀	०	४	ό	०	०⁀	०	०⁀	०	ό	ό

॥ दोषायां सिद्धियुग्मं हरिरथगजसुरः कृष्णयुग्मं च कृष्णः ॥५६॥

अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वे	तु
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
ό	०⁀	०	ό	ό	०	०⁀	०	०⁀	०	ό	ό	०⁀	०	ό	ό

॥ जीवेविष्णुश्च चापेगगनमजितरवंपादयुग्मंनृसिंहः॥

रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वे	तु	अ
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०̍	०̍	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	०	०̍	०̍	०̍	०	४	४	०̍	०̍	०̍

॥ राहोनोरवसकुन्दोनादिचमुरारिः खंयमोभूत्वविष्णुः॥५७॥

बा	बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वे	तु	अ	रा
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०	०	०̍	०̍	०̍	०	०̍	०̍	०̍	०̍	०	४	४	०	०̍	०̍

॥ शुक्रेयुग्मंमुरारिर्गगनयुगमजोविष्णुराजोथगोपः॥

बि	नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वे	तु	अ	रा	बा
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
०⌒	⌒०	०̍	०̍	०̍	०	०⌒	⌒०	०̍	०̍	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	०̍	०̍

॥तद्वद्राहौयुग्मगोपीपतियुगलनभः श्रीधरः खंपदोश्री॥५८॥

नं	य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वे	तु	अ	रा	बा	बि
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०⌒	⌒०	०̍	०̍	०̍	०̍	०⌒	⌒०	०	०̍	०̍	०̍	०	४	४	०̍

॥मन्देश्रीयुग्मासीदिः खहरिस्त्वहरिः खंसौरिखकृष्णखंवै॥

य	सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वे	तु	अ	रा	बा	बि	नं
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०̍	०⌒	⌒०	०̍	०	०̍	०̍	०	०̍	०̍	०	४	०	०̍	०̍	०

॥नक्रश्रीयुग्मकृष्णौखखयुगलहरिर्व्योमगोविंदशून्यं ५९

सो	भ	स	रो	श्वे	मे	चा	ज	वे	तु	अ	रा	बा	बि	नं	य
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
०̍	०⌒	⌒०	०̍	०̍	०	०	०⌒	⌒०	०̍	०̍	०	०̍	०̍	०̍	०

॥अथप्रकारान्तरेणचक्रव्यवस्था माघफाल्गुनचैत्रवैशाखश्रावणभाद्रपदेतिषण्मासानांचक्राणि॥

॥कालोऽमृतत्रयेबन्धावमृतत्रितयंततः ॥ कालोबन्धोऽमृतंद्वन्द्वं कथ्यतेरविवासरे॥६०॥

रो	श्वे	मे	चा	सा	वे	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	रो
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
०	०̍	०̍	०̍	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	०̍	०̍	०̍	०	०⌒	⌒०	०̍	०̍

॥अमृतत्रितयेकालोबन्धःकालोऽमृतंद्वयम्॥ बन्धोद्वौवामृतद्वन्द्वं रजन्यामुच्यतेरवेः॥६१॥

श्वे	मे	चा	सा	वे	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	रो	श्वे
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
०̍	०̍	०̍	०	०⌒	⌒०	०	०̍	०̍	०̍	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	०̍	०̍

अमृतद्वितयंबन्धौत्रिसुधाःकालतावच ॥ बन्धोराहुसमाक्रान्तोऽमृतानांच्च चतुष्टयम्॥६२॥ सोमस्यैवदिनंप्रोक्तंतस्याथप्रोच्यतेनिशा॥

मे	चा	सा	वे	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	रो	श्वे	मे
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
०̍	०̍	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०	०̍	०̍	०̍	०	०⌒	⌒०	०̍	०̍	०̍	०̍

बन्धः कालोराहुयुक्तोऽथामृतद्वितयन्ततः॥६३॥ कालबन्धौवराराहोऽमृतानांचचतुष्टयम्॥ बन्धौद्वौचसमाख्यातौनिशैतिशिशिनामृता॥६४॥

चा	सा	वे	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
०⌒	⌒०	०	०̍	०̍	०	०⌒	⌒०	०̍	०̍	०̍	०̍	०⌒	⌒०	०⌒	⌒०

बन्धः कालो राहुभक्तोऽमृतद्वन्द्वं ततो मतम् । कालो बन्धस्तथा कालोऽमृतानां त्रितयं ततः ६५ बन्धौ द्वौ च समारब्धौ ततो भौमस्याभ्युदिते दिने । बन्धयुग्मं सुधास्त्रिस्त्रः कालो बन्धः सुरेश्वरौ ६६ कालोऽमृतत्रयं बन्धो भौमस्येति

सा	बै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	⌒	⌒

बन्धोऽमृतद्वयं बन्धः कालोऽपि चामृतत्रयं ६७ बन्धोऽमृतद्वयं बन्धो बुधस्य कथितो दिने ।

ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	बै	ज
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
⌒	⌒	ȯ	ȯ	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	ȯ	ȯ	⌒	⌒

अमृतत्रितयं कालो बन्धश्चाप्यमृतत्रयम् । कालो बन्धद्वयं चेद् वाक्पतेर्जीवस्य वासरे ॥७०॥

रा	बा	बि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	बै	ज	अ	रा
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	⌒	⌒	ȯ	ȯ

अमृतद्वितयं बन्धः कालश्चाप्यमृतत्रयं ॥७२॥ बन्धौ द्वौ च सुधास्त्रिस्त्रः कालः शुक्रस्य वासरे ॥

बि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	बै	ज	अ	रा	बा	बि
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
ȯ	ȯ	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०

सुधा कालो राहुभुक्तोऽमृतबन्धश्च व्यस्तरि ॥७४॥ कालोऽमृतद्वयं कालोऽमृतमन्ततः
परम् । कालो राहुः समाक्रान्तोऽमृतं कालोऽथ राहुभुक् ॥७५॥ अमृतद्वितयं देवि मन्दस्यादिनमुच्यते ।

य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	बै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	[illegible]	[illegible]	त	स
ȯ	०	ȯ	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	०	ȯ	ȯ	०	ȯ	०	ȯ	ȯ

बै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	बै
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
⌒	⌒	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒

कालो राहुः समाक्रान्तोऽमृतानां च चतुष्टयं ६८ कालोऽपि राहुभुग् बन्धोऽमृतानां त्रित
यन्ततः । कालो बन्धोऽमृतद्वन्द्वं सौम्यस्येत्युदिता निशा ६९

अ	रा	बा	बि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	बै	ज	अ
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
०	ȯ	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	ȯ	ȯ

कालो राहुः समाक्रान्तोऽमृतानां त्रितयं ततः । बन्धौ द्वौ च ततः कालोऽमृतानां त्रितयं त
तः ॥७१॥ बन्धोऽमृतद्वयं चेदं विकथिता सौरगुरोर्निशा ।

बा	बि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	बै	ज	अ	रा	बा
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	ȯ	ȯ

बन्धोऽमृतत्रयं कालो बन्धौ चैवामृतत्रयम् ॥७३॥ कालो बन्धस्ततः प्रोक्तः शुक्रस्येति निशोदिता

न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	बै	ज	अ	रा	बा	बि	न
त	स	र	त	स	र	[illegible]	स	र	त	स	र	त	स	र	त
⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०	⌒	⌒

अमृतद्वितयं बन्धः कालश्चाप्यमृतत्रयम् ॥७६॥ बन्धौ द्वौ च सुधास्त्रिस्त्रः कालः सौरेर्निशोदिता

सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	बै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सो
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
ȯ	ȯ	⌒	⌒	०	ȯ	ȯ	ȯ	⌒	⌒	⌒	⌒	ȯ	ȯ	ȯ	०

॥ आश्विन ॥ ॥ कार्तिक ॥ ॥ मार्गशीर्ष ॥ ॥ पौष ॥ (२) [illegible]

अमृतान्तितयं बन्धानमृतं द्वितयन्ततः ॥७७॥ कालो-मृतद्वयं कालोऽमृतं कालश्च राहुभुक्

भ	रै	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
ऽ	ऽ	ऽ	⌒	⌒	⌒	⌒	ऽ	ऽ	०	ऽ	ऽ	०	ऽ	०	०

बन्धौ सुधात्रयकालो बन्धः सुधाथकालकः। बन्धः कालोऽमृतं चान्ते सोमस्य कथितं दिनम्॥८१॥

श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रै	श्वे
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
⌒	⌒	⌒	⌒	ऽ	ऽ	ऽ	०	⌒	⌒	ऽ	०	⌒	⌒	०	ऽ

अमृतद्वितयं बन्धौ राहुभुक्तस्ततः परम्। कालोऽमृतत्रयं बन्धौ राहुभुक्तोऽमृतद्वयम्॥ ८२॥ कालो बन्धः समाख्यातो भौमस्य त्वादि तद्दिनम्।

चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रै	श्वे	मै	चा
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
ऽ	ऽ	⌒	⌒	०	ऽ	ऽ	ऽ	⌒	⌒	ऽ	ऽ	ऽ	०	⌒	⌒

बन्धः सुधात्रयं कालो बन्धास्त्रिः सुधास्तथा ॥८३॥ बन्धः कालोऽमृतद्वन्द्वं बुधस्येत्युदितं दिनं

वै	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रै	श्वे	मै	चा	सा	वै
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
⌒	⌒	ऽ	ऽ	ऽ	०	⌒	⌒	ऽ	ऽ	ऽ	⌒	⌒	०	ऽ	ऽ

सुधायुग्मं कालबन्धौ सुधे द्वे कालकामृतम्॥८४॥ बन्धः कालः सुधाकालः सुधे द्वे च गुरोर्दिने।

अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रै	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
ऽ	ऽ	०	⌒	⌒	ऽ	ऽ	०	ऽ	⌒	⌒	०	ऽ	०	ऽ	ऽ

कालोऽमृते द्वे नभानां स्थितं स्यान्निशाकरे ॥७८॥ कालो बन्धौ सुनः कालोऽमृतानि [illegible]

रौ	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रै
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
०	⌒	⌒	०	ऽ	ऽ	ऽ	⌒	⌒	⌒	⌒	ऽ	ऽ	०	ऽ	ऽ

अमृतद्वितयं बन्धौ कालो बाप्य [illegible] बन्धः मृतत्रयं कालोऽमृतद्वयं ताश्च [illegible]

मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रै	श्वे	मै
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
ऽ	ऽ	⌒	⌒	०	ऽ	ऽ	ऽ	⌒	⌒	ऽ	ऽ	ऽ	०	ऽ	ऽ

बन्धौ सुधात्रयं कालो बन्धो राहुः प्रभाष्यते ॥८०॥ अमृतद्वितयं बन्धौ मृतद्वन्द्वं ततो निशा।

सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रै	श्वे	मै	चा	सा
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
⌒	⌒	⌒	⌒	ऽ	ऽ	ऽ	०	⌒	⌒	ऽ	ऽ	⌒	⌒	ऽ	ऽ

अमृतानान्तलेकैव बन्धौ कालोऽमृतत्रयम्॥८५॥ बन्धः अमृतद्वयं चैतत् [illegible] शर्वरी।

ज	अ	रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रै	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
०	०	ऽ	ऽ	⌒	⌒	⌒	⌒	०	ऽ	ऽ	ऽ	⌒	⌒	ऽ	ऽ

कालोऽमृतत्रयं कालो बन्धौ द्वावमृतद्वयम्॥८७॥ कालो बन्धोऽमृते चैते [illegible] शनौ

रा	बा	बि	नं	य	सौ	भ	रै	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
०	ऽ	ऽ	ऽ	०	⌒	⌒	⌒	⌒	ऽ	ऽ	ऽ	०	⌒	⌒	ऽ

सुधा बंधो राहुभुक्‌: कालश्चाप्यमृतत्रयं ॥८८॥ बन्धौ द्वौ च सुधा काल: सुधास्तिस्रो भृगोर्दिने ।

बा	बि	न	य	सौ	भ	रै	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
ȯ	◠	०	०	ȯ	ȯ	ȯ	◠	०	◠	०	ȯ	०	ȯ	ȯ	ȯ

बधौऽमृतत्रयं कालो बंधो बंधश्च राहुभुक्‌ ॥८९॥ अमृतत्रितयं कालो बन्धश्चेति भृगोर्निशा ।

बि	न	य	सौ	भ	रै	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
◠	०	ȯ	ȯ	ȯ	०	◠	०	◠	०	ȯ	ȯ	ȯ	०	◠	०

कालो राहु: समाक्रान्तोऽमृतत्रयमतः परं ॥९०॥ काल: कालो राहुभुक्‌ चामृतद्वितयं तत: । कालो राहु: समाक्रान्तो बन्ध: कालश्च रविवारे ॥९१॥ सुधाचतुष्टयं चेति मन्दस्य दिवसे क्रम: ।

न	य	सौ	भ	रै	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
०	ȯ	ȯ	०	०	०	ȯ	ȯ	०	◠	०	०	ȯ	ȯ	ȯ	ȯ

सुधाबन्ध: सुधाबन्ध: कालबन्धौ सुधात्रयं ॥९२॥ बंधो राहु: समाक्रान्तो इति मन्दनिशोदिता ।

य	सौ	भ	रै	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
ȯ	◠	०	ȯ	◠	०	०	◠	०	◠	०	ȯ	ȯ	ȯ	◠	०

॥ज्येष्ठ

कालद्वयं सुधास्तिस्रो बन्धौ द्वौ राहुमर्दितौ ॥९३॥ अमृतत्रितयं कालो बन्ध: कालो रवेर्दिने ।

सौ	भ	रै	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सौ
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
०	०	ȯ	ȯ	ȯ	◠	०	◠	०	ȯ	ȯ	ȯ	०	◠	०	०

आषाढ ॥

अमृतत्रितयं कालो बन्धास्तिस्र: सुधास्तत: ॥९४॥ बन्धौ सुधात्रयं चेति सूर्यस्यापि निशा ।

भ	रै	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सौ	भ
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
ȯ	ȯ	ȯ	०	◠	०	ȯ	ȯ	ȯ	◠	०	◠	०	ȯ	ȯ	ȯ

बन्धौ काल: सुधास्तिस्रो बन्धो भुक्तश्च राहुणा ॥९५॥ सुधात्रयं च कालश्च बन्धश्चेन्दोर्दिने स्मृतं ।

रै	श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सौ	भ	रै
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
◠	०	◠	०	०	ȯ	ȯ	ȯ	◠	०	ȯ	ȯ	ȯ	०	◠	०

बन्धौ द्वौ च सुधास्तिस्र: कालो भुक्तोऽथ राहुणा ॥९६॥ बन्ध: सुधात्रयं कालो बन्ध: सोमस्य शर्वरी ।

श्वे	मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सौ	भ	रै	श्वे
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
◠	०	◠	०	ȯ	ȯ	ȯ	०	◠	०	ȯ	ȯ	ȯ	०	◠	०

सुधा कालो राहुभुक्तो द्वे सुधे बन्धकालकौ ॥९७॥ सुधात्रयं बन्धकालौ बन्धो भौमस्य वासरे ।

मै	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सौ	भ	रै	श्वे	मै
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
ȯ	०	ȯ	ȯ	◠	०	०	०	ȯ	ȯ	ȯ	◠	०	०	◠	०

अमृतद्वितयं कालो बन्धो बंधश्च राहुभुक्‌ ॥९८॥ सुधा काल: सुधास्तिस्रो बंधे द्वे च सुधे निशा ।

चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	बि	न	य	सौ	भ	रै	श्वे	मै	चा
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
ȯ	ȯ	०	◠	०	◠	०	ȯ	०	ȯ	ȯ	ȯ	◠	०	ȯ	ȯ

सुधाकृष्णो राहुभुक्त: कालोमूलत्रयं ततः ॥९९॥ सराहुबन्धोबन्धश्चकाल: कालोधरा तु भुक्त । अन्या तानि तर्पयेत् किं बुधस्यक थितो दिने ॥१००॥ कालोबन्ध: सुधालिना: कालोबन्धो बराहुभुक्त । अन्त्यांस्ते

श्रा	वै	ज	अ	रा	बा	वि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा
र	त	स	र	त	स	र	न	स	र	त	स	र	त	स	र
१	०⌒	०	०	१	१	१	०⌒	०	०⌒	०	०	०	१	१	१

वे	जा	श्र	रा	ब्र	वि	न	य	सौ	भ	सै	श्वे	मे	चा	सा	ये
न	स	र	म	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
०	०⌒	०	१	१	१	०	०⌒	०	०⌒	०	०	१	१	१	०

(सो राहुयुक्त कोणराशि रा।)

सुधाविदं राहुयुक्तोल न्योबन्धकाल: सुधा। कालोदि सुधान्यो त्यक्तो अन्यादि ॥१०३॥ कालश्चेति

जे	अ	रा	बा	बि	न	य	सो	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	वे	ज
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
१	१	१	०⌒	०	०⌒	०	१	०	०	१	०⌒	०	१	१	०

दिनं जीवे कालोपि पूर्वक: स्वक: । सुधाबन्धो राहुयुक्त: कालश्चाप्यमूलत्रयं ॥१०२॥ बन्धी कालसार्धका

जा	रा	बा	वि	न	य	सौ	भ	सै	श्वे	मे	चा	सा	वै	ज	अ
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
०	१	०	१	०⌒	०	०	१	१	१	०⌒	०	०⌒	०	०	०

सुधाकृत: कालो राहुभुक्त: सु आदयं ॥१०४॥ काल: सुधा बनुक्त बन्धोदितः ।
मोदितो । अमूलत्रिकत्र यं चेतिस्तु कस्य कथितोदिने ॥१०५॥

रा	बा	बि	न	य	सौ	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	वै	ज	अ	रा
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
१	०	०	१	१	०	१	१	१	१	०⌒	०	०⌒	०	१	१

बन्ध. जीव: सुधालि स्तोक बन्ध: कालोमूलत्रयं । कालोबन्धो राहुभुक्त: सुधायुक्त सार्धिनी ...

न्य	बि	न	य	सौ	भ	सै	श्वे	मे	चा	सा	वे	ज	अ	रा	बा
स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स
०⌒	०	०	१	१	१	०⌒	०	०	१	१	१	०	०⌒	०	१

(सुधे भूवान्ते दिशा ॥१०९॥)

सुधाकाल: सुधालिना: कालो राहुर्नैर्तोषित: । काल: कालसमानान्त: सुधायुक्त लंब:
पराजा ॥१०७॥ कालोकान्त रत्त: काल: सुधानां विनयं तत: । काल: सराहुपीयूषं राहुकाल:

वि	न	य	सौ	भ	रो	श्वे	मे	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	वि
र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र
१	०	१	१	१	०	०	१	१	०	१	१	१	०	१	०

नानिर्दिने ॥१०८॥ सुधाबन्ध: सुधालि त्यक्तान: कालबन्धकाल ॥ सुधा नयुक्तं कालस्तु दे

नं	य	सौ	भ	सै	श्वे	मे	चा	सा	वै	ज	अ	रा	बा	वि	नं
त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त	स	र	त
१	०⌒	०	१	१	१	०	०	०	१	१	१	१	०	१	१

॥ अथाधिकमासान्तर्गतशिवालिखितमुहूर्तः ॥

रविदिनं	⌒ ० ⌒ ⌒ ठ ठ ठ ० ० ० ० ० ०
रविरात्रिः	⌒ ⌒ ठ ठ ठ ० ० ० ० ० ० ठ ० ठ
सोमदिनं	ठ ⌒ ठ ठ ठ ठ ० ० ० ० ठ ० ० ठ ०
सोमरात्रिः	⌒ ० ठ ठ ० ० ० ० ० ० ० ० ठ ⌒
भौमदिनं	⌒ ठ ठ ठ ० ० ० ० ० ० ० ० ० ⌒
भौमरात्रिः	ठ ठ ठ ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ⌒ ०
बुधदिनं	ठ ठ ⌒ ० ० ० ० ० ठ ० ० ० ठ ठ ०
बुधरात्रिः	ठ ⌒ ⌒ ० ० ठ ० ठ ठ ठ ठ ठ ठ ०
गुरुदिनं	ठ ० ⌒ ठ ⌒ ० ० ० ठ ठ ठ ⌒ ०
गुरुरात्रिः	⌒ ० ठ ० ० ० ० ठ ठ ठ ० ० ० ० ०
शुक्रदिनं	ठ ० ⌒ ठ ⌒ ठ ⌒ ठ ठ ठ ठ ⌒
शुक्ररात्रिः	⌒ ० ठ ० ० ० ० ठ ठ ठ ० ० ० ० ०
शनिदिनं	⌒ ० ठ ठ ठ ठ ठ ठ ठ ठ ० ० ० ० ०
शनिरात्रिः	० ० ⌒ ० ठ ⌒ ठ ० ठ ठ ठ ⌒ ठ

॥ अथ कौलिकशिवालिखितमिदं ॥

र० दि०	१० १४	र० दि०	३ ८ १ १ ५	र० दि०	४ १ ७ १ ६ ०
र० रा०	१५४११०१६	र० रा०	५ ६ १ १ १ ४	र० रा०	३ १४ १ १ २
सो० दि०	३८ १ १ ५	सो० दि०	१५ १ ६ ०	सो० दि०	५ ७ १ ११ ४०
सो० रा०	४ ११	सो० रा०	५ ३ १२ १५	सो० रा०	३ ७ १३ ०
भौ० दि०	३ ४ १०	भौ० दि०	५ ७ ११ ०	भौ० दि०	८ १ ० ०
भौ० रा०	३ ४ १०	भौ० रा०	८ १ २० ०	भौ० रा०	८ १ ११ ६ ०
बु० दि०	४ ८ १११६	बु० दि०	३ ५ १ १ ५	बु० दि०	१ ६ ७ १ ३ ०
बु० रा०	४८१२१६	बु० रा०	४ ८ १ ६ ०	बु० रा०	१२ ६ ५ १५
गु० दि०	२ ३ ११५	गु० दि०	१ ७ १५ १६	गु० दि०	१ २८ १११ ४ १६
गु० रा०	११०२१११६	गु० रा०	२ ६ १ ११ ३	गु० रा०	३ ४ १० १३ १६
शु० दि०	१७ ४ ३ १५	शु० दि०	१५ १६ ०	शु० दि०	३ ० ११ १२ १५
शु० रा०	३ ११ १२	शु० रा०	४ १२ १३ ०	शु० रा०	५ १ ३ १ ४०
श० दि०	८ १४	श० दि०	६ १ १ ४ ०	श० दि०	२४ ० १० १ ६ ०
श० रा०	११ ७ १२	श० रा०	१० १२ १३ ०	श० रा०	३ ६ १ २ २

दिनेसर्वेविरुद्धेपिकार्यंकार्यंविबोधिते मासाः षट्दलश्चत्वारोद्वे चेति भुपकस्तथा ११० ग्रहाः सप्तक्रमाद्वाराःप्रतिद्वारमुपस्थिताः छांबिं
द्विरवोद्धे यादिनेरात्रिविभागयोः १११ दिनरात्र्यनुमानेन प्रतिबिंदुधरिद्वयं प्रतिबिंदुचरौग्रादिमुहूर्तान्यत्रषोडश ११२ रौद्रे रौद्रं कर्मश्वे
तेःश्वसुखासनादियानानि मैत्रेस्नानदानंचावारेऔषधारंभः ११३ सावित्रेशास्त्रविधिर्वैरोचनकेतुराज्यविनिवेशः जयदेवेशुभ
कार्याण्यभिजिते नगरादिषु प्रवेशः ११४ रावणेरणसंहारोबालेधत्तरोपणं विजयेसर्वकार्याणिगंधर्वेयंत्रादिनंदके ११५ धर्मेचकेरसंहार
सौम्यकार्याणिसौम्यके स्त्रीसंगोभृगवेकार्यःश्रान्तेरौद्रमुहूर्तवत् ११६ ततोनिशायां श्वेनादिमुहूर्तान्क्रमाद्विदुः सत्वरजतमश्चे

तिबिन्दुपरिगुणास्ततः ११७ कालबंधौनभद्रायराज्ञाक्रांतौविशेषतः अमृतंचामृतश्चापिविधत्तेवांछितंफलं ११८ अमृतंचोर्ध्वरेखायां कालीवक्रांतरेखया एकरेखांकितौबिंदूयौस्यातांबंधसंज्ञकः ११९ मारणंमोहनंचैवविद्वेषोच्चाटनंतथा कारणंप्रेरणंचैवशून्यवेलाप्रशस्यते १२० दृश्यतेऽधिकमासेपिलिखितःप्रत्ययोनतु मुख्यमासइवालोक्यतत्फलंचेतितन्मते १२१ शून्येशून्यमवेत्कार्यमावर्त्तेभ्रमसंग्रहः कालवेलाभवेन्मृत्युरर्थहानिस्तुकर्त्तरि १२२ अमृतेतुभवेत्सिद्धिःकथ्यतेनात्रसंशयः रेखायाममृतंयस्यशुभेकालविलंबना १२३ शून्येशून्यंविजानीयाद्वक्रेघातंविनिर्दिशेत् रुद्रप्रोक्तमिदंज्ञानंशिवायेरुद्रयामले १२४ गोपनीयंप्रयत्नेनसद्यःप्रत्ययकारकं १२५ इतिश्रीबृ॰ज्यो॰मिश्रस्कंधेशिवालिखितमुहूर्त्ताध्यायेरुद्रयामलोक्तबृहच्छिवालिखितमुहूर्त्तनिरूपणंनामप्रकरणंप्रथमं १ अथद्वितीयंशिवालिखितं नतिथिर्नचनक्षत्रंनयोगःकरणंतथा शिवसंज्ञंवराहेणकथितंकार्यसाधनं १ समस्तज्योतिषग्रंथमवलोक्यसमाहितैः क्रियतेमिहराचार्यैःपत्रोद्वाहादिमंगलं २ माहेन्द्रममृतंचक्रंशून्यंचेतिचतुष्टयं जन्मयात्राविवाहादिकार्यंसर्वंसमाचरेत् ३ माहेन्द्रेचजयोनित्यममृतेकार्यसाधनं चक्रेगतिविलंबःस्याच्छून्येचमरणंध्रुवं ४ माघफाल्गुनचैत्रेषुवैशाखेश्रावणेतथा नभस्येमासिवारा-

माघ फाल्गुन चैत्र वैशाख श्रावण भाद्रपद पर्यंतं													
रविवार		चंद्रवार		भौमवार		बुधवार		गुरुवार		शुक्रवार		शनिवार	
दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र
२माहेन्द्र	३४ शू.	४अमृत	३२ च	४ चक्र	३४ऽमृत	४ चक्र	३४ शू	६ अमृ.	३४ चक्र	२ शून्य	३२ शू.	४ शू	३२ शू
४ चक्र	३८ मा.	१२ चक्र	३८ऽमृ	६ शून्य	३६ शून्य	८ अमृ	४० अमृ.	८ शून्य	३८ मा.	१८ अमृ.	३६ च.	८ च	३६ च
१२अमृत	४० शू.	१८अमृत	४४ च	१२ऽमृत	३८ऽमृत	१० शू.	४४ शू.	१२ च	४० अमृ.	२६ चक्र	४२अमृ	१२ शू	४२ऽमृ
१८ चक्र	४४अमृ	२४ चक्र	५२ऽमृ	१८ शून्य	४२ चक्र	१४ चक्र	५० च.	१८ऽमृ	४८ चक्र	२८ अमृ	४६ शू	१६अमृ.	४६ च
२८ शून्य	४६ शू.	२८ अमृत	६० च.	२०ऽमृत	४८ शू.	१६ मा	५४ शू	२६ च.	५२ऽमृ.	३० शून्य	५२अमृ.	२० शू.	५२ऽमृ
३० मा.	५२ चक्र	३० शू.		२४ शू.	५२ऽमृत	२० अमृ.	६० अमृ.	३० शू.	५६ शून्य		५४ मा.	२६ च.	५४ च
	५८ शू.			३०ऽमृत	५४ चक्र	२४ च.			६० अमृ.		६० शू.	३० शू.	६० शू.
	६० मा.				५६अमृत	२८ अमृ.							
					६० शून्य	३० शू.							

गों मुहूर्त्तगणनोच्यते ज्येष्ठाषाढं च तृतीयापंक्तिर्ज्ञेयाश्चेच्चक्षणोः ईषाजंमार्गपौषेषु द्वितीयगणनोच्यते ६ अथाग्रे स्पष्टचक्राणि इति

आश्विन कार्तिक मार्गशीर्ष पौष पर्यंत													
रवि		चंद्र		मंगल		बुध		गुरु		शुक्र		शनि	
६ अमृत	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र
१४ चक्र	३२ शु.	४ अ.	३४ च.	२ अ.	३६ च.	२ शु.	३४ मा.	६ अमृ.	३२ शु.	२ अमृ.	३४ च	४ शु.	३४ च
२२ अमृत	३६ च.	८ च	४२ अ.	४ शु.	३८ अ.	६ मा.	३८ अ.	१० च.	४० अ.	८ च.	३८ अ.	८ चक्र	३८ अ.
२४ शुभ	४२ अ.	१४ अ.	५१ च.	१४ अ.	४० शु.	८ अ.	४६ च.	१४ अ.	४६ च.	१४ अ.	४२ शु.	१२ अ	४४ च
२६ मा	४८ च.	३० च.	५२ अ	२० च.	५२ अ.	१० शु.	५२ अ.	१८ शु.	५० अ.	२० च.	४४ मा	२० शु.	४८ अ
२८ शु.	५२ अ.		५८ च.	२६ शु.	५४ मा.	१४ च.	६० शु.	२२ च.	५६ च.	२८ अ.	५० च.	२६ अ.	५२ शु.
३० च.	५६ च.		६० शु.	३० च.	५८ अ.	१६ शु.		२६ शु.	५८ मा.	३० शु.	५६ अ.	३० शु.	५६ च
	५८ शु.				६० शु.	२० अ.		३० अ.	६० शु.		६० शु.		५८ शु.
	६० च.					३० शु.							६० [illegible]

ज्येष्ठ आषाढ पर्यंत													
रवि		चंद्र		मंगल		बुध		गुरु		शुक्र		शनि	
दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र	दिवस	रात्र
४ शु	३४ अ	८ च	३४ शु	४ अ	३६ च	२ शु	३८ अ.	२ अ	३४ मा	२ शु	३२ शु	४ शु	३४ च
१२ अ	३८ शु	१२ अ	४२ च	८ च	४२ अ	६ च	४० च	६ शु	३८ अ	१८ अ	३६ च	८ शु	३८ अ
१८ च	४२ च	१४ शु	४६ अ	१० शु	४६ च	१४ अ	४४ शु	१२ च	४० शु	२६ च	४२ अ	१२ शु	४४ च
२४ अ	४८ अ	१८ च	५० च	१६ अ	४८ अ	२० च	४८ अ	१८ अ	४४ च	२८ अ	४६ शु	१६ अ	४८ अ
२६ च	५६ च	२४ अ	५२ शु	२२ च	५० शु	२८ अ	५४ शु	२० शु	४६ शु	३० शु	५२ अ	२० शु	५२ शु
३० शु	६० शु	३० मा	५६ च	२४ मा	५४ च	३० शु	६० शु.	२४ च	५२ अ		५४ मा	२६ च	५६ च
			६० शु	२८ च	५८ अ			३० अ	५८ च		६० शु	३० शु	५८ अ
				३० अ	६० शु				६० शु				६० शु

वराहमिहिराक्तशिवालिखितं द्वितीयं
२ इतिश्री नृ. बृ. मिश्रस्कंधे द्वितीय शिवालिखित चक्राणि प्रकरणं
अथाग्रे तृतीयं लघुशिवालिखितं
उद्वेगामृतरोगाश्च लाभो शुभ चला
कालः क्रमाच्च दिवाज्ञेयं रात्रौ
च पंचमं क्रमात् १ प्रत्येकं तेच तुर्घ-
ट्यां न्यसेद्रात्रौ दिवा तथा यथानाम
तथाज्ञेयं फलं तस्य बुधैः सदा २ ॥
इतिनरचन्द्रोक्त शिवालिखितं नाम
प्रकरणं तृतीयं ॥ ३ ॥ कुत्रचिद् द्यो
गइत्यपि पाठ उक्तः दिनमान रात्रि
मानप्रमाणेन उद्वेगादि काल प्रमाणे
न्यूनाधिक्यं भवति इति प्र० ३

दिवा चक्रं							
	रवि	चंद्र	मंगल	बुध	गुरु	शुक्र	शनि
३॥	उद्योग	अमृत	रोग	लाभ	शुभ	चल	काल
३॥	च	का	उ	अ	रो	ला	शु
३॥	ला	शु	च	का	उ	अ	रो
३॥	अ	रो	ला	शु	च	का	उ
३॥	का	उ	अ	रो	ला	शु	च
३॥	शु	च	का	उ	अ	रो	ला
३॥	रो	ला	शु	च	का	उ	अ
३॥	उ	अ	रो	ला	शु	च	का

रात्रीचक्रम्							
	रवि	चंद्र	मंगल	बुध	गुरु	शुक्र	शनि
३॥	शु	च	का	उ	अ	रो	ला
३॥	अ	रो	ला	शु	च	का	उ
३॥	च	का	उ	अ	रो	ला	शु
३॥	रो	ला	शु	च	का	उ	अ
३॥	का	उ	अ	रो	ला	शु	च
३॥	ला	शु	च	का	उ	अ	रो
३॥	उ	अ	रो	ला	शु	च	का
३॥	शु	च	का	उ	अ	रो	ला

अथ चतुर्थे शिवालिखितमाह आत्मच्छायात्रिगुणिता नयोदशसमन्विता अपमिस्तु हरेद्भागं शेषं चैव शुभाशुभं १ लाभश्चैव द्वयोः सिद्धिर्वृद्धिः पंचमसप्तमे हानिश्चैव तृतीये च चतुर्थे रोगसंभवः २ धनधान्यागमः षष्ठे शेषे मरणं ध्रुवं पार्वत्या पृच्छमाने तु लामुवाच महेश्वरः ३ सर्वसंवत्सरे काले सर्वमासे तथा दिने एवमेतद्धरारोहे सिद्धज्ञानमयोदितं ४ नातिथिर्न च नक्षत्रं न चेन्दुर्नाहि वासरः यमघंटव्यतीपातौ चिंतनीयौ कदापि न ५ इति श्रीबृ. ज्यो. मिश्रस्कंधे शिवालिखिताध्याये चतुर्थप्रकरणम् ॥४॥ ॥ ॥

अथ भृगुलिखितमुहूर्तम् अथैकार्घटिका मुहूर्तं लिख्यते नमस्कृत्य प्रवक्ष्यामि देवदेवं त्रिलोचनं अर्हं वररुचिर्नाम तत्वं भार्गवभाषितं १ यानि वाक्यानि शुक्रेण पृच्छते वृषपर्वणे उक्तानि तानि लिख्यन्ते अथाहत्य भार्गवात् २ अथैकदा महेन्द्र

स्तुसभायामतिदुःखितः अग्निदग्धंखांडवंतुश्रुत्वाचिंताकुलोभवत् ३ गुरुंगत्वातिशीघ्रेणमहेन्द्रोभाक्तितोऽब्रवीत् भोगुरोत्वंममब्रूहित्वयाप्रोक्तं
मयाकृतं ४ मुहूर्त्तेचाभिजित्संज्ञेकथंदग्धंहिखाण्डवं चन्द्रार्कौमेदिनीयावत्तावत्स्थास्यतितेवनं ५ कथंनेतादृशंविप्रनत्वयासदृशःसुधीः
गुरुःप्रोवाचदेवेन्द्रश्शृणुत्वंदेवसत्तम ६ विद्याधिकंभृगुंपृच्छसदस्याहूयसत्तम श्रुत्वातद्गुरोर्वाक्यंबाढमित्येवचाब्रवीत् ७ नत्वातच्चर
णांभोजौज्ञात्वातत्कथितंवचः पुनःस्वभवनंगत्वामहाचिंताकुलोभवत् ८ अथैकदासभांगत्वाभृगुमाहूययत्नतः प्रत्युत्थायसम-
भ्यर्च्यस्वासनेचोपवेश्यच ९ नत्वाभृगुंचप[illegible]महेन्द्रःशोकविह्वलः इन्द्रउवाच भगवन्विप्रधर्मज्ञसर्वशास्त्रार्थकोविद १०
मुहूर्त्तेगुरुणादत्तेह्यभिजित्संज्ञकेऽमले आरोपितंखांडवंतद्गुरुणासहसत्तम ११ वह्निनादह्यमानंतद्दृष्ट्वामनासिदुःखितः चरणौशरणं
प्राप्तःकथंदग्धंहितद्वनं १२ एतद्वदस्वमांविप्रत्वंपरावरवित्सदा भृगुरुवाच शृणुत्वंशक्रमेवाव्यंमुहूर्त्तेपरमाद्भुतं १३ गुरोर्नास्त्य
त्रदोषोहिकिंचिदेकारणंशृणु ज्योतिःशास्त्रेतुतिथ्यादौनाडिकानांफलाद्भुतं १४ अतस्तद्वननिर्माणेभौमोन्हिविधिभेशशी नाडीनांवास
रवसात्फलदातानिशापतिः १५ त्रिंशत्ववस्थाचन्द्रस्यघटिकैकादिवानिशोः कृत्तिकाभौमयोगाद्धियद्यदारभतेतुसः १६ सत्स-
विहन्यतेदेववह्निशस्त्रादिनाक्रमात् एतस्मात्कारणादिन्द्रदहनंखांडवस्यहि १७ भार्गवंपुनरप्याहमहेन्द्रोदेवसत्तमः इन्द्रउवा
च साधूक्तंयत्त्वयाविप्रब्रूहिविस्तरतोमम १८ लोकानांवैहितार्थायममाज्ञानहरंवतत् महेन्द्रस्यवचःश्रुत्वाभार्गवोवाक्यमब्र
वीत् १९ भृगुरुवाच भोशक्रतेप्रवक्ष्यामिसुगोप्यमतिदुर्लभं आदित्यादिग्रहाणांचमयाचगुरुणासह २० सूर्यादीनांवासराणि
सप्तसंख्याभवन्तिवै वारोदयंसमारभ्ययावन्नस्यात्परोदयं २१ घट्यस्तुषष्टिसंख्यास्ताहिविध्यंतास्त्रिंशत्क्रमात् पूर्वास्त्रिंशत्परास्त्रिं
शात्प्रत्यहंसमुदीरिताः २२ अवस्थास्ताश्चन्द्रमसोविशाखाद्यक्षसंयुताः ज्योत्स्नामैत्रीतथासंध्यात्रिंशत्ताराभवन्तिवै २३ दि
नेयथातथारात्रौसूर्यादौगणयेत्क्रमात् रवावुदयमारभ्यघट्यैकेन्दौद्विदैवके २४ भृगुणातुफलंतासांपृथक्त्वेनप्रकीर्त्तितं रविवा
रे घट्यैकातुविशाखायांविवाहःशुभदोभवेत् २५ तथालाभोऽनुराधायां२ जयेज्येष्ठाकलिप्रदा३ मूलेमूल४ विनाशायरिपूणां-

जयदामता २६ पूर्वाषाढेतुव्यापारे धनदाचतथोत्तरा५ दुर्लभाभिर्यदार्थस्याऽऽनन्दश्च श्रवणेतथा २७ योषाकर्मणिलाभः स्याच्छु
भंच ७ वसुभेतथा धान्यकर्मणिलाभोहि ८ वारुणेगमनं९ शुभं २८ पूर्वाभाद्रेशुभंराज्य१० मुत्तरायांशरीरता व्याधिर्वा
११ नंतिमेदेवरिपोर्मध्येपराजयः १२ ॥२९॥ अश्विन्यामश्वकार्येहिलाभःस्या१३ द्यमभेतथा शुभंस्यात्तस्कबंधेहि१४ वह्निभेवेशोऽ
तिहानिदा १५ ॥३०॥ विधातृभेपरग्रामकर्मणिप्रभुतामियात् १६ शशिभेहानिदायात्रा१७ राज्ञःसन्निधिसिद्धिदा ३१ रौद्रेऽदित्यांगृहा
रंभः १९ पुष्येसेनामृतिर्भवेत् २० सार्पेहानिस्तुव्यापारे २१ पैत्र्येयुद्धपराजयः २२ ॥३२॥ भगर्क्षेशुभदामैत्री २३ चोत्तरायांरिपोर्जयः
२४ हस्तेसंभाषणानंदस्त्वाष्ट्रेवाणिज्यलाभदः २६ ॥३३॥ स्वात्यांमैथुनतःपुत्रः २७ श्रेष्ठकार्येतिसिद्धिदा ज्योत्स्नायां २८ नृपशार्दूल
मैत्र्यांकार्यविनाशदः २९ ॥३४॥ सुखरात्रीरामरवगे ३० संध्यायान्तुप्रकीर्तिता अथचन्द्रे रविसोमे शुभंकार्य्यं१ यात्रायांदूरतःफलं
२ विजयःसर्वकार्येषु ३ व्यापारेऽन्नफलप्रदः ४ ॥३५॥ स्नानेशुभंतरासिद्धिः सर्वकार्येषुजायते ६ क्षेत्रेलाभ७ स्तथाद्यूते८ राज्ञः
कर्मणिसिद्धिदा९ ॥३६॥ भोज्येतृप्तिर्मैथुनेच ११ शुभकर्मणिसिद्धिदा१२ युद्धेजयः १३ शुभेसिद्धिश्चाशुभंनैवकारयेत् १४ ॥३७॥
रिपोर्जयस्तु १५ भैषज्य१६ पशूनांरक्षणंतथा १७ जयश्चैवप्रवेशःस्या१९ दस्तंतुविषादने २० ॥३८॥ शुभंचैवोत्सवकार्ये २१ राज
कार्येस्यूचिंतनं २२ क्रीडायांतुतथासिद्धि२३ र्विवाहेशुजयप्रदः २४ ॥३९॥ प्रवेशोऽतिशुभःप्रोक्तः २५ सर्वकार्यकरंतथा २६ वृक्षाणांरो
पणेनाशो २७ भृत्यकृत्येऽतिसिद्धिदा २८ ॥४०॥ युद्धेचोच्चाटनेसिद्धिः २९ शुभकार्येशुभप्रदः ३० रात्रावेवंविजानीयात्तथाभौमेवि
चिंतयेत् ॥ ४१॥ अथभौमे कार्येदुःखं१ जयः शत्रोः २ संग्रामेविजयप्रदः ३ गजबन्धेप्रतिस्तब्धदुःखलाभो५ सुखंगतो६ ॥
४२॥ अश्वानांकार्यकर्त्तावे७ गोकार्ये८ गमहानिदः ९ पाणिग्रहेच्छापूर्णास्या१० कार्येदुःशुभरोमतः ११ ॥४३॥ व्यापारेसिद्धिदः १२
प्रोक्तोयात्रायांभयदस्तथा १३ गमेभयंसिंहचौरैः १४ कार्येशस्त्राग्निनाशदः १५ ॥४४॥ कार्येदुर्भिक्षपीडास्या१६ न्मेघकृत्येत्ववृ
ष्टिदः १७ गमेऽप्यासिः १८ शान्तिकृत्ये १९ शुभावार्त्ता श्रृणोतिवै २० ॥४५॥ चिन्ताकृत्येतिचिन्तास्या २१ द्युद्धकृत्येतुहानिदः २२

विनोद्योगेतिधनदो२३ ज्ञातोशत्रोर्मृतिप्रदः २४॥ ४६॥ सर्वकार्येप्रीतिहानिः २५ सुरवरो गंधलेपने २६ यात्रायाजयदश्चैव २७ सर्व
कार्येशुभप्रदः २८ ॥४७॥ सर्वकृत्येमनस्तापः २९ जीविकायांसुप्रीतिदः ३० तथारात्रौफलंज्ञेयंबुधेष्वेवंविचिन्तयेत् ॥४८॥ अथबुधे
यत्रतत्रस्थितश्चैवकुत्सितंशृणुतेबुधे १ समीचीनंकार्यमेवकुर्वन्नश्यातितत्क्षणं २ ॥४९॥ भार्यासंगेप्रीतिर्हासः ३ कुशलाश्चित्रकर्म
णि ४ वृथाकार्यंभवत्येव ५ शत्रुघातोरिपोर्जयः ६ ॥५०॥ कलहः सर्वकार्येषु ७ संधिस्याद्युद्धकर्मणि ८ विनोद्योगेचार्यलाभः ९ ज
यःस्याद्युद्धकर्मणि १० ॥५१॥ अर्थोद्योगेन्वार्थलाभः ११ दानेशस्तं १२ मभीष्टदः १३ सेवायांसिद्धिदःसंध्या १४ वास्त्वारंभेसुखंभ
वेत् १५ ॥५२॥ पत्न्याप्रीतिस्तयाह्लादः १६ विनोपायप्रसन्नता १७ मृत्युहन्या १८ सयाक्षेमं १९ गमेवासिः सुदुर्लभा २० ॥५३॥ रिपो
र्जयः २१ सुताभागे २२ सुखंतुनृपदर्शने २३॥ उत्कीर्तनिन्नः संभोज्येबल २५ चाल्हाददस्तथा २६ ॥५४॥ व्यापारेलाभदस्तद्वन्मित्रे
प्रीतिः सुदुर्लभा २८ सफलसर्वकार्यस्य २९ वाहनेद्यानेदःपशोः ३० ॥५५॥ यथादिनेतथारात्रौदैवज्ञेविचिन्तयेत् अथगुरौ
धनोपायेनार्थवृद्धिः १ नाशःस्यात्तद्वत् २ ॥५६॥ भोजनेगेभवत्पीडा ३ त्सत्संगोधेमधुक ४ विवादेहि ५ कार्यहानि ६ जयदो
७ नृपमार्गतः ॥५७॥ शत्रुनाशोवशीभूतः ९ शुभकर्मणिलाभः १० व्यापारेचान्नलाभःस्या ११ यात्रायांतुपुनर्गमः १२ ॥५८॥ उत्स
वादौमनोत्साहो १३ निर्गुणश्चैव कर्मसु १४ पराभवा १५ गमेहानिः १६ युद्धेऽगेशस्त्रतः क्षतः १७ ॥५९॥ कार्यसिद्धिः १८ सैन्यना
शः १९ गमेमृत्युः सवाहनैः २० पुनर्गमनवेल्लाभः २१ बलस्यात्सर्वकर्मसु २२ ॥६०॥ भ्रातृबन्धोर्भवेन्नाशः २३ कार्यधैर्येणसिध्यति
२४ प्रीतौयुद्धंभवेत्प्रीति २६ विवादेजयदः सदा २७ ॥६१॥ यस्यकस्यस्मृतियात्रा २८ शांतोशांति २९ गमेऽर्थदः ३० निशायांफल
मेवस्याद्गुरुसूनोविचिंतयेत् ॥६२॥ अथभृगौ कर्मण्याल्हाददः स्त्रीणां १ सुद्धेशत्रोःपराजयः २ विनोपायेनार्थलाभ ३
अकस्माद्धधुदर्शन ४ ॥ ६३॥ दृष्ट्युपायेमहद्धानि ५ बीजवापेन्नवृद्धिदः ६ रोगोत्पत्तौरोगनाशो ७ बलोद्योगेबलक्षयः ८ ॥६४॥ न
श्यन्तिसर्वकार्याणि ९ वार्त्तायांकर्मसिध्यति १० कलहेसुलभंकार्यं ११ रिपोर्हानिस्तुसंगमे ॥६५॥ विद्यासिः १३ सफलंचैव १४ रोगोत्

तौ मृतिप्रदः १५ रिपोर्जयेरत्नलाभः १६ सर्वकार्यं विनश्यति १७॥६६॥ धनुर्विद्यासु कुशलो १८ भोजने त्यंतदुःखितः १९ स्त्रीसकाशा द्भयमृत्यु २० र्वाहनाप्ति २१ सुदारदः २२॥६७॥ कार्ये योगे भवेद्दाशा २३ सदासे स्यात्सुखं न था २४ कार्ये ऽर्थनाशः २५ स्याद्दुःखं २६ संधिः स्याद्युद्धकर्मणि २७॥६८॥ सुखो द्योगे तिदुःखं स्या २८ च्छ्रेष्ठ २९ स्युद्योग हानिदः ३० फलं तद्धटिकानांतु सौरेर्ह्नितादिहि चिंतयेत्॥६९॥ अथ राज्ञौ कस्यचित्कलहोपाय १ राजगेहे गमे सुखं २ सर्वकर्मस्वरे वृद्धि ३ र्मित्रिः ४ स्याद्युद्ध सौख्यदः ५॥७०॥ अश्वपल्यं चाश्वलाभो ६ यात्रायां न सुखं भवेत् ७ प्रशंसार्थे कीर्त्तिलाभो ८ ऽतिरोगो ९ ऽनर्थशांतिदः १०॥७१॥ स्त्रीसेवी ११ स्वसुतं न्हंति १२ भ्रातृवर्गप्रपोषकः तथाप्यकीर्त्तिरास्ते स्युः १३ शरादिरो धनं भवेत् १४॥७२॥ स्वभावचिन्तितं सत्स्या १५ द्धनलाभस्तु जायते १६ यात्रासिद्धि १७ र्न कार्यं स्या १८ च्छुभं स्यात्तु महत्तरं १९॥७३॥ ज्ञात्वा व्यापारसिद्धिः स्या २० द्धनवृद्धिस्तु जायते २१ द्वारागमं भवेच्छीघ्रं २२ सुदं स्यात्सर्वकर्मसु २३॥७४॥ वस्त्रव्यापारसिद्धिः स्या द्धहानं दुकर्मसु २५ चिन्ता स्यात्सर्वकार्येषु २६ तथा मित्रो ऽपि मित्रता २७॥७५॥ मृतिः स्यात्सर्वकार्येषु २८ शांतिः स्यात्क्रोधकर्मसु २९ वापिकूपतडागानां निर्माणं च तथा निशि ३०॥७६॥ सर्वदा चिन्तनीयो सौ भृगुणोक्तं न चान्यथा॥७७॥ ॥इतिश्री बृ॰ ज्यो॰ मि॰ भृगुलिखिते घटिका मुहूर्त्तनिरूपणं नाम प्रकरणं॥५॥ ॥

॥अथ रविवारे त्रिंशत् घटिका त्रिंशत्तारा भृगुलिखित मुहूर्त्त दिवारात्रौ एकमेव तञ्चक्रं॥

घटय:	घटिकात्मक नक्षत्राणि	तत्फलं च
१	विशाखा	विवाहः शुभं
२	अनुराधा	लाभो
३	ज्येष्ठा	कलहः
४	मूल	मूलनाश
५	पूर्वाषाढा	व्यापारे धन
६	उत्तराषाढा	मासि दुर्लभ आनन्दः
७	श्रवणं	स्त्रीकर्मणि लाभः
८	धनिष्ठा	धान्यकर्मणि लाभः
९	शततारका	गमनं शुभं लाभः
१०	पूर्वाभा॰	शुभं भोज्यं
११	उत्तराभा॰	शरीरे व्याधि
१२	रेवती	पराजयः
१३	अश्विनी	अश्वकर्मणि लाभः
१४	भरणी	वस्त्रबंधे लाभः
१५	कृत्ति॰	प्रवेशे हानि
१६	रोहिणी	परग्रामे प्र शुभप्राप्तिः
१७	मृग	यात्रायां हानिः
१८	आर्द्रा	राजसंनिधि प्राप्ति
१९	पुनर्व॰	गृहारंभः शुभः
२०	पुष्य	सेनामरणं
२१	आश्लेषा	व्यापारे हानि
२२	मघा	युद्धे पराजय
२३	पूर्वाफा॰	मैत्री शुभा
२४	उत्तराफा॰	रिपोर्जयः
२५	हस्त	भावनानंदः
२६	चित्रा	वाणिज्यकार्ये
२७	स्वाती	मैथुनात्सुख प्राप्तिः
२८	ज्येष्ठा	प्रेष्यकार्ये सिद्धि
२९	मैत्री	कार्यनाशः
३०	संध्या	सुखदात्री

अथसोमवारेत्रिंशद्घटिकात्रिंशत्ताराभृगुलिखितमुहूर्त्तादिवारात्रौएकमेवतच्चक्रं

इष्ट घट्य:	घटिकात्मकानि नक्षत्राणि	तत्फलं
१	विशाखा	कार्येशुभं
२	अनुराधा	यात्रायांदुःखं
३	ज्येष्ठा	सर्वकार्येजयः
४	मूल	आपारेलाभः
५	पूर्वाषाढा	स्नानेशुभं
६	उत्तराषाढा	सर्वकार्यसिद्धि
७	श्रवण	क्षेत्रेलाभः
८	धनिष्ठा	द्यूतेलाभः
९	शततार-	राजकर्मणिसिद्धि
१०	पूर्वभाद्र-	भोजनेतृप्तिः
११	उत्तरभा-	मैथुनेतृप्तिः
१२	रेवती	शुभकर्मणिसिद्धि
१३	अश्विनी	युद्धेजयः
१४	भरणी	शुभकर्मणिसिद्धि [illegible]
१५	कृत्तिका	विवादेजयः
१६	रोहिणी	भोजनेसिद्धि
१७	मृग	पण्यागारे सुखं
१८	आर्द्रा	जयः
१९	पुनर्वसु	प्रवेशेः शुभः
२०	पुष्य	विवाहे [illegible]
२१	आश्लेषा	[illegible]
२२	मघा	राजकार्येसिद्धिः
२३	पूर्वा	[illegible]
२४	उत्तरा	विवाहेजयः
२५	हस्त	[illegible]
२६	चित्रा	सर्वकार्येशुभं
२७	स्वाती	[illegible]
२८	ज्येष्ठा	[illegible]
२९	मैत्री	[illegible]
३०	ब्रह्मा	[illegible] शुभं

अथभौमवारेत्रिंशद्घटिकात्रिंशत्ताराभृगुलिखितमुहूर्त्तादिवारात्रौएकमेवतच्चक्रं

इष्ट घट्य:	घटिकात्मकानि नक्षत्राणि	तत्फलं
१	विशाखा	कार्येदुःखम्
२	अनुराधा	शत्रोर्जयः
३	ज्येष्ठा	संग्रामेविजयः
४	मूल	गजबन्धे सुतिः
५	पूर्वाषाढा	अश्वेलाभः
६	उत्तराषाढा	गमनेसुखं
७	श्रवण	अश्वकर्म शुभं
८	धनिष्ठा	गोकार्ये शुभं
९	शततार-	गमने हानिः
१०	पूर्वभा-	विवाहे [illegible]
११	उत्तरभा-	कार्येषु शुभम्
१२	रेवती	व्यापारेसिद्धिः
१३	अश्विनी	यात्रायां भयः
१४	भरणी	मार्गेसिंहचोरभयः
१५	कृत्तिका	[illegible]
१६	रोहिणी	कार्ये [illegible] पीडा
१७	मृग	[illegible] हानिः
१८	आर्द्रा	गमने [illegible] हानिः
१९	पुनर्वसु	[illegible] शुभं
२०	पुष्य	[illegible]
२१	आश्लेषा	[illegible]
२२	मघा	युद्धे [illegible] हानिः
२३	पूर्वा	[illegible]
२४	उत्तरा	शत्रुभयं
२५	हस्त	सर्वकार्ये [illegible]
२६	चित्रा	[illegible]
२७	स्वाती	यात्रायाजयः
२८	ज्येष्ठा	सर्वकार्ये शुभं
२९	मैत्री	[illegible]
३०	ब्रह्मा	[illegible]

अथबुधवारेत्रिंशद्घटिकात्रिंशत्ताराभृगुलिखितमुहूर्त्तं दिवारात्रौ एकमेवतच्चक्रं

इष्टघट्यः	घटिकात्मकानि नक्षत्राणि	तत्फलम्
१	विशाखा	कुत्सितंभवेत्
२	अनुराधा	कृतंनश्यति
३	ज्येष्ठा	भार्याप्रीतिह्रासः
४	मूल	मित्रकर्मसुकुश·
५	पूर्वाषाढा	कार्यंवृथाभवति
६	उत्तराषाढा	शत्रुघातः रिपोर्ज
७	श्रवण	सर्वकृत्येकलहः
८	धनिष्ठा	युद्धेसंधिः
९	शततारका	विनोद्योगंलाभः
१०	पूर्वाभाद्र·	युद्धेजयः
११	उत्तराभा·	उद्योगेर्थलाभः
१२	रेवती	दानेशुभं
१३	अश्विनी	धनप्राप्तिः
१४	भरणी	सेवार्थासिद्धिः
१५	कृत्तिका	वास्त्वारंभेसुखं
१६	रोहिणी	उद्वाहेपत्न्याप्रीतिः
१७	मृग	उपायंविनाप्रसन्न
१८	आर्द्रा	दुःखनाशः
१९	पुनर्वसु	क्षेमंभवेत्
२०	पुष्य	गमनेप्राप्तिदुर्ल
२१	आश्लेषा	रिपोर्जयः
२२	मघा	भोगेसुखप्राप्तिः
२३	पूर्वाफा·	नृपदर्शनेसुखं
२४	उत्तराफा·	अतिमैत्री
२५	हस्त	संभोज्येबलं
२६	चित्रा	आल्हादः
२७	स्वाती	व्यापारेलाभः
२८	ज्योत्स्ना	मित्रेप्रीतिर्दुर्लभा
२९	मैत्री	सर्वकार्यसफलता
३०	संध्या	पशोर्वाहनेहानिः

अथगुरुवारेत्रिंशद्घटिकात्रिंशत्ताराभृगुलिखितमुहूर्त्तं दिवारात्रौ एकमेवतच्चक्रं

इष्टघट्यः	घटिकात्मकानि नक्षत्राणि	तत्फलम्
१	विशाखा	धनोपायधनवृद्धिः
२	अनुराधा	धनोपायेनधनहा·
३	ज्येष्ठा	भोजनेअंगेपीडा
४	मूल	वस्त्रगंधप्राप्तिः
५	पूर्वाषाढा	विद्यावृद्धिः
६	उत्तराषा·	कार्यहानिः
७	श्रवण	नृपाज्जयः
८	धनिष्ठा	शत्रुनाशः
९	शततार·	शत्रुवश्यं
१०	पूर्वाभाद्र·	शुभकर्माणिलाभ
११	उत्तराभा·	व्यापारेधनलाभः
१२	रेवती	यात्रायांपुनरागमः
१३	अश्विनी	उत्सवादेमनोत्सा
१४	भरणी	चित्रकर्मसुगुणः
१५	कृत्तिका	पराभवः
१६	रोहिणी	गमनेहानिः
१७	मृग	युद्धेगुंशस्त्रतःक्ष
१८	आर्द्रा	कार्यसिद्धिः
१९	पुनर्वसु	सैन्यनाशः
२०	पुष्य	गमेमृत्युः
२१	आश्लेषा	कुग्रामनेलाभः
२२	मघा	सर्वकर्मसुबलं
२३	पूर्वाफा·	भ्रातृबन्धोनाश
२४	उत्तराफा·	धैर्येणकार्यसिद्धि
२५	हस्त	स्त्रीलांसुखं
२६	चित्रा	प्रीतिः
२७	स्वाती	विवादेजयः
२८	ज्योत्स्ना	चलकार्यस्यस्थिरीयो
२९	मैत्री	शांतीशांतिः
३०	संध्या	ग्रामेऽर्थप्राप्तिः

अथशुक्रवारेत्रिंशद्घटिकात्रिंशन्नाराभृगुलिखितमुहूर्त्तादिवारात्रौएकमेवतच्चक्रम्

इष्टघट्य:	घटिकात्मकानि नक्षत्राणि	तत्फलं
१	विशाखा	स्त्रीकर्मण्याल्हारः
२	अनुराधा	शत्रोःपराजयः
३	ज्येष्ठा	विनोपायमर्थप्रा
४	मूल	अकस्माद्बन्धुदर्शनं
५	पूर्वाषाढा	वृष्ट्युपायेमहावृष्टि
६	उत्तराषाढा	बीजवापेअन्नवृ
७	श्रवण	रोगोत्पत्तौरोगगम
८	धनिष्ठा	बलोद्योगेबलसि
९	शततारका	सर्वकार्यनाशः
१०	पूर्वाभाद्रप.	वार्त्ताकर्मसिद्धि
११	उत्तराभाद्र.	कलहेसुलभं
१२	रेवती	युद्धेशत्रुहानिः
१३	अश्विनी	विद्यारंभेविद्याप्रा
१४	भरणी	सफलंवैद्यं
१५	कृत्तिका	रोगोत्पत्तौमृत्यु
१६	रोहिणी	शत्रुजयेरत्नला
१७	मृग	सर्वकार्यनाशः
१८	आर्द्रा	धनुर्विद्याकुशलः
१९	पुनर्वसु	भोजनेभक्तिदुःखं
२०	पुष्य	स्त्रीसकाशाद्भयं मृत्यु
२१	आश्लेषा	वाहनप्राप्तिः
२२	मघा	सुदारदः
२३	पूर्वाफा.	उद्योगेआशा
२४	उत्तराफा.	सद्रसिसुखं
२५	हस्त	कार्यार्थेनाशः
२६	चित्रा	दुःखं
२७	स्वाति	युद्धेसंधि
२८	ज्योत्स्ना	सुखोयोगेदुःखं
२९	मैत्री	श्रेष्ठं
३०	संध्या	उद्योगहानिः

अथशनिवारेत्रिंशद्घटिकात्रिंशन्नाराभृगुलिखितमुहूर्त्तादिवारात्रौएकमेवतच्चक्रं

इष्टघट्य:	घटिकात्मकानि नक्षत्राणि	तत्फलं
१	विशाखा	कस्यचित्कलहोपायः
२	अनुराधा	राजगृहगमनेसुखं
३	ज्येष्ठा	सर्वकर्मसुवृद्धिः
४	मूल	मैत्री
५	पूर्वाषाढा	युद्धेसुखं
६	उत्तराषाढा	अश्वलाभः
७	श्रवण	यात्रायांदुःखं
८	धनिष्ठा	कीर्त्तिलाभः
९	शततार.	अतिरोगः
१०	पूर्वाभाद्र.	अनर्थशांतिः
११	उत्तराभा.	स्त्रीसेवी
१२	रेवती	स्वसुतनाशः
१३	अश्विनी	स्वर्गप्राप्तिःअथकीर्त्ति
१४	भरणी	शरादिरोधनं
१५	कृत्तिका	स्वचिंतितप्राप्तिः
१६	रोहिणी	धनलाभः
१७	मृग	यात्रासिद्धिः
१८	आर्द्रा	कार्यहानिः
१९	पुनर्वसु	महत्सुखं
२०	पुष्य	व्यापारसिद्धिः
२१	आश्लेषा	धनवृद्धिः
२२	मघा	शीघ्रंदारागमनं
२३	पूर्वाफा.	सर्वकर्मसुसुखं
२४	उत्तराफा.	वस्त्रव्यापारसिद्धि
२५	हस्त	सर्वकर्मसुदेहानंदः
२६	चित्रा	सर्वकार्येषुचिंता
२७	स्वाति	अमित्रोमित्रोभवेत्
२८	ज्योत्स्ना	सर्वकार्यसिद्धिः
२९	मैत्री	क्रोधकर्मणिशांति
३०	संध्या	वापीकूपतडागनिर्माणं

॥ इतिश्रीहरिकृष्णविनिर्मिते बृहज्ज्योतिषार्णवे षष्ठे मिश्रस्कंधे भृगुलिखितचक्रनिरूपणंनाम प्रकरणं पंचमं ५॥ ॥ ॥

अथ बृहस्पतिप्रणीतलघुहोरामुहूर्त्तज्ञानचक्रं फलादेशसहितम्

इष्टघट्यः	नाम	दिशाभिमुखशब्दः	कार्यम्
१	सुद्धि	पा. चां कृष्ण दर्श.	साध्यकार्य कठद.
२	सिद्धि	दक्षिणे सुवर्ण दर्शन	क्षिप्रकार्याणि
३	नाशिनी	ऋषिकाक चोरदर्शन	नाशकार्याणि
४	मित्रा	प. श्वानशब्द.	मित्रकार्याणि
५	औषधी	[illegible]	स्थापनकार्याणि
६	विग्रहा	वायव्यां खरदर्शन	व्यवहारकर्म
७	घंटिका	उ. कुब्जकथादि द.	कृषिकर्मकरण
८	घस्मनामा	नै. धूम्रार्द्र	उच्चाटनकर्म
९	राधुनामा	पू. सतुष स्त्रीद.	मारणोच्चाटनकर्म
१०	व्याधिनामा	ई. गोशिरशब्द	शत्रुनाशनकर्म
११	पशुनामा	वायव्यां भारवाहीनरद.	पशुविग्रहण
१२	विमनामा	प. पिंगला शब्दः	विद्यारंभकर्म
१३	शूद्रनामा	द. फलधारीद.	शूद्रकर्म
१४	रागा	सौम्यां हस्तिदर्शन	उपवेशनादिकर्म
१५	आभिविनामा	आ. नरशब्द.	सर्वकर्म
१६	क्रीडानामा	सौम्यां भेरीशब्दश्रवण	क्रीडाकर्माणि
१७	अंगनानामा	वारुण्यां लोकदर्श.	स्त्रीकर्म
१८	हीनानामा	वायव्यां लालनरद.	हीनकर्म
१९	वायसानामा	उत्तरे भेरीनरद.	वाहनकर्म
२०	धान्यनामा	पू. कुक्कुटशब्दश्र.	धान्यसंग्रहकर्म
२१	जीवनीनामा	ई. काकशब्दः	क्षेमसाधनकर्म
२२	रौद्रनामा	आ. अन्नधारीनरद.	विद्वेषोच्चाटनकर्म
२३	योगानामा	नै. पक्षीशब्दश्रवण	योगकर्म
२४	वैश्यानामा	वाय. धान्यभक्षकपक्षीद.	वाणिज्यवृद्धिकर्म
२५	पितृनामा	नै. चक्रधारकनरद.	पितृकर्म
२६	पुष्पनामा	सौम्यां गंधशब्दश्रवण	पुष्पगंधानुलेपनकर्म
२७	क्षयानामा	ईशा. भांडधारण	नाशकर्म
२८	मंत्रनामा	०	मंत्रसाधनकर्म
२९	अग्निनामा	०	अग्निकार्याणि
३०	दीक्षा	ई. पक्षिशब्द	शुभकर्माणि
३१	भगानामा	पूर्वे पक्षशब्द दृश्यते	जलकर्म
३२	भद्रनामा	उत्तरे मरणबंधनवार्ता	पुण्यकर्म
३३	क्रयनामा	नै. आक्रोशशब्द श्रवण	क्रयविक्रय
३४	पूर्णनामा	द. पक्षिक्रोशश्रवण	दीवकर्म
३५	विद्यानामा	पूर्वे वार्ता.	विद्याकर्म
३६	कुजनामा	नै. काष्ठधारकनरदर्श.	मंगलकर्म
३७	विधानामा	ई. भेरीक्रोशशब्दश्र.	विधानक.
३८	नवनामा	प. मृदंगगर्जना श्रवण	मैथुनकर्म
३९	अजनामा	द. वृषभवार्ता	पूजनकर्म
४०	वधनामा	प. कठशब्दधारण	मरणकर्म
४१	श्वानामा	पू. श्वानशब्दश्रवण	पूजनकर्म
४२	कायनामा	उ. कठोराक्रोशशब्दः	कृषिकर्म
४३	भूनामा	ई. रमणीकशब्दश्र.	उद्योगारम्भकर्म
४४	ज्ञाननामा	ई. जंबुकशब्दश्र.	ज्ञानकर्म
४५	शान्तिनामा	पू. अश्वदर्शने शब्दश्र.	शांतिकर्म
४६	मोक्षा	द. शुभगानवार्ताश्रवण	शुभवार्ता [illegible]
४७	क्षीनामा	उ. सद्गुरु[illegible]	धान्यकर्म
४८	वक्रनामा	प. वायुशब्दश्रवण	निग्रहघातकर्म
४९	छिन्ननामा	पू. गोशब्दश्रवण	क्षत्र[illegible]कर्म
५०	पत्रनामा	पू. मूषकशब्दः	संग्रहकर्म
५१	चलनामा	पू. नराक्रोश भयशब्द.	कन्यावरणादिकर्म
५२	ज्ञानानामा	प. अग्निशब्दश्र.	अक्षरकर्म
५३	सुगनामा	द. गांधर्वश्रवण	हलग्रहणं
५४	यवनामा	पू. श्वानघोषश्रवण	अर्थसंग्रहण
५५	भरिनामा	द. मांसभक्षशब्दः	स्थापनादिकर्म
५६	द्विजनामा	नै. द्विजपक्षिशब्द	शान्तिकर्म
५७	सावित्री	प. ब्राह्मणशिष्यद.	स्नानकर्म
५८	स्थिरा	उ. लोकशब्दश्रवण	सर्वधारकर्म
५९	सत्यनामा	द. गजअलंकारवार्ता.	अनेककर्म
६०	विष्णुनामा	पू. शंखशब्दश्रवण	तुष्ट्यादिसर्वकर्म

अथबृहस्पतिप्रणीतलघुहोरामुहूर्त्तं बार्हस्पत्यसंहितायां अथातःसंप्रवक्ष्यामिलघुहोरांयथाविधि अहोरात्रेषुनाडीषुप्रत्येकंनामसंज्ञितं १ तत्रक
र्मविधिःप्रोक्तंतत्कालंलक्षणंतथा दिशिभागेक्रियासंज्ञाषष्टिनाडीयथाक्रमं २ उदयेप्रथमानाडीसृष्टिनाम्नीतुसंज्ञिता सृष्टिकार्यंतथाकुर्यात्प्राच्यांक
र्पणदर्शनं ३ कलहश्चौरनाशोवापापदृष्टःशुभैःशुभः द्वितीयासिद्धिनाम्नीस्यात्क्षिप्रकार्याणिकारयेत् ४ दक्षिणांदिशमाश्रित्यशूद्रस्त्रीपु
रुषस्तथा लग्नद्रेष्काणरूपंवाविग्रहोवाभिनाशनं ५ कुंभदीपोदिवालोवापापग्रहनिरीक्षणैः तृतीयानाशनामास्यान्नाशकार्याणिकारयेत्
६ महर्षिर्दृश्यतेप्रासेकारकाःकाकमेवच वह्निभैर्वातदापीडाचित्ततापश्चवाभवेत् ७ पापग्रहदृशायुक्तेशुभदृष्टेप्रशोभनः चतुर्थी
मित्रनामास्यान्मित्रकार्याणिकारयेत् ८ वारुणेमृगसंभावश्वानशब्दोथवापशः मित्रसंपच्छुभैर्दृष्टेपापदृष्टेतुतन्मृतिः ९ पंचमीजीवनामा
स्यात्स्थापनादीनिकारयेत् आग्नेय्यांदृश्यतेकाणविप्रमंत्यःसकोपनः १० फलमूलगतिर्वापिकलहोवातरोगिता व्यवहारगतोवापिरु
ग्द्रेष्काणदर्शनात् ११ षष्ठेचविग्रहोनामव्यवहारादिकर्मसु वायव्यांदिशिमाश्रित्यघटिकापिचदृश्यते १२ सप्तमीघटिकानाम्नीकोटारव्य
त्कारयेत्कृषीन् कृषिमूलानिदृश्येतकर्षकादीनिवापुनः १३ उत्तरांदिशमाश्रित्यधान्यभुक्तिस्तुदृश्यते अष्टमीघटिकायान्त्यप्रसनामेतिकी
र्तिता १४ उच्चारनक्रियांकुर्याच्छत्रुनाशायभूमिपः कलहोवन्धुभिःसार्द्धंचौरैर्वाराजतोभयं १५ नैरृत्यांदिशिमाश्रित्यधनार्त्तोदृश्यतेन
रः नवमीशत्रुनामास्यान्मारणोच्चाटनेशुभा १६ पूर्वस्यांदिशमाश्रित्यदृश्यतेस्त्रीसपुत्रिका दशमेव्याधिनामास्याच्छत्रुनाशायकीर्तिता
१७ ऐशान्यांगोकिशब्दोवानिमित्तान्तरमेववा एकादशीपशुर्नाम्नीपरवादिग्रहणंशुभं १८ वायव्यांदिशमाश्रित्यभारभृद्दृश्यतेनरः द्वादशी
विप्रनामास्याद्विचारंभादिकारयेत् १९ वारुणींदिशमाश्रित्यमौलिर्वापिकलारवः त्रयोदशीभूद्रनामाभूद्रकार्याणिकारयेत् २० दक्षिणांदि
शमाश्रित्यफलभृद्दृश्यतेपुमान् उपसंवेशनादीनांरागानामन्चतुर्दशी २१ सौम्यांचदिशमाश्रित्यहलीवादृश्यतेनरः पंचदश्यांभिजिन्नाम्नी
सर्वाण्यस्यांतुकारयेत् २२ आग्नेय्यांदिशिमाश्रित्यदृश्यतेपुरुषोरवः षोडशीतुक्रीडानाम्नीक्रीडाकार्याणिकारयेत् २३ सौम्यांचदिशमाश्रित्य
भेरीशब्दश्चश्रूयते सप्तदश्यंगनानामकारयेदंगनाकृतं २४ वारुणींदिशमाश्रित्यनौलिकस्तत्रदृश्यते अष्टादशीतुहीनास्याद्धीनकार्याणिकारये

त् २५ वायवीं दिशमाश्रित्य नांकूलीदृश्यतेनरः एकोनविंशकानाडीवार सानामसंज्ञिता २६ वाहनादीनिकार्याणिकुर्यात्क्षिप्रंतुयानवत्
क्षिप्रकार्याणिकुर्वीत सौम्यायांभेरीदृक्पुमान् २७ विंशतिर्धान्यनामास्याद्धान्यसंग्रहमाचरेत् पूर्वांदिशंसमाश्रित्यकुक्कुटश्चाथशब्दयेत्
२८ जीवनीचैकविंशास्यात्तत्क्षेत्रंसाधयेन्नरः तत्रभूमिप्रतिष्ठाचतद्वृक्षा दिगोचरा २९ ऐशान्यांदिशमाश्रित्यकाकः स्यात्तत्वरदस्तया द्वाविं
शाक्षौद्रनामास्याद्द्विद्वेषोच्चाटनक्रिया ३० आग्नेय्यांदिशमाश्रित्यवनधूकूदृश्यतेनरः योगानामत्रयोविंशायोगकार्याणिकारयेत् ३१ नैर्ऋत्यां
दिशमाश्रित्यस्वरात्संदृश्यतेखगः चतुर्विंशाद्वैश्यनाम्नीवाणिज्यंवृद्धिमाचरेत् ३२ वायव्यांदिशमाश्रित्यखगोधान्यानिभक्षयेत् पंचविंशास्मिन्तु
नाम्नीपितृकार्यंतुकारयेत् ३३ नैऋत्यांदिशमाश्रित्यचक्रधारणकोनरः षड्विंशत्पुष्पनामास्यात्पुष्पगंधानुलेपनं ३४ सौम्यांदिशंसमाश्रित्य
गंधर्वश्रूयतेभृशं सप्तविंशत्स्यानाम्नीऐशान्यांभांडधारणं ३५ तत्काले शकार्याणिकारयेत्तद्विचक्षणः अष्टाविंशन्मंत्रनाम्नीमंत्रादेःसाध
नक्रिया ३६ नवविंशाग्निनामारण्याचाग्निकार्याणिकारयेत् अथश्लोकैकक्षेपकः त्रिंशत्संख्याशिवानामाशुभकर्माणिकारयेत् ईशान्यांदि
शिदृश्येतपक्षिशब्दोतिसुंदरः ३७ एकत्रिंशद्गंगानामतोयकार्याणिकारयेत् ऐन्द्र्यांतुपक्षिशब्दस्तुदृश्यतेश्रूयतेपिवा ३८ द्वात्रिंशद्ग्रहकोनामपु
ण्यग्रहणभद्रकृत् सौम्यस्यांविधत्तेवार्तांनिग्रहामरणस्यवा ३९ त्रयस्त्रिंशत्क्रयनामाक्रयविक्रयकारणा नैऋतींदिशमाश्रित्यचाक्रोशं
श्रूयतेभृशं ४० चतुस्त्रिंशत्पूर्णनामाद्विविकार्यंतुकारयेत् याम्यांतुदिशमाश्रित्य पाक्षिक्रोशंचश्रूयते ४१ पंचत्रिंशाज्जिलनामाविद्याकर्मचकारयेत्
ऐन्द्र्यांतुविद्यतेवार्ता गौर्याक्रोशस्यधारण ४२ षड्त्रिंशत्कजनामाख्यामंगलानिचकारयेत् नैर्ऋतींदिशमाश्रित्यसुरुधारः प्रदृश्यते ४३ सप्त
त्रिंशाद्विधानामविभागंतत्रकारयेत् दिश्यैशान्यांतथाक्रोशंतत्कालभेदका ४४ अष्टत्रिंशान्नरोनाममैथुनानिचकारयेत् प्रतीचींदिश
माश्रित्यपुरुषोगर्जतिस्वयं ४५ ऊनचत्वारिंशाद्जनामापूजनानिचकारयेत् याम्यांदिशंसमाश्रित्यवश्यवार्तादृश्यते ४६ चत्वारिंशाद्व
धोनाममरणानिचकारयेत् वारुण्यांविद्यतेवार्ताकठशब्दस्यधारणं ४७ एकचत्वारिंशच्छूलनामपूजनानिचकारयेत् पूर्वांदिशंसमाश्रित्यचा
क्रोशंविद्यते भृशं ४८ द्विचत्वारिंशज्जयोनामकर्षकाणांहितातुसा सौम्यांदिशंसमाश्रित्यपरुषाक्रोशधारणं ४९ त्रिचत्वारिंशद्नाम्नापुत्रोत्पादं

अथ

॥ बृहज्ज्योतिषार्णवे षष्ठे मिश्रस्कंधे उदकार्गलाऽध्यायश्चतुर्दश ॥

मः १४ भाषानुवादसहितः प्रारभ्यते

श्रीगणेशायनमः   अथउदकनिर्णयाध्यायः   धर्म्य व यशप्रद व ज्याणें जलप्राप्ति होत्ये असें दगार्गल मी वराहमिहिराचार्य सांगतो. जशा पुरुषांच्या अंगां वरला शिरा असतात तशाच भूमीलही जलवाहिनी शिरा आहेत १ उदक आकाशापासून एकवर्णानें व एकरसानेंच भूमीवर पडतें; परंतु नानाप्रकारची भूमी आहे यास्तव तें उदक नानारस (बहुतस्वाद) व बहुवर्ण झालें यास्तव भूमितुल्य उदकाचे रस व वर्ण जाणावे तथाच वक्ष्यति (सशर्करातान्नमहीकषायंक्षारंधरित्रीकपिलाकरोति । आपांडुरायांलवणंप्रदिष्टंमृष्टंजलंनीलवसुंधरायामिति) २ इन्द्र, अग्नि, यम, नैऋत, वरुण, वायु, सोम, शिव हे आठ देव पूर्वादि ८ दिशांचे स्वामी अनु

श्रीगणेशायनमः   अथउदकनिर्णयाध्यायः   उक्तंचवराहसंहितायांचतुःपंचाशत्तमेऽध्याये   धर्म्ययशस्यंचव
दाम्यतोहंदगार्गलंयेनजलोपलब्धिः   पुंसांयथांगेषुशिरास्तथैवासितावपिप्रोन्नतनिम्नसंस्थाः १ एकेनवर्णेनरसेन
चाम्भश्च्युतंनभस्तोवसुधाविशेषात् नानारसत्वंबहुवर्णतांचगतंपरीक्ष्यंक्षितितुल्यमेव २ पुरुहूतानलयमनिर्ऋति
वरुणपवनेन्दुशंकरादेवाः विज्ञातव्याःक्रमशःप्राच्यादीनांदिशांपतयः ३ दिक्पतिसंज्ञाश्चशिरानवमीमध्येमहा
शिरानाम्नी एताभ्योन्याःशतशोविनिःसृतानामभिःप्रथिताः ४ पातालादूर्ध्वशिराःशुभाश्चतुर्दिक्षुसंस्थितायाश्च
कोणदिगुत्थानशुभाःशिरानिमित्तान्यतोवक्ष्ये ५ यदिवेतसोंबुरहितेदेशेहस्तैस्त्रिभिःपश्चात् सार्धपुरु
षेतोयंवहतिशिरापश्चिमातत्र ६

क्रमानें जाणावे ३ ज्या दिशेकडून जी शिरा (जलवाहिनी) येईल त्या शिरेस त्या दिक्पतीचें नांव जाणावे व मध्यें नववीशिरा महाशिरानामक जाणावी यांहून अन्यही शिरा शेंकडों निघाल्या आहेत त्यांचींही नांवें प्रसिध्द आहेत तथाच वक्ष्यति (कुमुदानाम शिरासापुरुषत्रयवाहिनी भवति) ४ पातालापासून ऊर्ध्व स्वाकून वर ज्या शिरा येतात व चार दिशेस ज्या शिरा असतात त्या शुभ होत. आग्नेयादि कोणदिशेस उत्पन्न झालेल्या शिरा शुभ नव्हत यानंतर शिरांचीं चिन्हें सांगतो. ५ जेथें स्वभावतः उदक नाहीं अशा जलरहित देशीं वेताचें झाड असेल तर त्याचे पश्चि

मेकडे तीन हातांवर दीडपुरुषाखालीं उदक असतें तेथें पश्चिमेस शिरा (झरा) वाहती ६ अर्धपुरुषावर पांढरा बेडूक, नंतर पीतवर्णमृत्तिका, त्याचे खालीं पुटभेदकपाषाण हीं चिन्हें लागतील त्याचे खालीं उदक सांपडेल (यथें पुरुष ऊर्ध्वबाहु त्याचे प्रमाण अंगुलें १२० होत यांचा पंचमांश हस्त जाणावा) ७ जंबू (जांबूळ) वृक्षाचे उत्तरेस तीन हातांपुढें दोन पुरुषांखालीं पूर्वेकडे शिरा आहे. येथें पुरुषभर खरलें असतां लोखंडासारख्या गंधाची थोडी पांढरी माती व तींत बेडूक हें चिन्ह दिसेल ८ जांबळीचे पूर्वेस जवळ वारूळ असेल तर त्याचे दक्षिणेस दोन पुरुषांखालीं गोड उदक आहे ९ याचें चिन्ह. अर्धपुरुष खरल्यावर तेथें मत्स्य व खालीं पारव्याचे वर्णाचा दगड व तेथें नीलवर्ण मृत्तिका हीं चिन्हें असलीं म्हणजे बहुत दिवस राहणारें असें ब-

चिन्हमपिचार्धपुरुषेमंडूक: पांडुरोथमृत्पीता पुटभेदकश्चतस्मिन्पाषाणोभवतितोयमध: ७ जंब्वाश्चोद-
ग्घस्तैस्त्रिभि:शिराधोनरद्वयेपूर्वा मृल्लोहगंधिकापांडुराथपुरुषेत्रमंडूक: ८ जंबूवृक्षस्यप्राग्वल्मीकोयदिभ
वेत्समीपस्थ: तस्माद्दक्षिणपार्श्वेसलिलंपुरुषद्वयेस्वादु ९ अर्धपुरुषेचमत्स्य:पारावतसन्निभश्चपाषाण:
मृद्भवतिचात्रनीलादीर्घंकालंबहुचतोयं १० पश्चादुदुंबरस्यत्रिभिरेवकरैर्नरद्वयेसार्धे पुरुषेसितोहिरश्मांजनो
पमोध:शिरासुजला ११ उदगर्जुनस्यदृश्योवल्मीकोयदिततोर्जुनाद्धस्तै: त्रिभिरंबुभवतिपुरुषैस्त्रिभिरर्धस
मन्वितै:पश्चात् १२ श्वेतागोधार्धनरेपुरुषेमृद्धूसराततःकृष्णा पीतासितासिकताततोजलंनिर्दिशेदमितं १३

हुन उदक लागेल १० जलवर्जित देशीं उंबराचें झाड असेल तर त्याचे पश्चिमेस तीन हातांपुढें अडीचपुरुषांखालीं उत्तमयुक्त शिरा आहे. याचें चिन्ह एक पुरुष खरल्यावर तेथें श्वेतसर्प दिसेल व काजळासारखा दगड दिसेल त्याचे खालीं उदक लागेल ११ अर्जुन (ताम्हन) वृक्षाचे उत्तरेस वारूळ असेल तर वृक्षापासून पश्चिमेकडे तीन हातांवर खरलें असता, साडेतीन पुरुषांखालीं उदक आहे १२ चिन्ह अर्ध पुरुष खरल्यावर पांढरी गोधा (पाल), एकपुरुषावर धूसरा (काळी पांढरी) माती, नंतर काळी माती, नंतर पिंवळी, नंतर रेतीनें युक्त पांढरी माती, याचें खालीं बहुत जल आहे असें सांगावें. १३

वारुळयुक्त निगडीचें झाड असेल तर त्याच्या दक्षिणेकडे तीन हातांवर सवादोन पुरुष खटले तर तेथें सुस्क न होणारें व गोड उदक आहे १४ याचें चिन्ह. अर्ध्यापुरुषावर रोहितमासा ,पिंगटमाती , नंतर पांढरीमाती , नंतर दगडांनी युक्त रेती,त्याचे खालीं.उदक आहे १५ बोरीचे झाडाच्या पूर्वेस वारूळ दिसेल तर झाडाच्या पश्चिमेस तीन हातांपुढें तीन पुरुष खटलें असतां ,उदक आहे असें सांगावें. तेथें चिन्ह अर्धपुरुषावर पांढरी पाल असेल त्याचें खाली खटलें असतां उदक लागेल १६ पळस व वारूळयुक्त बोरीचें झाड असेल तर , त्याचे पश्चिमेस तीन हातानंतर सवातीन हात खटलें असतां खाली उदक आहे याचें

वल्मीकोपचितायांनिर्गुंड्यांदक्षिणेनकथितकरैः पुरुषद्वयेसपादेस्वादुजलंभवतिचाशोष्यं १४ रोहितमत्स्योर्धे नरेमृत्कपिलापांडुराततःपरतः सितासशर्कराथक्रमेणपरतोभवत्यंभः १५ पूर्वेणयदिबदर्यावल्मीकोदृश्यतेजलंपश्चात् पुरुषैस्त्रिभिरादेश्यंश्वेतागृहगोधिकार्धनरे १६ सपलाशाबदरीचेद्दिश्यपरस्यांततोजलंभवति पुरुषत्रयेसपादेपुरुषेत्रचदुंदुभिश्चिह्नं १७ बिल्वोदुंबरयोगेविहायहस्तत्रयंतुयाम्येन पुरुषैस्त्रिभिरंबुभवेत्कृष्णोर्धनरेचमंडूकः १८ काकोदुंबरिकायांवल्मीकोदृश्यतेशिरातस्मिन् पुरुषत्रयेसपादेपश्चिमदिक्स्थावहतिसाच १९ .आपांडुपीतिकामृद्गोरसवर्णश्चभवतिपाषाणः पुरुषार्धेकुमुदनिभोदृष्टिपथंमूषकोयाति २० जलपरिहीनेदेशेवृक्षःकंपिल्लकोयदादृश्यः प्राच्यांहस्तत्रितयेवहतिशिरादक्षिणात्रयमं २१

चिन्ह पुरुषावर दुंदुभि (निर्विष दुतोंड्या सर्प) असेल १७ बेल व उंबर यांचा योग (एकत्र असणें) जेथें असेल त्याचे दक्षिणेस तीन हात भूमी टाकून तीन पुरुष खटलें तर उदक आहे. याचें चिन्ह. अर्धपुरुष खटल्यावर तेथें काळा बेडूक सांपडेल १८ काकोदुंबरिका (बोतवाड्याचें झाड) याखालीं वारूळ दिसेल तर तेथें सवातीन पुरुष खटलें असतां पश्चिमदिशेकडे जलशिरा वाहत्ये १९ येथें चिन्ह थोडी पांढरी माती,पुढें पिंवळी नंतर पांढरा दगड व अर्धापुरुष खटलें म्हणजे पांढरा उंदीर दृष्टिस पडेल. २० जलरहित देशीं कंपिल्लक (रुईमांदार,थोर बकुळी) वृक्ष दृष्टिस पडेल तर त्याचे पूर्वेस तीन हातांपुढें सवातीन हाताखालीं दक्षिणेकडे जलशिरा

वाहत्ये २१ याचें चिह्न. प्रथम नीलकमळासारखी माती, नंतर कपोताच्या रंगाची माती दिसेल. हातभर खरले ह्मणजे अजगंधि मत्स्य लागेल तेथें खारें अल्प उदक आहे २२ शोणाक (नेटू किंवा टिंडा) वृक्षाचे वायव्येस दोन हात सोडून तीन पुरुष खरलें असतां कुमुदानामक शिरा वाहत्ये. २३ बिभीतक (बेहडा) वृक्षाच्या दक्षिणदिशेकडे जवळ वारूळ असेल तर त्या बेहड्याच्या पूर्वेस दोन हातांपुढें दीडपुरुष खरलें असतां, जलशिरा आहे असें जाणावें २४ बेहड्याचेंच पश्चिमेस वारूळ असेल तर, त्या वृक्षाचे एक हात उत्तरेस सोडून पुढें साडेचार पुरुषांखालीं जलशिरा आहे २५ चिह्न

मृन्नीलोत्पलवर्णा कापोताचैवदृश्यतेतस्मिन् हस्तेजगंधिमत्स्योभवतिपयोल्पंचसक्षारं २२ शोणाकतरोरपरोत्तरेशिराद्वौकरावतिक्रम्य कुमुदानामशिरासापुरुषत्रयवाहिनीभवति २३ आसन्नोवल्मीकोदक्षिणपार्श्वे बिभीतकस्ययदि अध्यर्धेतस्यशिरापुरुषेज्ञेयादिशिप्राच्यां २४ तस्यैवपश्चिमायांदिशिवल्मीकोयदाभवेद्धस्ते तत्रोदग्भवतिशिराचतुर्भिरर्धाधिकैःपुरुषैः २५ श्वेतोविश्वंभरकः प्रथमेपुरुषेतुकुंकुमाभोश्मा अपरस्यांदिशिच शिरानश्यतिवर्षत्रयेर्तते २६ सकुशःसितऐशान्यांवल्मीकोयत्रकोविदारस्य मध्येतयोर्नरैरर्धपंचमैस्तोयमक्षोभ्यं २७ प्रथमेपुरुषेभुजगःकमलोदरसन्निभोमहीरक्ता कुरुविन्दःपाषाणश्चिह्नान्येतानिवाच्यानि २८ यदिभवतिसप्तपर्णोवल्मीकवृतस्तदुत्तरेतोयं वाच्यंपुरुषैःपंचभिरत्रापिभवंतिचिह्नानि २९

प्रथम एक पुरुष खरलें असतां पांढरा विश्वंभरक (प्राणिविशेष) दिसतो. नंतर कुंकुमवर्ण पाषाण, त्याखालीं पश्चिमेकडे जलशिरा आहे; परंतु ती तीनवर्षांनीं नष्ट होईल २६ कोविदार (कोरब, वाहवा, कांचन) वृक्षाचे ईशानास दर्भयुक्त पांढरे वारूळ जेथें असेल तेथें कोविदार व वल्मीक यांचेमध्यें साडेचार पुरुषांखालीं बहुत उदक आहे. २७ प्रथम एक पुरुष खरलें असतां तेथें कमळाच्या मध्यासारखा पीतवर्ण सर्प दिसेल, नंतर तांबडीमाती, नंतर कुरुविंदपाषाण, हीं चिह्नें आहेत असें सांगावें २८ सप्तवर्ण (सातवीण) वृक्ष वारूळानें वेष्टित असेल तर त्याचे उत्तरेस एक हातापुढें पांच पुरुषांखालीं उदक आहे येथें हीं चिह्नें आहेत २९

अर्धपुरुष खरलें असतां हिरवा बेडूक सांपडेल, नंतर हरताळासारखी पिंवळी भूमि, नंतर काळा पाषाण, त्याखालीं उत्तरेस चांगलें उदक वाहणारी शिरा (झ रा) आहे. ३० सर्ववृक्षांत ज्याखालीं (मुळांत) बेडूक दिसेल त्या वृक्षाचे उत्तरेस एक हातापुढें साडेचार पुरुषाखालीं उदक आहे ३१ येथें ही चिन्हें. एक पुरुष खरलें असतां मुंगुस दिसेल. नंतर निळीमाती, नंतर पींवळी, नंतर श्वेतवर्णमाती, त्याचे खालीं बेडकासारख्या वर्णाचा पाषाण दिसेल ३२ करंजवृक्षाचें दक्षिणेस सापाचें वारूळ दिसेल तर त्यावृक्षाचे दक्षिणेस दोन हातांपुढें साडेतीन पुरुषाखालीं जल आहे ३३ येथें चिन्ह. अर्धापुरुष खरल्यानंतर कांसव दिसेल, तेथें प्र-

पुरुषार्धेमंडूकोहरितोहरितालसन्निभाभूश्च पाषाणोभ्रनिकाशःसौम्याचशिराशुभांबुवहा ३० सर्वेषांवृक्षाणामधःस्थितोदर्दुरोयदादृश्यः तस्माद्धस्तेतोयंचतुर्भिरर्धाधिकैःपुरुषैः ३१ पुरुषेतुभवतिनकुलोनीलामृत्पीतिका ततःश्वेता दर्दुरसमानरूपःपाषाणोदृश्यतेचात्र ३२ यद्यहिनिलयोदृश्योदक्षिणतःसंस्थितःकरंजस्य हस्तद्वयेतुयाम्येपुरुषत्रितयेशिरासार्धे ३३ कच्छपकःपुरुषार्धेप्रथमंचोद्भिद्यतेशिरापूर्वा उदगन्यास्वादुजलाहरितोश्माधस्तत्तस्तोयं ३४ उत्तरतश्चमधूकादहिनिलयःपश्चिमेतरोस्तोयं परिहृत्यपंचहस्तानर्धाष्टमपौरुषेप्रथमं ३५ अहिराजःपुरुषेस्मिन्धूम्राधात्रीकुलत्थवर्णोश्मा माहेन्द्रीभवतिशिरावहतिसफेनंसदातोयं ३६ वल्मीकःस्निग्धोदक्षिणेनतिलकस्यसकुशदूर्वश्चेत् पुरुषैःपंचभिरंभोदिशिवारुण्यांशिरापूर्वा ३७

थम पूर्वेकडे झरा उत्पन्न होईल. नंतर उत्तरेकडे दुसरा झरा गोडपाण्याचा निघेल, नंतर हिरवा पाषाण त्याचे खालीं चांगलें उदक आहे ३४ मोहाच्या उत्तरेस सर्पगृह (वल्मीक) दिसेल तर त्यावृक्षाचे पश्चिमेस पांच हात भूमि सोडून पुढें साडेसात पुरुषाखालीं उदक आहे. येथें चिन्ह प्रथम ३५ एक पुरुष खरलें असतां मोठा सर्प दिसेल. नंतर धूम्रवर्ण भूमि, कुळथांसारख्या वर्णाचा पाषाण, त्याचे खालीं माहेंद्री (पूर्वेकडील) शिरा फेनयुक्त जलातें निरंतर वाहते ३६ तिलक (तिळवा) वृक्षाचे दक्षिणेस कुश व दूर्वा यांणीं युक्त व आर्द्र असें वारूळ असेल तर, त्यावृक्षाच्या पश्चिमेकडे पांच हात भूमि सोडून पुढें

पांच पुरुषांखालीं पूर्वेकडे जलशिरा आहे ३७ कदंब (कळंब) वृक्षाच्या पश्चिमेस सर्पाचें वारूळ दिसेल तर त्या वृक्षाच्या दक्षिणेस तीन हातांपुढें साडे चार पुरुषांखालीं उदक आहे ३८ येथें उत्तरेकडे शिरा वाहत्ये. तें जल लोहगंधयुक्त असोभ आहे. येथें चिन्ह. सुवर्णासारख्या रंगाचा बेडूक एक पुरुषावर दिसेल, नंतर पीतवर्ण मृत्तिका. त्याखालीं असोभ उदक आहे ३९ वारुळानें वेष्टित ताडवृक्ष किंवा नारळाचा वृक्ष असेल तर त्यावृक्षाचे पश्चिमेस सहा हातापुढें चार पुरुषाखालीं दक्षिणेकडे जलशिरा आहे ४० कपित्थ (कवठी) वृक्षाच्या दक्षिणेस सापाचें वारूळ असेल तर, त्या वृक्षा

सर्पावासः पश्चाद्यदा कदंबस्य दक्षिणेन जलं परतो हस्तत्रितयात्षड्भिः पुरुषैस्तुरीयोनैः ३८ कौबेरी चात्रशिरा वहति जलं लोहगंधि चाक्षोभ्यं कनकनिभो मंडूको नरमात्रे मृत्तिका पीता ३९ वल्मीकसंवृतो यदि तालो वा भवति नालिकेरो वा पश्चात्षड्भिर्हस्तैर्नरैश्चतुर्भिः शिरा याम्या ४० याम्येन कपित्थस्याहिसंश्रयश्चेदुदग्जलं वाच्यं सप्त परित्यज्य करान्खात्वा पुरुषान् जलं पंच ४१ कर्बुरकोहिः पुरुषे कृष्णा मृत्पुटभिदपि च पाषाणः श्वेता मृत्पश्चिमतः शिरा ततश्चोत्तरा भवति ४२ अश्मंतकस्य वामे बदरी वा दृश्यते हि निलयो वा षड्भिरुदक् तस्य करैः सार्धे पुरुषत्रये तोयं ४३ कूर्मः प्रथमे पुरुषे पाषाणो धूसरः ससिकता मृत् आदौ शिरा च याम्या पूर्वोत्तरतो द्वितीया च ४४ वामे न हरिद्रतरोर्वल्मीकश्चेत्ततो जलं पूर्वे हस्तत्रितये पुरुषैः सत्र्यंशैः पंचभिर्भवति ४५

चे उत्तरेस सात हात भूमि सोडून पांच पुरुष खरलें असतां उदक आहे असें सांगावें ४१ चिन्ह. एकपुरुषावर कर्बुर (चित्रवर्ण) सर्प. नंतर काळीमाती नंतर पुटभित् असा पाषाण, नंतर पश्चिमेकडे पांढरी माती तेथें उत्तरेस (उदकाचा झरा) आहे ४२ अश्मंतक (आपटा) वृक्षाच्या उत्तरेस बोर किंवा सापाचें वारूळ दिसेल तर त्या वृक्षाचे उत्तरेस सहा हात भूमी सोडून साडेतीन पुरुष खरले असतां उदक आहे ४३ चिन्ह. प्रथम एक पुरुष खरलें असतां कांसव दिसेल, नंतर धूसवर्ण पाषाण, नंतर रेतीची माती, तेथें प्रथम दक्षिणेस झरा लागेल, नंतर ईशानीस दुसरा झरा लागेल. ४४ हरिद्र (दारुहळद किंवा शणपर्णी, वृक्षाचे) वृ

साच्या उत्तरेस वारूळ असेल तर, त्यावृक्षाचे पूर्वेस तीन हात भूमि सोडून पावणेसहा पुरुष खरले असतां उदक आहे ४५ चिन्ह. एक पुरुषावर नीलवर्ण सर्प दिसेल, नंतर पिंवळी माती, नंतर हिरवा पाषाण, नंतर काळी माती, त्यांत प्रथम पश्चिमेस शिरा (झरा) लागेल, नंतर दुसरा दक्षिणेस झरा लागेल ४६ जलहीन देशांत ज्या स्थळीं वीरण (काळा वाळा तृणवि०) दूर्वा हीं जलस्थानज चिन्हें मृदु दिसतात त्या स्थळीं एक पुरुष खरलें असतां उदक आहे असें सांगावें ४७ भारंगी, त्रिवृता (तनिशोत्तर), दंती (वृक्षवि०), खरसांबळी, लक्ष्मणा (जातवंर, मुचकुंद), नवमालिका (मोगरी) ह्या औषधि जेथें असतील त्यांचे दक्षिणेस दोन हातांपुढे तीन पुरुषावाली उदक आहे ४८ स्निग्ध, लांबरवांधांचे, न्हस्व, विस्तीर्ण अशा वृक्षांजवळ उदक असतें. सुषिर

नीलोभुजगः पुरुषेमृत्पीतामरकतोपमश्चाश्मा कृष्णाभूः प्रथमंवारुणीशिरादक्षिणेनान्या ४६ जलपरिहीनेदेशेहृश्यंतेनूपजानिचिह्नानि वीरणदूर्वामृदवश्चयत्रतास्मिन्जलंपुरुषे ४७ भार्ङ्गीत्रिवृतादंतीसूकरपादीचलक्ष्मणाचैव नवमालिकाचहस्तद्वयेंबुयाम्येत्रिभिः पुरुषैः ४८ स्निग्धाः प्रलंबशाखावामनाविटपद्रुमाः समीपजलाः सुषिराजर्जरपत्रारूक्षाश्चजलेनसंत्यक्ताः ४९ तिलकाम्रातकवरुणकभल्लातकबिल्वतिंदुकांकोल्लाः पिंडारशिरीषांजनपरूषकावंजुलातिबलाः ५० एतेयदिसुस्निग्धावल्मीकैः परिवृतास्ततस्तोयं हस्तैस्त्रिभिरुत्तरतश्चतुर्भिरर्धेनचनरस्य ५१ अतृणेसतृणायस्मिन्सतृणेतृणवर्जितामहीयत्र तस्मिन्शिराप्रदिष्टावक्तव्यंवाधनंतस्मिन् ५२

(आंत पोकळ), जर्जरपत्र, रूक्ष अशा वृक्षांजवळ उदक नाहीं ४९ तिलक (तिळाचे), आम्रातक (आंबा), वरुण (वायवर्णा), बिबवा, बेल, तिंदुक (टेंभुरणी), अंकोल्ल (अंकोली), पिंडार (पेंढी), शिरीष (शिरस), अंजन (काळाशेगवा), परूष (भूयघामणी), वंजुल (अशोक) अतिबला (वाघांटी) ५० हें वृक्ष जर स्निग्ध व वल्मीकानें वेष्टित असतील तर त्या वृक्षांपासून उत्तरेस तीन हस्तांपुढें साडेचार पुरुषावाली उदक आहे ५१ गवत उत्पन्न होण्याजोगा जमिनीवर गवत न उगवेल किंवा न उगवण्याजोगा जमिनीवर गवत उगवेल तर तेथें खालीं उदकाचा झरा आहे

अथवा धन (नाणें किंवा दागिनें नव्हत. सोने, रूपें इ० धातु किंवा व्यवहारोपयोगी अन्य खनिजपदार्थ) आहे असें सांगावें. येथें साडेचार पुरुषां खालीं पाणी आहे असें सांगावें असें कोणी ह्मणतात. ५२ पबसादि अकंटक वृक्षांमध्ये खदिरादि कंटकयुक्त वृक्ष असेल अथवा कंटकयुक्त वृक्षांमध्ये अकंटक वृक्ष असेल तर त्या वृक्षापासून पश्चिमेस तीन हातांपुढें पावणेचार पुरुष खरलें असतां उदक लागेल अथवा द्रव्य सांपडेल ५३ पायानें ताडण केलें असतां भूमीचा शब्द गंभीर (मधुर) जेथें होतो त्या स्थलीं साडे तीन पुरुष खरलें ह्मणजे उत्तरेकडे झरा आहे. ५४ वृक्षाची एक खांदी विनत (लवलेली) असेल किंवा पांडुरवर्ण असेल तर त्या खांदीखालीं तीन पुरुष खरलें असतां जल आहे असें जाणावें. ५५ ज्या वृक्षाच्या

कंटक्यकंटकानां व्यत्यासेंभस्त्रिभिः करैः पश्चात् खात्वा पुरुषत्रितयं त्रिभागयुक्तं धनं वा स्यात् ५३ नदति मही गंभीरं यस्मिंश्चरणाहता जलं तस्मिन् सार्धैस्त्रिभिर्मनुष्यैः कौबेरी तत्र च शिरा स्यात् ५४ वृक्षस्यैका शाखा यदि विनता भवति पांडुरा वा स्यात् विज्ञातव्यं शाखातले जलं त्रिपुरुषं खात्वा ५५ फलकुसुमविकारो यस्य तस्य पूर्वे शिरा त्रिभिर्हस्तैः भवति पुरुषैश्चतुर्भिः पाषाणोऽधः क्षितिः पीता ५६ यदि कंटकारिका कंटकैर्विना दृश्यते सितैः कुसुमैः तस्यास्तलेंबु वाच्यं त्रिभिर्नरैरर्धपुरुषे च ५७ खर्जूरी द्विशिरस्का यत्र भवेज्जलविवर्जिते देशे तस्याः पश्चिमभागे निर्देश्यं त्रिपुरुषे वारि ५८ यदि भवति कर्णिकारः सितकुसुमः स्यात्पलाशवृक्षो वा सव्येन तत्र हस्तद्वये बु पुरुषद्वये भवति ५९

फलांस किंवा पुष्पांस विकार (अन्यवृक्षफलपुष्पसदृशत्व) असेल त्या वृक्षाच्या पूर्वेस तीन हातांपुढें चार पुरुष खरलें असतां उदक लागेल. येथें चिन्ह. खालीं दगड व पीतवर्ण भूमी असेल ५६ कंटकारिका (रिंगणी किंवा सांबरी) वृक्ष कांट्यानीं रहित व पांढऱ्या पुष्पांनीं युक्त दिसेल तर त्याचे खालीं साडेतीन पुरुषांवर जल आहे ५७ ज्या जलरहित देशीं दोन शिरांची (फांट्यांची) खर्जूरी (खर्जूरीचें झाड) वृक्ष जेथें असेल तिच्या पश्चिमेकडे दोन हातांपुढें तीन पुरुष खरलें असतां उदक आहे असें सांगावें ५८ कर्णिकार (पांगारा) अथवा पबस हे दोन

ही वृक्ष पांढऱ्या पुष्पांचे असतील तर त्यांचे दक्षिणेस दोन हात भूमि सोडून पुढें दोन पुरुष खरलें असतां उदक आहे ५९ बाफ किंवा धूर ज्या भूमीवर असेल तेथें दोन पुरुषांखालीं मोठ्या उदक प्रवाहानें युक्त शिरा आहे असें सांगावें ६० ज्या शेतांत झालेलें धान्य नाश पावतें. अथवा स्निग्ध धान्य बहुल होतें किंवा पांढरें होतें, त्या क्षेत्रांत दोन पुरुषांखालीं मोठा झरा आहे. ६१ मरुदेश (जलरहित देशमारवाड) यांतील शिरा सांगतों. त्या देशांत उंटाच्या मानेप्रमाणें जमिनींत शिरा जातात (फार खोल) ६२ पीलु (अक्रोड किंवा किंकणेलाचावृक्ष) वृक्षाचे ईशानीस वल्मीक असेल तर त्या वृक्षाचे पश्चिमेस साडेचार हातांपुढें पांच पुरुषांखालीं उत्तरेकडे शिरा आहे असें जाणावें ६३ चिन्ह. प्रथम एक पुरुष खरलें असतां बेडू

ऊष्मापस्यां धान्यां धूमो वा तत्र वारि नरयुग्मे निर्देष्टव्या च शिरा महता तोयप्रवाहेण ६० यस्मिन्क्षेत्रोद्देशे जातं सस्यं विनाशमुपयाति स्निग्धमतिपाण्डु वा महाशिरा नरयुगे तत्र ६१ मरुदेशे भवति शिरा यथा तथातः परं प्रवक्ष्यामि ग्रीवाकरभाणामिव भूतलसंस्थाः शिरा यान्ति ६२ पूर्वोत्तरेण पीलोर्यदि वल्मीको जलं भवति पश्चात् उत्तरगमना च शिरा विज्ञेया पंचभिः पुरुषैः ६३ चिन्हं दर्दुर आदौ मृत्कपिला ततः परं भवेद्धरिता भवति च पुरुषोऽधो ऽश्मा तस्य तले वारि निर्देश्यं ६४ पीलोरेव प्राच्यां वल्मीकात्तोऽर्धपंचमैर्हस्तैः दिशि याम्यायां तोयं वक्तव्यं सप्तभिः पुरुषैः ६५ प्रथमे पुरुषे भुजगः सितासितो हस्तमात्रमूर्तिश्च दक्षिणतो वहति शिरा सक्षारं भूरि पानीयं ६६ उत्तरतश्च करीराद्यदि निलयं दक्षिणे जलं स्वादु दशभिः पुरुषैर्ज्ञेयं पुरुषे पीतोऽत्र मण्डूकः ६७

क नंतर कपिलवर्ण (वानरांचे केसांसारखी) मृत्तिका, नंतर हिरवी मृत्तिका, नंतर दगड, त्या खालीं उदक आहे असें सांगावें. ६४ पीलुवृक्षाच्या पूर्वेस वल्मीक असेल तर त्या वृक्षाचे दक्षिणेस साडेपांच हात सोडून सात पुरुषांखालीं उदक आहे असें सांगावें ६५ चिन्ह. प्रथम पुरुषाखालीं काळा पांढरा हस्तमात्र लांब सर्प लागेल. त्याचे खालीं दक्षिणेकडून शिरा लागेल त्यांतून खारें बहुत उदक वाहील. ६६ करीर (कारवी किंवा वेळू) वृक्षाचे उत्तरेस वल्मीक असेल तर त्या वृक्षाचे

दक्षिणेस सोडेचार हातपुढें दहा पुरुषावाली गोड उदक आहे. चिन्ह. पुरुषाखाली पीतवर्ण बेडूक दिसेल. ६७ रोहितक (रक्तरोहिडा) वृक्षाच्या पश्चिमेस वल्मीक असेल तर त्या वृक्षाचे दक्षिणेस तीन हातांपुढे बारा पुरुष खरलें असतां पश्चिमेकडे खाऱ्यापाण्याची शिरा दिसेल ६८ इंद्रतरु (अर्जुन किंवा देवदारु अथवा पांढरा कुडा) वृक्षाचे पूर्वेस वल्मीक दिसेल तर त्या वृक्षाचे पश्चिमेस एक हात भूमी सोडून १४ पुरुष खरलें असतां खालीं शिरा वाहत्ये. चिन्ह. प्रथम पुरुषाखाली गोधा (घोरपड) कपिलवर्ण दिसेल ६९ सुवर्ण (नागकेशर किंवा बाहवा अथवा पिंवळा वाळा) नामक वृक्षाच्या उत्तरेस वल्मीक असेल तर त्या वृक्षापासून दोन हातांपुढें दक्षिणेस १५ पुरुष खरलें असतां खारें उदक आहे ७०

रोहितकस्यपश्चाद्दहिवासश्चेत्त्रिभिःकरैर्याम्ये द्वादशपुरुषान्खात्वासक्षारापश्चिमेनशिरा ६८ इन्द्रतरोर्वल्मीकःप्राग्दृश्यःपश्चिमेशिराहस्ते खात्वाचतुर्दशनरान्कपिलागोधानरेप्रथमे ६९ यदिवासुवर्णनाम्नस्तरोर्भवेद्वामतोभुजंगगृहं हस्तद्वयेतुयाम्येपंचदशनरावसानेंबु ७० क्षारंपयोत्रनकुलोर्धमानवेताम्रसंनिभश्चाश्मा रक्ताचभवतिवसुधावहतिशिरादक्षिणातत्र ७१ बदरीरोहितवृक्षौसंपृक्तौचेद्विनापिवल्मीकं हस्तत्रयेंबुपश्चात्षोडशभिर्मानवैर्भवति ७२ सुरसंजलमादौदक्षिणाशिरावहतिचोत्तरेणान्या पिष्टनिभःपाषाणोमृच्छ्वेतावृश्चिकोर्धनरे ७३ सकरीराचेद्बदरीत्रिभिःकरैःपश्चिमेनतत्रांभः अष्टादशभिःपुरुषैरैशानीबहुतजलाचशिरा ७४

चिन्ह. अर्धपुरुष खरलें असतां मुंगूस व खालीं तांब्यासारखा दगड, खालीं तांबडी मृत्तिका, तेथें दक्षिणेकडे शिरा वाहत्ये ७१ बोर व रोहित (रक्तरोहिडा) हे वृक्ष एकत्र वल्मीकावांचूनही दिसतील तर वृक्षांचे पश्चिमेकडे तीन हातांपुढे १६ पुरुषावाली उदक आहे ७२ चिन्ह. प्रथम गोड उदक पश्चिमेकडे लागेल नंतर उत्तरेकडे दुसरी शिरा लागेल, पिठासारखा पाषाण, नंतर श्वेत मृत्तिका व अर्ध पुरुषावर विंचू दिसेल ७३ बोरवृक्ष करीर वृक्षानें युक्त असेल तर त्याचे पश्चिमेस तीन हातांपुढें १८ पुरुषाखा-

दीं ईशानीकडे बहुजल शिरा आहे ७४ पीलुवृक्षयुक्त बदरी असेल तर त्याचे पूर्वेस तीन हातांपुढें वीस पुरुषांखालीं खारें बहुत उदक आहे ७
५ ककुभ (अर्जुनसादडा) व करीर हे वृक्ष एकत्र असतील अथवा ककुभ व बिल्व हे वृक्ष एकत्र असतील तर त्यांचे पश्चिमेस दोन हातांपुढें २५
पुरुषांखालीं उदक आहे ७६ वारुळावर दूर्वा व पांढरी कुश असतील तर त्या वारुळांत कूप खणावा तेथें २१ पुरुषांखालीं उदक आहे ७७ कदंबवृ
क्षानें युक्त भूमीवरील वारुळावर दूर्वा दिसतील तर त्या कदंबापासून दक्षिणेस तीन हातांपुढें २५ पुरुषांखालीं उदक आहे ७८ तीन वल्मीकांमध्ये

पीलुसमेताबदरीहस्तत्रयसंमितेदिशिप्राच्यां विंशत्यापुरुषाणामशेषमंभोत्रसक्षारं ७५ ककुभकरीरावेकत्रसंयु
तौयत्रककुभबिल्वौवा हस्तद्वयेपुपश्चान्नरैर्भवेत्पंचविंशत्या ७६ वल्मीकमूर्धनियदादूर्वाकुशाश्चपांडुराःसंति
कूपोमध्येदेयोजलमत्रनरैकविंशत्या ७७ भूमीकदंबकयुतावल्मीकेयत्रदृश्यतेदूर्वा हस्तत्रयेणयाम्येनरैर्जलं
पंचविंशत्या ७८ वल्मीकत्रयमध्येरोहितकपादपोयदाभवति नानावृक्षैःसहितस्त्रिभिर्जलंतत्रवक्तव्यं ७९ हस्त
चतुष्कमध्यात्षोडशभिश्चांगुलैरुदग्यांरि चत्वारिंशत्पुरुषान्खात्वाश्मातःशिराभवति ८० ग्रंथिप्रचुरायस्मिंच्छ
मीभवेदुत्तरेणवल्मीकः पश्चात्तस्यचकरांतेशतार्धसंख्यैर्नरैःसलिलं ८१ एकस्थाःपंचयदावल्मीकामध्यमोभवे-
च्छ्वेतः तस्मिन्शिराप्रदिष्टानरषष्ट्यापंचवर्जितया ८२

रोहितक वृक्ष विजातीय तीन वृक्षांनीं सहित असेल तर त्या रोहितवृक्षाच्या उत्तरेस चार हात १६ अंगुळें भूमी सोडून ४० पुरुष खरलें अ
सतां दगड लागेल, त्याचे खालीं जलशिरा आहे ७९ ८० बहुतग्रंथीयुक्त शमीवृक्ष जेथें असेल त्याचे उत्तरेस वल्मीक असेल तर त्या वृ
क्षाचे पश्चिमेकडे पांच हातांपुढें ५० पुरुषांखालीं उदक आहे असें सांगावें ८१ एके ठिकाणीं पांच वल्मीकें असून त्यांचे मध्यभागीं एक श्वेत
वल्मीक असेल तर तेथें ५५ पुरुषांखालीं शिरा आहे ८२

पलाशयुक्त जेथें शमीवृक्ष असेल त्याचे पश्चिमेकडे ६० पुरुषांखालीं उदक आहे. चिन्ह. प्रथम अर्धपुरुष खणलें असतां सर्प सांपडेल नंतर वालुकायुक्त पिंवळी मृत्तिका असेल ८२ पांढरा रोहितकवृक्ष वल्मीकानें वेष्टित असेल तेथें त्या वृक्षाचे पूर्वेस एक हातांपुढें ७० पुरुषांखालीं उदक आहे ८४ पांढरा कंटकयुक्त शमीवृक्ष जेथें असेल त्याच्या दक्षिणेकडे ७५ पुरुषांखालीं उदक आहे चिन्ह. अर्धपुरुषाखालीं सर्प दिसेल. ८५ मरुदेशामध्यें जें चिन्ह, त्याणें जांगल (स्वल्पोदक, डोंगराळ) देशीं उदक सांगूं नये. जंबू व वेतसवृक्ष यांचे पूर्वेस जे पुरुष सांगितले ते मरुदेशांत त्याच चिन्हांनीं दुप्पट सांगावें ८६ जांबूळ, निशोत्तर, मूर्वा, शिशुमारी, पांढरी उपळसरी, शेरणी, पिंपळी, वाराही (श्वेत भूयकोहळी), मालकांगोणी, गरुडवेगा, खरसांबळी, रानउडीद, व्याघ्रपदा (बेहकळी) ह्या औषधि सापाच्या वारुळावर असतील तर त्याचे उत्तरेस तीन हातांपुढें तीन पुरुष खणलें असतां उदक आहे असें सांगावें ८७ ८८ हीं पूर्वोक्त लक्षणें अनूप (पाणथळ, बहूदक) देशांत सांगावीं. स्वल्पोदक देशीं तर याच लक्षणांनीं पांच पुरुष सांगावें. याच लक्षणांनीं मरुदेश (निरुदक देश) यांत सात पुरुषांनीं उदक सांगावें. ८९

सपलाशायत्रशमीपश्चिमभागेंबुमानवैःषष्ट्या अर्धनरेऽहिःप्रथमंसवालुकापीतमृत्परतः ८२ वल्मीकेनपरि
वृतःश्वेतोरोहितकोभवेद्यस्मिन् पूर्वेणहस्तमात्रेसप्तत्यामानवैरंबु ८४ श्वेताकंटकबहुलायत्रशमीदक्षिणेन
तत्रपयः नरपंचकसंयुतयासप्तत्याहिर्नरार्धे ८५ मरुदेशेयच्चिह्नंनजांगलेतैर्जलंविनिर्देश्यं जंबूवेतसपूर्वेये
पुरुषास्तेमरौद्विगुणाः ८६ जंबूस्त्रिवृतामूर्वाशिशुमारीसारिवाशिवाश्यामा वीरुधयोवाराहीज्योतिष्मतीगरु
रुडवेगा ८७ सूकरीकमाषपर्णीव्याघ्रपदाश्चेतियद्यहेर्निलये वल्मीकादुत्तरतस्त्रिभिःकरैस्त्रिपुरुषेतोयं ८८
एतदनूपेवाच्यंजांगलभूमौतुपंचभिःपुरुषैः एतैरेवनिमित्तैर्मरुदेशेसप्तभिःकथयेत् ८९

जेथें एकाच रंगाची जमीन तृण, वृक्ष, वल्मीक, गुल्म (झुडुप) यांणीं रहित; अशी असून तिच्या मध्येंच दुसऱ्या रंगाचे मातीचा भाग असेल तर तेथें उदक आहे असें सांगावें १० जेथें आर्द्र, निम्न (उतरती), वालुकायुक्त, सशब्द, अशीभूमी असेल तेथें साडे पांच पुरुषांखालीं अथवा पांच पुरुषांखालीं उदक आहे ११ तेलकट वृक्षाच्या दक्षिणेस चार पुरुषांखालीं बहुत उदक आहे असें सांगावें. जेथें बहुत वृक्ष असतील त्यांतून एक वृक्ष अन्य वृक्षासारखा असेल तर त्या वृक्षाचे दक्षिणेस चार पुरुषांखालीं उदक आहे १२ जेथें पाय मारिला असतां जमीन

एकनिभायत्रमहीतृणतरुवल्मीकगुल्मपरिहीना तस्यांयत्रविकारोभवतिधरित्र्यांजलंतत्र १० यत्रास्निग्धानिम्नासवालुकासानुनादिनीवास्यात् तत्रार्धपंचमैर्वारिमानवैःपंचभिर्यदिवा ११ स्निग्धतरूणांयाम्येनरैश्चतुर्भिर्जलंप्रभूतंच तरुगहनेपिहिविकृतोयस्तस्मात्तद्वदेववदेत् १२ नमतेयत्रधरित्रीसार्धेपुरुषेतु जांगलानूपे कीटावायत्रविनालयेनबह्वोबुनत्रापि १३ उष्णाशीताचमहीशीतोष्णांभास्त्रिभिर्नरैःसार्धैः इन्द्रधनुर्मत्स्योवावल्मीकोवाचतुर्हस्तात् १४ वल्मीकानांपंक्त्यांयद्येकोभ्युच्छ्रितःशिरातदधः शुष्यतिनरोहतिवासस्यंयस्यांचतत्रांभः १५ न्यग्रोधपलाशोदुंबरैःसमेतैस्त्रिभिर्जलंतदधः वटपिप्पलसमवायेतद्वद्वाच्यंशिरात्त्वोदक् १६

खालीं जात्ये अशा जंगली किंवा पाणथळ जाग्यांत दीड पुरुषांखालीं उदक आहे. गृहावांचून कीट (कृमि, मुंग्या इ०) बहुत असतील तेथेंही दीड पुरुषांखालीं उदक आहे. १३ सर्व उष्ण भूमि असून त्यांत जेथें शीत भूमि असेल; अथवा सर्व शीत असून जेथें उष्णभूमि असेल, तेथें साडेतीन पुरुषांखालीं उदक आहे. अथवा जेथें (सूर्यकिरणांच्या योगानें) इन्द्र धनुष्य दिसेल; किंवा मत्स्याकार दिसेल, अथवा वारूळ दिसेल तेथें जंगली व पाणथळ जाग्यांत ४ हातांपुढें पाणी आहे १४ वारुळांची ओळ असून त्यांत एक उंच असेल

तर त्याचे खालीं चार हातांवर उदक आहे. जेथें धान्य शुष्क होतें; अथवा रुजत नाहीं तेथें चार हातांवर उदक आहे ९५ वड, फणस व उं बर हें तीन एकत्र असतील तेथें खालीं उदक आहे. वड व पिंपळ हें एकत्र असतील तेथें हीं उत्तरेकडे चार हातांखालीं उदक आहे. ९६ ग्रामाच्या किंवा नगराच्या आग्नेयकोणीं कूप (जलाशय) असेल तर तो नित्य भय व मनुष्यांस दाह, बहुतकरून करितो ९७ नैर्ऋतकोणीं असेल तर बालक्षय करि तो, वायव्यकोणीं असेल तर स्त्रियांस भय करितो. हें त्रिकूनय (तीनदिशा) सोडून अन्यदिशांस कूप शुभसूचक होत. ९८ सारस्वतमुनीनें जें दगार्गल

आग्नेयेयदिकोणेग्रामस्यपुरस्यवाभवतिकूपः नित्यंसकरोतिभयंदाहंचसमानुषप्रायः ९७ नैर्ऋतकोणे बालक्षयंचवनिताभयंचवायव्ये दिक्त्रयमेतत्त्यक्त्वाशेषाःशुभावहाःकूपाः ९८ सारस्वतेनमुनिनादगा- र्गलंयत्कृतंतदवलोक्य आर्याभिःकृतमेतद्वृत्तैरपिमानववक्ष्ये ९९ स्निग्धायतःपादपगुल्मवल्योनिश्छिद्रप त्राश्चततःशिरास्ति पद्मक्षुरोशीरकुलाःसगुंद्राःकाशाःकुशावानलिकानलोवा १०० खर्जूरजंब्वर्जुनवेतसाः स्युःक्षीरान्वितावाद्रुमगुल्मवल्ल्यः छत्रेभनागाःशतपत्रनीपाःस्युर्नक्तमालाश्चससिंदुवाराः १०१ बिभीत कोवामदयंतिकावायत्रास्तितस्मिन्पुरुषैस्त्रयैभः स्यात्पर्वतस्योपरिपर्वतोन्यस्तत्रापिमूलेपुरुषैस्त्रयैभः १०२

केलें तें पाहून हें मी आर्याछंदानें केलें. आतां मानव दगार्गल, वृत्तांनीं (श्लोकछंदानें) सांगतों ९९ ज्या स्थळीं वृक्ष, गुल्म, वल्ली ह्या स्निग्ध (रुन ढवीत) असतील तेथें व छिद्र रहित पत्रांचे वृक्ष असतील तेथें तीनपुरुषांखालीं जलशिरा आहे असें सांगावें. रक्तकमलिणी, गोरवक, वाळा, थोर डोर्ली, नागरमोथा, कसाडा किंवा लव्हा, दर्भजातो, सुगंधोषधि दि० किंवा गुरुछद्र, देवनळ १०० खर्जूर, जांबूळ, अर्जुन, वेत, दुधासारख्या चीका चेवृक्ष, गुल्म, (एकमूल शाखासमूह) व वल्ली, आळजें, कांसाळू, नागकेशर, कदंब, कमळ, कांज, काचीनिगूड १०१ बेहडा, मोगरी, हे वृक्ष ज्यास्थ ळीं असतील त्यास्थळीं तीन पुरुषां खालीं उदक आहे असें सांगावें. जेथें पर्वतावर दुसरा पर्वत असेल तेथें पर्वतमुळीं तीन पुरुषांखालीं उदक

जी भूमि, मुंज, काश, कुश या ३ प्रकारच्या तृणांपैकीं कोणत्यानेंही युक्त; नीलवर्ण, बारीक दगडांनीं युक्त, अथवा काळी, किंवा तांबडी अशा भूमीचा ठाईं बहुत व सुरस उदक असतें १०३ शर्करा (रेतीसारखी जाड्याकणांची व खड्यांची माती) युक्त व ताम्रभूमी कषाय (कडु) उदक करित्ये. कपिल (पिंगट) वर्ण भूमी क्षार उदक करित्ये. थोड्याशा पांढऱ्या भूमीचाठाईं लवण (क्षार) उदक होतें. नीलवर्ण भूमीचा ठाईं मिष्ट उदक होतें. १०४ साया, राळेचा वृक्ष, अर्जुन, बिल्व, सायला, शिवण, निंब, खैर, शिसवा, व सच्छिद्रपानें रूक्ष असें वृक्ष, गुल्म, वल्ली ह्या जेथें असतील तेथून दूर उदक अ-

यामौंजकैः काशकुशैश्चयुक्तानीलाचमृद्यत्रसशर्कराच तस्यांप्रभूतंसुरसंचतोयंकृष्णाथवायत्रचरक्तमृद्वा १०३
सशर्करातान्नमहीकषायंक्षारंधरित्रीकपिलाकरोति आपांडुरायांलवणंप्रदिष्टंमिष्टंपयोनीलवसुंधरायां १०४
शाकाश्वकर्णार्जुनबिल्वसर्जाःश्रीपर्ण्यरिष्टाधवशिंशपाश्च छिद्रैश्चपर्णैर्द्रुमगुल्मवल्ल्योरूक्षाश्चदूरेंऽबुनिवेदयंति
१०५ सूर्याग्निभस्मोष्ट्रखरानुवर्णायानिर्जलासावसुधाप्रदिष्टा रक्तांकुराःक्षीरयुताःकरीरारक्ताधराचेज्जलमश्मनोधः १०६ वैडूर्यमुद्गांबुदमेचकाभापाकोन्मुखोदुंबरसन्निभावा भृंगांजनाभाकपिलाथवायाज्ञेयाशिलाभूरिसमीपतोया १०७ पारावतक्षौद्रघृतोपमावाक्षौमस्यवस्त्रस्यचतुल्यवर्णा यासोमवल्ल्याश्चसमानरूपासाप्याशुतोयंकुरुतेक्षयंच १०८

हे असें सांगतात. १०५ सूर्य, अग्नि, भस्म, उंट, गर्दभ, यांच्यासारखा वर्ण ज्या भूमीचा आहे ती निर्जल सांगितली. जेथें करीर (कारवी किंवा बांबू) वृक्ष, रक्तपल्लव व क्षीर यांणीं युक्त असतील व रक्तभूमि जर असेल तर तेथें पाषाणाखालीं उदक आहे असें सांगावें. १०६ वैडूर्यमणि (लसण्या पांढरा भूरकटरंगाचा) मूग, मेघ, यांसारखी व कृष्णवर्ण किंवा पिकलेल्या उंबरफळासारखी अथवा भ्रमर, कज्जल यांसारखी अथवा कपिलवर्ण (भुरकट) जी शिळा (पाषाण) तिचे जवळ उदक आहे असें समजावें १०७ पारवापक्षी, मध, घृत यांसारखी अथवा रेशमी वस्त्रासारखी किंवा सो-

मयक्षीसारखी जी शिला तीही अक्षय शीघ्र उदक करिते. १०८ तांबडे नानाप्रकारचे बिंदूनी युक्त , ईषत्पांडुरवर्ण, भस्म, उंट, गर्दभ, यांच्यासारखी भ्रमरासारखी. अंगुष्ठपुष्पिका (अंगठ्या एवढे पांढरे टिपके जीवर आहेत अशी) सूर्य व अग्नि यांसारख्या वर्णाची अशी जी शिला ती उदकरहित जाणावी १०९ चांदणे, स्फटिकमणि, मौक्तिक, सुवर्ण यांसारख्या, इन्द्रनीलमणि, हिंगुळ, कज्जल यांसारख्या; सूर्योदयांचे किरण, हरिताळ, यांसारख्या ज्या शिला त्या सर्व शोभन (जलयुक्त) असें जाणावें असें मुनींनी सांगितलें ११० ह्या पूर्वोक्त शिला अभेद्य (फोडूं नयेत) कारण, कल्याणकारक व य

ताम्रैः समेता पृषतैर्विचित्रैरापांडुभस्मोष्ट्रखरानुरूपा भृंगोपमांगुष्ठिकपुष्पिका वा सूर्याग्निवर्णा च शिला वितोया
१०९ चंद्रातपस्फटिकमौक्तिकहेमरूपा याश्चेन्द्रनीलमणिहिंगुलकांजनाभाः सूर्योदयांशुहरितालनिभाश्च
याः स्युस्ताः शोभना मुनिवचोऽत्र च वृत्तमेतत् ११० एता ह्यभेद्याश्च शिलाः शिवाश्च यक्षैश्च नागैश्च सदाभिजुष्टाः
येषां च राष्ट्रेषु भवंति राज्ञां तेषामवृष्टिर्न भवेत्कदाचित् १११ भेदं यदा नैति शिला तदानीं पालाशकाष्ठैः सह तिंदुका
नां प्रज्वालयित्वानलमग्निवर्णा सुधांबुसिक्ता प्रविदारमेति ११२ तोयं शृतं मोक्षकभस्मना वा यत्सप्तकृत्वः परिषे
चनं तत् कार्यं शरक्षारयुतं शिलायाः प्रस्फोटनं वह्निवितापितायाः ११३ तक्रकांजिकसुराः सकुलत्था योजिता
नि बदराणि च तस्मिन् सप्तरात्रमुषितान्यभितप्तां दारयंति हि शिलां परिषेकैः ११४

क्ष नाग यांणीं सर्वकाळ सेवित (आश्रयित) होत. अशा शिला ज्या राज्यांच्या राज्यांत असतील तेथें कधींही अवर्षण होणार नाहीं. (गरज असल्यास शिला फोडण्याचा उपाय) १११ शिला फुटत नाहीं तर तत्काल टेंभुरणीचीं पळसाचीं काष्ठें यांहीं करून अग्नि पेटवून तीशिला लाल करावी. आणि चुन्याच्या पाण्यानें भिजवावी ह्मणजे फुटत्ये ११२ मोक्षक (मरुबक, मोरवा) वृक्षाच्या भस्मांत तापविलेलें उदक शार (शरनामक तृणविशे) तृणाच्या भस्मानें युक्त करून तापविलेल्या शिळेचें सातवेळ सिंचन पुनःपुनः तापवून करावें ह्मणजे ती शिला फुटत्ये ११३ ताक, पेज, मद्य, कुळीद हे एकत्र करून त्याम-

ध्यें बोरें टाकावीं आणि सातरात्रीं ठेवावी. त्याणें तापविलेलीं शिळा भिजवावी ह्मणजे फुटते. ११४ निंबाचीं पानें व साल, तिळांचें नाल रांते-
ळकर), आघाडा, टेंभुरणी, गुळवेल, यांचें भस्म गोमूत्रानें युक्तकरून त्याणें तापविलेला पाषाण (दगड) सहावेळ पुनःपुनः तापवून सिंचन
केला ह्मणजे फुटतो ११५ रुवीचें दुग्ध (चीक) मेंढराच्या शिंगाची राखकरून तिणें युक्त करावें व पारवा, उंदीर यांच्या विष्ठेनें युक्त करून त्याचा ले
प, तैलमर्दित टांक्यास करावा नंतर पाणी द्यावें नंतर घांसून तीक्ष्ण करावा ह्मणजे तो खड्ग दगडावर मारला तरी मोडत नाहीं. ११६ केळीचा क्षार

नैंबंपत्रंत्वक्चनालंतिलानांसापामार्गंतिंदुकंस्यात्गुडूची गोमूत्रेणस्त्रावितःक्षारएषांषट्कृत्वोतस्तापितोभि
द्यतेश्मा ११५ आर्कंपयोहुडुविषाणमषीसमेतंपारावताखुशकृतानसुनप्रलेपः टंकस्यतैलमथितस्यततो
स्यपानंपश्चाच्छितस्यनशिलासुभवेद्विघातः ११६ क्षारंकदल्यामथितेनयुक्तंदिनोषितंपायितमायसंयत्
सम्यक्छितंचाश्मनिनैतिभंगनचान्यलोहेष्वपितस्यकौंठ्यं ११७ पालीभागपरायतांबुसुचिरंधत्तेनयाम्योत्तरा
कल्लोलैरवदारमेतिमरुतासाप्रायशःप्रेरितैः तांचेदिच्छतिसारदारुभिरपांसंपातमावारयेत् पाषाणादिभिरे
ववाप्रतिचयंक्षुण्णांद्विपाश्वादिभिः ११८ ककुभवटाम्रप्लक्षकदंबैःसनिचुलजंबूवेतसनीपैः कुरवकतालाशो
कमधूकैर्बकुलविमिश्रैश्चावृततीरा ११९

(राब) ताकानें युक्त करून अहोरात्र ठेवून तें पाणी ज्या लोखंडास दिलें व उत्तम पा
जवलें तें दगडावरही नाश पावत नाहीं व अन्य लोखंडावरही तें कुंठित होत नाहीं ११७ पूर्व पश्चिम पाली (वापी, विहीर) बहुत दिवस उदक धारण करिते
दक्षिण विहीर फार दिवस राहत नाहीं. कारण वायूनें प्रेरित जे तरंग त्यांहींकरून तिचें विदारण बहुधा होतें. अशा विहिरीतें जर चांगली करण्यास इच्छी-
ल तर जिकडे जलतरंग जात असतील तिकडे दृढकाष्ठांनीं किंवा दगडांनीं अथवा भाजलेल्या इटांनीं जलपतनस्थल बांधावें. मतिचयं (एकेकथरीं)
गज, अश्व, उष्ट्र, महिष, बैल यांहीं करून भूमीचें मर्दन करावें ह्मणजे तेणेंकरून बळकट घट्ट होतें ११८ ककुभ (अर्जुनसादडा) वड, आम्र, पाईर, कदंब

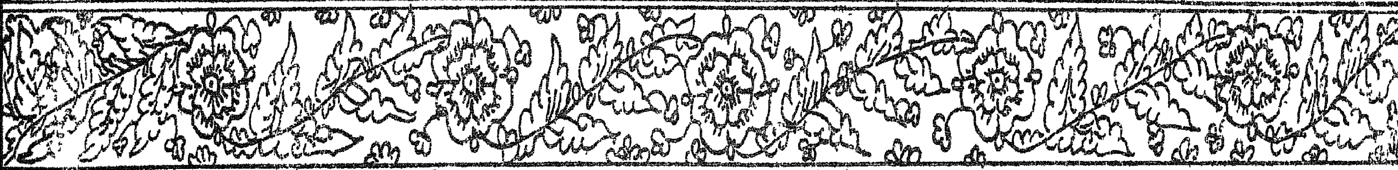
कडुनिंब, जांबूळ, वेत, कोन्हांटा, ताड, अशोक, मोहा, बकुल, यावृक्षांनीं विहिरीचें तीर आच्छादितकरावें (हे वृक्षलावावे) ११९ शिलांनीं केला आहे उदका-
चामार्गज्यास असें एकीकडे निर्वाहार्थद्वार करावें त्यावर मध्यें छिद्ररहित कपाटकरून नंतर तें मातीनें युक्त करावें १२० अंजन (कडुकी किंवा काळी कापशी), नागर
मोथा, वाळा, शिरदोडकी किंवा मोठी घोंसाळी, यांचे चूर्ण व कतकफळ (निवळीचेंबीं) यांचा योगकरून विहिरीमध्यें टाकावा १२१ तेणेंकरून गढूळ, कडु,
क्षार विरस, अशुभगंध असेंही उदक स्वच्छ, सुरस, सुगंधि, या गुणांनिं व अन्यहीं चांगल्यागुणांनीं युक्त होते १२२ हस्त, मघा, अनुराधा, पुष्य, धनिष्ठा, उ

द्वारंचनैर्वाहिकमेकदेशेकार्यंशिलासंचितवारिमार्गं कोशस्थितंनिर्विवरंकपाटंकृत्वाततःपांशुभिरावपेत्तम् १२०
अंजनमुस्तोशीरैःसराजकोशातकामलकचूर्णैः कतकफलसमायुक्तैर्योगःकूपेप्रदातव्यः १२१ कलुषंकटुकं
लवणंविरसंसलिलंयदिवाशुभगंधिभवेत् तदनेनभवत्यमलंसुरसंसुसुगंधिगुणैरपरैश्चयुतं १२२ हस्तोमघा
नुराधापुष्यधनिष्ठोत्तराणिरोहिण्यः शतभिषगित्यारंभेकूपानांशस्यतेभगणः १२३ कृत्वावरुणस्यबलिंवट
वेतसकीलकंशिरास्थाने कुसुमैर्गंधैर्धूपैःसम्पूज्यनिधापयेत्प्रथमं १२४ मेघोद्भवंप्रथममेवमयाप्रदिष्टंज्येष्ठामती
त्यबलदेवमतादिदृष्ट्वा भौमंदगार्गलमिदंकथितंद्वितीयंसम्यग्वराहमिहिरेणमुनिप्रसादात् १२५ इतिश्रीहरिकृ
ष्णविनिर्मितेबृहज्ज्योतिषार्णवेषष्ठेमिश्रस्कंधेउदकार्गलनिरूपणंनामचतुर्दशोऽध्यायःसमाप्तः १४

त्तराभाद्रपदा, उत्तराषाढा, रोहिणी, शततारका, हानक्षत्रसमुदाय कूपांच्या (विहिरींच्या) आरंभास प्रशस्त होय १२३ वरुण (अपांपति) यास बलि देऊन वट
व वेत यांची मेख करून तिचीं पुष्पें, गंध, धूप इत्यादिकांनीं पूजाकरून शिरा (झरा) स्थानीं प्रथमस्थापन करावी १२४ ज्येष्ठी पौर्णिमेस ज्येष्ठानक्षत्र जाऊन मेघोद्भ
व उदक प्रथमच अध्याय २२ यांत बलदेवादिकांचे मतपाहून मीं सांगितलें या अध्यायांत भूमिसंबंधेंहि मुनिप्रसादानें उत्तम सांगितलें. इत्यध्यायश्चतुर्दशमःसमाप्तः

अथ उदकार्गलाध्यायविषयानुक्रमणिका

पत्र	श्लो.	विषयाः	पत्र	श्लो	विषयाः	पत्र	श्लो	विषयाः
१	१	मंगलंभूमिशिरानिरूपणम्	८	९७	दिक्परत्वेनकूपफलम्	९	११८	दिक्परत्वेनवापिकामुखफलम्
१	२	दिक्परत्वेनजलशिराणांदेवता			इतिसारस्वतमुनिप्रोक्तलक्षणं	९	११८	जलपतनस्थलबंधनोपायः
१	४	शिराणांशुभाशुभत्वं	८	९९	अथमानवप्रोक्तजललक्षणम्	१०	१२१	जलस्यक्षारत्वनिराकरणं
१	५	अथवृक्षादिपरत्वेनवल्मीकमण्डूकादिप	८	१०३	जलस्वादज्ञानम्	१०	१२३	जलाशयमारंभमुहूर्तनक्षत्राणि
		रत्वेनचजलशिराणांहस्तादिनिम्नताज्ञानं	८	[illegible]	पाषाणपरत्वेनजलज्ञानम्	१०	१२४	वरुणबलिदानादिकं
			९	११२	पाषाणभेदनोपायौषधलेपः	१०	१२५	उपसंहारः
७	८६	मरुदेशेपार्वतीयभूमौविशेषः	९	११६	पाषाणभेदनार्थंशस्त्राणांजलपानम्			इतिविषयानुक्रमणिकासमाप्ता

यह पुस्तक निजामशहर औरंगाबादमे श्रीगायत्रीमंदिर विद्याप्रकाश छापखानेमे पंडित हरिकृष्ण त्र्यंबकरामके पास मिलेगा किंमत ।-

॥ अथबृहज्ज्योतिषार्णवेमिश्रस्कन्धेकल्पनिरूपणाध्यायैकचत्वारिंशत्तमः ॥

प्रारभ्यते

श्रीगणेशायनमः वृषवाहनविघ्नेशौहंसवाहसरस्वतीं स्वेष्टंश्रीवटुकंनत्वापितरंव्यंकटंततः १श्रीगौतमकुलोत्पन्नोज्योतिर्विद्धिकृता
त्मजः हरिकृष्णःकरोत्यत्रकल्पसंग्रहमुत्तमं २ तत्रकल्पार्थः विधानेचक्रमेनीतौप्रलयेब्रह्मणोदिने कल्पशब्दप्रवृत्तिश्चाविधा
नेचात्रगृह्यते ३ सुश्रुतेचिकित्सितस्थाने पूर्वेवयसिमध्येवामनुष्यस्यरसायनं प्रयुंजीतभिषक्प्राज्ञःस्निग्धशुद्धतनोःसदा ४
नाविशुद्धशरीरस्ययुक्तोरासायनोविधिः नभातिवाससिक्लिष्टेरंगयोगइवाहितः ५ शरीरस्योपघातायदोषजामानसास्तथा उप
दिष्टाःप्रदेशेषुतेषांवक्ष्यामिवारणं ६ यथानिवृत्तसंतापामोदंतेदिविदेवताः तथौषधीरिमाःप्राप्यमोदंतेभुविमानवाः ७ अ
श्रुसप्तपुरुषारसायनंनोपयुंजीरन् तद्यथा अनात्मवानलसोदरिद्रःप्रमादीव्यसनीपापकृद्भेषजापमानीचेति सप्तभिरेवका
रणैर्नसम्पद्यते अज्ञानादनारम्भादस्थिरचित्तत्वाद्दारिद्र्यादनायत्तत्वादधर्मादौषधालाभाच्चेति ८ सुभाषितशार्ङ्गधरे षड्विंशद्व
र्षदेशीयःपुमान्कुर्याद्रसायनं पंचाशद्वार्षिकोवापिकृत्वातत्रावसीदति ९ योगरत्नमालायां सर्वेकल्पाधियापूर्वायोगामंत्रा
महौषधं नसिध्यंतियथादर्शेमलिनेप्रतिरूपकं १० वाग्भटे उत्तरखण्डेएकोनचत्वारिंशोऽध्याये दीर्घमायुःस्मृतिंमेधामारोग्यं
तरुणंवयः प्रभावर्णस्वरौदार्यदेहेंद्रियबलोदयं ११ वाक्सिद्धिंवृषतांकांतिमवाप्नोतिरसायनात् लाभोपायोहिसस्तानांरसादीनां
रसायनं १२ पूर्वेवयसिमध्येवातत्प्रयोज्यंजितात्मनः स्निग्धस्यस्रुतरक्तस्यविशुद्धस्यचसर्वशः १३ अविशुद्धशरीरेहियुक्तोरा
सायनोविधिः वाजीकरोवामलिनेवस्त्रेरंगइवाफलः १४ रसायनानांद्विविधंप्रयोगमृषयोविदुः कुटीप्रावेशिकंमुख्यंवातात
पिकमन्यथा १५ निवातेनिर्भयेधर्म्येप्राज्योपकरणेपुरे दिशीशान्यांशुभेदेशेत्रिगर्भांसूक्ष्मलोचनां १६ धूमातपरजोव्यालस्त्रीमू
र्खाद्यविलंघितां सज्जवैद्योपकरणांसुमृष्टांकारयेत्कुटीं १७ अथपुण्येह्निसम्पूज्यपूज्यांस्तांप्रविशेच्छुचिः तत्रसंशोधनैःशुद्धः
सुखीजातबलःपुनः १८ ब्रह्मचारीधृतियुतःश्रद्दधानोजितेन्द्रियः दानशीलदयासत्यव्रतधर्मपरायणः १९ देवतानुस्मृतौयुक्तो
युक्तस्वप्नप्रजागरः प्रियौषधःपेशलवागारभेतरसायनं २० हरीतकीमामलकंसैंधवंनागरंवचां हरिद्रांपिप्पलींवेल्लंगुडंचोष्णां

बुनापिबेत् २१ स्निग्धस्विन्नोनरःपूर्वंतेनसाधुविरिच्यते ततःशुद्धशरीरायकृतसंसर्जनायच २२ त्रिरात्रंपंचरात्रंवासप्ताहंवाघृ
तान्वितं दद्याद्यावकमाशुद्धेःपुराणशकृतोऽथवा २३ इत्थंसंस्कृतकोष्ठस्यरसायनमुपाहरेत् यस्ययद्यौगिकंपश्येत्सर्वमालोच्यसा
त्म्यवित् २४ पथ्यासहस्रंत्रिगुणधात्रीफलसमन्वितं पंचानांपंचमूलानांसार्द्धंपलशतद्वयं २५ जलद्रोणगुणेपक्त्वादशभागस्थितेर
से आपोथ्यकृत्वानस्थीनिविजयामलकानिच २६ निधायतस्मिन्निर्यूहेयोजयेत्कुडवांशिकां त्वगेलामुस्तरजनीपिप्पल्यगुरुचं
दनं २७ मंडूकपर्णीकनकशंखपुष्पीवचाप्लवं यष्ट्याह्वयंविडंगंचचूर्णितंतुलयाधिकं २८ सिताप्रस्थत्रयंचात्रपात्राणित्रीणिसर्पिषः
द्वेचतैलात्पचेत्सर्वंतद्दर्वीलेहतांगतं २९ अवतार्यहिमंयुञ्ज्याद्विंशैःक्षौद्रशतैस्त्रिभिः ततःखजेनमथितंनिदध्याद्घृतभाजने ३० पा
णोपरुध्याद्दाहारमेकंमात्रास्यसास्मृता षष्टिकापयसाचात्रजीर्णेभोजनमिष्यते ३१ ब्रह्मणाविहितंधन्यमिदंप्राश्यंरसायनं वैख
नसावालखिल्यास्तथैवान्येतपोधनाः ३२ तद्ब्राह्ममल्कमजरापलितामयवर्जिताः मेधास्मृतिबलोपेताबभूवुरमितायुषः ३३ अ
भयामलकसहस्रंनिरामयंपिप्पलीसहस्रयुतं तरुणपलाशक्षारद्रवीकृतंस्थापयेद्भांडे ३४ उपयुक्तेचक्षारेछायाशुष्कंविचूर्णितंयोज्यं
पादांशेनसितायाश्चतुर्गुणाभ्यांमधुघृताभ्यां ३५ तद्धृतंकुंभंभूमौनिखायषण्मासस्संस्थमुद्धृत्य प्राग्भक्ष्यंयथानलमुचिताहारो
भवेत्सततं ३६ इत्युपयोज्याशेषंवर्षशतमनामयोजरारहितः जीवतिबलपुष्टवपुःस्मृतिमेधाद्यान्वितोविशेषेण ३७ तरुणार्द्रपला
शस्यछिन्नशिरसितत्क्षतं अंतर्द्विहस्तगंभीरंपूर्यमामलकैर्नवैः ३८ आमूलंवेष्टितंदर्भैःपद्मिनीपंकलेपितं आदीप्यगोमयैर्वह्निं
निर्वातेस्वेदयेत्ततः ३९ स्विन्नानितान्यामलकानितृप्त्याखादेन्नरःक्षौद्रघृतान्वितानि क्षीरंशृतंचानुपिबेत्प्रकामंतेनैववर्तेतच
मासमेकं ४० वर्ज्यानिवर्ज्यानिचतत्रयत्नात्स्पृष्टोऽत्रशीतांबुनपाणिनापि एकादशाहेस्यततोव्यतीतेपतंतिकेशाद्दशनानखाश्च
४१ अथाल्पकैरेवदिनैःसुवीर्यःस्त्रीष्वक्षयःकुंजरतुल्यवीर्यः विशिष्टमेधाबलबुद्धिसत्वोभवत्यसौवर्षसहस्रजीवी ४२ इत्यामू
लबलामुस्तजीवकर्षभकोत्पलं पर्णिन्योपिप्पलीशृंगीपथ्यातामलकीत्रुटिः ४३ जीवंतीजोंगकंद्राक्षाचंदनंपौष्करंसटीपुन

नवाह्विकाकोली काकनासामृताह्वयं ४४ विदारीवृषमूलं च तदेकध्यं पलोन्मितं जलद्रोणे पचेत्तं च धात्रीफलशतानि च ४५ पाद-
शेषं रसं तस्मादस्थीन्यामलकानि च गृहीत्वा भर्जयेत्तैलघृताढ्याद्दशभिः पलैः ४६ मत्स्यण्डिकातुलार्द्धेन युक्तं तल्लेहवत्पचेत् स्ने-
हार्धं मधुनः सिद्धे तुगाक्षीर्याश्चतुःपलं ४७ पिप्पल्याद्विपलं दद्याच्चातुर्जातकणार्धकं अतो वल्केहयेन्मात्रां कुटीस्थः पथ्यभोजनः ४८
इत्येष च्यवनप्राशोऽयं प्राश्य प्रच्यवनो मुनिः जराजर्जरितोप्यासीन्नारीनयननंदनः ४९ कासं श्वासं ज्वरं शोषं तद्रोगं वातशोणितं
मुक्तं मुक्राश्रयान्दोषान्वैस्वर्यं च व्यपोहति ५० बालवृद्धक्षतक्षीणकृशानामंगवर्धनं मेधास्मृतिकरं धन्यं जरामृत्युविनाशनं ५१
मेधां स्मृतिं कांतिमनामयत्वमायुःप्रकर्षं पवनानुलोम्यं स्त्रीषु प्रहर्षं बलमिन्द्रियाणामग्नेश्च कुर्याद्विधिनोपयुक्तः ५२ मधुके-
न तवक्षीर्या पिप्पल्या सिन्धुजन्मना पृथग्लोहैः सुवर्णेन वचया मधुसर्पिषा ५३ सितया वा समायुक्ता परं वृष्या रसायनं त्रिफ-
ला सर्वरोगघ्नी मेधायुःस्मृतिबुद्धिदा ५४ मण्डूकपर्ण्याः स्वरसं यथाग्नि क्षीरेण यष्टीमधुकस्य चूर्णं रसं गुडूच्यास्सह मूलपुष्प्याः क-
ल्कं प्रयुंजीत च शंखपुष्प्याः ५५ स्मृतिप्रदान्यामयनाशनानि बलाग्निवर्णस्वरवर्धनानि मेध्यानि चैतानि रसायनानि मेध्या विशे-
षेण च शंखपुष्पी ५६ नलदं कटुरोहिणी पयस्या मधुकं चंदनसारिवोग्रगन्धाः त्रिफलाकटुकत्रयं हरिद्रे पटोलं लवणं च तैः सुपिष्टैः
५७ त्रिगुणेन रसेन शंखपुष्प्याः सपयस्कं घृतनल्वणं विपक्वं उपयुज्य भवेज्जडोऽपि वाग्मी श्रुतिधारी प्रतिभानवान्गतरोगः ५८
पाद्मैर्मृणालबिसकेसरपत्रबीजैः सिद्धं सहेमशकलं पयसा च सर्पिः पद्मारविन्दमिति तत्कथितं पृथिव्यां मध्वस्त्वपो रुषबलप्रति-
भे निर्विवर्यं ५९ पन्नालकन्ददलकेसरवद्धिपक्वं नीलोत्पलस्य तदपि प्रथितं द्वितीयं सर्पिश्चतुष्कुवलयं सहिरण्यपत्रं गव्यं गवामपि भ-
वेत्किमुत नराणां ६० ब्राह्मीवचासैन्धवशंखपुष्पीमत्स्याक्षकब्रह्मसुवर्चलेह्यः वैदेहिकाचानियवाः पृथक्स्युर्यवोसुवर्णस्यति-
लो विषस्य ६१ सर्पिषश्च पलमेकतद्योजयेत्परिणते च घृताद्यं भोजनं समधु वत्सरमेकं शीलयन्नधिकधीस्मृतिमेधः ६२ अतिक्रां-
तजराव्याधितन्द्रालस्यश्रमक्लमः जीवत्यब्दशतं पूर्णं श्रीतेजःकांतिदीप्तिमान् ६३ विशेषतः कुष्ठकिलासगुल्मविषगरोन्मादगरोद-

राणि अथर्वमन्त्रादिकृताश्च कृत्याः शाम्यन्त्यनेनातिबलाश्च वाताः ६४ शरन्मुखे नागबलां पुष्ययोगे समुद्धरेत् अक्षमात्रं ततो मूलाच्चूर्णितात्पयसा पिबेत् ६५ लिह्यान्मधुघृताभ्यां वा क्षीरवृत्तिरनन्नभुक् एवं वर्षप्रयोगेण जीवेद्वर्षशतं बली ६६ फलोन्मुखो गोक्षुरकः समूलश्छायाविशुष्कः सुविचूर्णितश्च सुभावितः स्वेन रसेन तस्मान्मात्रां परां मासमृतिकां पिबेद्यः ६७ क्षीरेण तेनैव च शालिमश्नञ्जीर्णेऽभिवर्त्ताद्द्वितुलोऽप्ययोगात् शक्तः सुरूपः सुभगः शतायुः कामी ककुद्मानिव गोकुलस्थः ६८ वाराहीकन्दमार्द्रं तु क्षीरेण क्षीरपः पिबेत् मासं च तस्मान्मासं च क्षीरान्नाशी जरां जयेत् ६९ तत्कन्दं श्लक्ष्णचूर्णं वा स्वरसेन सुभावितं घृतक्षौद्रयुतं लिह्यात्तत्पक्वं वा घृतं पिबेत् ७० तद्वद्विदार्यतिबलाबलामधुकनागपलाः श्रीवल्लीश्वयसीक्षुराः पथ्याधात्रीस्थिरामृता ७१ मण्डूकीशङ्खकुसुमावाजिगन्धाशतावरीः उपयुञ्जीत मेधायुर्वयःस्थैर्यबलेप्सया ७२ यथास्वं त्रिवृतः पुष्पैर्द्विपः पीता सितासितैः यथोत्तरं च गुणकृद्विधिना च रसायनं ७३ छायाशुष्कं ततो मूलं मासं चूर्णीकृतं लिहन् सर्पिषा मधुसर्पिर्भ्यां पिबन्वा पयसा यतिः ७४ अम्भसा वा हितान्नाशी शतं जीवति नीरुजः मेधावी बलवान्कान्तो वपुष्मान्दीप्तपावकः ७५ तैलेन लीढो मासेन वालान्हन्ति सुदारुणान् सूत्रेणाश्वित्रकुष्ठानि पीतस्तक्रेण पाण्डुजान् ७६ भल्लातकानि पुष्टानि धान्यराशौ निधापयेत् ग्रीष्मे संगृह्य हेमन्ते स्वादुस्निग्धहिमैर्वपुः ७७ संस्कृत्य तान्यष्टगुणे सलिलेऽष्टौ विपाचयेत् त्रिसमष्टगुणं क्वाथं सक्षीरं शीतलं पिबेत् ७८ वर्धयेत्प्रत्यहं चानु तत्रैकैकमरुष्करं समरान्नत्रयं यावत्त्रीणि त्रीणि ततः परं ७९ आसप्तत्याः शतं त्वानि ह्रासयेद्वृद्धिवत्ततः सहस्रमुपयुञ्जीत समाहितमना मितिः ८० यन्त्रितात्मा धृतक्षीरशालिषष्टिकभोजनः तद्वत्त्रिगुणितं कालं प्रयोगान्तेऽपि चाचरेत् ८१ आयुषः कालमब्लं वृद्धिं वन्हेर्दीप्तिं विशेषतः प्रमेहकृमिकुष्ठार्शोमेदोदोषविवर्जितः ८२ पिष्टस्वेदनमरुणैः पूर्णं भल्लातकैर्विजर्जरितैः भूमिनिखातकुम्भप्रतिष्ठितं कृष्णमृल्लिप्तं ८३ परिवारितं समन्तात्पचेत्ततो गोमयाग्निना मृदुना तस्य रसो यः स्रवते गृह्णीयात्तं दिनेऽन्यस्मिन् ८४ अमुमुपयुज्य स्वरसं मध्वष्टभागिकं मधुसर्पिः पूर्वविधियन्त्रितात्मा प्राप्नोति गुणान्स तानेव ८५ गुडाने पाके न यदि स्नुतानि भल्लातकान्याढकसं

मितानि घृष्टेष्टिकाचूर्णकणैर्जलेनप्रक्षाल्यसंशोध्यचमारुतेन ८६ जर्जराणिविपचेज्जलकुंभेपादशेषघृतगालितशीतं तद्व
सपुनरपिप्रपचेत्क्षीरकुंभसहितंन्चरणस्थे ८७ सर्पिःपक्वंतत्रतुल्यप्रमाणंयुंज्यात्त्वच्छशर्करायारजोभिः एकीभूतंतत्त्वजक्षो
भणेनस्थाप्यंधान्येसप्तरात्रंसुगुप्तं ८८ तममृतरसपाकंयःप्रगेप्राशमश्नन्ननुपिबतिपयोच्छवारिदुग्धरसंवा स्मृतिमतिबलमे
धासत्वसारैरुपेतःकनकनिचयगौरःसोऽश्नुतेदीर्घमायुः ८९ द्रोणेंऽभसिव्रणकृतांत्रिंशताद्विपक्वात्क्वाथाढकेपलसमैस्तिलतै
लपात्रं तिक्ताविषाद्वयवरागिरिजन्मताक्ष्यैः सिद्धंपरंनिखिलकुष्ठविनाशनाय ९० सह्यामलकश्रुक्तिभिर्दधिसारेणतैलेनवागुडेनप
यसाघृतेनयवसक्तुभिर्वासह तिलेनसहमाक्षिकेणपललेनसूपेनवावपुष्करंमरुष्करंपरममेध्यमापुष्करं ९१ भल्लातकानिती
क्ष्णानिपाकेचाग्निसमानिवा भवंत्यमृतकल्पानिकल्पितानियथाविधिः कफजोनसरोगोस्तिनविबंधोस्तिकश्चन पंचभल्ला
तकंहन्याच्छीघ्रमिवबलप्रदं ९३ वातातपविधानेपिविशेषेणविवर्जयेत् कुलत्थदधिशुक्तानितैलाभ्यंगाग्निसेवनं ९४
वृक्षास्तुवरकानामपश्चिमार्णवतीरजा वीचितरंगविक्षोभमारुतोद्धूतपल्लवाः ९५ तेभ्यःफलान्याददीतसुपक्वान्यंबुदागमे
यज्ञःफलेभ्यश्चादायमज्जांशोषयित्वाविचूर्णयेच्च ९६ तिलवत्पीडयेद्द्रोण्यांक्वाथयेद्वाकुसुंभवत् तत्तैलंसजलंभूयःपचेत्तासलिलक्ष
यात् ९७ स्नावितंपंकराशौच्चपक्षमात्रंनिधापयेत् स्निग्धःस्विन्नोहृतमलःपक्षाद्दुद्धृत्यतत्ततः ९८ चतुर्थभक्तांतरितंप्रातः
पाणितलंपिबेत् मन्त्रेणानेनपूतस्यतैलस्यदिवसेशुभे ९९ मज्जसारमहावीर्यसर्वधातून्विशोधय शंखचक्रगदापाणिस्त्वामा
ज्ञापयतेच्युतः १०० तेनास्योर्ध्वमधस्ताच्चदोषायात्यसकृत्ततः सायमस्नेहलवणांयवागूंशीतलांपिबेत् १०१ पंचाहानिपिबे
त्तैलमित्यवर्ज्यानिवर्जयेत् पक्षंमुद्गरसान्नाशीसर्वकुष्ठैर्विमुच्यते १०२ तद्वत्खदिरक्वाथेत्रिगुणेसाधुसाधितं निहितंपूर्ववत्पक्ष
पिबेन्मासंसुयंत्रितः तेनाभ्यक्तशरीरश्चकुर्वन्नाहारमीरितं अनेनाभ्युत्प्रयोगेणसाधयेत्कुष्ठिनंनरं १०४ सर्पिर्मधुयुतंपीतंतद्व
त्खदिराद्धिना पक्षंमासरसाहारंकरोतिहिशतायुषं १०५ तद्वनरसैस्तंपचाशद्दिवसानुपयोजितं वपुष्मंतंश्रुतिधरंकरोतित्रिश

तामुषां १०६ पंचाष्टौ सप्त दश वा पिप्पलीर्मधुसर्पिषा रसायनगुणान्वेषी समामेकां प्रयोजयेत् १०७ तिस्रस्तिस्रस्तु पूर्वाह्णे भुक्त्वाग्रे भो-
जनस्य तु पिप्पल्यः किंशुकक्षारभाविता घृतभर्जिताः १०८ प्रयोज्या मधुसंमिश्रा रसायनगुणैषिणा क्रमवृद्ध्या दशाहानि दशपैप्पलि-
कं दिनं १०९ वर्धयेत्पयसा सार्द्धं तथैवापनयेत्पुनः जीर्णे जीर्णे च भुञ्जीत षष्टिकं क्षीरसर्पिषा ११० पिप्पलीनां सहस्रस्य प्रयोगोयं रसा-
यनं पिष्टास्ता बलिभिः पेयाः शृता मध्यबलैर्नरैः १११ शृतशीता हीनबलैर्वीक्ष्य दोषामयान्प्रति नद्ध्वछागदुग्धेन दस हस्रं प्रयोज-
येत् ११२ एभिः प्रयोगैः पिप्पल्यः कासश्वासगलग्रहान् यक्ष्ममेहग्रहण्यर्शःपाण्डुत्वविषमज्वरान् ११३ घ्नंति शोफवमीहिध्माप्ली-
हानं वातशोणितं बिल्वार्धमात्रेण पिप्पलीनां च पात्रं प्रलिंपेद्यसा सितायाः शतः पिबेत्तत्त्रिफलांजलिभ्यां वर्षं पथ्यशनपानचे-
ए: ११४ शृंगीविडंगत्रिफलागुडूचीयष्टीहरिद्रातिबलाबलाश्च मुस्तासुराह्वागुरुचित्रकाश्च सौगंधिकं पंकजमुत्पलानि ११५
धवाश्वकर्णाशनपालपान्नसारास्तथापिप्पलीवत्प्रयोज्य लेहोपलिप्तान्पृथगेव जीवेत्समा शतं व्याधिजराविमुक्तः ११६ क्षीरराज
लिप्यांच रसायनानि युक्तान्यमून्यायसलेपनानि कुर्वंति पूर्वोक्तगुणप्रकर्षमापुप्रकर्षं द्विगुणं ततश्च ११७ अशनखदिरयूषेर्भा-
वितां सोमराजीं मधुघृतगदपथ्यालोहचूर्णैरुपेता शरदमवलिहानः पारिणाम्यान्विकारान्स्त्यजति हितमिताशीनद्दसाहारजातान्
११८ तीव्रेणकुष्ठेनपरीतमूर्तिर्यःसोमराजीं नियमेनखादेत् संवत्सरंकृष्णतिलद्वितीयां सनभोमराजीवपुषातिशेते ११९ ये सोम
राज्या वितुषीकृताया श्चूर्णैः स्यमात्पयस::मुजातात् उद्धृत्यसारंमधुनाविलह्यात्तिनक्कलदेद्यानुपिबंतिवांते १२० कुष्ठिनः शीर्यमाणा
ङ्गास्तेजाताङ्गुलिनासिकाः भान्तिवृक्षाइवपुनः प्ररूढनवपल्लवाः १२१ शीतवातातिहिमद्रुमजन्मानः स्तब्धमस्मकुटिलव्यथि-
तास्थ्नां भेषजस्यपवनोपहतानां वश्यतेविधिरतोन मुनस्य १२२ राहोरमृतचौर्येण लूनाद्ये पतिता गलात् अमृतस्यकणा
भूमौ तेरसोनत्वमागताः १२३ द्विजानाश्नंति तमतो दैत्यदेहसमुद्भवं साक्षात्त्वमृतसंभूतेर्ग्रामणीः सरसायनं १२४ शीलये
न्मुन्शीतेवसन्तेपिकफोल्बणः घनोदयेपिवातार्तः सदा वा प्रीयमाणया १२५ स्निग्धशुद्धतनुःशीलमधुरोपस्कृताशयः

तदुत्तंसावतंसाम्यां चर्चितानुचराजिरः १२६ तस्य कन्दान्वसन्तान्ते हिमवत्सकदेशजान् अपनीतत्वचोरात्रौ तोमयेन्मदिरादिभिः
१२७ तत्कल्कस्वरसंप्राप्तः शुचिवस्त्रात्पीडितं मदिरायाः सुरूढाया स्त्रिभागेन समन्वितं १२८ मधुस्यान्यस्य तैलस्य मस्तुनः कां
जिकस्य वा तत्कालएव वा युक्तं युक्तमालोच्य मात्रया १२९ क्षीरसर्पिर्वसामज्जधन्वमांसरसैः पृथक् क्वाथेन वा पयाव्याधिरसंकेव
लमेव वा १३० पिबेत्पण्डूपमात्रमात्रं कठनाडीविशुद्धये मतंतस्वेदनं चानुवेदनीया प्रशस्यते १३१ शीताम्बुमेकः सहसावमिमूर्छाप
यो मुखे घोषं पिबेत्क्रमोपायेस्थिरतांगत ओजसि १३२ विदाहपरिहाराय परशीतानुलेपनं धारयेत्तांबुकर्णिका मुक्ताकर्पूरमालि
काः १३३ कुडवोस्यपरामात्रातर्द्धकेवलस्य तु पलं पिष्टस्य तन्मज्जः सभक्तं मात्रशीलयेत् १३४ जीर्णशाल्योदनं जीर्णे शंख
कुन्देन्दुपांडरं भुंजीत पूर्वैः पयसा रसैर्वा धन्वचारिणां १३५ अथ मेकं पिबेत्तन्नतृट्विबन्धे तजलान्वितं अमवपरस्वारनालफलांबु प
रिसिक्थैकं १३६ तत्कल्कं वा समभृतं घृतपात्रे रवजाहसं स्थितं दशाहाद्दश्नीयात्तद्दशावसयासमम् १३७ विकंचुकप्राज्यरसोन
गर्भान्संभूल्य मांसान्विविधोपदंशान् विमर्दकान्वा घृतभुक्तयुक्ता प्रकाममाधाल्लघु तुच्छमश्नन् १३८ पित्तरक्तविनिर्मुक्तौ
समस्तावरणावृतौ भुंक्त्वा विधानेवायौ नद्रव्यं लघुनात्परं १३९ प्रियांबु गुड दुग्धस्य मांसनध्वाम्लविद्विषः अतितीक्ष्णारजीर्णं
न्वरसोनोव्यापदेध्रुवं १४० पित्तकोपभयाद् इतेयुंज्यान्मृदुविरेचनं रसायनगुणानेवं परिपूर्णान्समश्नुते १४१ ग्रीष्मेऽर्कतप्तागि
रयोजतुतुल्यं वमंतियत् हेमादिषड्धातुरसं शोभ्यंततच्छिलाजतु १४२ सर्वदोषप्रशमनं सर्वदोषविनाशनं शिलाम्योय
स्य यज्जातं धातोस्तत्तद्गुणान्वदेत् १४३ सर्वं चातिक्तकटुकनात्युष्णं कटुपाकतः छेदनं चाविशेषेण लोहं तत्र प्रशस्यते
१४४ गोमूत्रगंधि कृष्णं गुग्गुलुकाभसशर्करं १४५ स्निग्धमनम्लकषायं मृदु गुरु च शिलाजतु श्रेष्ठं व्याधिव्याधितसा
त्म्यं समनुस्मरन्भावयेदयः पात्रे १४६ प्राकेवलं जलधौतं शुष्कं क्वाथैस्ततो भाव्यं समांगिरिजमष्टगुणितोनिक्वाथ्यं भाव
नौषधं तोये १४७ तस्मिन्निर्यूहेऽष्टांशे पूतोष्णे प्रक्षिपेद्गिरिजं तत्समरसतां यातं सम्शुष्कं प्रक्षिपेद्रसे भूयः १४८ स्वैःस्वैरेवं

क्वाथेऽभ्यंबारान्भवेत्सम १४९ अथस्निग्धस्य शुद्धस्य घृतं तिक्तकसाधितं अहं युंजीत गिरिजमेकैकेन तथाव्यहं १५०

फलत्रयस्य यूषेण पटोल्या मधुकस्य वा योगं योग्यं ततश्चास्य कालापेक्षं नु योजयेत् १५१ शिलाजमेवं देहस्य भवत्यत्युपका

रकं गुणान्समग्रान्कुरुते सहसा व्यापदं नच १५२ एकत्रिससससमाद्दकर्षमर्धपलं पलं हीनमध्योत्तमो योगः शिलाजस्य क्र

मान्मतः १५३ संस्कृतं संस्कृतं देहे प्रयुक्तं गिरिजाह्वयं युक्तं व्यस्तं समस्तैर्वा ताम्रायोरौप्य हेमभिः १५४ क्षीरेणालोडितं कु

यन्क्षीघ्रं रासायनं फलं १५५ व्यायामातपमारुतं चेष्टा व्यवायविहायादि उपयोगादपि परं ह्रिगुणं परिवर्जयेत्कालं १५६

कुलत्यान्काचमाची पकपोतांश्च सदा त्यजेत् नसोऽस्ति रोगो भुवि साध्यरूपो जलं बभंज्यं न हरेत्प्रसह्य तत्काल योगैर्विधि

वत्प्रयुक्तं स्वस्थस्य चोर्जां विपुलां दधाति १५७ कुटीप्रवेशः क्षीणानां परिच्छदवतां हितः अतोऽन्यथानु येषां सूर्यमारुतिको

विधिः १५८ वातातपसहा योगा वक्ष्यंतेऽतो विशेषतः सुखोपचारा भ्रंशेऽपि येन देहस्य बाधकाः १५९ शीतोदकं पयः क्षौद्रं

घृतमेकैकशो द्विशः त्रिशः समस्तमथवा प्राक्पीतं स्थापयेद्वयः १६० गुडेन मधुना शुंठ्या कृष्णास्य लवणेन वा द्वे द्वे खाद

न्सदा पथ्ये जीवेद्वर्षशतं सुखी १६१ हरीतकीं सर्पिषि संप्रताप्य समश्नतस्तां पिबतो घृतं च भवेच्चिरस्थायि बलं शरीरे

सकृत्कृतं साधु पथ्याकृतं च १६२ धात्रीरसः क्षौद्रसिता घृतानि हिताशनानां लिहतां नराणां प्रणाशमायांति जराविकारा

न्ग्रंथा विशाला इव दुर्गृहीताः १६३ धात्रीकृमिघ्नाशनसार चूर्णं सतैलसर्पिर्मधुलोहरेणु निषेवमाणस्य भवेन्नरस्य तारुण्यलाव

ण्यमपि प्रनष्टं १६४ लोहरजो वेल्लभवं च सर्पिः क्षौद्रान्वितं स्थापितमब्दमात्रं समुद्गके बीजकसारकृते लिहन्बली जीवति कृष्ण

केशः १६५ विडंगभल्लातकनागराणि येऽश्नंति सर्पिर्मधुसंयुतानि जरानदीं रोगतरंगिणीं ते लावण्ययुक्ताः पुरुषास्तरंति १६६

खदिराशनपूषणाविलाया स्त्रिफलाया घृतमाक्षिकप्लुतायाः नियमेन नरा निषेविता रो यदि जीवंत्यजराः किमत्र चित्रं १६७

बीजकस्वरसमंगुलीहार्यं शर्करामधुघृतं निफलां च शीलयन्सु पुरुषेषु जरन्वा स्वागतापि विनिवर्तत एव १६८ पुनर्नवस्यार्धप

लंनवस्यपिष्टंपिबेद्यः पयसार्द्धमासं मासत्रयेतद्विगुणं समाया जीर्णोपिभूयः सपुनर्नवः स्यात् १६९ पूर्वाबृहत्यंकुमर्तोव
लानामुशीरपाटाशनसारिवाणां कल्कानुसार्यैगुरूणं जलानांकृतिपीत्वानवमेवकल्यं १७० शतावरीकल्ककषायसिद्धंयेसुस
र्पिरश्नंतिसिताद्वितीयं तान्जीवितध्वानमतिप्रपन्नान्नदिप्रकुर्पान्तिविकारचौराः १७१ पीताश्वगन्धापयसार्द्धमासं घृतेनतैलेन
सुखांबुनावा कृशस्यपुष्टिंवपुषोविधत्तेबालस्यसस्यस्ययथांबुवृष्टिः १७२ दिनेदिनेकृष्णतिलप्रकुंचंसमश्नतःशीतजलानुपानं
पोषः शरीरस्यभवत्यनल्पोदृढीभवंत्यामरणंचदन्ताः १७३ चूर्णंश्वदंष्ट्रामलकामृतानांलिहन्ससर्पिर्मधुनाचयुक्तं वृषःस्थिरःशां
तविकारदुःखः समाःशतंजीवतिकृष्णकेशः १७४ सार्धंतिलैरामलकानिकृष्णैरक्षाणिसंक्षप्यहरीतकीर्वा पेयुमंगुराद्भवतेमनुष्या
रम्यंपरीणामवाप्नुवंति १७५ विलानुभुक्षोप्रविडंगसर्पिर्क्षोहाभयापारदताप्यभक्षः आपूर्यतेदुर्बलदेहधातुस्त्रिपंचरात्रेणयथा
शशांकः १७६ येमासमेकंस्वरसंपिबंतिदिनेदिनेभृंगरजःसमुत्थं क्षीराशिनस्तेबलवीर्ययुक्ताः समाःशतंजीवितमाप्नुवंति १७७
मासंवचामप्युपसेवमानाक्षीरेणतैलेनघृतेनवापि भवंतिरक्षोभिरधृष्यरूपामेधाविनोनिर्मलपुष्टवाक्याः १७८ मण्डूकपर्णीमपिभ
क्षयन्तोमृष्टाघृतेमासमनन्यभक्षाः जीवंतिकालंविपुलंप्रगल्भास्तारुण्यलावण्यगुणोदयस्थाः १७९ लांगलीत्रिफलाकोलफलंपंच
शताकृतात् मार्कवस्वरसेपिष्टाद्गुटिकानांशतत्रयात् १८० छायाविशुष्कात्गुटिकाधर्ममध्यात्पूर्वसमस्तामपिनाक्रमेण भजेद्विरक्तः
क्रमशश्चसण्डंपयांविलंपरसकोरनंच १८१ सर्पिःस्निग्धंमासमेकंजितात्मामासाद्दूर्ध्वंसर्वथास्वैरवृत्तिः वर्ज्यंगत्नात्सर्वकालंत्वजी
र्णेविशेषेणवंयोगमेवोपयुञ्ज्यात् १८२ भवतिविगतरोगोपाप्यसाध्यामयार्त्तः प्रबलपुरुषकारःशोभतेयोपिवृद्धः उपचितपृथुगात्रःश्रो
त्रनेत्रादियुक्तस्तरुणइवसमानांपंचजीवेच्छतानि १८३ गायत्रीशिखिशिशिपासनाशिवावल्लाभकारुष्करान्विष्णुरादृशांसगुणं
भासिघृतान्रवण्डैःसहायामयैः पात्रेलोहकृतेन्स्फुरविकौशाल्लोडयन्भावयेदन्नौबानुमृदौसलोहशकलंपादस्थितंतत्सचेत् १८४
पूतस्यात्रा : सीरतोऽशास्त्रयांशोभोगातिगमाद्धौविरायाम्भसोऽशः अंशाश्चाबारश्चहैयंगवीनादेकीकृत्यैतत्साधयेत्कृशालो

हे १८५ विमलखंडसितामधुभिः पृथक्पृथगमयुक्तमिदं परिवापृतं स्वरुचि भोजनपानविचेष्टितो भवति पलशः परिशीलयन् १८६
श्रीमान्निर्धूतपाप्मा वनमहिषबलो वाजिवेगः स्थिरांगः केशैर्भृंगांगनीलैर्मधुसुरभिमुखो नैकपोषिन्निवा वाङ्मेधावी समृद्धः सुपुष्ट
हुतवहो मासमात्रोपयोगाद्धत्ते सौनारसिंहं वपुरनिलमिः स्वातसचामीकराभा १८७ अन्तारं नारसिंहस्य व्याधयो न स्पृशन्त्यपि वक्रो
ज्वरभुजंभीता नारसिंहमिवासुराः १८८ भृंगप्रवालानमुनेन मृणान्धृतेन यः स्वादति यञ्चितात्मा विशुद्धकोष्ठो रानसारसिद्धं दुग्धा
नुपस्तत्कृतभोजनार्थः १८९ मासोपयोगात्ससुखी जीवत्यब्दशतत्रयं गृण्हाति सकृदप्युक्तमविलुप्तस्मृतीन्द्रियः १९० अनेनैव
चकल्पेन पस्तैलमुपयोजयेत् तानेवाप्नोति स गुणान्कृष्णकेशश्च जायते १९१ उक्तानि शक्यानि फलान्वितानि युगानुरूपाणि
रसायनानि महानुशंसान्यपि चापराणि आत्यादिके शालिनकीर्तितानि १९२ रसायनविधिभ्रंशाज्जायेरन्व्याधयो यदि यथास्वमौ
षधं तेषां कार्यं मुक्त्वा रसायनं १९३ सत्यवादिनमक्रोधमध्यात्मप्रवणेन्द्रियं शांतं सद्वृत्तनिरतं विद्यान्नित्यरसायनं १९४ गुणैरेभिः
समुदितैः सेवते यो रसायनं स निर्वृत्तात्मा दीर्घायुः परत्रेह च मोदते १९५ शास्त्रानुसारिणी चर्या चित्तज्ञाः पार्श्ववर्तिनः बुद्धिरस्ख
लितार्थेषु परिपूर्णं रसायनं १९६ इति रसायनविधिः अथातः शोषधीसमूहकल्पः उक्तं च सुश्रुते चिकित्सितस्थाने त्रिं
शत्तमेऽध्याये यथा निवृत्तसंतापा मोदंते दिवि देवताः तथौषधीरिमाः प्राप्य मोदन्ते भुवि मानवाः १९७ अथौषधीर्व्याख्या
स्यामः श्वेतकापोती कृष्णकापोती गोनसी वाराही कन्या छत्रातिच्छत्रा करेणुरजा चक्रका आदित्यपर्णी ब्रह्मसुवर्चला श्राव
णी महाश्रावणी गोलोमी चाजलोमी महावेगवती चेत्यष्टादश सोमसमवीर्या महौषधयो व्याख्याता तासां सोमवत्क्रियाशीः
स्तुतयः शास्त्रेऽभिहिताः तासामागारेऽभिहुतानां पयः श्वेतकापोत्यास्ताभ्यां क्षीरं कुडवं सकृदेवोपयुंजीत यास्तु क्षीरं मूलवत्यस्तासां
प्रदेशिनीप्रमाणानि त्रीणि कांडानि प्रमाणमुपयोगे १९८ श्वेतकापोतीं समूलपत्रां भक्षयितव्या गोनसीं अजगरीं कृष्णकापोतीनां स
नखमुष्टिं खंडशः कल्पयित्वा क्षीरेणाविपाच्य परिस्रावितमपि हुतं च सकृदेवोपयुंजीत चक्रकायाः पयः सकृदेव ब्रह्मसुवर्चलायास

सरात्रमुपयोक्तव्या भस्यकल्पेनसोमाणांपंचपलानिक्षीराढकक्काथितानिभस्येऽवशिष्टेऽवतार्य्यपरिस्राव्यसकृदेवोपयुंजी
त सोमवदाहारविहारौव्याख्यातौ केवलंतुनवनीतमभ्यंगार्थेशेषंसोमवदानिर्गमादिति भवंतिचात्र१०० युवानंसिंहविक्रा
तंकांतंकृतनिर्गादिन कुर्युरेताःक्रमेणैवद्विसहस्रायुषंनरं २०० अंगदीकुण्डलीमौलीदिव्यस्रक्चन्दनांबरः चरत्यमो
घसंकल्पोनभस्यंबुदुर्गमे २०१ व्रजंतिपक्षिणायेनजलंवाश्रुतोयदाः गतिःसौषधिसिद्धस्यसोमासिद्धगतिःपरा २०२
अथवक्ष्यामिविज्ञानमौषधीनांपृथक्पृथक् मण्डलैःकापिलैश्चित्रैःसर्पाभापंचपर्णिना २०३ पंचारत्निप्रमाणावाविज्ञेयाज
गरीबुधैः निष्पत्राकनकाभासामूलेद्व्यंगुलसंमिता २०४ सर्पाकारालोहितांगाश्वेतकापोतिरुच्यते द्विपर्णिनीमूलभवाम
रुणाकृष्णमण्डला २०५ द्वयरत्निमात्राजानीयाक्तोनसीगोनसाकृतिं सक्षीरारोमशामृद्वीरसेनेक्षुरसोपमा २०६ एवंरूपरसाचा
पिकृष्णकापोतिमादिशेत् कृष्णसर्पस्वरूपेण वाराहीकन्दसंभवा २०७ एकपत्रामहावीर्याभिन्नांजनसमप्रभा छत्रातिछत्रके
विद्याद्रक्षोघ्नेकन्दसंभवे २०८ जरामृत्युनिवारिण्यौश्वेतकापोतिसंस्थिते कांतैर्द्वादशभिःपत्रैर्मयूरांगरुहोपमैः २०९ कंदजा
कांचनक्षीराकन्यानाममहौषधी करेणुःसुबहुक्षीराकंदेनगजरूपिणी २१० हस्तिकर्णपलाशाभ्यतुल्यपर्णाद्विपर्णिनी अजा
स्तनाभकंदातुसक्षीराक्षुपरूपिणी २११ अजामहिषीविज्ञेयाशंखकुन्देन्दुपाण्डुरा श्वेतांविचित्रकुसुमांकाकादन्यासमांक्षुपां
२१२ चक्रकामौषधींविद्याज्जरामृत्युनिवारिणीं मूलिनीपंचभिःपत्रैःसुरक्ताशफककोमलैः २१३ आदित्यपर्णिनीज्ञेयासा
दादित्यानुवर्तिनी कनकाभाजलांतेषुसर्वतःपरिसर्पति २१४ सक्षीरापद्मिनीप्रख्यादेवीश्रसुवर्चला अरत्निमात्रक्षुपका
पत्रैर्द्व्यंगुलसंमितैः २१५ पुष्पैर्नीलोत्पलाकारैःपलैश्चांजनसन्निभैः श्रावणीमहतीज्ञेयाकनकाभापयस्विनी २१६ श्रावणी
पांडुराभासा महाश्रावणीलक्षणा गोलोमीन्वाजलोमीचरोमशेकन्दसंभवे २१७ हंसपादीवविच्छिन्नैःपत्रैर्मूलेसमुद्भवैः अ
थवाशंखपुष्पीचसमानासर्वरूपतः २१८ वेगेनमहताविष्णसर्पनिर्मोकसन्निभा एषावेगवतीनामजायतेह्यंबुदक्षये २१९

समाप्ताः सर्वरूपिण्यो याह्योषध्यः प्रकीर्त्तिताः तासामुद्धरणं कार्यं मन्त्रेणानेन सर्वदा २२० महेन्द्ररामकृष्णानां ब्राह्मणानां गवामपि
तपसा तेजसा वापि प्रशाम्यध्वं शिवाय वै २२१ मन्त्रेणानेन मतिमान्सर्वा एवाभिमन्त्रयेत् अश्रद्दधानैरलसैः कृतघ्नैः पापकर्मभिः
२२२ नैवासादयितुं शक्याः सोमाः सोमसमास्तथा पीतावशेषममृतं देवैर्ब्रह्मपुरोगमैः २२३ निहितं सोमवीर्यासु सोमे चाप्योष
धीपतौ देवसुन्दे हृदवरे तथा सिन्धौ महानदे २२४ दृश्यते च जलान्तेषु मध्ये ब्रह्मसुवर्चला आदित्यपर्णिनी ज्ञेया तथैवाहिहिम
क्षये २२५ दृश्यते ह्यजगरी नित्यं गोनसी चाम्बुदागमे काश्मीरेषु सरो दिव्यं नाम्ना क्षुद्रकमानसं २२६ करेणुस्तत्र कन्या च छत्रा
तिछत्रके तथा गोलोमी चाजलोमी च महती श्रावणी तथा २२७ वसन्तकृष्णसर्पाख्या गोनसी च प्रदृश्यते कौशिकीं सरितं ती
र्त्वा संजयन्त्यास्तु पूर्वतः २२८ क्षितिप्रदेशो वल्मीकैराचितो योजनत्रय विज्ञेया तत्र कापोती श्वेता वल्मीकमूर्धसु २२९ मलये
नलसेतौ च वेगवत्योषधी ध्रुवा कार्त्तिक्यां पौर्णमास्यां च मृग्या यत्तामुपोषितः २३० सोमवत्क्षेत्र वर्तते फलतापत्र कौन्तिं स्त्री
चेयास्त्वोषध्यः सोमे चाप्यर्बुदे गिरौ २३१ सर्वगैर्देवचारिभिर्बहुनालीकभादिभिः ख्यातैस्तीर्थैश्च विख्यातैः सिद्धर्षिसुरसेवितैः
२३२ गुहाभिर्भीमरूपाभिः सिंहोन्नादितकुक्षिभिः गजालोडिततोयाभिरापगाभिः समन्ततः २३३ विविधैर्धातुभिर्भिन्नैः सर्व
त्रैवोपशोभितः २३४ नदीषु शैलेषु सरस्सु चापि पुण्येष्वरण्येषु तथाश्रमेषु सर्वत्र सर्वाः परिमार्गितव्याः सर्वत्र भूमिर्हि वसूनि
धत्ते २३५ अथ विडङ्गतन्दुलकल्पः इत्यौषधविशेषसुश्रुतीये चिकित्सितस्थाने समविंशतिमोऽध्याये अथातः सर्वोपघात
शमनीयं रसायनं व्याख्यास्यामः पूर्वे वयसि मध्ये वा मनुष्यस्य रसायनं प्रयुञ्जीत भिषक्प्राज्ञः स्निग्धशुद्धतनोः सदा २३६
नाविशुद्धशरीरस्य युक्तो रासायनो विधिः न भाति वाससि न्यस्तो रङ्गयोग इवाहितः २३७ शरीरस्योपघाता ये दोषजा मानसास्तथा
उपदिष्टाः प्रदेशेषु तेषां वक्ष्यामि वारणं २३८ शीतोदकं पयः क्षौद्रं सर्पिरित्येकशो द्विशः त्रिशः समस्तमथवा प्राक् पीतं स्थापयेद्वयः
२३९ तत्र विडङ्गतण्डुलचूर्णमाहृत्य यष्टीमधुयुक्तं यथाबलं शीततोयेनोपयुञ्जीत शीततोयं चानुपिबेदेवमहरहर्मासं तदेव

मधुयुक्तं भल्लातककाथेनवा मधुद्राक्षाकाययुक्तं वामध्वामलकरसाभ्यांवागुडूचीकाथेनवा एवमेतेपंचप्रयोगाभवंतिजी
र्णेमुद्गामलकयूषेणालवणेनाल्पस्नेहेनघृतवंतमोदनमश्नीयात् एतेखल्वर्शांसिसपयंतिकृमीनुपघ्नंतिग्रहणधारणशक्तिं
जनयंतिमासेमासेप्रयोगेवर्षशतमायुषोऽभिवृद्धिर्भवति विडंगतंडुलानांद्रोणंपिष्टपचनेपिष्टवदुत्स्वेद्यविगतकषायांस्विन्न
मवतार्यदृषदिपिष्टमायसेदृढेकुंभेमधूदकोत्तरंप्रावृषिभस्मराशावन्तर्गृहेचतुरोमासान्निदध्यात् वर्षाभिगमेचोद्धृत्योपसंस्कृ
तशरीरःसहस्रसंपाताभिहुतंकृत्वाप्रातःप्रातर्यथाबलमुपयुंजीत जीर्णेमुद्गामलकयूषेणालवणेनाल्पस्नेहेनघृतवन्तमोद
नमश्नीयात् पांशुशय्यायांशयीत तस्यमासादूर्ध्वंसर्वांगेभ्यःकृमयोनिःक्रामंति तानणुतैलेनाभ्यक्तस्यवंशविदलेनाप
हरेत् द्वितीयेपिपीलिकाः तृतीयेयूकास्तथैवोपहरेच्चतुर्थेदंतनखरोमाण्यवशीर्यंते पंचमेप्रशस्तगुणलक्षणानिजायंते
अमानुषंचादित्यप्रकाशंवपुरधिगच्छतिदूराच्छ्रवणानिदर्शनानिचास्यभवंति रजस्तमसीचापोह्यसत्वमाधितिष्ठति श्रुति
निगाद्यपूर्वोत्पादिगजबलोऽश्वजवः पुनर्युवाष्टौवर्षशतान्यायुरवाप्नोति तस्याणुतैलमभ्यंगार्थं अजकर्णकषायमुत्साद
नार्थंसोशीरंकूपोदकंस्नानार्थंचन्दनमुपलेपनार्थंभल्लातकविधानवदाहारःपरिहारश्च काश्मर्याणांनिष्कुलीकृतानामेव
एवकल्पःपांशुशय्याभोजनवर्जम् अन्नंहिपयसाशृतेनभोक्तव्यं आशिषश्चपूर्वेणसमानाःशोणितपित्तनिमित्तेषुविकारे
ष्वेतेषामुपयोगः २४० अथबलामूलकल्पः सुश्रुतेचिकित्सितस्थानेसप्तविंशतिमेध्याये यथोक्तमागारंप्रवि
श्यबलामूलार्धपलंपलंवापयसालोड्यपिबेत् जीर्णेपयःसर्पिरोदनइत्याहारः एवंद्वादशरात्रमुपयुज्यद्वादशवर्षाणिवयस्ति
ष्ठति एवंदिवसशतमुपयुज्यवर्षशतंवयस्तिष्ठति एवमेवातिबलानागबलाविदारीशतावरीणामुपयोगः विशेषतस्त्वतिबलामु
दकेननागबलाचूर्णंमधुनाविदारीचूर्णंवाक्षीरेणशतावरीमप्येवंपूर्वेणान्यत्समानमाशिषश्चसमाः एतास्त्वोषधयोबलकामा
नांशोणितच्छर्दयतांविरिच्यमानांचापादिश्यंते २४१ अथवाराहीमूलकल्पः सुश्रुतेचिकित्सितस्थानेसप्तविंशतिमे०

ध्याये वाराहीमूलतुलाचूर्णंकृत्वाततोमात्रांमधुयुक्तांपयसालोड्यपिबेज्जीर्णेपयः सर्पिरोदन इत्याहारः प्रतिषेधोऽत्रपू
र्ववत्क्रियाप्रयोगमुपसेवमानोवर्षशतमायुरवाप्नोतिस्त्रीषुचाक्षयताम् एतेनैवचूर्णेन पयोऽवचूर्ण्यशृतशीतमभिमथ्याज्य
मुत्पाद्य मधुयुतमुपयुञ्जीत सायंप्रातरेककालंवा जीर्णेपयः सर्पिरोदन इत्याहारः एवंमासमुपयुज्य वर्षशतायुर्भवति जी
र्णेपयःसर्पिरोदनइत्याहारः चक्षुःकामः प्राणकामोवा बीजकसाराग्निमंथमूलानिःक्वाथ्य माषप्रस्थंसाधयेत् तस्मिन्सिध्य
ति चित्रकमूलानामसमानंकल्कंदद्यादामलकरसचतुर्थभागंततः स्विन्नमवतार्य्य सहस्रसंपाताभिहुतं कृत्वा शीतीभूतं
मधुसर्पिर्भ्यांसंसृज्योपयुंजीत यथाबलंलवणं परिहरन्भक्षयेत् जीर्णेमुद्गामलकयूषेणालवणेन घृतवंतमोदनमश्नीयात्
पयसावा मासत्रयमेवमाभ्यांप्रयोगाभ्यां चक्षुः सौपर्ण्यं भवत्यनल्पबलोबलवांस्त्रीषुचाक्षयोवर्षशतायुर्भवतीति भवंति
चात्र पयसासहसिद्धानिनरः सनफलानियः भक्षयत्यपसामांद्ध वयस्तस्यनशीर्यते २४२ अथश्वेतावल्गुजफलकल्पः
सुश्रुतेऽष्टाविंशतितमेऽध्याये अथातोमेधायुष्कामीयं रसायनंचिकित्सितंव्याख्यास्यामः मेधायुःकामः श्वेतावल्गुज
फलान्यातपपरिशुष्काण्यादाय सूक्ष्मचूर्णानिकृत्वा गुडेनसहसमालोड्यस्नेहकुंभेसप्तरात्रं धान्यराशौनिदध्यात् सप्तरात्रादुद्धृ
त्यहृतदोषस्य यथाबलंपिंडं प्रयच्छेदनुदिनं सूर्योदकेनचानुपिबेत् भल्लातकविधानवच्चागारप्रवेशोऽत्रोपधश्चोपरा
ण्हे हिमाभिरद्भिःपरिषिक्तगात्रः शालीनांषष्टिकानांचपयसा शर्करामधुरेणोदनमश्नीयादेवंषण्मासानुपयुज्य विगतपाप्मा
बलवर्णोपेतः श्रुतिनिगादिस्मृतिमान्नरोगोवर्षशतायुर्भवति कृष्णेनपांडुरोगिणःलुप्तरिणवाकृष्णायागोर्मूत्रेणालोड्यार्द्धपलि
कंपिंडं विगतलौहित्ये सवितरिपाययेत् पराह्णे चालवणेनामलकयूषेणसर्पिष्मंतमोदनमश्नीयात् एवंमासमुपयुज्यस्मृतिमा
न्नरोगोवर्षशतायुर्भवति एवमेवोपयोगश्चित्रकमूलानां रजन्याश्चित्रकमूलेविशेषोह्यूपलिकंपिण्डंपरं प्रमाणंशेषंपूर्ववत् २४३
अथमण्डूकपर्णीकल्पः उक्तंचतत्रैव हृतदोषएवप्रतिसंसृष्टभक्तो यथाक्रममागारंप्रविश्यमण्डूकपर्णीस्वरसमा

दाय सहस्रसंपाताभिहुतं कृत्वा यथाबलं पयसालोड्य पिबेत्पयोऽनुपानं वा तस्यां जीर्णायां यवान्नं पयसोपयुंजीत तिलैर्वा
सहभक्षयित्वा त्रीन्मासान्पयोऽनुपानं जीर्णे पयः सर्पिरोदनइत्याहारः एवमुपयुंजानो ब्रह्मवर्चसी श्रुतनिगादी भवति वर्षश
तमायुरवाप्नोति त्रिरात्रोपोषितश्च त्रिरात्रमेनामभ्यसेत् त्रिरात्रादूर्ध्वं पयःसर्पिरिति चोपयुंजीत बिल्वमात्रं पिंडं वा पयसा
लोड्य पिबेदेवं दशरात्रमुपयुज्य मेधावी वर्षशतायुर्भवति २४४ अथ ब्राह्मीकल्पः उक्तं च तत्रैव हुतदोषपरागा
रं प्रविश्य प्रतिसंसृष्टभक्तो ब्राह्मीस्वरसमादाय सहस्रसंपाताभिहुतं कृत्वा यथाबलमुपयुंजीत जीर्णौषधश्चापराण्हे यवा-
गूमलवणां पिबेत् क्षीरसात्म्यो वा पयसा भुंजीत एवं सप्तरात्रमुपयुज्य ब्रह्मवर्चसी मेधावी भवति द्वितीयं सप्तरात्रमुपयुज्य
ग्रंथमीप्सितमुत्पादयति नष्टं चास्य प्रादुर्भवति तृतीयं सप्तरात्रमुपयुज्य द्विरुच्चारितं शतमप्यवधारयति एवमेकविंशतिरा
त्रमुपयुज्य लक्ष्मीरपक्रामति मूर्तिमती चैनं वाग्देव्यनुप्रविशति सर्वाश्चैनं श्रुतयउपतिष्ठंति श्रुतधरः पंचवर्षशतायुर्भव
ति ब्राह्मीस्वरसप्रस्थे द्वे घृतप्रस्थं विडंगतंडुलानां कुडवं द्वे पले वचायास्त्रिवृतोऽर्द्धतः शाहरीतक्यामलकविभीतकानि
श्लक्ष्णपिष्टान्यावाप्यैकध्यं साधयित्वा सप्तपुत्तनिध्याय .... मात्रां यथाबलमुपयुंजीत जीर्णे पयः सर्पि
रोदनइत्याहारः एतेनोर्ध्वमधस्तियक्कृमयो निर्गच्छंति ... अलक्ष्मीरपक्रामति पुष्करवर्णः स्थिरवयाः श्रुतनिगादी त्रि
वर्षशतायुर्भवत्येतदेव कुष्ठविषमज्वरापस्मारोन्माद विषभूतग्रहदृक्ष्यो ... व्याधिषु च संशोधनमादिशंति २४५
अथ वचाकल्पः तत्रैव हुतदोषपरागारं प्रविश्य हैमवत्या वचायाः पिंडमामलकमात्रमभिहुतं पयसालोड्य पिबेत्
जीर्णे पयःसर्पिरोदनइत्याहार एवं द्वादशरात्रमुपयुंजीत ततोऽस्य श्रोत्रे विवृते भवतः द्विरभ्यासात्स्मृतिमान्भवति त्रिरभ्यासत्
तमादत्ते चतुर्द्वादशरात्रमुपयुज्य सर्वं तरति किल्बिषं ताक्ष्यदर्शनमुत्पद्यते शतायुश्च भवति द्वे द्वे पले इतरस्या वचाया लिं
प्यापिबेत् पयसा समानं भोजनसमाः पूर्वे गाहितपथ्य .. यशात ... वा सर्पिर्ब्राह्मीमुपयुज्य पंचवर्षशतायुर्भवति गलगण्डाप

चीक्ष्णीपदस्वरभेदांश्चापहंतीति २४६   अथलक्ष्मीआयुष्यमानिकल्पः   तत्रैव   अथायुःकामोऽयं[illegible] क्षौमौषध
समायुक्तं संवत्सर फलप्रदं बिल्वस्य चूर्णं पुष्ये तु हुतं वा शतसहस्रशः २४७ श्रीसूक्तेन नरः काल्ये ससुवर्णं दिने दिने सर्पिर्भि
र्घृतालिप्तादलक्ष्मीनाशनपरं २४८ त्वचा बिल्वस्य मूलस्य मूलक्वाथं दिने दिने प्राश्नीयात्त्र्यमासार्धं स्नात्वा हुत्वा समाहितः २४९
दशसाहस्रमायुष्यं स्मृतं युक्तरथं भवेत् दुग्धाविशालाक्वाथं तु मधुलाजैश्च संयुतम् २४९ अमोघशतसाहस्रं पुत्रसुक्तरथं स्मृतम्
सुवर्णपद्मबीजानि मधुलाजाः प्रियंगवः २५० गव्येन पयसा पीतमलक्ष्मीं प्रतिषेधयेत् नीलोत्पलदलक्वाथो गव्येन पयसा स्मृतः २५१
ससुवर्णतिलैः सार्द्धमलक्ष्मीनाशनः स्मृतः गव्यं पयः सुवर्णं च मधूच्छिष्टं च माक्षिकं २५२ पीतं शतसहस्राणि हुतं युक्तरथं स्मृतं वचा
घृतसुवर्णं च बिल्वचूर्णमिति त्रयम् २५३ मेध्यमायुष्यमारोग्यपुष्टिसौभाग्यवर्धनं वासामूलतुलाक्वाथे तैलमाज्यं साधितम् २५४
हुत्वा सहस्रमश्नीयान्मेध्यमायुष्यमुच्यते याचकास्तावकान्मन्त्रैर्दहन्ति पयसा तथा २५५ पिप्पलीमधुसंयुक्तान् शिक्षाचरणव
द्भवेत् मध्वामलकचूर्णानि सुवर्णमिति च त्रयं २५६ प्राश्यारिष्टगृहीतोऽपि मुच्यते नाण[illegible]यात् शतावरीघृतसम्यगुपयुक्तं दिने दिने
२५७ सक्षौद्रं ससुवर्णं च नरेंद्रः स्थापयेद्वशी गोचंदना मोहनिका मधुकं माक्षिकं मधु २५८ सुवर्णमिति संयोगः पयः सौभाग्यमिच्छता प
द्मनीलोत्पलक्वाथं यष्टीमधुकसंयुतं २५९ सर्पिषा सादितं गव्यं ससुवर्णं सदा पिबेत् पयस्यामपि[illegible]तेषामेव समुद्भवे २६० अलक्ष्मी
घ्नं सदायुष्यं राज्याय सुभगाय च यत्नेनोद्धारितो मन्त्रो योगेष्वेतेषु साधने २६१ [illegible]गायत्रीं त्रिपदीं भवेत् पाप्मानं ना
शयत्येतास्त्वृद्धयोषधयः श्रियम् २६२ कुर्युर्नागबलं चापि मनुष्यममरोपमम् सततांध्ययनं वादः परतन्त्रावलोकनं २६३ तद्वि
द्याचार्यसेवा च बुद्धिमेधाकरो गणः आयुष्यं भोजनं जीर्णे वेगानां चाविधारणं २६४ ब्रह्मचर्यमहिंसा च साहसानां च वर्जनम् २६५
अथसोमकल्पकल्पः   सुश्रुते एकोनविंशत्तमेऽध्याये   अथातः स्वभावव्याधिप्रतिषेधनीयं रसायनं व्याख्यास्यामः ब्रह्मादयो
ऽसृजन्पूर्वममृतं सोमसंज्ञितं जरामृत्युविनाशाय विधानं तस्य वक्ष्यते २६६ एक एव खलु भगवान् सोमः स्थाननामाकृतिवीर्यवि

सोमैश्चतुर्विंशतिधा भिद्यते तद्यथा अंशुमान्मुंजवांश्चैव चन्द्रमा रजतप्रभः दूर्वासोमः कनीयांश्च श्वेताक्षः कनकप्रभः २६७
प्रतानवांस्तालवृंतः करवीरोंऽशवानपि स्वयंप्रभो महासोमो यश्चापि गरुडाहृतः २६८ गायत्र्यस्त्रैष्टुभः पांक्तो जागतः शांकरस्त
था अग्निष्टोमो रैवतश्च यथोक्त इति संज्ञितः २६९ गायत्र्या त्रिपदा युक्तो यश्चोडुपतिरुच्यते एते सोमाः समाख्याता वेदोक्तैर्नामभिः
शुभैः २७० सर्वेषामेव चैतेषामेको विधिरुपासने सर्वे तुल्यगुणाश्चैव विधानं तेषु वक्ष्यते २७१ अतोन्यतमं सोममुपयुयुक्षुः सर्वोप
करणपरिचारकोपेतः प्रशस्ते देशे त्रिवृत्तमागारं कारयित्वा हतदोषः प्रतिसंसृष्टभक्तः प्रशस्तेषु तिथिकरणमुहूर्तनक्षत्रेषु अंशुमंतमा
दायाध्वरकल्पेनाहृतमभिषुतमभिहुतं चांतरागारे कृतमंगलः सोमकन्दं सुवर्णसूच्या विदार्य पयो गृह्णीयात्सौवर्णपात्रेऽञ्जलिमा
त्रं ततः सकृदेवोपयुंजीत नास्वादयंस्ततउपस्पृश्य शेषमप्स्ववसाद्य यमनियमाभ्यामात्मानं संयोज्य वाग्यतोऽभ्यंतरतः सुहृद्भिरु
पास्यमानो विहरेत् रसायनं पीतवांस्तु निवाते तन्मनाः शुचिः आसीत तिष्ठेत्क्रामेच्च न कथंचन संविशेत् २७२ सायंवाग्युक्तवान्
श्रुतशांतिः कुशशय्यायां कृष्णाजिनोत्तरायां सुहृद्भिरुपास्यमानः शयीत तृषितो वा शीतोदकमात्रां पिबेत् ततः प्रातरुत्थायोपश्रुत
शान्तिः कृतमंगलो गां स्पृष्ट्वा तथैवासीत तस्य जीर्णे सोमे छर्दिरुपपद्यते ततः शोणिताक्तं क्रिमिव्यामिश्रं छर्दितवतः सायं श्रुतशीतं क्षीरं वि
तरेत् ततस्तृतीयेऽहनि क्रिमिव्यामिश्रमतिसार्यते स तेनानिष्टप्रतिग्रहभुक्तप्रभृतिभिर्विशेषैर्मुक्तः शुद्धतनुर्भवति ततः सायं स्ना
तस्य पूर्ववदेव क्षीरं वितरेत् क्षौमवस्त्रास्तृतायां चैनं शय्यायां शाययेत् ततश्चतुर्थेऽहनि श्वयथुरुत्पद्यते ततः सर्वांगेभ्यः क्रिमयो
निष्क्रामन्ति तदहश्च शय्यायां पांशुभिरवकीर्यमाणः शयीत ततः सायं पूर्ववदेव क्षीरं वितरेत् एवं पंचमषष्ठयोर्दिवसयोर्वर्तेत केव
लमुभयकालमस्मै क्षीरं वितरेत्ततः सप्तमेऽहनि निर्मांसस्त्वगस्थिभूतः केवलं परिग्रहादेवोच्छ्वसीति तदहश्च क्षीरेण सुखोष्णे
न परिषिच्य तिलमधुकचंदनानुलिप्तदेहं पाययेत् ततोऽष्टमेऽहनि प्रातरेव क्षीरपरिषिक्तं चंदनप्रदिग्धगात्रं पयः पाययित्वा पां
शुशय्यां समुत्सृज्य क्षौमास्तृतायां शाययेत्ततो मांसमाप्यायते त्वक् चावदलति दंतनखरोमाणि चास्य पतंति तस्य नवमादि

वसात्प्रभृत्यणुतैलाभ्यंगः सोमवल्ककषायपरिषेकः ततो दशमेऽहन्येतदेव वर्तेत ततोऽस्य त्वक् स्थिरतामुपैति एवमेकाद
शद्वादशयोर्वर्त्तेत त्रयोदशात्प्रभृति सोमवल्ककषायपरिषेकः एवमाषोडशाद्वर्त्तेत ततः सप्तदशाष्टादशयोर्दिवसयोर्दशना
जायन्ते शिखरिणः स्निग्धवज्रवैडूर्यस्फटिकनिकाशाः समाः स्थिराः सहिष्णवः तदाप्रभृति चानवैः शालितण्डुलैः क्षीरयवागू
मुपसेवेत यावत्पंचविंशतिरिति ततोऽस्मै दद्याच्छाल्योदनं मृदूभयकालं पयसा ततोऽस्य नखा जायन्ते विद्रुमेन्द्रगोपक त
रुणादित्यप्रकाशाः स्थिराः स्निग्धाः लक्षणसम्पन्नाः केशाश्च जायन्ते त्वक् च नीलोत्पलातसीपुष्पवैडूर्यप्रकाशा ऊर्ध्वं च मा
सात्केशान्वापयेद्वापयित्वा चोशीरचन्दनकृष्णतिलकल्कैः शिरः प्रदिह्यात् पयसा वा स्नापयेत् ततोऽस्यानंतरं सप्तरात्रात्केशा
जायन्ते भ्रमराञ्जननिभाः कुंचिताः स्निग्धास्ततस्त्रिरात्रात्प्रथमपरिसरान्निःक्रम्य मुहूर्त्तं स्थित्वा पुनरेवान्तः प्रविशेत् ततो
ऽस्य बलातैलमभ्यंगार्थेऽवचार्यम् यवपिष्टमुद्वर्त्तनार्थे सुखोष्णं च पयः परिषेकार्थे अजकर्णकषायमुत्सादनार्थे सौशीरं
कूपोदकं स्नानार्थे चन्दनमनुलेपनार्थे आमलकरसविमिश्रश्चास्य यूषः सूपविकल्पाः क्षीरमधुकसिद्धं च कृष्णतिलम
वचारणार्थे एवं दशरात्रं ततोऽन्यद्दशरात्रं द्वितीये परिसरे वर्त्तेत ततस्तृतीये परिसरे स्थिरीकुर्वन्नात्मानमन्यद्दशरात्रमा
सीत किंचिदातपपवनान् सेवेत पुनश्चान्तः प्रविशेत् न चात्मानमादर्शेष्वपि निरीक्षेत रूपशालित्वात् ततोऽन्यद्दशरात्रं
क्रोधादीन्परिहरेदेवं सर्वेषामुपयोगः विशेषस्तु वल्लीप्रतानक्षुपादयः सोमाः ससर्पितव्याः प्रमाणमर्धं चतुर्थमुष्टयः अं
शुमन्तं सौवर्णे पात्रेऽभिषुणुयात् चन्द्रमसं राजते चोपयुज्याष्टगुणमैश्वर्यमवाप्येशानन्दं मनुप्रविशति शेषांस्तु ताम्र
मयमृण्मये वा रौहिते वा चर्मणि वितते शूद्रवर्जैस्त्रिभिर्वर्णैः सोमा उपयोक्तव्याः ततश्चतुर्थे मासे पौर्णमास्यां शक्त्योद्देशं ब्राह्मणा
नर्चयित्वा कृतमंगलो निःक्रम्य यथोक्तं व्रजेदिति ओषधीनां पतिं सोममुपयुज्य विचक्षणः दशवर्षसहस्राणि नवां धारय
ते तनुम् २७३ नाग्निर्न तोयं न विषं न शस्त्रं नास्त्रमेव च तस्यालमायुःक्षपणे समर्थानि भवन्ति हि २७४ भद्राणां षष्टिव

र्णानांप्रस्तुतानामनेकधा कुंजराणांसहस्रस्यबलंसमधिगच्छति २७५ क्षीरोदंशक्रसदनमुत्तरांश्चकुरूनपि यत्रेच्छंति
गन्तुंबालश्चाप्रतिहतागतिः २७६ कन्दर्पइवरूपेणकान्त्याचन्द्रइवापरः प्रल्हादयतिभूतानांसमनासौमहाद्युतिः २७७
सांगोपांगांश्चनिखिलान्वेदान्विन्दन्तितत्वतः चरत्यमोघसंकल्पोदेववच्चाखिलंजगत् २७८ सर्वेषामेवसोमानांपत्राणि
दशपंचच तानिशुक्लेचकृष्णेचजायंतेनिपतंतिच २७९ एकैकंजायतेपत्रंसोमस्याहरहस्तथा शुक्लस्यपौर्णमास्यांतुभ
वेत्पंचदशच्छदः २८० शीर्यतेपत्रमेकैकंदिवसेदिवसेपुनः कृष्णपक्षक्षयेचापिलताभवतिकेवला २८१ अंशुमाना
ज्यगन्धस्तुकन्दवान्रजतप्रभः कदल्याकारकन्दस्तुमुंजवांल्लशुनच्छदः २८२ चन्द्रमाः कनकाभासोजलेचरतिसर्व
दा गरुडाहृतनामाच श्वेतासश्चापिपाण्डुरो २८३ सर्पनिर्मोकसदृशोतौवृक्षाग्रावलंबिनौ तथान्येमण्डलैश्चित्रैश्चित्रि
ताइवभान्तिते २८४ सर्वएवतुविज्ञेयाः सोमाःपंचदशच्छदाः क्षीरकन्दलतावंतःपत्रैर्नानाविधैःस्मृताः २८५ हिमवत्य
र्बुदेसह्येमहेन्द्रेमलयेतथा श्रीपर्वतेदेवगिरौगिरौदेवसहे तथा २८६ पारियात्रेचविंध्येचदेवसुंदेह्रदेतथा उत्तरेणवित
स्तायाःप्रवृद्धायेमहीधराः २८७ पंचतेषामधोमध्येसिन्धुनामामहानदः हंसवत्प्लवतेतत्रचन्द्रमाःसोमसत्तमः २८८
तस्योद्देशेषुचाप्यस्तिमुंजवानंशुमानपि काश्मीरेषुसरोदिव्यंनाम्नाक्षुद्रकमानसं २८९ गायत्र्यस्त्रैष्टुभःपांक्तोजागतः
शांकरस्तथा अत्रसंत्यपरेचापिसोमाःसोमसमप्रभाः २९० नतान्पश्यंत्यधर्मिष्ठाः कृतघ्नाश्चापिमानवाः भेषजद्वेषिण
श्चापिब्राह्मणद्वेषिणस्तथा २९१ अथानेकविधकल्पानाह योगरत्नमालायांषष्ठपरिच्छेदे जयतिजगदशेषं
द्योतयन्विश्वभासाविशदकिरणकान्तिःप्रस्फुरच्चन्द्रमौलिः विविधमणिमयाहिप्रोल्लसच्चारुहारः सततसमितनुर्जोज्ञान
मूर्तिर्महेशः २९२ सविकल्पधियांपुंसांयोगामन्त्रामहौषधं नसिध्यतियथादर्शेमलिनेप्रतिरूपकं २९३ कियंतोप्यथव
क्ष्यामिकल्पानीशागमोदितान् वन्ध्याकर्कोटिकाकन्याव्याघ्रपादीकुमारिका २९४ योगेश्वरीतिनामानितंत्रेप्रोक्ता

निशंभुना सर्पगोनासमार्ज्जारशृगालकपिमूषकैः २९५ दष्टस्यदंशलेपेन पानेनापिविषंव्रजेत् दद्रुपिटककुष्ठानिगण्ड मालाविचर्चिका २९६ लूताकीटविसर्पाश्चलेपमात्रेणशाम्यति कुमारीकंदजंचूर्णंसकुष्ठंरजनीद्वयं २९७ लेपतःशिरसः पिन्डान्हन्तिकुष्ठंनिशाह्वयं कर्कोटीमधुयष्टीचकदलीक्षारसंयुतं २९८ रोहणंदुष्टनाडीनांसिध्मलेहन्तिलेपयुक् पाण्डु रोगंप्रमेहंचतक्रपीतंनिवारयेत् २९९ रुदंतीनामविख्याताजराव्याधिविनाशिनी चणमात्रसमैःपत्रैर्युक्ताभाविंदुवर्षि णी ३०० चतुर्विधाचसाज्ञेयारक्तपीतासितासिता सावोद्धतीजनान्दृष्ट्वाजराजर्जरीकृतान् ३०१ तामौषधींसमा दायशुक्लपक्षेशुभेदिने पत्रमूलान्वितांप्राज्ञःछायाशुष्कांतुकारयेत् ३०२ विरेकंवमनंकृत्वाविडालपदमात्रया भक्ष येन्मधुसर्पिर्भ्यांमासमेकंमहौषधं ३०३ जीर्णायांभोजनंकुर्यात्क्षीरान्नेनैववत्सरं दृढकायोतितेजस्वीपरमायुर्नरो भवेत् ३०४ पथ्यासैन्धवकृष्णानांकल्कमुष्णांबुनापिबेत् विरेकःसर्वरोगघ्नःश्रेष्ठोनाराचसंज्ञकः ३०५ कणाम दनमसिंधूत्थंमधुसमन्वितं पाययेन्मधुककाथमेतद्वमनमुत्तमं ३०६ स्निग्धच्छिन्नंनरंसम्यग्जानुमात्रासनेस्थितं कंठ- मेरंडनालेनस्पृशंतंवामयेद्भिषं ३०७ भूकदंबस्त्रिधाप्रोक्तःशुक्लोरक्तोसितस्तथा पुष्येभानौसितेपक्षेसमूलंपल्लवान्वितं ३०८ गृहीत्वाशोषयित्वाथच्छायायांसूक्ष्मचूर्णितं सुतिथौमधुनाकर्षंवसार्पषासहभक्षयेत् ३०९ जीर्णेतत्राथभोक्तव्यंजीरान्नेनियते न्द्रियः षण्मासंयोगतोयांतिवलयःपलितानिवा ३१० घृतेनमधुनायुक्तःपिसंजलसमन्वितः जलोदरंचतक्रेणदध्नागुल्मं पयोन्वितं ३११ कुष्ठंसद्वाज्यसंयुक्तोभुक्तोनिःशेषरोगहृत् भक्षणेभूकदंबस्यमन्त्रःश्रीशंभुनोदितः ३१२ ॐ अमृतोद्भवा यामृतंमेकुरु२स्वाहा मण्डूकपर्णिकाग्राह्याशुक्लपक्षेशुभेदिने ३१३ पत्रमूलान्वितांशोष्याच्छायायांकृतचूर्णिका काञ्जि केनसमालोड्यतच्चूर्णंभक्षयेन्नरः ३१४ एकमासप्रयोगेणसर्वरोगैर्विमुच्यते षण्मासंमधुसर्पिर्भ्यांभुक्त्वापलितनाशिनी ३१५ परायुःकारिणीदिव्यादृढकायविधायिनी समूलपत्रमुत्पाट्यच्छायाशुष्कंतुकारयेत् ३१६ फलत्रयेणसंयुक्तंघृतेनमधुना

सह चित्रकंभक्षयेत्प्रातः विडालपदमात्रया ३१७ षण्मासयोगतोयांतिविलयः पलितानिच पाण्डुरोगमपस्मारंजलोदरभ
गंदरं ३१८ प्रमेहंकुष्ठरोगंचहन्तिवन्हिनिषेवितः हरीतक्यास्त्रयोभागाशिवाद्वादशभागिका ३१९ षड्भागस्याविभीतक्यास्त्रि
फलेयंप्रकीर्त्तिता खदिरस्यांभसासप्तरात्रोभृंगरसेनवा ३२० विडंगपयसासप्तसप्तब्राह्मीरसेनवा त्रिफलांभावयित्वेत्थंभ
क्षयेद्गुडसर्पिषा ३२१ कासंश्वासमजीर्णंचक्षुधाछर्दीनिवारयेत् षण्मासयोगतोनूनंदिव्यदेहोनरोभवेत् ३२२ एवंसंवत्सरेप्राप्ते
पलितंवलिताहरेत् बकुलीबीजचूर्णंचधात्रीफलरसान्वितं ३२३ प्रातःकालेवृतेजीर्णेभोजनंमधुसर्पिषा मासमात्रप्रयोगेण
जायतेवलिवर्जितः ३२४ पलितंहन्तिषण्मासंसर्वरोगांस्तुवत्सरात् पुनर्नवाशिफाचूर्णंपलार्द्धंपयसासह ३२५ वृद्धोपियःपि
बेन्नूनंसयुवाजायतेनरः मासैकंमासयुग्मंवापीतंजीर्णेचभोजनं ३२६ क्षीरान्नेनविनश्यंतितस्यरोगजरादयः दृढकायोपि
तेजस्वीवाग्मीनासौप्रबाध्यते ३२७ समूलपत्रमुद्धृत्यभृंगराजंशुभेदिने शुष्कंसंचूर्णितंपुष्येविडालपदमात्रकं ३२८ कांजि
केनसमालोड्यप्रातर्भक्षयतेऽन्वहं एकमासप्रयोगेणसर्वरोगैःप्रमुच्यते ३२९ षण्मासयोगतोहंतिपलितंजरयासह दुग्धान्न
भोजनेसक्तश्चिरंजीवीनरोभवेत् ३३० पल्लवान्भृंगराजस्यसार्द्रान्कृष्णतिलान्वितान् षष्ठेमासिप्रभुंजानोमुच्यतेपलितैर्नरः
३३१ पुण्यपत्रशिफाबीजपुष्पभानोसमाहरेत् समभागान्वितंचूर्णंखदिराष्टांशवारिणा ३३२ भावितंशोषितंभाण्डेसप्तरात्रं
विधारयेत् तस्मादुद्धृत्यतत्सर्वंभृंगराजरसेनवा ३३३ भावितंचित्रकंविश्वाविडंगंवृद्धकंकणा गोक्षुरोव्याधिघातश्चयथा
सर्षपराधकं ३३४ मरिचंचक्रमर्द्दस्यबीजंधात्रीफलंसमं विधायैकत्रसर्वाणिसूक्ष्मचूर्णंतुकारयेत् भक्त्यासम्पूज्यदेवेशं
शुद्धकोष्ठःशुभेदिने ३३५ भक्षयेद्वारिणालोड्यविडालपदमात्रया पयसावानरःप्रातर्हंतिरोगाननेकधा ३३६ पलितैर्वलि
भिर्मुक्तोमासिषष्ठेभवेन्नरः अथवामधुसर्पिभ्यांभुक्त्वातसोदकंपिबेत् ३३७ मासमात्रप्रयोगेणहृच्छूलंश्लीपदंज्वरंवा
तगुल्मंशिरःकम्पंवातरोगान्जलोदरं ३३८ अर्शांसिनाशयत्येवराकाम्लक्षारवर्जितः ३३९ ॐनमोभगवतेरुद्रायातिष्ठ

तिष्ठसंग्राहो ह्वस्वाहा अथग्रहणमन्त्रः ॐ नमोरुद्रायअमृतात्मनेठठः अथालोडनमन्त्रः ॐ तिष्ठकल्याणिठः
ठः अथभक्षणमन्त्रः कीटादिदोषनिर्मुक्तावचामादायचूर्णयेत् भक्षयेद्दुग्धसर्पिर्भ्यां दिनेशुद्धजलेनवा ३४० चिरायु
र्दृढकायश्चनरोभवतिनिश्चितं उत्तमांशुण्ठीमादायचूर्णितंवस्त्रगालितं ३४१ गुडेनमधुनागव्यसर्पिषामर्दितंभृशं सु
स्निग्धभाजनेकृत्वाधान्यराशौविधारयेत् ३४२ मासत्रयंसमुद्धृत्यकृत्वाकायविशोधनं सुदिनेभक्षयेत्प्रातर्विडालपदमा
त्रया ३४३ दिनसप्तप्रयोगेणसर्वरोगान्विनाशयेत् षण्मासप्रयोगतोजीवेन्नरोवर्षशतद्वयं ३४४ बृहस्पतिसमोबुध्यासर्व
शास्त्रविशारदः नागार्जुनः समाख्यातः कल्पोयममृताभिधः ३४५ भल्लातरसमादायक्षीरेणसहपाचयेत् तत्क्षीरंमधुस
र्पिर्भ्यांपिबेत्समदिनावधि ३४६ सर्वव्याधिविनिर्मुक्तः परमायुर्नरोभवेत् षण्मासप्रयोगतोहन्तिपलितंवलिनासह ३४७ पा
ठामूलंमुखेक्षिप्तंखड्गसैन्यंचवारयेत् तदेवसर्पिषापीतंविषंसर्पस्यनाशयेत् ३४८ विद्युत्पातंतथाकाण्डंकरबद्धंशिखास्थितं
दिव्यस्तंभंप्रियत्वंचसर्वेषांकुरुतेतथा ३४९ मूलपत्रसमायुक्ताविशालाभुक्तरामुखः मुक्तकेशोनिराहारः शुभेवारेसमुद्ध
रेत् ३५० कटुत्रयेणसंयुक्तमजामूत्रेणभावितं वटिकांकारयेद्येनललाटेतिलकेकृते ३५१ यः पश्यतिनरोयस्तुतत्सर्वंकटु
कंभवेत् रक्तचंदनसंयुक्तंवसकृत्सर्वदेहिनां ३५२ रोचनास्थितपुंड्रेणसर्वधूर्तेपराजितः धत्तूरफलसंयुक्तंपीतासाज्वर
हारिणी ३५३ ज्वरमोक्षोभवेद्दारनालपलिनदेहिनां मैथुनेसुखमध्यस्थावीर्यस्तम्भविधायिनी ३५४ इतिइन्द्रवारुणी
कल्पः यत्नमूलफलोपेतांदेवदालीं शुभेदिने उद्धृतच्चूर्णितंवसागालितामृदुवन्हिना ३५५ क्वाथिताआयसेभाण्डेदेह
शुद्धौशुभेदिने मधुसर्पिसमायुक्ताभक्षयेत्ससवासरं ३५६ अद्भुतंजायतेप्राज्ञः मासेनाखिलरोगहृत् मासद्वयप्रयोगेण
भुविनिध्यादिपश्यति ३५७ देवदालीरसंक्षौद्रंसर्पिरामलकीरसं पीत्वात्रिनसमेधावीमहाश्रुतिधरोभवेत् ३५८ समूलप
त्रमुद्धृत्यसूक्ष्मचूर्णंविधायच पिबेदुष्णेनतोयेनाविडालपदमात्रया ३५९ प्लीहंभगंदरंवातंगुल्मंकामलमद्भुतं हन्तिगोमूत्र

पीताचासर्वदुष्टानिदेहिनां ३६० देवदालीरसंशुद्धंगलश्वेतसर्षपान् पारदेनधमेच्छीघ्रंतारंस्वर्णंप्रजायते ३६१ देवदालीर
सोगंधपाषाणेनसमन्वितः द्रावयेत्सर्वलोहानि पारदस्यातिबंधकृत् ३६२ लज्जागंधर्वकंथारीदेवदालीभवोरसः मेषतैलान्वि
तोलेपाद्वह्निस्तंभयतेध्रुवं ३६३ समूलपत्रनिर्यासः प्लीहकुष्ठंभगंदरं जरंश्वासंहरेत्यीतःपावकस्याग्निदीपनः ३६४ देवदालीय
बीजानिगुडेनसहमर्दयेत् तद्वर्तिर्गुदनिक्षिप्ताहन्तिदुर्नामशोषितः ३६५ देवदालीरसेनेत्रेसिक्तेपश्यतिमानवः सर्वभूतानिता
न्यस्मैद्रव्यंयच्छत्यभीरवे ३६६ देवदालीरसक्षौद्रंसार्पिवामलकीफलं लक्ष्मणायारसंसर्वंसत्तुकालेदिनत्रयं ३६७ पीतंगर्भक
रंशीघ्रंवंध्यानामपियोषितां देवदालिरसःसर्पिक्षीरंमधुसमन्वितं ३६८ पीतंबाजांग्छिरंकुर्यात्पुंसांकोमलरेतसां ३६९ इतिदे
वदालीसोनकसारायकल्पः कृष्णाभ्रकंमहानीलीमधुनासमभागतः आलोड्यधारयेन्मासास्निग्धेभाण्डेप्रयत्नतः ३७०मु
रिसुनेभक्षयेत्पथ्याहिहालपदमात्रया मासषट्केनरोमुक्तोवलिभिःपलितैर्भवेत् ३७१ कृष्णाभ्रकंमहानीलीगुडूचीमुशलीम
धु समासंमेलितंनिन्वंभक्षयेत्सुदिनेनरः ३७२ संवत्सरप्रयोगेणवृद्धोपितरुणोभवेत् मेधावीबलसंयुक्तोजीवेद्वर्षशतद्वयं ३
७३ कृष्णाभ्रकंमहानीलीकुमारीकाकजंघिका मूलानिबहुशूलाया समभागानिकारयेत् ३७४ मधुनासर्पिषालोड्यसमरा
त्रंविधारयेत् देहशुद्धोभवेन्नारभक्षयेत्क्षीरभोजनः ३७५ वलीभिःपलितैर्मुक्तोवर्षयोगेप्रजायते गोरोचनामहानीलीप्रियं
गुसारवपुष्पकं ३७६ गृहीत्वापुष्पनक्षत्रेसमांशंकनकाम्बुना वटिकांकारयेत्तिलकपूर्वतंमोहयेज्जगत् ३७७ महानीलीसुग
रंभाकपिलाघृतकज्जलं निशायामंजनंविश्वंमोहयेदतिवेगतः ३७८ महानीलीयान्यासोनिर्गुंडीरससाश्रितः भूतप्रेतपि
शाचानांहन्तिर्दर्पविनश्यति करेबद्धंमहानीलीमूलंनित्यज्वरापहं ३७९ सालांगलीमहानीलीयोगजातेनाहिदोषहृत् जपाप
लवपुष्पाणिमहानीलीयुतानिच ३८० तण्डुलांभोनिपीतानिशोणितंभ्रांतियोषितां सगोक्षुरामहानीलीपीतंतण्डुलवारिणा ३८१
मूत्रकृच्छ्रंहरीभन्त्वामहानीलीमहौषधं इतिमहानीलीकल्पः काकजंघाशिफाक्षीरपिष्टामस्तकरोगनुत् ३८२ तस्यां

पत्ररसः क्षीरतैलयुक्तः प्रलेपतः तैलपक्वप्रलेपेन कुर्यात्सर्षिकचान्वितं ३८३ तद्रसापूर्णकर्णस्य बाधिर्य्यमुपशाम्यति कपा
लरोगमथ्यंगाकेतकीरससमिश्रिता ३८४ सूतामधुसमायुक्तास्तामिरं हन्तिवेगतः तण्डुलोदकसंमिश्रोज्वलागर्दभकः कमीत् ३
८५ हंतिकर्णपुनर्वद्धाचक्षुःपीडाविनाशकृत् एकवीरोद्भवंचूर्णं विडालपदमानया ३८६ अजाक्षीरेणसंयुक्तंभुक्तंपलितनाशनं
छर्दिहन्मधुनायुक्तंदेवदालीरसेनच ३८७ जलोदरहरं तैलंयुक्तंवातविनाशनं इतिकाकजंघाकल्पः अंकोलबीज
मात्राणांसूक्ष्मचूर्णंविधीयते ३८८ तिलतैलंभवेच्चूर्णंभावितंसप्तवारतः मर्दयित्वाघ्नतोयेनगृह्णीयात्तैलमुत्तमं ३८९ नाना
कर्माणिसिध्यंतितैलयोगेनयोगिनां अंकोल्लबीजसंचूर्णंभावयेत्क्षारवारिणा ३९० अपामार्गयुतंसम्यक्भस्माजनविशोषया
त् पुनःसिद्धार्थतैलेनभावितंतद्धुतंखले ३९१ कुटितक्षीरपानीयमर्दितंवस्त्रपीडितं तैलंमुंचतियत्नेहनानाकर्माणियोषितां
३९२ सिध्यंतितेनसूतेनयथागात्राणिदेहिनां इतिअंकोलतैलं पुष्पार्कस्त्रीकृताशुष्काशोनिलेपातिच्चूर्णिता ३९३
उष्णोदकेनसापीतादेहशुद्धिःशुभेदिने मासमेकप्रयोगेणसर्वरोगान्निवारयत् ३९४ षण्मासयोगतोहन्तिपलितंमधुभासि
ता गोमूत्रसंयुताभुक्ता सर्वव्याधिकरीनृणां ३९५ भुक्तागोसर्पिर्षावन्हिंपीतत्वंकुरुतेसदा धात्रीफलरसापेतावाकुचीप
लितापहा ३९६ जीर्णेयत्भोजनंकार्यंक्षीरान्तेसहसार्पिषा इतिवाकुचीकल्पः कुमारीपत्रनिर्यासोघृतेनमधुनासह
३९७ कटुत्रयसमायुक्तःस्वेदितोमृदुवन्हिना मात्रयासहभक्षित्वाहंतिरोगाननेकधा ३९८ द्वौमासौभक्षयेद्यस्तुदुग्धा
हारोजितेन्द्रियः दृढकायोतितेजस्वीदिव्यहारिप्रजायते ३९९ त्रिमात्रंभक्षणाद्देहेविषंनप्रभवेन्नृणाम् षण्मासयोगः
सामर्थ्यात्वृद्धोपितरुणोभवेत् ४०० संवत्सरप्रयोगेणजीवेद्वर्षशतद्वयं कुमारीपत्रमादायगुडेनसहभक्षयेत् ४०१ व
लिभिःपलितैर्मुक्तोजायतेवत्सरान्तरः तद्दिलवणोपेतंप्रत्यहंभक्षितंद्रुतं ४०२ कडूकंडूचासिध्मानिहन्तिपामामनेकधा
तिलतैलेनसंयुक्तमासिरोगविनाशकृत् ४०३ कुमारीरससंयुक्तोहिंगुःपवनरोगहृत् यानिदन्ताकुमारीनिहंतिसर्पावि

पद्रुतं ४०४ दुष्टव्रणं प्रलेपेन नाशयत्यतिवेगतः ॥ इति कुमारीकल्पः ॥ चूर्णं कुष्ठसुरानागकेशराणां घृतान्वितं ४०५
मधुपीतं करोत्यंगसौरभं सततं नृणां देवदालीशिवोद्भूतो रसो मधुघृतान्वितः ४०६ पीतः पथ्याशीनः कुर्यात्सितासुखवर्
तामृशा मधुसर्पिर्विडंगानि धात्रीफलसुवासितं ४०७ पलाशबीजचूर्णेन भुक्त्वा मासं जरां हरेत् मधुसर्पिस्तिलोन्मिश्राद्वि
चाचूर्णस्य सेवया ४०८ वागीशो मासमात्रेण वृद्धोपि तरुणो भवेत् धात्रीमधुशितासर्पिर्बीजब्रह्मतरोः सम ४०९ सान्नि
सं मात्रया भुक्तं निद्राकाले जरान्तिकं चूर्णं धात्रीफलोद्भूतं सर्पिषा मधुनांभसा ४१० लीढं निशामुखं चक्षुर्नासाश्रवणरो
गहृत् अंकोल्लबीजासिद्धस्य तैलपात्रेण साधितं ४११ नस्यप्रयुक्त्या जलं कुर्यात्स्यं युतं परमायुषा सुस्नातः लेढि यः कुष्ठचू
र्णं मध्वाज्यसंयुतं ४१२ कठिन्यं सोऽनंततस्तस्य देहस्याच्चिरजीवितं मध्वाज्ययवनेनाश्वगंधाकंदरघोन्विता ४१३ शिशिरे
भक्षयेन्मासं वृद्धोऽपि तरुणो भवेत् विश्वकायो क्षराप्राणि विश्वचूर्णं शिलाजतु ४१४ सक्ताकामधुसर्पिश्च भुक्तं मृत्यु
ज्वरापहं यज्जराव्याधिविध्वंसि भेषजं तद्रसायनं ४१५ अन्नं पथ्यं समश्नीयात् शुद्धकायः समाचरेत् ॥ ॥ अथाग्नि
पुराणोक्तकल्पानाह ॥ कल्पान्मृत्युंजयान्वक्ष्ये आयुर्दान्रोगमर्दनान् ४१६ त्रिशतीरोगहा सेव्या मध्वाज्यत्रिफलायु
ता पलं पलार्द्धं कर्षं वा त्रिफला सकला तथा ४१७ बिल्वतैलस्य नस्यं च मासं पंचशती कविः रोगापमृत्युवलिजित् तिल
भल्लातकं तथा ४१८ पवाशिवाकुचीचूर्णं षण्मासं खदिरोदकैः रक्ताथैः कुष्ठं जयेत्सेव्यं चूर्णं नीलकरंडकं ४१९ क्षीरेण
मधुना वापि शतायुः खण्डदुग्धभुक् मध्वाज्यं शुंठीं संसेव्य पलं प्रातः समृत्युजित् ४२० वलीपलितजित् जीवेन्मण्डु
कीचूर्णदुग्धपः उच्चटां मधुना कर्षं पयःपो मृत्युजिन्नरः ४२१ मध्वाज्यैः पयसा वापि निर्गुंडीमृत्युरोगजित् पलाशतैलं
कर्षैकं षण्मासं मधुनापि चेत् ४२२ दुग्धभोजः पञ्चशती सहस्रायुर्भवेन्नरः ज्योतिष्मतीपत्ररसं पयसा त्रिपलं पिबेत् ४
२३ मधुनाचाज्यतस्तद्वच्छतावर्यारसं पलं क्षौद्राज्यैः पयसा वापि मृत्युजिन्मुषलीपलं ४२४ पंचांगनिंबचूर्णस्य

खदिरक्काथभावितं ४२५ कर्षंभृंगरसेनापिरोगनुच्चामरोभवेत् रुद्रान्तिकाज्यमधुभुक् दुग्धभोजीचमृत्युजित् ४२६ कर्षंचूर्णंह
रीतक्याभावितंभृंगराड्रसैः घृतेनमधुनासेव्यंत्रिशतायुश्चरोगजित् ४२७ वाराहीकाभृंगरसलोहचूर्णंशतावरी साज्यंकर्षंपंच
शतीकान्तचूर्णंशतावरी ४२८ भावितंभृंगराजेनमध्वाज्यैस्त्रिशतीभवेत् ताम्रंमृतंस्नुवंतुल्यंगन्धकंचकुमारिका ४२९ रसैर्विमृ
द्यतेगुंजंसाज्यंपंचशताब्दवान् अश्वगन्धाफलंतैलंसाज्यंघंटंशताब्दवान् ४३० पलंपुनर्नवाचूर्णंमध्वाज्यैःपयसापिबेत् अशो
कचूर्णस्यपलंमध्वाज्यंपयसालिनुत् ४३१ निंबस्यतैलंमधुनास्यात्कृष्णास्यात्कचंशती कर्षमंगसमध्वाज्यंशतायुःपयसापिबे
त् ४३२ अभयासगुडाजग्धाघृतेनमधुरादिभिः दुग्धानुभुक्कृष्णकेशोरोगीपंचशताब्दवान् ४३३ कटुतुंबीतैलनस्यंक
र्षंशतद्वयाब्दवान् त्रिफलापिप्पलीशुण्ठीसेविनास्त्रिशताब्दकृत् ४३४ शतावर्य्याःपूर्वयोगसहस्रायुर्बलातिकृत् चित्रकेणत
थापूर्वस्तथाशुण्ठीविडंगतः ४३५ लोहेनभृंगराजेनवरुयानेवपंचकैः खदिरेणचानिर्गुंड्याकण्ठकार्यथवासकृत् ४३६
वर्षाभूर्वातद्रसैर्वासेवितोवाटिकाकृतः मोदकोवाकषायोवाघृतंतैलंचमृत्युजित् ४३७ चूर्णंघृतेर्वामधुनागुडाद्येर्वारिणात
था ॐजूंस इतिमन्त्रेणमान्त्रितोयोगराजकः ४३८ मृतसंजीवनीकल्पोयोगमृत्युंजयोभवेत् सुरासुरैश्चमुदितैःसेवितःक
ल्पसागरः ४३९ गजायुर्वेदृश्चोवाचपालकाप्योगराजकः ४४० अथगन्धकतैलकल्पः श्रीपार्वत्युवाच केनप्रकार
भुंध्यातिकथ्यतांपरमेश्वर कियत्कार्येषुसंप्राप्तिर्भक्षणेचारणेपिवा ४४१ श्रीमहादेवउवाच नूतनेस्निग्धभाण्डेचविस्ती
र्णमुखसुंदरे तन्मध्येगन्धकंदिव्यंभृंगराजमहौषधिं ४४२ तन्मुखबध्यसेवस्त्रंनूतनंमलवर्जितं तस्योपरिक्षिपेद्दिव्यगन्ध
कमणिसन्निभं ४४३ चणप्रमाणकैःसर्वैःपूरयेद्वस्त्रमुत्तमं तदोपरिक्षिपेद्दिव्यंखर्परंवन्हिपूरितं ४४४ तद्वन्हौद्रावयेद्गंन
ध्येगन्धकमुत्तमं शुद्धंचूर्णंचतेतत्रगृह्यतेगन्धकोत्तमं ४४५ शुद्धगन्धपंचपलंतदर्धंतालकंतथा ३॥ तदर्धंरसराजंचशोत
दर्धंरंकणंक्षिपेत् ४४६ तदर्धंमल्लंनिःक्षिप्यत्रीभाव्यंकदलीरसे करवीररसैस्तावद्भाव्यंशोष्यंचपेषयेत् ४४७ निःक्षिप्यशुद्धे

हनि काचपात्रे पुरोक्ते मुमतलोपरिस्थे संसिद्धि मुद्राह ठनाममधोयानि खन्यभूमिकरयुग्मसार्द्धं ४४८ तन्मध्यसभ्याश्वपु
री भदेयं मुद्रागतागर्तमुखेप्रदेया दिनानिपंचाशततत्रजातेभवेत्तदा तत्खलुगन्धतैलं ४४९ निक्षिप्यच न्हौ कृततार लेपिता
रं प्रयाति सविशुद्धकांचनं अन्यैरनेकैः किलकर्मसिद्धिः स्थानेप्रदानेन तु कर्मवर्जितः ४५० तत्तैलं क्रमेणैव भक्षयेत्तंदुलं
समं तांबूलसहिततेन क्रमेणैव तु वर्धयेत् ४५१ मासैकेनप्रयोगेण सर्वरोगविवर्जितः पथ्यं दुग्धौदनं गव्यं सदा ग्राह्यं च पार्व
ती ४५२ मासद्वयप्रयोगेण वज्रदेहो भवेन्नरः मासत्रयप्रयोगेण वलिपलितनाशनं ४५३ चतुर्थे मासि संप्राप्ते दिव्यदृष्टिस्तु
जायते मासपंचमकेनैव सिद्धो भवति साधकः ४५४ तेषां मूत्रपुरीषेण शुल्वं भवति कांचनं षण्मासस्य प्रयोगेण खेचरीं गति
माप्नुयात् ४५५ मासे सप्तमके प्राप्ते दिव्यदेहः प्रजायते मासे चाष्टमके देवैर्विचरेच्च यथासुखी ४५६ नवमे मासि संप्राप्ते अनं
तायुः प्रजायते दशमे मासि संप्राप्ते जायते मत्समो नरः ४५७ किमत्र बहुनोक्तेन किंतु कैलासभोगभाक् ४५८ इति गन्धक
तैलकल्पः अथ ज्योतिष्मतीकल्पे प्रथमप्रकारः वंगसेने जगति ज्योतिष्मति प्रसिद्धगुणिनी तस्यास्तैलं निष्कास
यित्वा जीर्णपुराणशाल्यन्नेन मत्स्यंडि मधुरेण पाणितलार्धसंवृध्य प्रत्यहं भक्षयेच्च वर्धयेत्पलं नातः परं विवृद्धिः कार्या
मासं स्थितिश्चैषा नलमप्युत्तममात्राहतभुक्बलानुरोधेन भिषजानुकल्पनीया एवं तैलादकमुपयुज्य महाबलो महाप्राणः
षोडशवर्षाकृति र्निरोगो भवति इति ज्योतिष्मतितैलपानविधिः अथ ज्योतिष्मतिकल्पे द्वितीयप्रकारः मालकांकणी तै
लं हस्तपादयोर्मर्दने कृते दृष्टितेजवृद्धिर्भवत्याने १ रविवारयुक्तत्रयोदश्यां चतुर्थी दिवसे वा तैलं निष्कासयित्वा तेन तैलेन
दीपेन कज्जलं संगृह्य नेत्रे अंजिते तथा मर्दने कृते अदृश्यो भवति २ अमायां बुधवारे रात्रौ तैलं निष्कास्य ततस्तत्तैलं टंकैकं
टंकैकं वृध्या पंचटंकं भक्षयेत् शरीरे मर्दयेच्च कुष्ठनाशो भवति ३ मालकांगुनी बीज शेर १ कृष्णवर्णगोदुग्ध शेर ५ मध्ये
मृत्तिपात्रमध्ये उष्णां कृत्वा पश्चात्सीतले जाते तस्य दधिं कारयेत् ततो मथने कृते नवनीतं निष्कास्य तस्य घृतं कृत्वा तद्

तंटंक२ ओसनगोदुग्धेनसहभक्षयेत् प्रतिदिनं एकैकं टंकवृध्या अष्टटंक पर्यंतंवर्धयेत् ततोअष्टटंकं नित्यं एवंदिन४०
पर्यंतंभक्षयेत् श्वेतकेशाश्चेत्कृष्णकेशाभवंति ४ शनिरात्रौमालकांगुनी गोघृतेनभर्जयेत् ततोदिन४१पर्यंतंभक्षयेत्
विद्याधारणाशक्तिर्भवेत् अष्टबीजानिभक्षितानिचेत् भविष्यज्ञानंभवेत् कामवृद्धिर्भवेत् ५ रविवारयुक्तअमावास्यायां
रात्रौतैलेनकज्जलंगृहीत्वातेनाञ्जितोनरोसर्वस्वपतिनिधिंचपश्यति ६ मालकांगुनी दिन४०पर्यंतंभक्षितेतस्यकर्त्तव्य
तासिद्धिर्भवति स्वस्त्रीपरस्त्रीगमनंवर्जयेत् पवित्रतयास्थेयं ७ यद्यास्त्रियापुरुषंप्रतिकामणं कृतं तदा दुग्धसेर २ माल
कांगणी सेर ।॥ तन्मध्येपाचयेत् बीजशेषंग्राहयेत् नित्यंबीजानि ८ भक्षयेद्दिनानि २८ स्त्रीसंगत्यागः गोधूमान्नभोज
नं कामणनाशः ८ धन्वंतरिर्वदति केवलमालकांगुनीभक्षणेनहृदयशुद्धिर्भवति उत्तमबुद्धिर्भवति प्रयोगेकृतेनित्यंस्नानं
धौतश्वेतवस्त्रपरिधानं तथाबलिंदद्यात् ततोवस्त्रेणबीजानि ८ हस्तेधृत्वापंचवारंमन्त्रेणाभिमन्त्रयेत् ततोबीजानि १०
भक्षयेत् दिन ४१ प्रतिदिनंबीजानि १० वृद्धितो मानसिकंजानाति सबलताभवति रोगनाशःपलितनाशः नेत्रतेजवृद्धिः
क्षाराम्लंवर्जयेत् मन्त्रः ॐनमोवामयोवाम ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं स्वाहा अनेनमन्त्रेणाभिमन्त्रितानि दश १० बीजानि प्रतिदिनं
दशदशवृध्याभक्षयेत् इतिमालकाकणीकल्पे ... प्रकारः अथकौमारामारिकाकल्पंव्याख्यास्यामः कौ
मारक्षौद्रंवक्ष्यामितत्वशास्त्रमनुत्तमं येनतत्पीतमात्रेणसिद्धिर्भवतिसर्वदा ४५९ अतःपरंप्रवक्ष्यामिप्रथमंचामरिकां
क्रियां जातमात्रस्यबालस्यअसोरस्यविशेषतः ४६० पुरीषंगृह्ययत्नेनछायायांपरिशोषयेत् शुचिस्थानेशुचौदेशेतर्पयि
त्वागुरून्द्विजान् ४६१ शुद्धदेहनरोभूत्वाक्रियाकर्मसमारभेत् दिनानिसप्तक्षौद्रेणपरिलेह्ययथाविधि ४६२ ग्राम्यधर्मं
त्यजेन्नित्यंभोजनंसर्वकामिकं शाणार्द्धमात्रंशाणंवायावत्सप्तदिनानियः ४६३ एवंप्रयुंजमानस्तुवलीपलीवर्जितः
द्विसमाहप्रयोगेणगृध्रदृष्टिर्भवेन्नरः ४६४ पश्यतेच्चनिधानानिसत्यंसत्यंवरानने मासमात्रप्रयोगेणजीवेद्वर्षशतंनरः

४६५ वाक्यसिद्धिंचसौभाग्यंलभतेनात्रसंशयः इप्सितंलभतेसर्वंखेचरत्वंचजायते ४६६ अमरिकायामिश्रेणात्न
चषानेनयोजयेत् स्थावरंजंगमंचैवविषंनश्यतितत्क्षणात् ४६७ कौमारामरिकांचैवकुष्ठेनसहपेषयेत् क्रूरडाकिनी
भूताश्चग्रहाश्चैवविशेषतः ४६८ स्पर्शनास्यैवनश्यंतिगरुडेनचपन्नगाः चंदनंशतपुष्पांचामरिकासहपेषयेत् ४६
९ तेनैवचांजिताक्षस्तुयंयंपश्यतिमानवः ससवश्योभवेत्क्षिप्रंनात्रकार्याविचारणा ४७० तथामरिकायुक्तंचकौमारंद्र
व्यमुत्तमं कर्पूरेणसमायुक्तंतिलकंकारयेद्बुधः ४७१ रणेराजकुलेद्यूतेसभवेदपराजितः सर्वार्थासिध्यतेकार्यंकौमारी-
कल्पगर्जिते ४७२ इतिकौमारामरिकाकल्पः अथगोमूत्रकल्पः अस्यश्रीज्ञानामृतस्राविणीमन्त्रस्य श्रीकृष्णऋ
षिः अनुष्टुप्छंदः ज्ञानामृतस्राविणीदेवता ग्लांबीजं ग्लींशक्तिः ग्लूंकीलकं ममज्ञानामृतसिध्यर्थंजपेविनियोगः
अथकरन्यासः ऊंग्लां अंगुष्ठाभ्यांनमः ऊंग्लींतर्जनीभ्यांनमः ऊंग्लूंमध्यमाभ्यांनमः ऊंग्लैंअनामिकाभ्यांनमः
ऊंग्लौंकनिष्ठिकाभ्यांनमः ऊंग्लः करतलकरपृष्ठाभ्यांनमः एवंहृदयादिन्यासः ऊंग्लांहृदयायनमः ऊंग्लींशिरसे
स्वाहा ऊंग्लूंशिखायैवषट् ऊंग्लैंकवचायहुं ऊंग्लौंनेत्रत्रयायवौषट् ऊंग्लः अस्त्रायफट् अथध्यानं ज्ञानामृतज
गद्धात्रीं ज्ञानामृतकरींशुभां पूर्णेन्दुजगन्माताध्यायेत्रिपुरसुंदरीं ४७३ अथमूलमन्त्रः ऊंग्लांग्लींग्लूंग्लैंग्लौंग्लः ज्ञाना
मृतस्राविणीदेवतास्वाहा अनेनमन्त्रेणगोमूत्रंपलमात्रं एकविंशतिवारं अभिमन्त्र्यस्यार्वाक्सिद्धिर्भवतिषाण्मासः
अथचित्रकल्पः गौरीकांचलिकातन्त्रे रक्तचित्रंपलंचैवविडंगंगुडंतथा एतेषांसमताकृर्यात्पिष्टाचवटिकांचरेत्
४७४ भृंगराजरसेनैवमर्दयेत्तुदिनत्रयम् एकैकांदिवसेतस्यएकैकांभक्षयेत्ततः ४७५ एलानिकार्षंचैवकालांनागेश्व
रंतथा मासैकेव्याधिनाशश्चप्लीपदंचचतुर्थकं ४७६ तथैवगलगण्डंचकोशवृद्धिंचनाशयेत् बलपुष्टिप्रदंदेवीषण्मासेकुं
जरोपमः ४७७ द्विमासेकांतिवृद्धिश्चकुष्ठंहन्तित्रिमासके बृहस्पतिसमोविद्वान्सप्तमासेभविष्यति ४७८ ममतुल्योभवे-

योगीसंवत्सरंचभक्षणात् अथमण्डूकपर्णीकल्पः तत्रैव मण्डूकपर्णींपुष्यार्केचोत्पाट्यचसमूलिकाम् प्रक्षाल्य च
ततःकुर्यात्सूक्ष्मचूर्णानिकारयेत् ४७९ घृतभाण्डेततःस्थाप्ययावत्पुष्यार्कवासरम् बिडालपदकैःस्तुल्यंकाञ्जिकैःसहयःपिबे
त् ४८० आप्लाव्य सहदुग्धेनमासैकेसर्वरोगहा द्विमासभक्षणाद्देविपलितंवर्जयेत्तथा ४८१ अथपुनर्नवाकल्पः तत्रैव पु
ष्यार्कदिवसेसौम्येप्रातःश्वेतपुनर्नवाम् समूलपत्रांसंगृह्यसूक्ष्मचूर्णानिकारयेत् ४८२ मर्दयित्वाततःपश्चाद्धूलेनमधुनास
ह भाण्डेनस्थापयेद्यत्नेयथारक्षाकरस्तथा ४८३ ततोमासान्तरेदेविचम्पककुसुमप्रभम् वसन्तसमयेतस्यशुचिर्भूत्वासमाहि
तः ४८४ मासमेकंभवेस्त संमलमूत्रसगान्धिकम् अलिपक्ष्मोपमाकेशागौरदेहाभवेन्नरा ४८५ बृहस्पतिसमोवाग्मीजीवेत्
पञ्चशताब्दिकम् नास्तितुल्यसमंकल्पंकथितंचपुनर्नवाम् ४८६ स्थिरायुर्भवेद्देहे सेवनात्कल्पमुत्तमम् ईश्वरोवाच
शृणुदेविप्रवक्ष्यामिनिर्गुण्डीकल्पमुत्तमं ४८७ धनधान्यकरीदेवि आयुरारोग्यवर्धिनी शान्तिपुष्टीकरीनित्यंसाक्षाद्देवीस्व
रूपिणी ४८८ निर्गुण्डीतिसमाख्यातासर्वलोकसुखप्रदम् तस्मादहंप्रवक्ष्यामिप्रयोगंशृणुसुंदरि ४८९ अथनिर्गुण्डीक
ल्पः निर्गुण्डीमूलमुद्धृत्यशोभनेनदिनेनतु अष्टादशपलंचूर्णंपलद्वादशसर्पिषम् ४९० मधुषोडशपलंचैवमिश्रीकृत्यवि
धानतः एभिस्तुस्निग्धभाण्डेचमासमेकन्तुसर्वतः ४९१ स्थापयेद्धान्यराशौचमासादूर्ध्वंसमुद्धरेत् समभ्यर्च्यगुरुंदेवंपूज
येच्चविधानतः ४९२ ब्राह्मणींचकुमारींचभोजयेच्चयथाविधि तासामादायचादेशंशुचिर्भूत्वाशुभेदिने ४९३ बिडालपदमा
त्रन्तुभक्षयेच्चविधानतः अहन्यहनिभोक्तव्यमिदंभवतिलक्षणम् ४९४ स्कन्धनेत्रं स्वगात्रंचभवेद्वलितमेवच वर्जयेद्वली
पलितंदीर्घजीवीभवेद्ध्रुवम् ४९५ भवतिचास्यशरीरेतुस्त्रीशतंरमितुंक्षमः प्रकामंभोजनंतस्यततस्तापैर्नबाध्यते ४९६ आ
हारंमैथुनंनिद्रांस्वेच्छयाचकरोत्यसौ विकारान्मनसःसम्यग्वर्धतेदृश्यतेनरः ४९७ प्रस्थंनिर्गुण्डीचूर्णस्यगोमूत्रेणसमंपिबेत्
दशरात्रप्रयोगेणकुष्ठनष्टप्रधानकम् ४९८ नाशयेद्ब्रह्मसदादेविवायोर्मेघमिवाम्बरे निर्गुण्डीश्वेततच्चूर्णैरजामूत्रेणयःपिबेत्

४९९ नखकेशास्तथादन्ताः सप्ताहेन पतन्ति वै द्विसप्ताहप्रयोगेण योगी सिद्धिर्भवेद् ध्रुवम् ५०० त्रिसप्ताहप्रयोगेण दृश्यते न विलक्षणम् नचाम्भोरस्थीतेदेवि नजलैः क्लिश्यते पिच ५०१ तस्य देहेन लोहेषु काञ्चनं भवतीति चतुः सप्ताहयोगेन भूमिमध्ये क्षमः भीव्रजेत् ५०२ निर्गुण्डीचूर्णमादाय घृतेन सह भक्षयेत् कृशोऽस्तु दुर्बलो वापि बलवीर्यो भवेद् ध्रुवम् ५०३ निर्गुण्डीचूर्णमादाय पिबद् दुग्धेन वारिणा समरात्रप्रयोगेण किन्नरैः सह गीयते ५०४ निर्गुण्डीमूलमुद्धृत्य गृहे च धारयेद्बुधः नश्यन्ति सर्वविघ्नानि गृहे नागोश्च सर्वशः ५०५ अथ भक्षणमन्त्रम् प्रणवञ्च ततो मायां कूर्चबीजं फडन्तकम् वह्निजायान्तमन्त्रेण शतधा औषधीपरि ५०६ जप्त्वा तु भक्षयेद्देवि कल्पोक्तं च फलं भवेत् ॐ ह्रीं हुं फट् स्वाहा मन्त्रोऽस्तु ॐ ह्रीं हुं फट् स्वाहा तारं मायाद्वयं कूर्चं फडन्तं वह्निसुन्दरि ५०७ अष्टोत्तरशतं जप्त्वा औषधं भक्षयेत्सुधीः मन्त्रम् ॐ ह्रीं ह्रीं हुं फट् स्वाहा ॐ नमो नाम रक्षाय पापघ्नाय कुबेराय च वह्निजायान्तमन्त्रेण औषधं भक्षयेत्ततः औषधं भक्षयेद्देनं सपुरीकोदनं क्षणम् ५०८ हित्वा क्षाराम्लादिकं त्रिरात्राभ्यन्तरे ततः औषधं भक्षयेद्देवि यथोक्तफलमाप्नुयात् ५०९ यावदौषधं भक्षयेत्तावत् क्षारादिकं तथा लवणं स्नेहशाकादि वातातपादिकं त्यजेत् ५१० अथ हस्तिकर्णीकल्पः एवमन्यं प्रवक्ष्यामि प्रयोगं शृणु सुन्दरि औषधं दिव्यरूपं च स्वाहापूर्वं समुद्धृतम् ५११ हस्तिकर्णीति विख्याता नाम्ना सा सुरपूजिता तस्य भक्षणमात्रेण सर्वरोगात्प्रमुच्यते ५१२ मृगेन्द्रव्याघ्रभयाद् दृष्ट्वा मृगा यान्ति पराङ्मुखम् एवं महौषधं प्राप्य व्याधिमात्रं प्रणश्यति ५१३ सुतिथौ च सुनक्षत्रे सुदिने च सुपूजिते सुपुष्पैरक्षतैर्धूपैर्दत्वा चैवोत्तरामुखः ५१४ खनेत् सुमनसा प्राज्ञः समुद्धृत्य तु धारयेत् ततः पिष्ट्वा सुसंस्कृत्य श्लक्ष्णाचूर्णीनि कारयेत् ५१५ सर्पिर्मधुसमायुक्तं घृतभाण्डे निधापयेत् एकविंशतिरात्रेण समुद्धृत्य पलाशकम् ५१६ ब्राह्मणं भोजयित्वा तु स्वस्तीति वाचयेत्ततः दुग्धेन च समायुक्तं अहन्यहनि भक्षयेत् ५१७ पलं भक्षणमात्रेण वलीपलितवर्जितः श्रुतिधरो मधुरवाक् श्रीमांश्चामरोपमः ५१८ बलवीर्यधरो दक्षो नारायणोपमः दिनेन योजनशतं गत्वा च पुनराव्रजेत् ५१९ जीवे

द्वर्षशतंचैवनात्रकार्याविचारणा प्रयोगान्यंप्रवक्ष्यामिशृणुष्वकमलानने ५२० कृष्णाधेनुक्षीरेणैवसंलोड्यभक्षयेद्यदि प्रत्यक्षफलमा
प्नोति सत्यंसत्यंनसंशयः ५२१ एवमाहिषदुग्धेनसंलोड्यमधुनासह भुक्त्वाफलंपूर्ववच्चलभतेत्रयमासके ५२२ दध्नाचमक्षणाद्देविमा
सत्रयंप्रयत्नतः पूर्ववत्फलमाप्नोतिनकेशांमितताव्रजेत् ५२३ सर्वत्रजयमाप्नोतिवशीकरणमुत्तमम् जीवेद्वर्षशतद्वेचनरोनागबलो
पमः ५२४ तथाशयनकालेचउदकेनघृतेनवा बिडालपदमानंतुद्देहसिद्धिर्भवेद्ध्रुवम् ५२५ यथेच्छयापलशतंभुक्त्वाजरामरोभवे
त् कल्पेदंपरमंगोप्यंतवस्नेहात्प्रकाशितम् यस्यसेवनमात्रेणनरोमोक्षमवाप्नुयात् ५२६ अथश्वेतार्ककल्पः अथेदानींप्रवक्ष्या
मिश्वेतार्ककल्पमुत्तमम् अस्यमाहात्म्यविस्तारंशृणुष्वकमलानने ५२७ श्वेतार्कमूलमुद्धृत्यचूर्णंकृत्वाप्रयत्नतः आदौसूर्यंनमस्कृ
त्वाविधिवत्पूजयेत्ततः ५२८ प्रातरुत्थायजीर्णान्तेगवांक्षीरेणसंपिबेत् भवेच्छ्रुतिधरोधीरोवलिपलितवर्जितः ५२९ कामदेवस्य
सदृशः सर्वशास्त्रविशारदः मासमात्रप्रयोगेणजीवेद्वर्षशतंनरः ५३० सर्वरोगविनिर्मुक्तोनरोनागबलोपमः श्वेतार्कमूलकंहस्ते
बध्वादेशान्तरंव्रजेत् ५३१ भूतप्रेतपिशाचाश्चडाकिन्योगुह्यकास्तथा दृष्टिमात्रात्पलायन्तेश्वेतार्कस्यप्रसादतः ५३२ श्वेतार्कंगो
रोचनयागोघृतेनचपेषयेत् ललाटेतिलकंकृत्वात्रैलोक्यंवशमानयेत् ५३३ श्वेतार्कस्यदलेनैवचन्दनंसहपेषयेत् एतद्गात्रेकरं
त्वाकिन्नरीभवतिध्रुवम् ५३४ श्वेतार्कमूलंकट्यौबध्वारमणींवैरमेद्बुधः धारयेत्पातितंशुक्रंस्त्रियंचवशमानयेत् ५३५ श्वेतार्कप
त्रपत्रंचकट्यौबध्वारमेत्स्त्रियम् धारयेच्चनरःशुक्रंशतनारींरमेद्यदि ५३६ श्वेतार्कमूलमानीयस्वरेतंसहपेषयेत् तिलकंकारये
द्यस्तुतस्यविश्वंवशंभवेत् ५३७ स्वरसंमधुसंयुक्तंश्वेतार्कतुलयासह यावत्प्रज्वलतेदीपंतावच्छुक्रंचनस्खलेत् ५३८ नाभिपद्म
दलेबध्वा तन्मूलंदक्षिणेकरे धारयेच्चसदादेवीसौभाग्यंपरमंभवेत् ५३९ श्वेतार्ककल्पमाहात्म्यंतवस्नेहात्प्रकाशितम् नवक्त
व्यंकामुकायशठायपनकदाचन ५४० अथभृंगराजकल्पः अथेदानींप्रवक्ष्यामिभृंगराजकल्पमुत्तमम् भृंगराजमूलपत्रंच
पाचयित्वातुयत्नतः ५४१ कान्तिकेपेषयेद्धीरोवटींकुर्यात्प्रयत्नतः तांपिबेत्सहयत्नेनमासैकेचगुणंभवेत् ५४२ भृंगराजपत्र

संकृष्णजीरसमंपिवेत् तैलेनसहसंदद्यात् वलीपलितवर्जितः ५४३ भृंगराजरसंचैवगुडूचीरससंयुतः मासमात्रप्रयोगेण
सर्वव्याधिर्विनश्यति ५४४ अथकाछलाकल्पः काछलाकल्पम्प्रवक्ष्यामि शृणुष्वकमलानने काछलापादप्रहारेणनाभिर्व्य-
थाविनश्यति ५४५ काछलामूलकंबध्वाअतिसारंविनश्यति अथअम्लालोनीकल्पः अथाम्लालोनीकल्पञ्चकथयामिव
रानने ५४६ ह्यम्लालोनीरसंदत्वाचक्षुशूलंविनाशयेत् अतिसारंनाभिशूलंचक्षुशूलंतथैवच ५४७ अम्लालोनीसाचीमूलं
मरिचंकुष्ठमेवच पेषयित्वापिबेद्यस्तुवसन्तास्तस्यनाशयेत् ५४८ अथशाल्मलीकल्पः शृणुदेवीप्रवक्ष्यामिशाल्मलीक-
ल्पमुत्तमं श्वेतापीतातथारक्ताकृष्णाश्चेतिचतुर्विधाः ५४९ ब्राह्मणीश्वेतवर्णाचपीतवर्णाचबाहुजाः रक्ताचैवभवेद्वैश्याः
कृष्णाशूद्राःप्रकीर्त्तिताः ५५० चतुर्वर्णमयीदेवीसर्वभूतामकल्पिता श्वेतापीतातथाकृष्णानहिसर्वत्रलभ्यते ५५१ रक्तान
कथयिष्यामियाचसर्वत्रलभ्यते तस्यापुष्परसंलब्ध्वा वह्नियोगेनसाधितम् ५५२ सुमुहूर्त्तेचकर्त्तव्यंज्ञात्वाचन्द्रबलंबलम्
पलद्वयंपिबेत्प्राज्ञएकचित्तसमाहितः ५५३ रजनीप्रहरेद्वेतुउन्मादोजायतेध्रुवम् अष्टौस्त्रियःकामयतेस्वेच्छयापरिबृंहितः
५५४ एकद्वित्रिचतुःपञ्चषट्सप्तमाष्टमंरमेत् प्रथमेद्विपलंदेवीचत्वारिचद्वितीयके ५५५ तृतीयेषट्पलान्येवपलान्यष्टौचतु
र्थके प्रतियामंपिबेत्क्षीरंरमेच्चयोषितंतथा ५५६ अनेनैवविधानेनमासाद्बलमवाप्नुयात् चतुर्वर्षशतंदेविनरोजीवेन्नसंशयः
५५७ नरोनागबलोपेतःकामदेवसमोभवेत् नारीभिःसंस्तुतोनित्यंसुभगःप्रियदर्शनः ५५८ शीघ्रगामीभवेच्चैववलीपलित
वर्जितः अथाभयाकल्पः अथातःसंप्रवक्ष्यामिअभयाकल्पमुत्तमं भक्षयेद्धेतुभेदेनदेवतुल्योभवेन्नरः ५५९ शरच्च
शीतायुक्ताहेमन्तेनागरेणच शिशिरेपिप्पलीयुक्तावसन्तेमधुनासह ५६० ग्रीष्मेचगुडसंयुक्तावर्षासुलवणेनच अनेनैवविधि
धानेनभक्षयेद्योहरीतकीं ५६१ तस्यवृद्धिर्बलंवीर्यंमासेस्यात्स्थिरयौवनम् ओंहींहींहरीतकीश्चानिशारीरस्यहरीतकी ५६२ कदाचि
त्कुप्यतेमातानोदरस्थाहरीतकी मातेवभक्षयेद्योहिहितकारीहरीतकी ५६३ अथशोभाञ्जनकल्पः लड्डूयाकेशे श्रीपार्वत्यु

वाच देवदेवविरूपाक्षसर्वस्यपरमेश्वर प्रणम्यश्रोतुमिच्छामिशिवांबोश्चैवनिर्णयं ५६५ कृत्वादिव्यंमनुष्याणांपवित्रंस
र्वसिद्धिदं शिवांबुकीदृशंचैवकिंफलंतस्यसेवने ५६५ देवदानवमनुष्याः किन्नरायक्षराक्षसाः पन्नगाश्चपिशाचाश्च
विश्ववेतालभंजकाः ५६६ ज्ञातव्यंतस्यवृत्तांतंतदेवैकथयस्वमे गुह्याद्गुह्यतरंगुह्यंगुह्याद्गुह्यतरंपरं ५६७ अतिगुह्यतरंदे
विगोपनीयंप्रयत्नतः गौर्य्यांप्रणम्यपृच्छन्तिमुवाचशशिशेखरः ५६८ ईश्वरोवाच शृणुदेविप्रवक्ष्यामियत्वंमापरिपृच्छ
सि कथयामिनसंदेहोभुक्तिमुक्तिफलप्रदं ५६९ शिवांबुममृतंदेविदुर्लभंदेहिनां पवित्रंपरमंपुण्यंदेहिसिद्धिकरंपरं ५
७० श्रीपार्वत्युवाच ग्रहणंवारणंत्रासकेनमन्त्रेणकारयेत् एतन्मेवददेवेशयदितुष्टोसिमेप्रभो ५७१ शिवांबुकीदृशंचैवकी
दृशंतस्यसाधनं कृपांकृत्वामहादेवकथयस्वममप्रभो ५७२ श्रीमहादेवउवाच साधनंशृणुदेवेशिसर्वपापक्षयंकरं सर्वसि
द्धिप्रदातारंसर्वज्ञानकरंपरं ५७३ सर्वौषधमयंदिव्यंसर्वबुद्धिप्रदायकं सर्वशास्त्रविचारज्ञंनवमेथकोत्तमं ५७४ पश्चाद्रज
नीयामेचघटिकानांचतुष्टये उत्थायसाधकश्रेष्ठोमूत्रोत्सर्गंतुकारयेत् आदिधारांपरित्यज्यमध्यधारांचसंग्रहेत ५७५ अंति
धारांपरित्यज्यएवंविधिंसमाचरेत् पात्रविधिंप्रवक्ष्यामिशृणुदेविमनोरमे ५७६ मृत्तिकाकाष्ठपात्रेषुचर्मपात्रेतथैवच विराट
पल्लवेपात्रेशंखपात्रेचश्रीफले ५७७ गजदंतमयेपात्रेदिव्यामित्रेवसौक्तिके ५७८ घृताञ्चाश्ममयेपात्रेवस्पात्रेचलाचके वं
शपात्रेचकर्त्तव्यंशृंगपात्रेतथैवच ५७९ श्वेतकाचमयेपात्रेकरपात्रेतथैवच वर्जयेत्सर्वधातूनांलोहपात्रेणसाधयेत् ५८०
तेनमार्जितपात्रेश्चअघोपात्रेणधारयेत् तत्पात्रशोधनंदेविवक्ष्यामितवसुंदरि ५८१ प्रणवादितथामायाकूर्चंद्वयंकुलेश्वरी
ॐह्रींहुंफट्समुच्चार्यस्वाहांतेनशोधयेत् ५८२ अनेनमन्त्रराजेनशोधयेच्छिवांबुना ॐअस्त्रायफट् अनेनमन्त्रेणशोध
येत् ५८३ अन्यमन्त्रंप्रवक्ष्यामिशिवांबुर्येनशुध्यति सत्यंसत्यंपुनःसत्यंसत्यंचकथितंमया ५८४ अथग्रहणमन्त्रः ॐजूं
सः ह्रींअमृतवर्षिणिअमृतंकुरु २ रुद्रोवेजायते ॐहुंफट्स्वाहा अनेनसप्तवारंशोधयेत् अनेनैवतुमन्त्रेणलीयतेसततंजल

रः अघोरास्त्रायफट्स्वाहा अनेनसप्तवारंशोधयेत् अनेनमन्त्रराजेणदेहन्यासंसमारभेत् अंगन्यासंततःकुर्यात्करन्या
संचकारयेत् ५८५ ॐह्रींअंगुष्ठाभ्यांनमः ॐश्रींतर्जनीभ्यांनमः ॐक्लींमध्यमाभ्यां ॐह्रींअनामिकाभ्यां० ॐश्रींक
निष्ठिकाभ्यां० ॐक्लींकरतलकरपृष्ठाभ्यांनमः एवंहृदयादि अनेनमन्त्रराजेनदेहमध्येस्तुवत्यतः पश्यंतिस्नानपानेनक्लेप
नेमुखक्षालने ५८६ शिवांबुशोधयेन्नित्यंत्रिकालप्रणीताबुधैः प्रभातेचचतुष्कंत्रीणिविधिपूर्वंप्रयत्नतः ५८७ आहारंच
निराहारंनित्यंचसदसेवयेत् षण्मासात्स्तंभनंदेहोवलीपलितनाशनं ५८८ संवत्सरशताभ्यासमणिमादिगुणाष्टकं सेव
येद्वत्सरयुग्मंजीवेच्चमारदाशतं ५८९ त्रिवर्षेणैवदेवोशिवाचासिद्धिःप्रजायते संवत्सरचतुष्केणदिव्यकायोभवेद्ध्रुवं ५९०
पंचवर्षाणियःसेव्योनतस्यदुरितंक्वचित् स्कंदवक्रेणवर्षेणशक्रायुधसमंवपुः ५९१ सप्तमेचाष्टमेवापिशापानुग्रहणेक्षमः
नवमेदशमेदेविबालिशोगजराजवत् ५९२ द्वादशैकादशेचैवअदृश्योभवतिध्रुवं पूर्ववत्साधयेन्नित्यंछायास्त्रनदृश्यते
५९३ भेषजानांविधिंवक्ष्यामिशृणुत्वेकाग्रमानसा गन्धकंत्रिफलायुक्तंभृंगराजंसपारदं ५९४ लोहचूर्णंतथावंगंहरिद्राचशि
वांबुना कर्त्तव्यंचसदादेवितस्यरोगभयंकुलः ५९५ रजबीजसमायुक्तंशिवांबुसहितंपिबेत् गंधकंपारदंव्योषंत्रिफलासिद्धमूलि
का ५९६ नाशयेत्सर्वरोगाणिराजयक्ष्मादिसर्वशः मासमेकप्रयोगेणहारकःसदशंवपुः ५९७ गृध्रदृष्टिःप्रवर्त्तंनेश्रुतिर्वराहसंभवः
त्रिवर्षंचकृतंयेनजीवेद्वर्षसहस्रकं ५९८ रसेन्द्रदेवदारीचअरिष्टकेन्द्रवारुणी शिवांबुसहकर्त्तव्यंभूतप्रेतविनाशनं ५९९ नश्यंतिडाकि
नीसर्वाशाकिनीत्रिपुरास्तथा पिशाचापिविनश्यन्तितेषांपानेनतत्क्रमात् ६०० प्रयोगंचप्रवक्ष्यामिकुष्टाष्टादशवारणां हरितालंच
चाब्राह्मीशिवाहिंगुकटुत्रिका ६०१ सोमराजीहरिद्रेद्वेसौराष्ट्रीकुष्टचन्दनं सज्जीक्षारंयवक्षारंगन्धकंपारदंतथा ६०२ सिद्धार्थंचविडं
गानिप्रपुनाटंचवैशिवा सैंधवेनसमायुक्तांशिवांबुसहलेपयेत् ६०३ मासार्द्धेनापियोगेनहंतिश्वेतंविचर्चिकां कण्डुमण्डलमण्डले
श्मानिब्रह्मदद्रुविचर्चिका ६०४ एतानिहरतेशीघ्रंकार्पासेपावकोयथा महानिंबुवचाहिंगुनासापानांशिवांबुना ६०५ नाशयंति

कुपुत्रेण रणीवाथकुलंयथा गंधकंचाशिवाद्गार्विमधुसर्पिसमन्वितः ६०६ सद्योपिचामरीपीत्वाहंतिशोफगलग्रहं कफपांडु
प्रमेहानिक्षयक्षयकरंनृणां ६०७ गुल्मप्लीहोदरंचास्मिन्हर्षाद्धरतिवेगवान् अपामार्गजराचूर्णलोहचूर्णशिवांबुना ६०८ न-
श्यन्तिव्याधयःसर्वेपावकस्याशिवांबुना कारवीजरापिष्टाज्येष्ठावागिरिकर्णिका ६०९ शिवांबुसहितंपीत्वामर्दनंकारयेदपि
गजचर्मकिलासस्यांविचर्चिव्रणसिद्धिच ६१० पक्षेमासेऽथवाहन्तिश्वेतकुष्ठंनसंशयः अमृतासोमराजीचसोमवल्लीशिवां
बुना ६११ लोहचूर्णविकारघ्नंवयस्तंभकरंपरं क्षारंशशांकसंयुक्तंशिवाचूर्णशिवांबुना ६१२ लेपंदत्वाप्रयत्नेनश्वेतकुष्ठं
हरेद्ध्रुवं गंधकंतालकंविश्वाहेमाभ्रमरिसूतकं ६१३ वज्रकायोसमरान्नेरजबीजांशिवांबुना गुटिकार्यप्रयत्नेनधारयेद्वक्त्र
मध्यतः ६१४ देवासुरानपश्यन्तिअदृश्याभवतिध्रुवं तद्भस्मंभक्षयेद्यस्तुसमराग्नोविचक्षणः ६१५ वज्रकायोभवेत्सोपिव
लिपलीतवर्जितः संवत्सरप्रयोगेनास्थिरंजीवंजितेन्द्रियः ६१६ वक्रेचनिर्मलावाग्वांशापानुग्रहकारकेः त्रिफलाभृंगराजस्य
व्योषंचमधुज्येष्ठिका ६१७ अपामार्गजराचूर्णंभक्षयेच्चाशिवांबुना उदरव्याधिनाशायशोफशूलाग्निमांद्यच ६१८ सर्वरोगानि-
नश्यंतिक्षात्रेयान्मार्गवायथा नीलीमूलकृताक्वाथंकृत्वासहशिवांबुना ६१९ नाशयेद्रोगराजेन्द्रंविडालोमूषकंयथा क्षीरव
कंशारंचैवघनसारसूरोन्चनं ६२० मर्दयित्वाप्रयत्नेनशिवांबुसाहिनंध्रुवं तिलकंकारयेत्तेनमन्त्रेणानेनपार्वति ६२१ अथमन्त्रंप्रव
क्ष्यामि तिलकंकारयेद्दशी मायांमांचतथाकामविश्वेश्वरीमतःपरं ६२२ वश्यंचशब्दमुच्चार्यकुरुद्वंद्वंततोद्धरेत् पुनर्मायांमहाल
क्ष्मींकामराजंतथापुनः ६२३ सर्वतीदंद्वतेवश्यंस्वाहान्तोतिलकंकृतं मन्त्रोद्धारमिमंदेविनेलोक्यंवशमानयेत् ६२४ यंयंपश्यति
तंदेवितंतंभवतिवश्यगं देवासुराभवेद्वश्यावश्याश्चभुजगानराः ६२५ रातद्वश्यंवरारोहेसत्यंसत्यंनसंशयः अथमन्त्रंप्रवक्ष्यामि
शृणुदेविममप्रिये ६२६ रोचनंकेसरंसिद्धकर्पूरंचाशिवांबुना भूर्जेपत्रेसमालिख्यशिवनेत्रगृहंयथा ६२७ मध्यविंदुंसमुद्धृत्यत्रि
बीजंचत्रिकोणकं नूनंषडंगंतद्वाह्येतन्मध्येचषडक्षरं ६२८ तद्बाह्येचाष्टपत्रंचतन्मध्येभैरवाष्टकं रेखात्रयसंयुक्तंचतुरस्रंततम

रि ६२९ तन्मध्येचतुरोवेदान्मंत्रबीजंन्यसेत्क्रमात् यन्त्रोद्धारमिमंदेविदुर्लभंचसुरैरपि ६३० चतुर्विंशाक्षरंदेविमंत्रंयन्त्रेनविन्यसेत् अथमन्त्रंप्रवक्ष्यामिशृणुरक्षसुतप्रिये ६३१ मायाचकमलाकामंविपरीतषडक्षरं यन्नासिमनङ्कोरअरुन्त्रोङ्कसीसंयुत: ६३२ अंइं उंएंचतुर्ह्रींरेंनिर्बीजंत्रिबलंन्यसेत् एतद्धिमहायन्त्रंभुक्तिमुक्तिफलप्रदं ६३३ भयनाशकरंन्नुनंवशीकुर्याज्जगत्त्रयं अथमन्त्र: ॐह्रींश्रींक्लींउंनम: शिवायअरुश्यक्रोंकभींसं अंइंउंएंक्लींश्रींह्रींएंवंमंन्त्रमयंयन्त्रंसर्वसिद्धिकरंन्नृणां ६३४ सर्वकामार्थदंदेवि साधकानांसुखप्रदं अन्यापियुक्तिनायस्यश्रीखंडचाशिवांबुना ६३५ नासिकापानमात्रेणनश्यन्तिदुष्टकुष्टकं शस्त्रघातेनदुष्टेन विषस्थावरजंगमं ६३६ ज्येष्ठीमधुअरिष्टारांविडंगंचैवरामठ आमलक्याशिवांबुंचसैंधवेनसमन्वितं ६३७ नेत्ररोगाविनश्यंतिआ रंभपटलादय: ऋतुभेदंप्रवक्ष्यामिशृणुदेविमनोरमे ६३८ हरीतकीवचाविश्वाधात्रीचैवशिवांबुना ऋतुराजंसदापीत्वासर्वरोग निवारणं ६३९ ग्रीष्मेआमलकीचूर्णंशिवागुडशिवांबुना नाशयेतिमहापित्तंकुष्टगुल्मीस्मरान्हरेत् ६४० नश्यन्तिसततंरोगंदारु णंसन्निपातकं वर्षाकालेमहादेवित्रिफलाचसमन्विता ६४१ शिवांबुसहितंपीत्वारोगनाशफलप्रदं शरत्कालेमहादेविभृंगराजस मन्वितं ६४२ शर्करासहितमंबुसेवयेद्व्याधिनाशनं हेमंतेचमहादेवित्रिकटुत्रिफलासह ६४३ शिवांबुसहितंपीत्वाक्षयक्षयकरं परं शिशिरेचसदापेयंसैंधवंपिप्पलीवचा ६४४ मरीचामिश्रितंकृत्वाशिवांबुसहकारयेत् सर्वरोगाविनश्यंतिआयुर्बुद्धिविवर्धनं ६४ ५ वातश्लेष्मविनाशायसर्वतोतिनिवर्तते ६४६ इतिऋतुभेदं पार्वत्युवाच प्रसादंकुरुमेदेवप्रसन्नोभवमेप्रभो केनरोगाविनश्यं तिशिशिरेषुभविष्यति ६४७ शिवांबुपीत्वायेनस्यात्सर्वव्याधिविनाशनं यथायथाभवेद्व्याधिऔषधंकथयस्वमे ६४७ प्रसादंकुरुमे देवग्रहणीरोगवारणं रोगराजंचपाण्डुश्चप्लीहगुल्मजलोदरं ६४८ अनेकव्याधय:सर्वेविभिन्नंकथयस्वमे प्रसादंकुरुमेदेवयत्तहंतव वल्लभा ६४९ श्रीमहादेवउवाच शृणुमेवचनंदेविस्त्रैकाचेसतनमन्विता तेपित्तंचगतावातंतस्यवातसमुद्भवं ६५० निर्गुण्डीमूलमादा यतेजांबुसहितंपिबेन् सर्वव्याधिनिवर्ततेतेपिबेन्मधुनासह ६५१ पित्तंव्यासंभवेद्देविउत्कृष्टंयादिदेहिना चूर्णनाज्जिकायुक्तवाकरान्न

समन्वितं ६५२ महापित्तंहरत्याशुशीतलोभवतिक्षणात् हरिषाहन्तिवेगेनसर्वोदराविकारयत् ६५३ शर्करामधुसंयुक्तंधंपर्यंअथेदुभे
जनं सर्वपित्तांनिवर्त्तंतेभेषजंक्रियतेसदा ६५४ सर्वश्लेष्मानिवर्त्ततेवर्धमानेनपिप्पली कफरोगानिवर्त्ततेवज्रकायोभवेन्नरः ६५५ कासवा
तंभवेच्छूलंपंक्तिशूलान्यथूलकं हृदयेवातशूलंचदेहमध्येव्यवस्थितं ६५६ बीजकाथंचकर्त्तव्यंराजांबुसहितंपिबेत् सर्वशूलंविन
श्यन्तिसत्यंसत्यंनसंशयः ६५७ हिंगुनागरिकाविश्वकाचलवनस्युतं तेजांबुमिश्रितंकृत्वापिबेन्नरविचक्षणः ६५८ वातपित्तंत
थाशूलंकफशूलंविनश्यति अमृतांबुसमंपित्वाशूलंनश्यतिदारुणं ६५९ शतावरीशिवांबुचसेवयेच्चनिरंतरं सर्वशूलंविनश्यति
शिरविनापन्नगोयथा ६६० खर्जूरकेवलंयस्तुसेवयेच्चशिवांबुना कासश्वासंहरत्याशुयथातृणंचपावकः ६६१ सूरणंशृंगवेरंचछायाशु
ष्कंशिवांबुना हरिषाहन्तिवेगेनयथाजाड्यंसरस्वती ६६२ न्याशालीसूरणंकन्दंचूर्णंछायाविशुष्कयेत् शिवांबुनासमायुक्तंग्रहणी-
व्याधिनाशनं ६६३ सूरणंकेवलंयस्तुसेवयेच्चशिवांबुना हरिषासंहरत्याशुजंतुजालंपतन्तिहि ६६४ अरलंचित्रकंशुण्ठीयवक्षारं
कलिंगकं सैन्धवंचामृताहिंगुशिवांबुसहितंपिबेत् ६६५ सर्वातिसारविध्वंसोग्रहणीव्याधिवारणं हरिषापतंतेशीघ्रंसेवयेद्विधिपूर्वकं
६६६ त्रिफलासहपानंचनेत्ररोगानिवारणं भृंगराजसमायुक्तंदिव्यदृष्टिकरंपरं ६६७ त्रिफलाकेवलांयस्तुसेवयेच्चशिवांबुना
हन्त्यष्टादशमेहानिपंचपाण्डुविनश्यति ६६८ त्रिफलालोहचूर्णंचमण्डूरंचशिवांबुना पञ्चपाण्डुविनाशायपन्नगंनकुलोयथा
६६९ पिप्पलीपिप्पलीमूलंशुण्ठीशृंगीचनागरं कल्कीयंमधुनाकृत्वाशिवांबुचपुनःपिबेत् ६७० लोहंवामधुनायुक्तं शिवांबुना
समन्वितः प्रमेहाष्टदशाहन्तिराक्षसान्राघवोयथा ६७१ अष्टादशप्रमेहानिशृणुत्वंदेविभेषजं शिवांबुसेवयेन्नित्यंविरेकेणस
मन्वितं ६७२ पुनर्नवाशिवांबुचत्रारिंचपुनर्नवं शिवाचूर्णंशिवांबुचकुष्ठीनांसेवयेत्सदा ६७३ सततंनित्यचित्तंचसर्वकुष्ठविना
शनं निर्मलंमध्यखण्डंचसदासेवन्तिपण्डिताः ६७४ त्रिफलाभृंगराजंचशर्कराचसमान्वितं कृष्णातिलसमायुक्तंचन्द्ररश्मिसमन्वि
तं ६७५ रात्रावताडितावायुअमृतस्यसमन्वितं सर्वदासेवयद्देविजीवेद्वर्षसहस्रकं ६७६ चुलुकाथंकंपिबेन्नित्यंवलिपलित

नाशनं पंचैवचुलुकंपीत्वासन्नरोबुद्धिसागरः ६७७ वातोद्भवाश्चवाकुष्ठपित्तश्लेष्मादिसंभवाः सर्वकुष्ठानिवर्त्तन्तेनान्नेचूर्णीशिवां
बुयुक् ६७८ तृतीयंनिम्बचूर्णंत्रपंचांगंशिवयासह शिवांबुसहितंपीत्वागात्रंकल्याभवेदपि ६७९ शिवांबुनेवपंचांगंसेवयेच्चस
दाबुधः नीतंनंचतनुतस्यभुजंगःकंचुकीयथा ६८० त्रिकटुत्रिफलायुक्तंभृंगराजंपुनर्नवा शिवांबुसहितंपीत्वाश्वेतकुष्ठंप्रणश्य
ति ६८१ उदुंबरत्वचायुक्तंगिरिकर्णीजटासह शिवांबुसहितंलेपात्हंतिकुष्ठंसुदारुणं ६८२ मर्दयेद्दाद्रुदेहेनसर्वकुष्ठविनाशकं
दिव्यदृष्टिर्भवेत्तस्यदिव्यकायाभवंतिते ६८३ सततंप्रातरुत्थायक्षालयेल्लोचनंसदा दिव्यदृष्टिर्भवेत्तेषांचक्षुरोगैर्नबाध्यते
६८४ पयसासहसंजातंमथनेघृतसंयुतं यजतेवचनंप्रोक्तंअग्निवर्णसमन्वितः ६८५ तथैवनवनीतंतुभक्षयेच्चविचक्ष
णः दद्रुविचर्चिकुष्ठानिमण्डलादिविधानिच ६८६ पामाउदरंप्लीहंच क्रमिगुल्मोदरंतथा सर्वव्याधिविनिर्मुक्तोपावकेनशि
वांबुना ६८७ पीतकीचनिशातैलंशिवांबुसहितंपिबेत् रक्ताशुदारुणजातंपानेनश्यतिवेगवान् ६८८ पिप्पलीमृततांम्रंच
मृतसूतंचअभ्रकं मण्डुरंचतथालोहंनिर्मूलंचाशिवांबुना ६८९ चित्रकेनसमायुक्तंसिद्धमूलीसमन्वितं तेजांबुसहितंमसे
द्रीमराजीविनाशयेत् ६९० पित्तप्लीहोदरंहन्यात्कणाऔषधसैन्धवं अम्लवातसमायुक्तंशिवांबुसहितंपिबेत् ६९१ शि
वांबुचित्रकंयुक्तंजयपालंचपिप्पली भक्षयेत्समरात्रंतुउरव्याधिनिवारणं ६९२ त्रिफलासर्वरोगघ्नंआयुर्बुद्धिविवर्धनं राजांबु
पिबतेनित्यंजरामृत्युविनाशनं ६९३ मेधाचबहवस्तारंचबुद्धिविद्याविवर्धनं स्नानंदानंक्रियाचारंजपजाप्यंविशेषतः ६९४ ब्रा
ह्मणान्पूजयेद्देविसर्वदानसमन्वितं गोदानंवान्नदानादितोयदानंसवासंसं ६९५ दक्षिणाद्वादकंदद्याद्गुरुमार्गेण आचरेत् गु
रोराज्ञांगृहीत्वांतुदरवेच्चशुभेदिने ६९६ सर्वसिद्धिर्भवेत्तस्यगुरुवाक्यरतोनरः गुरुवाक्यविनादेविसामर्थ्यंनैवजायते ६९७ यो
गुरुरहितपानांशिवांबुक्रियतेनरः मूत्रपानकृतंतेनमन्नरःपापसंभवः ६९८ नरकेनियतंवासोश्वानयोनिंचप्राप्यते सततंपि
बतमूत्रंअमन्त्रविधिनासदा ६९९ दिव्यवर्षशतंभूमौविष्ठायांजायतेकृमिः गुरुवाक्येनमार्गेणयोनरःकर्तुमिच्छति ७०० तेषांवेस

कलौसिद्धिं प्राप्यते मनसा फलं सर्वतीर्थेषु यत्पुण्यं सर्वदानेषु यत्फलं ७०१ सर्वे सुराः प्रपूज्यंते सर्वसिद्धिं लभेन्नरः सर्वयज्ञेषु यत्पु
ण्यं तत्पुण्यं चाशिवांबुना ७०२ अथन्यासंप्रवक्ष्यामि येषु कामेषु सिद्धये साधकः पौष्टिकं चैव वश्याकर्षणकर्मणि ७०३ वाम
नाड्या प्रवाहेन कर्त्तव्यं वीरवन्दिते मारणोच्चाटनं चैव विद्वेषः स्तंभनं तथा ७०४ कर्त्तव्यं नित्यशो देवि प्रवाहे दक्षिणे न तु यानि या
नि च कर्माणि शुभानि चाशुभानि च ७०५ अवश्यं चाप्यवश्यं च विषस्थाने च कारयेत् जितेन्द्रियो सत्यवादी सर्वकार्याणि साध
येत् ७०६ शिवांबुमासमेकं तु यः पिबेच्च वरानने प्रतिदिनं तथा कृत्वा पुरा दुःख समन्वितः ७०७ दीपदानं तथा पूजादि वप्र
क्किंच कारयेत् इयं विद्या परा गुह्या न देया यस्य कस्यचित् ७०८ जितेन्द्रियाय सत्याय दातव्यं भक्तिवत्सले क्रियाहीनेन दातव्यं
न देयं पापकर्मणि ७०९ त्वयादेवि मया प्रोक्तं यदि त्वं मम वल्लभा ब्राह्मणं परमं गुह्यं गतीनां परमा गतिः ७१० पुण्यानां परमं पु
ण्यं ज्ञानिनां ज्ञानवर्धनं ७११ इति रुद्रयामलोक्त शिवांबुकल्पः अथ ताम्रवने मण्डूकाकृति पाषाणकल्पः तत्रैव ता
म्रवने सीतादेवी पर्वते तिष्ठति तत्र समीपे तुण्डाकृतयः पाषाणाः स्वल्पमानाः प्राप्यंते ७१२ तत्र बल्युपचारकरणं भवति सप्त
ग्रामाणामेकैकस्य ग्रामस्य सप्तगृहेभ्यो भिक्षा कोरान्नरूपं अनेन तेन मन्त्रेण गृहीतव्या ७१३ स च मन्त्रः ॐ ह्रां ह्रीं ह्रूं ह्रैं ह्रौं ह्रः
क्षेत्रपालाय नमः स्वाहा ७१४ अनेनैव प्रयोगेण रंधयित्वा तेनान्नेन दशसु दिक्षु बलिं दद्यात् अनेन मन्त्रेण कुद्दालिकामभि
मन्त्रयित्वा खन्यंते ७१५ अनेनैव मन्त्रेण यावन्मूण्डाकृतयः पाषाणा निर्गच्छन्ति ७१६ ततस्तोयमर्धार्धं कुटद्वयं कुर्यात् अ
र्धं क्षेत्रपालाय अर्धं साधकाय तदुभयमर्धं गृहीत्वा हे महादेवि शापवक्तव्यं ७१७ एवं गृहीत्वा यद्भविष्यति द्रव्यं तेन द्रव्येण कुमारि
काणां योगिनीनां सिद्धानां च तुष्टिं देवप्रासादवापिकूपतडागादिश्रेयः करिष्यामि त्वत्प्रसादात्सुरेश्वर ७१८ यदि देशकालौ
योगौ स्यातां यद्यंयोग्यौ तौ स्यातां तर्हि त्वत्पाषाणान् त्वत्क्षेत्रे क्षेत्रपालं प्रस्थापयिष्यामि संप्रति पाषाणसाधनं करिष्यते ७१९ क्षे
त्रपालमनुस्मृत्य तान्पाषाणानारण्योपलैर्गजपुटे पाचयेत् ७२० परिपक्वांश्चेद्दुग्धेन शिवांबुना सिंचेत् गोमूत्रेण त्रिवार मभि

सिंच्य घृतनवनीताभ्यां सिंचेत् ७२१ पश्चात्तद्बाह्ये पाषाणमश्मटंकोरयित्वा स्फोटयेत् स्फुटितस्याभ्यंतरं पाषाणं गृहीत्वा
चूर्णंकृत्वाभ्यर्च्यावर्त्तित वंगस्य शतांशेन चूर्णं दद्यात् अनंतरं भवति शोभनं ७२२ सोलोहकसमायुक्तो गन्धकेन प्रदापयेत् तैलं
चतुर्गुणं प्रोक्तं पश्चात्ताम्रं गुणं भवेत् ७२३ घृतं तु त्रिगुणं प्रोक्तं मधुश्च द्विगुणं भवेत् भक्षयेत्पलमेकं तु सर्वरोगान्विनाशयेत् ७
२४ इति ताम्रवने सीतारव्ये डोंगरिकायाम् मुण्डाकृति पाषाणकल्पः अथोच्चटाकल्पः रसायनं प्रवक्ष्यामि यत्सुरैरपि दुर्लभं
उच्चाराओषधीनाम्ना जायते पृथिवीतले ७२५ चतुर्लक्षणसंयुक्तं तस्या रूपं तु कथ्यते एकनाला भवेत्सा तु वर्णेन कंसनालि-
का ७२६ तस्याः पुष्पं भवेद्रक्तं शुकतुण्डसमप्रभं कन्दं कूर्मप्रतीकाशं तस्या लक्षणमीदृशं ७२७ तस्योपरि समारुह्य त्वतरि
क्षं निरीक्षयेत् दिवा पश्येच्च नक्षत्राणि चन्द्रं हृष्टा तु ईदृशं ७२८ रसं हि स्रवते सा तु मधुरं तु विचारितं सरसः पर्वतो हानिसकृल्लि
तेतु विंदति ७२९ काचनकुरुते दिव्यां क्षिप्तं चैव तु वह्निना अंगुल्यैका वालयित्वा लेहयेत्तां सकृत्पुमान् ७३० त्वचः सर्वा वि
शीर्यन्ते नरवरोमाणि सर्वतः जायते सर्वगात्रे तद्धिरण्यवर्णाकृतिः ७३१ निधानानि च सर्वाणि यत्र तत्र स्थितानि च पश्यते नात्र
संदेहो औषध्याश्च प्रभावतः ७३२ प्रद्युम्नसदृशो रूपे नागायुतपराक्रमः कान्त्या चन्द्रसमः प्राज्ञो वेगेन पवनोपमः ७३३
मेधावी सर्वशास्त्रज्ञो वलीपलितवर्जितः मार्कण्डेयवद्दीर्घायुः सत्यसौभाग्यवान्भवेत् ७३४ अथवा पत्रपुष्पाणि फलमूलं त
थैव च सूक्ष्मचूर्णं प्रकुर्वीत प्रतिवापं च दापयेत् ७३५ एकविंशतिवाराणि गोमूत्रे पुनिषेचयेत् छेदे दाहे कषे चैव हेम भवति शो
भनं ७३६ शुल्वतारं भवेद्धेमं वेधयेन्नात्र संशयः काचनं च भवेद्दिव्यं त्रिभिर्दोषैर्विवर्जितं ७३७ अथ तस्यौषधस्थानं कथ
यामि समासतः कुबेरनगरे रम्ये मनोज्ञे तीर्थसंगमे ७३८ हिमालये अर्बुदारण्ये तथा जालंधरे गिरौ सह्याद्रौ महानागे स्था
ने नारायणीयके ७३९ चन्द्रकान्तगिरौ नाम्ना हेमकूटे च सुव्रते एषु स्थानेषु विख्याता ओषधी सुरपूजिता ७४० विजया नाम विख्या
ता त्रिपुलाकेषु पावनि आयुष्यं साधकेन्द्रस्य ददाति सिद्धपूजिता ७४१ कान्तजीर्णरसं कृत्वा हेमजीर्णमथापि वा उच्चारायारसं द

त्वारसंकर्षतुमर्दयेत् ७४२ पिवेन्मधुघृतयुतंनिद्राभवतितत्क्षणात् कूर्मस्यस्कंधवत्कर्मशरीरेसाधकस्यच ७४३ उपमास्यात्य
तेसर्वपूर्तातिद्युत्यतत्यसौ यामेनैकेनदेवोशिस्फुरतेतत्रसंशयः ७४४ तस्मान्निर्गच्छतेसिद्धः सूर्यतेजसमप्रभः त्रासयंश्चजगत्स
र्वंसयक्षोरगराक्षसं ७४५ अमरानपिनिर्जित्यबलेनकुलिशाधिपः हत्वाविद्याधरान्सिद्धान्येचान्येयुद्धकाङ्क्षिणः ७४६ स्वयमेव
भवेदिन्द्रोकल्पस्यास्यप्रभावतः अथवाएरैकंसूतंचतुर्थांशंददेत्क्वचित् ७४७ उच्चारायरसंदत्वामर्दयेत्पाणिमध्यतः क्षिपेत्तरवि
तापेन्वरसोदिव्योषधीबलात् ७४८ विंदतेसर्वलोहानिलक्षांशेनवरानने अथवातांक्षिपेद्वक्त्रेदृश्योजायतेक्षणात् ७४९
व्रजतेकिंनरैलोंकेतत्रासौचभवेन्नृपः ७५० इतिउच्चटाकल्पः अतोमुण्डकाकृतिपाषाणकल्पंव्याख्यास्यामः अस्ति
दाक्षिणदिक्पथेपम्पुरंनामनगरंतत्रपर्वतिकामण्डूकीनामनस्याधोनिरवनेच्च मण्डूकाकारपाषाणादृश्यमाणागृह्यते सूक्ष्म
चूर्णंततःकृत्वासमंगोधूमचूर्णकं गोक्षीरेणतुसंमिश्रंघृतेनमधुनासह ७५१ घृतपूरंपचेद्विभक्षयेच्चा नदिने मासैकस्य
प्रयोगेणवलिपलितवर्जितः ७५२ जीवेद्वर्षसहस्रंतुनात्रकार्याविचारणा मण्डूकाकृतिपाषाणामण्डूकरसभाविताः ७५३
घृतमधुर्गोपिताच्चहिंगुरसेनभाविताः प्रतिवापंतुशुल्वंतुकनकंकुर्वतेभृशं ७५४ ॐ ह्रांमण्डूकेश्वरायस्वाहा ॐ ह्रींअमृत
कुरुस्वाहा ७५५ इतिमण्डूकमुण्डाकृतिपाषाणकल्पः अथप्रकारान्तरेणकृष्णोदककल्पः अस्तिचण्डुदेशेअर्जु
नग्रामस्यान्तरेचन्द्रादिपूर्वदिग्भागेशरक्षेपमात्रतः ७५६ महद्वृक्षत्रयंतिष्ठेत्तत्रान्तरेधन्वन्तरे तत्रातिष्ठेच्छिलास्थूलातस्याधो
बिलमुत्तमं ७५७ तद्विलाभ्यन्तरेदेवीकृष्णोदकंचतिष्ठति तिलतैलंक्षिपेत्तत्रयथावाह्योनिगच्छति नीलांजनप्रभाभासक्त
आप्यस्यांतुगृह्यते ७५८ वज्रपत्रेणधात्रिवागृह्यतेतत्प्रयत्नतः तन्मध्येश्रीरवण्डश्वेतचंदनंनिक्षिप्तंकृष्णाद्रवेत् ७५९
अतियत्नेनगृण्हीयातोयंहस्तेनसंस्पृशेत् गोघृतेधातृचूर्णेनबिडालपदमात्रकं ७६० भक्षयेत्समरान्तंतुवलीपलितवर्जितः
तज्जलेमर्दयेत्सूतंगुटिकावर्त्तितंभवेत् ७६१ मुखप्रक्षेपमात्रेणखेचरत्वंप्रयच्छति ७६२ इतिकृष्णोदककल्पः

अथखरसाडकल्प: खरसारं पलाशपूरकेनग्राह्यं पलाशपादुकेआरुह्य शुभेराश्यादिनक्षत्रे क्षेत्रपालस्य बलिंदत्वा ग्रा
ह्यंतन्मध्येकटुतैलंप्रक्षिप्यखदिरदण्डेनचालयेत् ७६३ तन्मध्येरसंप्रक्षिप्यमर्दयेत्ततः कटद्रयतिपुनस्तन्दुलोदकंप्रक्षि
प्यत्रिदिनैः सिद्धंभवति ७६४ ततोगृह्यात्रिलोहवेष्टितांगुटिकांकृत्वा गुर्वादीन्प्रणम्य मुखेप्रक्षिप्याऽदृश्योभवति ७६५ तेन
कल्कंवगंस्तंभयति शुल्बस्यपलशतकल्ककलेपेनवेधयेद्धेमंभवति ७६६ तस्यहेम्नागुटिकांकृत्वामुखेप्रक्षिप्याऽदृश्योभ
वतिहस्तेनापिनदृश्यते ७६७ तद्रसंतन्दुलोदकेनसहभक्षयेत्त्रिदिनमजरामरोभवति ७६८ भूयोघृतमधुनासहभक्ष
येत् वज्रकायोभवति ७६९ खदिरांगारेध्मातंचेत्सत्वंपतति शोभनं तत्सत्वंमुखेप्रक्षिप्यवयस्तंभयति वज्रकायोभव
तियक्षराक्षसनागानामवध्योभवति ७७० तेनरसंमर्दयित्वातंरसंहेमवेष्टितंकृत्वामुखेप्रक्षिप्यतत्क्षणादन्तर्हितोभव
ति ७७१ यस्मात्संध्यायतिजीवेच्चन्द्रार्कतारकं मन्त्रःकथ्यते ॐनमोभगवतेरुद्रायसर्वक्षेत्राधिपतयेस्वाहा ७७२ अने
नमन्त्रेणगन्धपुष्पबलिंदत्वाग्राह्यमेतत् एवंगृहीतेसिद्धिर्भवति ७७३   इतिखरसाडकल्प: अथकुष्ठोदककल्पं
व्याख्यास्यामः   कुष्ठोदकंयत्रतत्रदृष्ट्वाकर्मतुकारयेत् तत्प्रदेशनरोगत्वानियतोनियताशनः ७७४ ब्रह्मचारी जितक्रो
धःसर्वभूतदयापरः शरीरेकारयेद्रक्षामन्त्रेणानेनमन्त्रवित् ७७५ ॐब्रह्मणेनमः ॐरुद्रायनमः ॐ विष्णवेनमः ॐ
कृतकृत्येनमः एषदेव्यामन्त्रः अनेनकारयेद्रक्षांसूदकस्याविचक्षणः ७७६ ॐनमःसप्तधास्थिरीदेवीसिद्धेश्वरीस्वा
हा मन्त्रेणानेनउदकंसंगृह्यतु विचक्षणः एषासिद्धेश्वरीमन्त्रः सर्वकार्यप्रसिद्धिदः ७७७ रसस्यचपलैकन्तुगन्धकस्यपलं
तथा गगनंद्विगुणंचैवसर्वखल्वेनियोजयेत् ७७८ जलेक्षिपेत्प्रमाणंतुरसोवश्यातितत्क्षणात् अनेनैवप्रकारेणक्षणादाग्निः
सहोभवेत् ७७९ मर्दनाज्जायतेक्षिप्रंलक्षवेधीमहारसः सजीवंतुपुनःकृत्वालक्षांशेनतुविध्यति ७८० आरंतीक्ष्णंतथानागं
वंगंशुल्वंतथैवच एतेषांवेधनंकृत्वागुटिकांहेमवेष्टिता ७८१ निवेश्यवक्त्रे मातंअन्तर्धानमवाप्नुयात् संचरेद्दिव्यदेहस्तुअ

वध्योदेवदानवैः ७८२ अग्निशस्त्रविषादीनांभयंतस्यनजायते ब्रह्मायुर्भवेत्सिद्धो जरारोगविवर्जितः ७८३ प्रकाशमूषमाम्
त्वांसित्वांचैवतुद्रावयेत् श्वेतोदकेनिषेकन्तु सप्तवाराणिदापयेत् ७८४ तारंतुभवतेशुभ्रं रविबिम्बसन्निभंशुभं ७८५ इतिकूपोद
ककल्पः अथघृतोदककल्पः अस्तिदक्षिणापथेभद्रनामाधिष्ठानं तस्मात्पुरतःषड्योजने हारावलीनामग्रामः ७८६
तत्रसिद्धेश्वरोनाम देवस्तस्यनैरृत्यांतृणपल्लीतिष्ठति तस्याःपूर्वेणषड्धन्वंतराणि घृतोदकंतिष्ठति तस्मिन्नायतनेत्रिरात्रिंनमुपोषयि
त्वा त्रिकालंसिद्धेश्वरपरमभक्त्यापूजयेत् ७८७ देवस्यषडशनाधिककमलरचितापूजांकृत्वाततः पिबेत्क्षुधातृषातनखाध्यते
७८८ त्रिसप्तकंपिबेद्धस्तुनियतंक्षीरभुङ्नरः द्विरष्टवर्षाकृतिभृत् वलीपलितवर्जितः ७८९ सर्वव्याधिविनिर्मुक्तोजीवेत्सब्रह्मणो
दिनं भद्रगाद्दक्षिणेपार्श्वेखरवापीनामग्रामस्तस्यपूर्वेणमंदोदरीकोनामपर्वतः मंदोदरीनामग्रामस्तस्यपूर्वेणपर्वतिकातिष्ठति
७९० तस्यपश्चिमशिखरे तस्यापिपश्चिमपार्श्वेघृतवृद्धिकानामपर्वतिकाशिलामण्डपकुण्डंतिष्ठति ७९१ तस्यपश्चिमपार्श्वेपंच
कुण्डानिहस्तिपदमात्राणि घृतपूरितानिसंति ७९२ तद्घृतोदकंनिर्विकल्पंपिबेत् पीत्वातस्यपश्चिमभागेक्षीरवृक्षास्तिष्ठतितस्य
तलेमूर्छितःपतेत् ७९३ दिनार्द्धेनस्वस्थोसमन्वारिभवति ऋतुमासप्रयोगेणबालार्कसमप्रभोभवतिक्षुत्पिपासावर्जितश्चजी
वेच्चन्द्रार्कतारकं ७९४ अस्तिभाद्रिंगाधिष्ठानंतस्यदक्षिणादिशायांद्वादशगव्यूतिंगत्वा तुंबरुवापीनामग्रामस्तस्यपूर्वेणमंदरी
नामपर्वतिकातिष्ठति ७९५ तस्यपश्चिमदिशायांपद्मिनीकुण्डतडागिकातिष्ठति ७९६ तस्यडोंगरिकायाउपरिशिलापंचह
स्तप्रमाणानिकुण्डानितिष्ठन्ति ७९७ तत्रघृतपानीयंतत्रघृतपानीयस्यपश्चिमकुण्डेकुलत्थान्शिलीभूतान्कारयित्वाततः
क्षीरेणसमंपीत्वाजीर्णांतःक्षीरभोजनोवलीपलितहीनःसहस्रजीवीभवेत् ७९८ अथवातान्समादायाशिलीभूतान्विच
क्षणः घृतेनपाययेज्जन्मजरामरणवर्जितः ७९९ षण्मासप्रयोगेणसहस्रवर्षाणिजीवतिब्रह्मायुर्भवति ८०० तत्रैवकुण्डे
षण्मासिवस्याहरीतक्यःसंस्थाप्यशैलीभूताःसमुद्धृत्यपूर्वोक्तेनविधिनातराराज्यंप्रमाणासनशतानिजीवति ८०१

घृतमधुनाषण्मासंसेवतोनवनागबलोशतजीविभवति ८०२ आयसेमृण्मयेवापात्रेकृत्वाबलिभक्तंसिद्धंभक्षयेत् पिबज्जलंपरिहारेण जितेन्द्रियसमवर्षप्रयोगेण महाकल्पजीविभवति ८०३ इंगुदीत्वचात्रिफलाश्चैकीभूतानिकारयेत् वंगस्यप्रतिवापेनवंगस्तंभयतेध्रुवम् ८०४ विषग्रंथिमध्येप्रक्षिप्यरसगंधौसबीजकौ तथारसोपरसोप्रक्षिप्यसर्ज्जरसेनवेष्टयेत् ८०५ शिलोदकेप्रक्षिप्यशैलाश्वमान्या कृष्यचूर्णयेत् सहस्रवेधीभवेन्नात्रकार्याविचारणा ८०६ इतिघृतोदककल्पः अस्तिदक्षिणापथेअलचपुरंनामाधिष्ठानंतस्यो त्तरेणदण्डेश्वरोनामपर्वतस्तत्रतडागिकातिष्ठति ८०७ तस्याःपूर्वभागेगव्यूतिमात्रेणवृक्षत्रयंतिष्ठति ८०८ तेषामुत्तरेणत्रिभि र्धन्वंतरेश्चतुरस्राशिलातिष्ठति ८०९ तस्यामध्येकृष्णोदकंतिष्ठति तस्मिन्बिलेतैलसेपमात्रेणकृष्णोदकमूर्ध्वंनिर्गच्छति ८१० तद्गृहीतव्यंतेनकृष्णोदकेनशरवःकृष्णाश्चेद्भवतितर्हिकृष्णोदकमितिबोद्धव्यं ८११ पश्चात्तदुदकमामलकामात्रंकृत्वाघृतेनस क्षौद्रंभक्षयेत् पलितानिनाशयतिवयस्तंभंचकरोति शतपंचदशवर्षाणिजीवति ८१२ इतिकृष्णोदककल्पः अथशैलोदक कल्पंव्याख्यास्यामीहतत्वतः येनोपयुक्तमात्रस्तुनरःकल्पायुषोभवेत् ८१३ शैलंतद्द्विविधंज्ञेयंनानादेशेषुसंस्थितं किंचित्रं निमिषार्धेनवेधयेच्चनसंशयः ८१४ केचिच्चरिवसैर्वेधमन्यंचैवत्रिरात्रिके किंचित्सप्ताहिकज्ञेयंकिंचित्पक्षाच्चवेधकं ८१५ किं चिच्चमासिकंविद्यादन्यच्चषण्मासिकंतथा संवत्सरेणचान्यानिवेधयंतिनसंशयः ८१६ सर्वंतुल्यफलंज्ञेयंसर्वंचैकपराक्रमं सर्वे षामेवमेवैकोविधिर्नविविधोभवेत् ८१७ अस्तिलाडविषयेकपिलायांपारेश्वरंनामायतनं तस्मिन्स्थानेतुविज्ञेयंमासिकंतुविच क्षणैः ८१८ श्रूयतेचमहादेविराढायांविषयेतथा भीमादेवीतिविख्यातात्रिषुलोकेषुविश्रुता ८१९ मातराभीरवोरेतुमासिकं तुविचक्षणैः सुवर्णाक्षेचधूम्राक्षेदेविकायांतुमासिकं ८२० उदाहृतंनागरदेहेमासिकंहितथैवच अरंवीराख्येषभारभ्रमरपा रेतुदपुरंदरस्यदक्षिणेनगव्यूतित्रयेणनदीकारानामवहति तत्रशैलोदकंत्रिदिवसिकंरवंबात कमास्तिस्तंभेनगरेभिल्लप ल्लिकाचण्डीग्रामस्तत्रसिद्धायतनेदिवसिकम् ८२१ अस्तिपारिपात्रेनागमण्डलोनामपर्वतस्तस्यैशानदिग्भागेक्रोशत्रयेरंग

+ गुर्जरेषुसिद्धं

वटयक्षिणीनामदेवींतस्याः सन्निधौ क्षणवेधीशिलोदकं ८२२ नीलगिरौ सौभाग्यपूरपूर्वतोरो दभीमगुटिकायादक्षिणतः सप्त
क्रोशेडोंगरीतत्रक्षणवेधीशिलोदकं प्रोक्तमुत्तमाधममध्यमं ८२३ निमेषिकंदिवसिकंत्रिदिनपक्षमुत्तमं मासिकंचात्रिपक्षंच
द्विमासंचैवमध्यमं ८२४ षाण्मासिकंवात्सारिकंतुमध्यमंतुप्रकीर्त्तितं काष्ठंशंखंतथापर्णंशैलंकालेनजायते ८२५ तत्काले
चोपयोगेनकर्त्तव्यंसाधकेनच शैलंतन्निविधंप्रोक्तममृतंविषमेवच ८२६ खेचरंतुतृतीयंस्यादेवंतत्त्रिविधंभवेत् जलंतत्र
समुत्तीर्यशोधयित्वापरीक्षयेत् ८२७ पूरयेत्तिघटेपूर्णंतत्रहिंगुंविनिक्षिपेत् हरंतंतस्यतद्गंधमममृतंतद्विनिर्दिशेत् ८२८
कटुतिक्तकषायंदुर्धूतंतन्महामते सर्वाकारंचयत्प्रोक्तममृतादपिचामृतं ८२९ सदंजचहरंद्गंधमुद्धरंत्तस्यसाधकम्
मत्स्यवच्चोसृजेद्गंधंवर्जयेत्तादृशंजलं ८३० गंधकंतालकंचैव क्षिपयित्वाशिलाजले घटेचबुद्बुदाकारंविषंविषजलं
भवेत् ८३१ पुराणमतिमान्चार्यगतिंज्ञात्वासुदुर्लभा सर्वशास्त्रेषुगीयंतेइतिशास्त्रमुदाहृतं ८३२ शैलोदकंचाष्ट
गुणंक्षीरंवैपाचयेत्तुयः यावत्क्षीरावशेषंतुतत्क्षीरंपिबतेनरः ८३३ एकविंशदिनंयावद्वलीपलितवर्जितः घनानिबि
डदेहस्तुसहस्रायुर्भवेन्नरः ८३४ अथशैलोदकंगृह्यकुलत्थान्पाचयेन्नरः तेषांमासोपयोगेनद्यष्टवर्षाकृतिर्भवेत्
८३५ तदुदकंपरंगृह्यत्रिफलायाःपलाष्टकं षोडशांशावशेषेणतैलस्यकुडवंपचेत् ८३६ तत्तैलेनशिरोभ्यंगंवलीप
लितनाशनं दद्रुविचर्चिकाकुष्ठंनाशयेन्नात्रसंशयः ८३७ शैलोदकंहिमंत्यूषेपिबेच्चचुलकत्रयं षण्मासात्पालि
तंहन्तिजीवेच्चन्द्रार्कतारकं ८३८ शुद्धसूतस्यमासैकंशिलोदकेनमर्द्दयेत् नष्टपिष्टंभवेद्यावद्गोलीसूतंतुधारयेत्
८३९ सुदिनंप्राप्यमेधावियावन्तावत्सहस्रकं वलीपलितनिर्मुक्तोब्रह्मन्त्वरतांव्रजेत् ८४० तमेवसूतकंग्रह्यहे
मेनसहवेष्टयेत् गुटिकांतामुखेक्षिप्यद्यंतरिक्षंव्रजेन्नरः ८४१ विचरेत्पृथिवींसर्वांसशैलवनकानना षड्भिःहरते
द्रव्यंजीवेच्चन्द्रार्कतारकं ८४२ श्रीतारणबालदुर्गपाश्चिमतोयोजनेकेजिरबालेदक्षिणतोगिरिचारणेस्तनगवांधिशैलोद

कंतिष्ठति ८४३ तज्जलंतत्रहारिमेयेडलेमधुनासह तृषितस्तुपयःपीत्वानान्यंतोयंकदाचन ८४४ पलाशबीजा
निसंग्रह्यशैलकुण्डेनिधापयेत् शैलीभूतंततस्तस्यएकैकंचूर्णयेद्बुधः ८४५ घृतेनमधुनायुक्तंलिहेद्विंशदिनानितु वली
पलितनिर्मुक्तोजीवेच्चन्द्रार्कतारकं ८४६ बलेनकुञ्जरोयंबालवेगेनैवानिलोपमः कुण्डस्यैवतुग्रंथीनांएकविंशतिमाहरेत्
८४७ शिलीभूतंसमुद्धृत्यचूर्णमेकंदिनेदिने घृतेनमधुनायुक्तंप्रातरेवतुयोलिहेत् ८४८ एकविंशद्दिनंयावदज
रामरतांव्रजेत् सेनैवमानवास्नात्वायेऽर्चयन्तिमहेश्वरं ८४९ संयताश्चजितक्रोधाकुण्डस्यांरथ्यांतिते अग्निकार्यंच
कुर्वन्तिपितृदेवनिबंधनं ८५० शैलीभूतंतुतत्कृत्वातारैश्चहेमकंद्रवेत् उदकंविषदंचैवरवल्वपाषाणमर्दयेत् ८५१ मा
तुलिंगस्यतोयेनसूतकेनसमान्वितं हरिद्राकंदकंगृह्यसुषिरंतत्रकारयेत् ८५२ पूरयेत्तेनकल्केनकिंशुकेनरसेन
च निषेकेनभवेद्धेमनात्रकार्याविचारणा ८५३ सर्वदोषविनिर्मुक्तंहेमहेमवरंभवेत् हरितालंचसंगृह्यस्थापयेच्च
शिलोदके ८५४ शैलीभूतंचतत्त्यक्त्वाततःक्षौद्रेणभावयेत् प्रतिवापंततोदत्वासर्वलोहानिविंधति ८५५ कांचनंजा
यतेश्रेष्ठंदेवाभरणभूषणं शैलोदकमिदंपुण्यंबहुतत्वगुणान्वितं ८५६ प्रतिलभ्यान्नरोलोकेयस्यतुष्टोमहेश्वरः त्रि
विधंतस्यतत्कार्यंतत्फलंतदवाप्नुयात् ८५७ घृताभ्यंगशरीरस्यकृतंव्यायामतत्परः वज्रदेहोमहाकायोविषशस्त्र
भितोनभीः ८५८ नहिदुःखंभवेत्किंचिदिहलोकेकदाचन तज्जन्यगुणसम्पन्नोविद्याढ्यश्चमहाबलः ८५९
सर्वव्याधिविनिर्मुक्तोजीवेच्चन्द्रार्कतारकं आयसेमृण्मयेपात्रेपचनंतत्रकारयेत् ८६० ताम्रतारंतुकर्त्तव्यमितिशास्त्र
समुच्चयं ८६१ इतिशैलोदककल्पः अथातःसंजीवनीकल्पंव्याख्यास्यामः अस्तिदक्षिणदिग्भागेवारिवली
नामग्रामस्तस्यसमीपवर्त्तीच्चिवनकाख्यानामग्रामस्तस्यवायव्यदिग्भागेनीलनाथश्चतिष्ठति ८६२ तस्यपूर्वदि
ग्भागेचवनकाख्यानदीप्रभातस्यास्तटेदुर्गादेवीतदग्रेगिरिविवरः तस्याधःपदमात्रंतुकुण्डंसंजीवनीजलमास्ति

८६३ तत्रोदकेतुप्रक्षिप्यमुष्ककाष्ठतृणानिच अंकुरंमुंचतेतच्च अहोरात्रंनसंशयः ८६४ एतत्तुप्रत्ययंदृष्ट्वापश्चा
त्कर्माणिकारयेत् अथजलग्रहणमन्त्रः ॐमायावर्तीअप्रतिहतगतिरूपेत्वं शतसहस्रपरिवृतिनी एहिहिक्रोंतापय
तिममरक्षांकुरुकुरु दिशांबंधय२ सिद्धिंकुरु ठः ठः स्वाहा ८६५ अनेनैवतुमन्त्रेणआत्मरक्षांतुकारयेत् अलाबुकेनपात्रे
णगृण्हीयात्तुविचक्षणः ८६६ मधुंचप्रक्षिपेत्तत्रपश्चात्तोयंचगृह्यते क्षेत्रपालबलिंदत्वापश्चात्पूजांतुकारयेत्
८६७ तोयंचुलुकमात्रंतुशुचिर्भूत्वापिबेन्नरः तत्पानाच्चमहादेविघामेकंमूर्छितोभवेत् ८६८ तदूर्ध्वंलभतेसंज्ञां
दिव्यदेहोभविष्यति नवनागबलोभूत्वाजीवेच्चन्द्रार्कतारकं ८६९ तत्तोयंकर्षमात्रंतुगोमूत्रेणपिबेन्नरः एकविंशति
मात्रेणवलीपलितवर्जितः ८७० योजनानिशतंगच्छेत्पुनश्चागच्छतेक्षणात् कामरूपीभवेद्देवियत्रेच्छातत्रगच्छ
ति ८७१ हेमाभ्रपारदंचैवतेनतोयेनमर्दयेत् स्वेदयेत्सप्तरात्रंतुधरीवेधीचवेधकं ८७२ अथवातत्रसंचैवमधु
नासहभक्षयेत् एकमासप्रयोगेणकामरूपोभवेन्नरः ८७३ जीवब्रह्मदिनैकंतुस्वेच्छयाविचरेन्महीं पुनरन्यत्प्रव
क्ष्यामिभूमियहनिवासिनां ८७४ त्रीन्जलीन्पिबेत्तोयंमूर्छितःप्रहरत्रयं मूर्छांतेचैवभुंजीतक्षीराज्यशर्करौद
नम् ८७५ एकविंशतिरात्रेणतेनैवतेनकारयेत् सप्तपातालवासीचदैत्येन्द्रेणसमोभवेत् ८७६ युवाचकामरूपी
स्यात्त्रैलोक्यत्रयेगमिष्यति अवध्यःसर्वदेवानांछिद्रांपश्यतिमेदिनीं ८७७ नानागुणसमोभूत्वाजीवेद्ब्रह्मायुषोभवेत्
अस्तिदक्षिणदिग्भागेगोदावरीनाममहानदीतस्यादक्षिणदिग्भागेनासिकनामपत्तनमस्ति ८७८ तस्यवायव्यादिग्
भागेबहुलानामपर्वतः तत्रैवभृगनादेव्याकपारमध्येसंस्थिता तत्रसंजीवनीयंतोयंविख्यातंबहुजनेषुच ८७९ ॐ
अमृतंकुरुमेदेहि ठः ठः स्वाहा सर्वकल्पविधानेनसर्वंकारयेत् ८८० ऊर्ध्वकंमनःशिलायुक्तंपारदेनतुमर्दयेत् मुखेप्रक्षेप
मात्रेणअदृश्योभवतिध्रुवं ८८१ यंयंपश्यतिदृष्टांतंतंतंवापश्यभविष्यति पुण्यसत्रंकथयामिकरहाटेनैऋत्यांदिशायां

८८२ ॐ दुबारसाग्रामस्तस्याग्रेणविभागत: पर्वतंदृश्यतेतत्रास्थिरंसंजीविनीजलं ८८३ यत्रकुत्रान्यक्षेत्रेषुपूर्व
वत्कारयेत् ८८४ इतिनानाक्षेत्रेसंजीविनीकल्प: कैलासशिखरासीनं देवदेवंजगद्गुरुं पृच्छतेस्मसतीशं
भुरसायनमनुत्तमं ८८५ ईश्वरोवाच शृणुदेवीप्रवक्ष्यामित्युत्तमंतरसायनं चन्द्रोदकाख्यमुदकंतिष्ठतेचमही
तले ८८६ लक्षणंतस्यवक्ष्यामिशृणुष्वेकाग्रमानसा वृद्धौचन्द्रस्यवर्धेतचन्द्रेक्षीणेहृतेदिदं ८८७ तेनसाधर्म्ययोगे
नचंद्रोदकमितिस्मृतं चंद्रोदकेनुचंद्रस्यपौर्णमास्यासुधीनर: ८८८ देवानास्तवनंकृत्वाशुचिर्भूत्वासमाहित:
अलांबुकेतुसंगृह्यदिनेकंपरिरक्षयेत् ८८९ सर्वजनसमस्तंतद्रक्षयेद्विषपूर्वकं तेनाजरामरोभूत्वामोदतेपुरुषोत्तम:
८९० चन्द्रोदकंपलंचैकंघृतस्यतुपलंतथा मधुलेपेनसंमिश्रमेकांतेबुद्धिमान्पिबेत् ८९१ रक्षांकृत्वातुविजनेशुचि
र्भूत्वाविचक्षण: सप्तरात्रप्रयोगेणवलीपलितवर्जित: ८९२ द्विरष्टवर्षाकारश्चयौवनस्थ:पुनर्भवेत् पलपंचप्र
योगेणशतबाधानजायते ८९३ क्षीरंपिबेत्तुजीर्णान्तेक्षीरंचैवतुभोजयेत् पलपंचाशमात्रेणजीवेच्चब्रह्मणोदिनं
८९४ पलशतप्रयोगेणद्वितीयइवशंकर: त्रिनेत्रोवृषभारूढोह्यर्धनारीश्वरस्तथा ८९५ तस्यमूत्रपुरीषेणलोहं
भवतिकांचनं अयस्कांतसमायुक्तमद्रूयिलाक्षणंतथा ८९६ गुटिकांबंधयित्वातुत्रिलोहेनचवेष्टितां प्रक्षिपेद्वद
नेप्राज्ञोमासमेकंनिरंतरं ८९७ अदृश्योजायतेचैवयत्रेच्छातत्रगच्छति गुटिकायासर्वलोहानिशतांशेनेवकांच
नं ८९८ चन्द्रोदकपरीक्षांतुकथयामिचतत्वत: दिवातत्पीतमात्रेणनि:संज्ञ:पतितेभुवि ८९९ उत्थितास्तिष्ठ
तेतावद्यावद्देवीनिशाभवेत् पश्चाच्चशुकविष्ठेनपाचस्तस्यैवजायते ९०० पश्चात्तुध्यायतेचन्द्रश्चबंतंपरमामृ
तं पुनश्चजायतेतस्यमानुषत्वंनसंशय: ९०१ पिबंतियेनरास्तोयंसिद्धासिद्धत्वसाधक सिद्धमूत्रपुरीषेणलोहंभव
तिकांचनं ९०२ प्रियाभावोस्यासिद्धस्यशरीरंकुलीशोपमं सिद्धश्चातिष्ठतेतावद्यावदाभूतसंप्लवं ९०३ तत्रहारिसं

णपथे अजेरोहं संबंधं माठराविद्याध्यनपाश्चिमेनक्रोशद्वयेन कुण्डीनामग्रामस्तस्यपाश्चिमतोडोंगरीस्तिष्ठति १०५ तत्स्थाने देव
दरीनामभण्डारीकाआस्तेतस्याःकाहूयतेनसोदनीनामकुण्डेचन्द्रोदकंतिष्ठति १०६ तस्यकुण्डेसमीपस्थंवासंकृत्वाकृतरसावि
धानतःपौर्णमास्यांचन्द्रवारविख्यात्वंशेकर्पटपानीयंगृहीत्वातद्वस्त्रंगालयित्वाजलमालांबुकेगृहीत्वासमतुल्येनससरात्रंयाव
त्पिबेत् १०७ अनेनविधिनारसंरसायनंचभविष्यति १०८ इतिचन्द्रोदककल्पःसम्पूर्णः आस्तिदक्षिणदिग्भागेअंगुष्ठोनाम
पर्वतःनूनंतत्रोत्तरेभागेधारोरम्यश्चपश्चिमे १०९ अर्धयोजनमात्रेणरक्तोदकंचातिष्ठति पूर्ववत्कारयेत्कर्मसिध्यते नात्रसंशयः
११० हिमवतश्चेशानेनाम्नाबदरीकाश्रमंतस्योत्तरदिशायांचसमीपेनातिदूरतः १११ प्रसिद्धं विष्णुनारक्षितंनारायणकरोद्भवं पि
तामहकपालस्थंपरामहेश्वरेणकृतं ११२ कपालाकृतितत्क्षेत्रंतोयंलाक्षारसप्रभं पूर्वोक्तेनविधानेनकर्मकुर्यात्प्रयत्नतः ११३
तत्क्षेत्रस्थस्यापिपानात्मातश्चुलुकेकांपिबेत् नाशयेत्सर्वरोगांश्चकालमृत्युरुजानपि ११४ चुलुकद्वयंतुमध्याह्नेपानपामात्राद्भवेन्न
रः अश्रुतान्यपिशास्त्राणिज्ञानंविद्याश्चतुर्दश ११५ मुखमेवभवेत्कर्त्ताद्वितीयश्चतुराननः अपराह्णेत्रिचुलुकंतत्तोयंचपिबेन्न
रः ११६ अघोरदृष्टिःप्रजायेतविलतलांतर्गतानिच समस्तानिविधानानिगुरिकाचरसौषधी ११७ नानाद्रव्याण्यभिज्ञानिपश्यतिच
नसंशयः क्षुत्पिपासाविनिर्मुक्तःपर्यटेद्भुवनत्रयं ११८ रसायनसहस्रेणसेव्यमानःसातिष्ठति समानजीवितंतस्यइत्याहपर
मेश्वरी ११९ इतिमन्त्रपदानिभवंति ॐ जांहृदयायनमः ॐ जींशिरसेस्वाहा ॐ जूंशिखायैवषट् ॐ जैंकवचायहुं ॐ जौंने
त्रत्रयायवौषट् ॐ जः अस्त्रायफट् ॐ नमोभगवतेवासुदेवायहरिभ्योचस्मरीचिरिआयुकुरुकुरुकरीरवाक्षिणीठठः क्षेत्रपाल
मन्त्रः १२० इतिबदरिकारक्तोदककल्पः आस्तिदक्षिणापथेनासिकानामाधिष्ठितंतस्यदाक्षिणेनदीतिष्ठति १२१ तस्याउत्त
रेणपंचगव्यूतिमात्रेकृष्णोदकंतिष्ठति कटुतुंबकेनोधृत्यद्वारकेनध्मांतंतारंभवति १२२ चूतस्यसहशैःपत्रैःक्षीरिणीचत्रिपत्रि

का पीशात्कासीरबहुलासादिव्यापरमेश्वरी १२३ तच्छायायांक्षिपेत्कीराम्रियंतेनात्र संशयः तस्यांअंतरं संगृह्य सूतेन चविमर्दयेत्तु १
२४ घटिमात्रेण चभवेद्गोलकंचराशिप्रभं ध्माप्यमानोरसोवह्नौतिष्ठतेयावदिच्छया १२५ तेनैवशुल्वपत्राणिशतांशेन तु वेधयेत
त् ध्माप्यमानंततोवन्हौनिर्बीजिंकनकंभवेत् १२६ कणवीरसदृशैःपत्रैर्नीलांजनसमप्रभैः रक्तशाखासदापुष्पैर्भग्नाक्षीरप्र
वाहिनी १२७ तथैवक्षणमात्रेण रसास्तिष्ठति नान्यथा शुल्वपत्राणिलेपेनसहस्रांशेनविंधति १२८ स्वर्णंभवतिनिर्बीजिंदेवा
भरणभूषणं ॐचंद्रेतालगर्येणेलायिमहादेवभेरचले चलवलायिपावीतिडहे मासिद्धिगुरूपकारचर्मरंध्रोनिश्ठतिपवरदः मंत्रः
१२९ अथउष्णोदककल्पः उष्णोदकंयत्रकुत्रदृष्टुास्नात्वासमाहितः तत्रैवचणकान्सिद्धारात्रौवैबुद्धिमान्नरः १३०
भवंतिकोमलान्प्रातर्भक्षयेत्तंदिनेदिने एवंमासप्रयोगेणजायतेकांचनप्रभः १३१ सर्वव्याधिविनिर्मुक्तोजीवेद्वर्षशताष्टकं ए
कवर्षप्रयोगेणजीवेच्चंद्रार्कतारकं १३२ तस्यमूत्रपुरीषेण शुल्वंभवतिकांचनं उष्णोदकंचकासीसंगन्धपाषाणसंयुतं १३३
चतुर्थांशेनरसकंरसभागंविनिक्षिपेत् खल्वेचमर्दयेत्सर्वंनष्टपिष्टंक्षणेनतु १३४ तेनलेपितमात्रेण शुल्वंभवतिकांचनं निषि
क्तंतेन तोयेन प्रतिवापंददेद्बुधः १३५ शुल्वंचजायतेहेमचन्द्रार्ककांचनंभवेत् तारं वातेनमात्रेणसिक्तंकनकमादिशेत्
१३६ उष्णोदकंचभक्तात प्रभातेभक्षयेन्नरः तिलमुष्टिंभक्षयेच्च प्रभाते नित्यसेवाहि १३७ मासासिद्धप्रयोगेणजीवेद्वर्षश
तद्वयं पुनरन्यत्प्रवक्ष्यामिद्रव्यस्यकरणंमहत् १३८ रसंगंधंकरसकं तथादरदमाक्षिकं एतदुष्णेनतोयेनजायमानंप्र
मर्दयेत् १३९ तेनैवतारमथवासीसपत्राणिलेप्य विध्माप्यधामयेत् चतुर्द्वासिकंभवेद्धेमदारिद्र्यस्यविनाशनं १४० चन्द्रार्कपंच
द्विशिकामनेनैवक्रमेणतु अनेनलिप्ताशुल्वस्यपत्रांविध्माप्यधामयेत १४१ षोडशकार्णिकंस्वर्णंभवत्येवनसंशयः अथवा
हेममितारभा १ अभ्रकसत्वभाग १ उष्णोदकेनसंमर्द्यरसगंधसमान्वितं १४२ जायतेगुरिकादिव्यापुनस्तत्रोदकाक्षिपेत्
मासैकेनसमुद्धृत्यमुखेप्राक्षिप्यसाधकः १४३ वज्रकायोमहादेवीवलीपलितवर्जितः कण्ठेतांगुरिकांधृत्वामद्यंवाज्यंनपिबेत्

सुखी १४४ दिनेदिनेपलंपावज्जीवेच्चन्द्रार्कतारकं तस्यमूत्रपुरीषेणशुल्वंभवतिकांचनं १४५ कुलित्थंपच्यतेतोयेभक्षयेच्च
दिनेदिने तृषितस्तुपिबेत्क्षीरंगव्याजमथमाहिषं १४६ स्नानंकुर्यात्तुतत्तोयेसाधकोविजितेन्द्रियः संवत्सरप्रयोगेणजीवेद्व
र्षसहस्रकं १४७ उष्णोदकभागः १ क्षीरभागः १ त्रिफलोदकभागः १ एवमावर्त्यकृत्तस्यपात्रेपायसंपचेत् १४८ भक्षयेच्च
त्रिसप्ताहंवलीपलितवर्जितः जीवेद्वर्षसहस्रंतुनात्रकार्याविचारणा १४९ इतिउष्णोदककल्पः अथवदरीक्षेत्रकल्पः
सनत्कुमारसंहितासारे नारदंप्रतिसनत्कुमारउवाच स्थूलंसूक्ष्मंततःसूक्ष्मंशुद्धंचेतिचतुर्विधं वदरीक्षेत्रमाहुर्वैसात्प्यादि
पदंक्रमात् १५० कण्वाश्रमादिपर्यन्तंवुपर्यन्तंस्थूलमुच्यते ततःविष्णुप्रयागात्सूक्ष्मंविद्धिमुनीश्वर १५१ आकुबेरादीलंतस्मा
त्ततःसूक्ष्मंमहामुने ततःसारस्वतीतीरपर्यन्तंशुद्धमुच्यते १५२ वासेमृतौचस्नानादौजपहोमार्चनादिषु शुद्धश्रेष्ठाधलाभेतुस्थू
लादौतत्समाचरेत् १५३ वृश्चिकार्धगतेसूर्येवैश्वानरस्तमाश्रयात् तीर्थादुपासितव्यंनमर्त्यैर्विष्णुवल्लभैः १५४ यावन्मेषंन
यात्येषसूर्योराशिंमहामुने वदरीनाथविश्वात्मन्विघ्नान्नाशयमेप्रभो १५५ भवत्क्षेत्राधिवासेस्मिन्भवत्याराधनेप्रभो इ
तित्रिसंध्यंयोविद्वान्वदेत्तुवदरींप्रति १५६ प्राप्नोत्यसौनिरातंकफलंसर्वंहिनारद अत्रकाम्यमकुर्वाणोवदरीनाथमंदिरे १५७
जपाद्यंक्षिप्रमेवेष्यत्यस्तशंकंततःपरं उर्वशीकुण्डसंभूतंकुल्याचास्माद्बुधैःस्मृता १५८ तत्रस्नात्वाचपीत्वाचमण्डलाद्रूप
वान्भवेत् चित्रदद्र्वादिरोगार्तोप्यत्रमण्डलमात्रतः १५९ सुरूपःक्षीणरोगश्चजायतेनात्रसंशयः योदेवानाम्ऋचंजह्नाकूर्मधारां
बुसाष्टकं १६० शतंपिबतिषण्मासंयोसौविष्णुप्रियोभवेत् अथेनपोतिमंत्रेणतज्जलंयस्तथापिबेत् १६१ प्रल्हादसदृशोविष्णो
र्भवेदेषनसंशयः तन्मूलकुण्डंयद्धरिमार्गंयातिकदाचन १६२ सएवविष्णुभक्त्याग्र्यःकिंवृथालांछनैःपरैः स्वर्णधाराभिधं
तीर्थंतस्माद्भूतिमान्नतः १६३ इतोनरगिरिरिंद्रिंशमेरोःसाक्षाद्बुधैःस्मृतं स्नात्वातत्रयथान्यायमुपोष्यचदिनत्रयं १६४
उपासीनोहरिंपश्येत्कुबेरंधनदंप्रभुं विघ्नास्तत्रमहांतःस्युर्विमुखस्यजनार्दनात् १६५ तच्छांत्यैवदरीनाथमर्चयेत्वाक्समाहि

तः प्रसन्नो धनदो दद्यात्पाषाणं वा मृदादिकं १६६ तत्सर्वं स्वर्णतामेति नूनमेतन्मयोदितं अस्मिन् जन्मनि चेन्मर्त्यो न प्राप्नोति धनं महत् १६७ अमुष्मिन्नेव हीनः स्यात्कुबेराढ्यसम्पदा वैखानसमहातीर्थे संवत्सरमनाकुलः १६८ स्नात्वा फलादिभक्ष्यः सन् मृत्युंजयं तु दुर्जयं समलक्षं जपेत्तत्र प्रणवं वेदसारकं १६९ सर्ववेदार्थतत्त्वज्ञो जीवन्मुक्तो भवेद्ध्रुवं मेषसंक्रमवर्षादौ गंगायां स्नाति सादरं १७० यत्र शेषो भवेत्तीर्थं तद्भवेद्भुक्तिमुक्तिदं स्नात्वा तत्र सकृद्वापि न सर्पेभ्यो भयं व्रजेत् १७१ दद्यात्तत्र पिमुने शेषप्रसादात्तज्जलाप्लुतः काम्यान्तराणि षण्मासाद्भुक्तिं वा मुक्तिमेव च १७२ देवदेवस्य शेषस्य प्रसादान्मनुजो व्रजेत् सत्यासत्यपरीक्षा वा श्रीशेषस्याग्रतो भवेत् १७३ सत्यं वदन् सुभंया पाद असत्यं दुःखमेव च चतुर्दश्यां निराहारः शेषं योऽभ्यर्चयेन्नरः १७४ पक्षे पक्षे च षण्मासाच्छास्त्रपारंगतो भवेत् बदरीनाथदेवस्य वामभागे महत्तर १७५ इन्द्रधारेति विख्यातं तीर्थमस्ति महामुने वत्सराणां त्रयं तत्र स्नात्वा शोधयेत्सहस्रकं १७६ इन्द्रश्रेष्ठानि मन्त्रं तु जपन्निन्द्रसमो भवेत् वेदधारा सुयः सा साक्षात्तस्य श्वाद्रेणवे १७७ स्नाति षण्मासतः शुद्धो ब्रात्यत्वाद्रति वर्तते वसुधाराभिधं तीर्थं दृष्टप्रत्ययकारकं चतुर्विधफलप्राप्तिसाधनं नात्र संशयः १७८ अतिपातकिनां नृणां नास्ति मूर्ध्नि बुबिंदवः १७९ पतन्ति मुनिशार्दूल बदरीनायकाज्ञया स्नात्वा धर्मशिलापृष्ठे निषण्णो निश्चलो मुनिः १८० उपास्ते भक्तिनम्रात्मा यो सो सायुज्यमश्नुते वसुवर्णमनुं तत्र वसुलक्षं जपेन्नरः १८१ विमानेनार्कवर्णेन वैकुंठं यात्यसंशयं सोमकुण्डमिति ख्यातं दृष्टप्रत्ययकारकं सोमात्मकं महातीर्थं सर्वकामसमृद्धिदं सोमेन सह वर्धेत -हसते च महामुने १८३ तत्रादित्यं तपस्तप्त्वा गतो वस्थामिमां विधुः प्रसन्नो बदरीनाथः श्रेष्ठं सर्वग्रहेष्वपि १८४ तत्तीर्थे स्नानजप्यादि सर्वकामप्रदं नृणां शुक्लपक्षे जपन्मन्त्रं षण्मासात्सिद्धिमेष्यति १८५ अस्ति सत्यपदं नाम तीर्थं त्रैलोक्यदुर्लभं तत्र स्नानेन सारूप्यं विष्णोर्यात्यधमः पुमान् १८६ अदृश्योऽपि भवेन्मर्त्येऽन्तर्धानं यदीच्छति मण्डलादेव देवर्षे नात्र कार्या विचारणा १८७ हरिहेति समीपस्थे चक्रतीर्थे तु मानवः स्नात्वा दिने दिने ला

प्यात्सुदर्शनमनुत्तमं ९८८ मण्डलाहुत्ततोसिद्धिमरीगामध्यकंपतां दैत्यराक्षसजेतृत्वंयुद्धादावाबभीततां ९८९ कल्पांद्रिपत्रयं
विद्वन्कामधेनुंचभक्तितः परिक्रम्यप्रणम्याथशतस्त्रोतःसुसंस्तुतः ९९० अभ्यर्च्यबदरीनाथंश्रीकाराधाक्षरंजपन् अचलासंमद्वा
लक्ष्मीःकिंकरीवानुयायिनी ९९१ द्वादशादित्यतीर्थेषुभानुवारेषुसप्तसु स्नात्वानिरन्नोमौनेनबृहत्सामप्रकीर्तयेत् ९९२ आसंध्यं
भक्तिनम्रात्मारात्रौभुंजीतवाग्यतः अर्चयित्वाहरिंभक्त्यासहस्त्राकिरणात्मकं ९९३ निरोगस्तेजसादीप्तोभित्वासूर्यस्यमण्डलं वी
तशोकोहरिंगच्छेद्यतोनावर्त्ततेपुनः ९९४ अस्माकमुत्तमंतत्रमंत्रंजप्त्वादनाकुलः सुवर्णसंख्यसाहस्त्रंकीर्त्यालोकोत्तरोभवे
त् ९९५ व्यासपुस्तकपार्श्वेतुशम्याप्रासेऽथवामुने अध्यात्मचिन्ताकुर्वाणोव्यासंपश्यतिवत्सरात् ९९६ तत्प्रसादाद्भवेत्सद्यः सर्व
ज्ञोवेदपारगः सत्यवत्संज्ञकेतीर्थेस्नात्वानत्वाजगद्गुरुं ९९७ महांतंननुपंथानंविनिर्गच्छेद्धरिंस्मरन् गव्यूतित्रितयात्पश्चाद्दि
मानमुपतिष्ठते ९९८ वैकुंठवासिभिर्नीतंपूर्वंयेनमृतोयदि मृतश्चदिव्यदेहेनगच्छेद्वैकुंठमूर्जितं ९९९ शिलात्मनोनृसिंहस्य
पादपंकजसान्निधौ अधोदकेचसंत्यज्य प्राणान्मुक्तिमवाप्नुयात् १००० तापनीयश्रुतिप्रोक्तमार्गेणात्रभजन्नरः धर्ममर्थंच
कामंचभुक्तिंमुक्तिंचपंचमीं १००१ उपवासत्रयादत्रतद्विष्णुःप्रसीदति श्रीवराहशिलायांचनिषण्णोनिश्चलोमुनिः १००
२ जपन्मंत्रमहोरात्रंसिद्धिंयातिनसंशयः अत्रलक्षंवराहस्यमंत्रंजपतियःपुमान् ३ अधोदकेमुदातिष्ठन्निंद्राद्यास्तस्य
किंकराः प्राच्यांदिशिशिलायास्तुवाराहतीर्थमुत्तमं ४ तत्रस्नात्वाप्रकुर्वीतजपार्चाहवनादिकं तत्रस्नानंप्रकुर्वाणःषण्मा
संभक्तिनम्रधीः ५ संग्रामेविजययातिलभतेचपरायुधं नारदीयशिलायांतुबदरीनायकःस्वयं द्विनिःशेषवेदसंगीतंव्याक
रोतिदयानिधिः वत्सरत्रितयादूर्ध्वंवेणुनादंप्रसन्नधीः ७ श्रोष्यत्येवनसंदेहोलभ्येनाद्येनसंशयः तार्क्ष्यपुत्र्याशिलास्य
स्पर्शाद्विषाद्यैश्चनपीड्यते ८ बिल्वपर्वतनिकटेपातालबिल्वमस्ति तस्यवामभागेगुहापाषाणमुद्रिता तस्यांकश्चिकोवसति ९ निशीथसम
येतत्रचतुर्दश्यांहिकृष्णके पक्षेवैश्रावणमासेज्योतिर्वैदृश्यतेमहत् १० श्रूयतेकलकलारवः पुण्यैस्तत्प्राप्यदर्शनं ज्योतिर्मयस्तदादेहो

दृश्यते पुण्यकारकैः ११ वीरभद्रेश्वरं दृष्ट्वा स्नात्वा चार्शिवतीर्थके निराहारः समरात्रं यो नरो वा शिवाश्रितः १२ सर्वान्
कामानवाप्नोति सत्यमेव न संशयः ततोतिनिकटे नाम्ने निवर्त्तिनामिते स्थले १३ मुण्डमालेश्वरी देवी धनयोत्करशोभनी यस्या
दर्शनमात्रेण सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् १४ नानावाद्यमयाः शब्दाः श्रूयंते दैवताहृताः तस्मिन्स्थाने तु यो मर्त्यो धीरात्मा न्ह
ढनिश्चयः १५ नानारूपधरास्तत्र दृश्यंते प्रमथास्त्रियः न कार्या भिस्तितो विस्मयश्चे [illegible] आत्मनः १६ असाध्यमपि
समाहात्साधयेत्साधकोत्तमः तस्य दक्षिणतो विप्रा शिलापतितमाकिल १७ आश्चर्यं दृश्यते तत्र शयनात्पूर्वजन्मयत्
यस्मिन्कुले च यो नौव जातपूर्वं तपोनिधे १८ जानाति शयनात्तत्र यदि जीवति मानवः इति गुह्यतमान्येव कथितानि तव
धुना १९ तत्र शयनाद्बहुधा मरणमेव भवेत् यदि जीवति तदा जन्मांतरज्ञानं भवेदित्यर्थः [illegible] कल्पः अभिमंत्र्य शुचिर्वि
धानादाद्याद्धस्तिकर्णचूर्णं च यः स्नाति सोहि नरः स्यात् यथेष्टचेष्टापि हीयते [illegible] ॐ नमो [illegible] कायस्वाहा अमृतं रुद्र
२ मम सिद्धिं देहि रुद्रस्य वचनेन स्वाहा इति हस्तिकर्णकल्पः भल्लातकं समादाय क्षीरेण सह पाचयेत् तत्क्षीरं मधुसर्पिभ्यां पिबेन्न
सन्नयावधि वलिपलितनिर्मुक्तो जीवेद्वर्षशतं सुखी २१ इति भल्लातककल्पः चूर्णीकृत्य पलानि पंच नितरां गंधाश्मनो नित्य
शस्तच्चूर्णं त्रिगुणं च माक्षिकवरं [illegible] शुद्धीकृतं पश्चाच्चूर्णम [illegible] पापकृद्वृद्धो यौवनमेति मासयुगलपानान्न
रः प्रत्यहं २२ इति गंधककल्पः अश्वगंधपलान्त्रिंशच्चूर्णयित्वा [illegible] २३ स्थापयित्वा
घटे दिव्ये सर्पिषा परिभाविते भवत्येव चतुर्मासाद्बलिपलितवर्जितः २४ इति अश्वगंधाकल्पः पुनर्नवाजटाचूर्णं पिबेदर्धपलं सदा
समं मासैकं भक्षभोजीयः स वृद्धस्तरुणायते २५ इति पुनर्नवाकल्पः [illegible] सर्वरोगविना
शाय निशांते सपयः पिबेत् २६ अंभसः प्रसृतीन् [illegible] जीवेद्वर्षशतं सुखी २७ नस्यतो
युगलमात्रं प्रातरुत्थाय नित्यं पिबति खलु नरो यो [illegible] वलिपलितविहीनः

सर्वरोगैर्विमुक्तः २८ इति पानीयकल्पः अथ वज्रोलीकामिनीकल्पः अथ वक्ष्यामि वज्रोलीं निजशिष्यहितेच्छया क
स्मैचिदपि न दातव्या गुरुशिष्यक्रमं विना २९ शिष्याय भक्तियुक्ताय ब्रह्मचर्योत्सवेत्विदं ग्रहस्थाय प्रदातव्या बिंदुसिद्धिप्रदायिनी
१०३० अथ संसाधनं कुर्याद्वज्रोल्या गुरुणोदितं पूर्वं पंचदशाहानि मिताहारः सुसंयमी १०३१ स्निग्धं मृदु मृदु स्वादु क्षीरप्रायं जिते
न्द्रियः ह्रस्वं मूत्रं त्यजेद्योगी मूत्रयन्त्राविलं सृजेत् १०३२ याममात्रविलंबेन प्रवाहः पायुलिंगयोः यावदेवाधोभावस्तावदभ्या
समाचरेत् १०३३ स्वमूत्रोत्सर्गकाले तु निकुंच्याकुंच्य बुद्धिमान् अल्पाल्पं च त्यजेद्योगी सावशेषं च रक्षयेत् १०३४ मणिबंधे
ततः कृत्वा नलिकाह्वितयं क्रमात् फुत्कुर्यान्मेढ्ररंध्रे तु दशवारं प्रयत्नतः १०३५ पायुं योनिं मेढ्रं बस्तिं सम्यगाकुंचयेदपि दशफु
त्कारवृद्धिं तु यावत्पंचशतं चरेत् १०३६ न बिंदुं विसृजेद्योगी यमन्नारीं च यत्नतः पायुं योनिं समेढ्रं वै चालितमाकुंचयेद्बलात्
३७ दशफूत्कारवृद्धिं तु अल्पमल्पं ततो यमी लिंगेन स्वेदुकाले तु यमनं तन्नसंमतं ३८ नलिकायां जलं कोष्णं क्षिप्त्वाचाकुंचये
द्बलात् अल्पमल्पं ततो गव्यं दुग्धमाकुंचयेद्यमी ३९ लिंगेन दुग्धं यावद्धि यदा सिध्यति योगिनः यथेष्टं मैथुने शक्तिस्तस्यासि
द्धिर्न दूरतः १०४० बिंदुर्यस्य भवेद्वश्यः स योगी सर्वपूजितः आनयेत्स्त्रीं षोडशकां प्रथमं पुष्पितां वशी ४१ गौरसुंदरसर्वांग्य
स्तासां रक्तं बलाद्भगात् मेढ्रेणाकर्षयेद्योगी स्वदेहे सन्निविश्य च ४२ मेलयेद्बिंदुना सार्धं दिव्यदेहो भवेन्मुनिः एवं षण्मासयो
गेन वलीपलितवर्जितः ४३ खेचरः प्रसरेद्योगी साक्षात्कामजयो भवेत् लिंगस्थैर्यं च दार्ढ्यं च बिंदुवृद्धिश्च जायते ४४ अपा
नप्राणयोरैक्यं कुण्डलीबोधनं तथा नाडिशुद्धिश्च वज्रोल्याः फलमेतदुदाहृतं ४५ कुर्यादेकैकमभ्यासमेकैकमण्डलं तथा
आकुंचनं च यमनं सूर्ये वहति नान्यथा ४६ एवं वेत्ति वज्रोलीं स्त्रीणामपि सहस्रकेः मन्के बिंदुं न नश्येत ततो मृत्युंजयो भ
वेत् ४७ उत्पत्तिस्थितिसंहारे बिंदुरेको हि कारणं उभयोर्मेलनाद्याज्जरामरणवर्जितः ४८ सर्वेषां सुखदुःखानि बिन्दुरे
कः करोति हि स्त्रीणां भगे पतेद्विंदुः हुंकारेण बलाद्वशी ४९ अपानवायुमाकुंच्य रजश्चाकृष्य बुद्धिमान् लिंगनालेन योगीन्द्रः

स्वशरीरेप्रवेशयेत् १०५० संबोध्यचस्वकंबिंदुं भगांतेलिंगघर्षणं कुर्याद्योगीप्रयत्नेननतुचन्द्रेकदाचन ५१ भोगेभुक्तोपि
मुक्तिःस्यात्सिद्धिश्चैवातियोगिनी योगोक्तानियमाभावेऽथादिनाथप्रभावतः ५२ इतिवज्रोलीकामिनीकल्पः अथ
श्वेतार्ककल्पः श्रीभैरवउवाच शृणुदेविरहस्यंवैसुगुप्तंपरमौषधीः अंगुष्ठपर्वमात्रंतुकारयेद्गणनायकं ५३ रक्तपुष्प
सहस्रेणपुष्पधूपाक्षतैस्तथा आराध्यगणनाथंचनैवेद्यंनार्पयेत्ततः ५४ दिनमेकंतुसम्पूज्यमन्त्रेणानेनसुंदरी ॐगणा
धिपतयेनमः द्यूतेचव्यवहारेचराजद्वारेतथैवच ५५ जयोभवेन्नसंदेहोयुद्धेचैवतुसर्वदा ततोऽनेनप्रकारेणवाग्वादिनीं
चकारयेत् ५६ सारस्वतंभवेत्तस्यनात्रकार्याविचारणा पूर्वोक्तेनविधानेनपूजयेच्चसरस्वतीं ५७ सारस्वतंभवेत्तस्यप्र
ज्ञामेधाचजायते मुखबंधकरीशत्रोः सर्वसिद्धिवरप्रदा ५८ ॐ ह्रीं वदवदवाग्वादिन्यैनमः मंत्रेणानेनसम्पूज्यभक्त्या
देवींसरस्वतीं अथानेनप्रकारेणभानुपूजांचकारयेत् ५९ पूर्वोक्तेनविधानेनसम्पूज्यैकमनारविं ॐसः सूर्यायनमः
प्रसन्नोभवतेसूर्योददातीप्सितमेवच १०६० यस्यहस्तेभवेत्तस्यविजयःसर्वदाध्रुवं तस्यकाष्ठंतुसंघृष्यसहगोरोच
नेनरः ६१ अगमुद्वर्तयेत्तस्यसौभाग्यजननंपरं तस्यकाष्ठंकोबद्धमर्कसूत्रेणवेष्टयेत् ६२ मैथुनेक्रियमाणेतुशुक्रस्त
भोभिजायते तस्यक्षीररसंगृह्यवर्णकुष्ठस्यलेपयेत् ६३ तत्क्षणान्नश्यतेकुष्ठमितितेनात्रसंशयः तस्यक्षीरंतुसंगृह्यस्
तकेनतुमर्दयेत् ६४ एकविंशाहेनचैवसेवयेच्चविचक्षणः वलिपलितनिर्मुक्तोजरामरणवर्जितः ६५ नवनागबलस्तस्यस
र्वत्रोविजयीभवेत् तस्यमूलंतुसंगृह्यपञ्चसूत्रेणवेष्टयेत् ६६ नरतैलेनप्रज्वाल्यश्मशानाग्नौविचक्षणः पश्यतेतुनिधानं
नितथान्चैवबिलासिच ६७ निर्विघ्नंभवतितस्यदीपस्यास्यप्रभावतः बीजंतस्यतुसंगृह्यसूक्ष्मचूर्णंतुकारयेत् ६८ रोचनांचै
वकाश्मर्यंतिलकंकारयेद्बुधः राजातुभवनेवश्यःतिलकस्यप्रभावतः ६९ बीजचूर्णंतुसंगृह्यघृतेनमधुनासह पिबेच्चैवत
तःप्राज्ञोमासमेकंयतव्रतः १०७० वलिपलितनिर्मुक्तोदिव्यदेहोभिजायते पंचांगंतस्यसंगृह्यछायाशुष्कंतुकारयेत् ७१

सूक्ष्मचूर्णंततःकृत्वाबिडालपदमात्रतः सर्वरोगविनिर्मुक्तःसर्वव्याधिविवर्जितः १०७२ नवनागबलंतस्यकान्त्यासूर्यइवापरः सह
स्त्रायुर्भवेद्वापिद्विरष्टवर्षाकृतिः ७३ षण्मासस्यप्रयोगेणअजरश्चामरोभवेत् क्षीरहारंतुभुक्तैवंवातपित्तविवर्जितः ७४ कट्वम्ल
तीक्ष्णविरसकषायक्षारवर्जितः एवमेवंविधानेनसर्वसिद्धिर्भविष्यति ७५ इतिश्वेतार्ककल्पः अथश्वेतगिरिकर्णिकाकल्पः
औषधीकथितापूर्वंब्रह्मणातुमहात्मना धनदातुसपुण्यासासाविन्नीब्रह्मनिर्मिता ७६ अनयासर्वकार्याणिकुर्याद्देवाविचारयत् ज
यातुविजयाचैवसुरगोदैत्यमोहिनी ७७ अपराजिताचलोकेस्मिन्विख्यातागिरिकर्णिका नामाभिस्तुसमाख्यातानारदेनमहात्मना
७८ पुष्येसमुद्धृतायत्नाद्विजयातुशुभावहा हस्तेनोद्धृत्यग्राह्यातुतथैवसुसमाहिताः ७९ दक्षेपुंसस्तुवैवश्यास्त्रियोवैवामपा
णिना सुसंकीर्णेशुचिस्थानेनित्यमेवनिधापयेत् १०८० पुष्यकालेतुपुष्पाणिबीजंचैवतुसंग्रहेत् चन्द्रसूर्यप्रयोगेणमूलमुत्पाद्य
यत्नतः ८१ कृष्णाष्टम्यांचतुर्दश्यांमहादेवस्यसन्निधौ शुक्लवासाःशुचिर्भूत्वाकाषायपरिपोषितः ८२ ततोविधिंप्रकुर्वन्तिछाया
शुष्कंतुकारयेत् ललाटेतिलकंकृत्वायंयंपश्यन्निरीक्षयेत् ८३ दृष्टिमात्रेणतस्याशुभजातिष्ठतिदासवत् नरनारीसहस्राणिदृष्टामू
र्द्धिविशेषकं ८४ आत्मनादासभावेनयावज्जीवंविधेयकृता उद्धरेत्प्राणिकांप्राज्ञोवश्यतामेतिवैखलः ८५ दृष्टिगोचरमापन्नामनोहरतिदे
वता किंपुनर्मानुषाक्षुद्रामासमात्रोपजीविनः सकृष्णाराजपुरुषाआज्ञांकुर्वन्तिदासवत् ८६ संग्रामेशत्रुसंघातेकांडवारणमुत्तमं मोह
यत्यरिसैन्यानिमुख्यसंख्यामहोदधिः ८७ सर्वदुष्टभयंनास्तिजलमध्येस्थलेऽपिच प्रयोगंतुमहागुह्यंस्त्रीणांसौभाग्यवर्धनं ८८ अंग-
स्योद्वर्तनंकृत्वाईप्सितामेवमोहयेत् नरंतमुपजीवन्तियावज्जीवंनसंशयः ८९ कथितंनिखिलंसर्वंदुर्भगानांशुभावहं त्रैलोक्यसुंदरी
नामस्वयमेवमुमापतौ १०९० मयापिशंकरस्यार्थेअंगलेपःकृतोनया तदाभवतिरुद्रेणनान्यास्त्रीमनसावृता ९१ एकस्त्रीचेतिवि
ख्याताशंकरस्यार्धदेहिनी अतःपरंनास्तियोगंयोगिनांयोगमुत्तमं ९२ सप्ताभिमंत्रितंकृत्वायोदद्यात्सर्वसिद्धिद समंत्रंसर्वकार्ये
षुसंक्षेपेणमहात्मनः ९३ ॐअमृतअमृत प्रभेसर्वसिद्धेश्वरी असितप्रभेस्वाहा ९४ इतिश्वेतगिरिकर्णिकाकल्पः अथमयू

राशिखाकल्पः मूलावर्त्तां मयूरशिखा सहदेवी कुमारिका मधुकर्णिणाच कंठमालिनीभयाविपघ्नी गौरभासुभगामयूरशिखा: १०
१५ पुष्यनक्षत्रेगृह्यबालानांकंठेबध्वाग्रहभूतशाकिनीभयंनभवति १६ धूपंदद्याद्भूतज्वरंनाशयति १७ तस्यामूलंशिरसिबध्वा
राजकुलेव्यवहारेचविजयोभवति १८ शत्रुद्वारेनिक्षिप्ते उच्चाटनंभवति १९ हस्तेबध्वा आत्मनोपमृत्युंनाशयति ११०० सहदातव्यं
वश्योभवति सर्पेनदष्टस्यघृतेनसहदेयंतस्यनिर्विषोभवति १ मधुनासहभक्षयेत् श्रुतिधरोभवति ११०२ इति मयूरशिखाकल्पः

अथकृष्णधत्तूरकल्पः कृष्णाष्टम्यां कृष्णचतुर्दश्यां कनकबीजानि संग्रह्य तगरं कनकबीजं कुष्ठं देवदारुच एतानिसमभागा
निचूर्णीकृत्वा यस्यशिरसिदीयतेवशीभवति ११०३ कनकबीजं हरितालं मनःशिला कुष्ठं तगरं समभागानि कारयेत् चूर्णं कृत्वा
यस्याशिरसिदीयते सवशीभवति ४ कनकबीजं सैंधवं मरिचं पिप्पली विडंगानि मधुनासहपेषयेत् लेपोऽयंवशंकरः ५ कनक
बीजं गोरोचनं नागकेसरं प्रियंगु मंजनं एतैरंजितनेत्रो यंयंपश्यति ससवश्योभवति ६ कनकबीजं मदनफलं अपामार्गस्य तंदुल
एतानि लेपयित्वा सप्तदिनानि तस्योपरि मूत्रयेत् तच्चूर्णं खानेपानेप्रदानव्यं तांबूलादौ सवश्योभवति ७ कनकबीजं शतपुष्पाप्रियंगु
हिंगुलं तथा आत्मानं धूपयेत् यआघ्रातिसवश्योभवति ८ कनकबीजं श्वेतसर्षपा रक्तकरवीरपुष्पं गोरोचनं मनःशिला एभिस्ति
लकं जगद्वश्यंकरोति ९ पौफलेकनकं मध्ये प्रक्षिप्य स्वमूत्रेण मर्दयेत् लाभवति १११० कृष्णोदकमादाय कृष्णकनकमेवच सैंधवे
नसमायुक्तमात्ममूत्रेणपेषयेत् ११ सप्ताहंधारयेद्भूमौसमुद्धृत्यविचक्षणः खानेपानेप्रदातव्यंतस्यवश्योभवेच्चसः १२ कृष्णाष्टम्यांच
तुर्दश्यामहोरात्रोपोषितोभूत्वारुद्रस्यमहतींपूजांकृत्वा दक्षिणमुखेऽष्टसाहस्रंजपेत्ततः सिध्यतिमन्त्रः १३ अथमन्त्रः ॐनमोभ
गवतेरुद्रायहिलि२चंहुंमातंगाय स्वाहा १११४ अथदेवदालीकल्पः देवदालीरसंचैवश्वेतसर्षपसंयुतं लक्ष्मणासंयुतंचैव
कन्याहस्तेनपेषयेत् १५ गुटिकांततःकृत्वा हस्तेबध्वाथमूर्ध्निवा संभाषयतियानारीराजानंशत्रुमेवच १६ वश्याभवन्तितेसर्वेई
प्सितंचापिकुर्वते नहिसर्पभयंतस्यनचराजकुलाद्भयं १७ नचचौरभयंतस्यअरण्येपिसमेऽपिवा देवदालीरसंग्रह्यसमूलफलपत्र

कांच्छायाशुष्कंततः कृत्वालक्ष्मणायासमान्वितं यस्मैप्रदीयतेवश्योआत्मनाचधनेनच १९ स्त्रीणांशिरसिदातव्यंसुरुषस्यचवामि
ये मस्तकेयस्यतच्चूर्णंयावज्जीवमसौवशः ११२० धनंधान्यंसदातेषुयस्यचूर्णंग्रहेवसेत् यस्यप्रकीर्यतेक्षेत्रेवर्धतेतद्दिनेदिने २१उप
द्रव्याश्चकूमयोनभवंतिकदाचन देवदालीरसंगृह्यविष्णुक्रांतासमान्वितं २२ बन्धनंपारदंचैवतारंहेमंकरोतिच देवदालीरसंग्रह्य
गन्धपाषाणमेवच २३ द्रावयेत्सर्वलोहानिपारदंचैवबन्धयेत् पारदेनचसंयुक्तंहेमंभवतिशोभनं २४ देवदालीरसंचैवकेतकीरस
संयुतं आक्षिणिअंजयेत्तेन दिव्यदृष्टिःप्रजायते२५निशाचराणांसत्वानांद्दष्टोरेकरोतिपुनः देवदालीरसंचैवमधुयुक्तंव्रजेद्बुधः २६त
तःसाशीघ्रतांदेविअयुतैःसर्वकामिका ॐ नमोभगवतिमहावीरे ईशाने अमृतसंभवे सर्वभूतवशंकर्य्यैस्वाहा २७ ॐ देवदाली
महावीर्येसर्वशत्रुविनाशिनी शिरसि २८ ॐ नमोमाहेश्वरिमहाबलेहनुभे स्वाहा शिखायां २९ ॐ अमृतगर्भेरक्षरक्षन
मःस्वाहा कवचायहुं ३० ॐ त्वयोतेजोमालिनीविद्देषाक्षीजिव्हेस्वाहा नेत्रयोः ३१ ॐ देवदालीसर्वभूतसिद्धिदायि ॐ महाब
लेसर्वभूतत्रासिनी हुंफट् अस्त्रं ११३२ इतिदेवदालीकल्पः अथसहदेवीकल्पः कृष्णाष्टम्यांकृष्णचतुर्दश्यांसंग्रह्य ॐ
नमोभगवतिमाहेश्वरीसर्वमनोहारिणी सर्वकालवशंकरी सर्वमुखरंजनी चित्रासनी सर्वेषां महामातंगीकोमारीसकलजनवश्यंकु
रुकुरुस्वाहा ११३३ अनेनमन्त्रेणसप्तवाराभिमंत्रितेनरवदीरकीलकं सप्ताभिमंत्रितंकृत्वा रात्रौपश्चिमेयामेमुक्तकेशोदिगंबरईशा
नाभिमुखोभूत्वा गृण्हीयात्सिद्धिर्भवति ११३४ इतिसहदेवीमंत्रविधिः तंदुलेनसहदातव्यंवश्योभवति ३५ सप्तरात्रस्तनेलेपये
त्सवश्योभवति ३६ गोरोचनयासहतिलकंकरोतिजगद्वश्यंभवति ३७ मनःशिलासहाक्षिणीअंजयित्वायंयंनिरीक्षतेससवश्योभ
वति ३८ खानेपानेप्रदातव्यंसवश्योभवति ३९ मधुनापिष्टाभगलेपेनसततंपुरुषमिच्छति ११४० चंदनेसहालिप्यहस्तेनयांयां
स्पृशतिसासावश्याभवति ४१ नारीणांकंठेबध्वासुखप्रसवति ४२ यस्यगंधआयातिसवश्योभवति ४३ शिरसिधार्यतेसर्वमध्येऽधि
कोभवति ४४ सर्वजनप्रियोभवति ४५ कंठेधारयेद्भूतज्वरंनाशयति ४६ बालानांकंठेबध्वागण्डमालांनाशयति ४७ अक्षिरोगंनाश

यति ४८ कटिंबध्वाअतीसारंनाशयति ४९ घृतेनसहभक्षयेत्प्रगल्भोभवति ११५० मुखेप्रक्षिप्यविवादेजयोभवति ५१ शिरसिधा
रयेद्रणेजयोभवति ५२ कटिंबध्वास्त्रीवश्याभवति ५३ वस्त्रांचलेबंध्वासर्वकार्यसिद्धिर्भवति ११५४ इतिसहदेवीकल्पः अथब्र
ह्मदण्डीकल्पः ब्रह्मदण्डीतिविख्याताअधःपुष्पीतुनामतः तस्याभेदद्वयंप्रोक्तंश्वेताकृष्णातथैवच ११५५ श्वेताप्रोक्तातुवश्यार्थेकृ
ष्णाउच्चाटनेतथा आश्विनेकार्त्तिकेचैवगृह्यमाणस्तुबुद्धिमान् ५६ विलेपनंततःकृत्वा गुग्गुलुनातुधूपयेत् वश्यार्थेरक्तसूत्रेणकृष्णे
नोच्चाटनेतथा ५७ शुक्लपक्षेतुवश्यार्थेकृष्णेउच्चाटनेतथा ब्रह्मदण्डीनिमूलानिमहालिंगीयुतानिच ५८ पुष्यनक्षत्रेतुसंग्राह्यआत्मर
क्तेनभावितं खानेपानेप्रदातव्यास्त्रीणांहृदयधारिणी ५९ ब्रह्मदण्डीयमूलानिगोरभासुसमन्वितं आत्मरक्तेनसंयुक्तंस्त्रीणांहृदय
हारिणी १०६० ब्रह्मदण्डीकुमारीचआत्मरक्तेनभावयेत् स्त्रीणांभक्षितमात्रेणवशीभवतितत्क्षणात् ६१ ब्रह्मदण्डीचिताभस्मय
दिपांसुसमन्वितं अहिशीर्षकाशिरोमाणिअश्वाक्षीरेणप्रक्षिपेत् ६२ द्वारेविनिक्षिपेधस्यदूरदेशंसगच्छति बृहतीचाश्वगन्धाच
ब्रह्मदण्डीसमन्विता ६३ नवनीतेनसंलिप्तलिंगंचाश्वप्रमाणकं एतेनवृद्धिमायातिनारीणांचपयोधराः ६४ ब्रह्मदण्डीमूलंकृष्णा
सूत्रेणबध्वातृतीयज्वरंनाशयति ६५ ब्रह्मदण्डीयमूलंतुनिर्गुण्डीरसभावितं यस्ययस्यप्रदीयेतपिशाचाभूतराक्षसाः ६६ शाकि
न्योनाशमायांतिरुद्रस्यवचनंयथा ब्रह्मदण्डीचिताभस्मकाकरक्तेनभावितं चूर्णंशिरसिदातव्यंउच्चाटयतितत्क्षणात् ११६७ इ
तिब्रह्मदण्डीकल्पः अथाश्वगंधाकल्पः त्रैलोक्यरक्षिणीह्येषासर्वसिद्धिकरीसदा देवदानवगंधर्वयक्षसिद्धोरगास्तथा
६८ दिव्योषधिप्रभावेणअंतर्धानंगतास्तुते पलानिसप्ताश्वगन्धातालीसाष्टपलानिच ६९ गुडस्याष्टपलंदेविमोदकान्कारयेद्बुधः
त्रिदिनंप्रातरुत्थायएकैकंभक्षयेद्बुधः ११७० भोजनंषाष्टिकोपेतंक्षीरंमुद्गरसंपिबेत् मुखंतुजायतेबध्दंशतपत्रसमप्रभं ११७१ चू
र्णंचैवाश्वगंधायाधात्र्याश्चरसभावितं ज्येष्ठीमधुसमायुक्तंमधुनासहलेहयेत् ७२ मासद्वयप्रयोगेण वलीपालितवर्जितः योजनानां
शतंगच्छेच्छ्रमंतस्यनविद्यते ७३ अश्वगंधाफलंग्राह्यसूक्ष्मचूर्णंतुकारयेत् शतावरीफलंचैवपलमेकंतुभक्षयेत् ७४ तेनभक्षि

तमात्रेणवलिपलितवर्जितः अश्वगन्धातुसंग्रह्य क्षीरातोयेनपेषयेत् ७५ आक्षिणींअंजयेदेवंसद्यास्तिमिरनाशनं चिपिटंपटलंपुष्पंनी
लिकानेवनाशयेत् ७६ अश्वगंधातुसंग्रह्यमातुलिंगरसेपचेत् गोमूत्रेणसमायुक्तंमासमेकंतुभक्षयेत् ७७ गात्रमालेपयेच्चैवसर्वकु
ष्ठानिहन्तिवै मेधावीश्रुतिमांश्चैवकिन्नरैःसहगीयते ७८ समानकृतचूर्णंतुमासमेकंतुभक्षयेत् दृढकायोभवेच्चैववलीपलितवर्जि
तः ७९ अश्वगन्धाफलंग्रह्यशर्करांचसमन्वितं मासमात्रप्रयोगेणवृद्धोभवतियौवनः ११८० अश्वगन्धातिलामाक्षामधुनासहसंयु
ता सार्धमासप्रयोगेणकुंजरैःसहयुध्यते ११८१ नवनागसमोवीर्येवेगेनतुरगोपमः ११८२ इति अश्वगंधाकल्पः अथलक्ष्मणा
कल्पः संग्रह्यलक्ष्मणामूलंरक्तचन्दनसंयुतं यंयंप्रदापयेज्जंतुःससवश्योभवेद्ध्रुवं ८३ संग्रह्यलक्ष्मणामूलंकुष्टनागरकेसरं वि
लेपनमिदंयस्ययावज्जीववशीभवेत् ८४ लक्ष्मणामूलंतगरंघृष्यललाटेतिलकंकृत्वासर्वजनप्रियोभवति ८५ ॐनमोमहेश्वराय
सर्वजनवश्यंकुरुकुरुस्वाहा ८६ लक्ष्मणामूलंसुवीरांजनसमत्वेननेत्रेअंजयेत् यंयंपश्यतिससवश्योभवति ८७ ॐजयाविज
यास्वाहा लक्ष्मणामूलंरक्तचंदनेनआत्मानंधूपयेज्जनप्रियोभवति ८८ लक्ष्मणामूलंपिष्टातिलाक्षीरेणसहदीयते अर्शोनाशयति
८९ लक्ष्मणाब्राह्मीघृतेनसहपिबेत् बालग्रहंनाशयति ९० ॐनमोभगवतेतोमरेश्वरायस्वाहा लक्ष्मणामूलंशिरसिबद्धंचौर-
व्याघ्रभयंनाशयति ११९१ लक्ष्मणामूलंहस्तेबद्धंअपराजितोभवति ९२ ॐहरिहरायस्वाहा लक्ष्मणामूलंआत्मनासममालभ्य
सर्वजनप्रियोभवति ९३ ॐवश्यंमेस्वाहा लक्ष्मणामूलंमनःशिलारक्तेनसंघृष्यतिलकंकृत्वाराजकुलंव्रजेत् राजावशीभवति
११९४ इति लक्ष्मणाकल्पः अथमूशलीकल्पः मुशलीबलवीर्यंचमहाव्याधिविनाशिनी नमस्तस्यैप्रवक्ष्यामिनहि
जानंतिसाधकाः ११९५ सुवर्णपुष्पागौरीचमुशलीपूगपत्रिका नारायणीक्षीरवहानमाभःसाश्रुभामता ९६ ततःकर्माणिकुर्वी
तविज्ञायचमहामते पुष्पस्यचप्रयोगेणवलीपलितवर्जितः ९७ अथवाज्यप्रयोगेणभ्रशंकुष्ठविनाशनं अनेनविधिनाभक्ष्यंव
लंतस्यविवर्धते ९८ तेनैवसहसंयुक्तागुल्मव्याधिविनाशिनी विषूचिकाविरेकादिनश्यतेनात्रसंशयः ९९ गोधूमचूर्णभागोद्वौ

मुशलीभागमेवच घृतचूर्णंतुतंकृत्वामधुभांडेनशोधनं १२०० सप्तरात्रप्रयोगेणसर्वव्याधिविनाशनं गोनसवृश्चिकादिदष्टेतंदु
लाभसाभवतिनिर्विषय: १२०१ मन:शिलासहपीत्वाकासंश्वासंचनाशयेत् घृतेनसहपिबेत्पयसावागंडमालांनाशयति २ उद
केनपिष्टंगोशृंगंलेपयेत्कामंनाशयति जानुगुल्फपादांगुष्ठेलेपयेत् कृमयोनश्यन्ति ३ शुभदिनेपुष्यसंयोगेनउत्पाट्यसर्वशुभदा
भवति ४ घृतेनसहितंय:पिबेत्सचिरंजीवीभवति ५ तस्याश्चूर्णघृतमधुवटिकांकृत्वाभक्षयेत् एकविंशतिदिनानिमध्येशतंस्त्रीणांका
मयति ६ तच्चूर्णंआर्द्रकरसेनपिबेद्बधिरकुष्ठंनाशयति ७ त्रिफलाचूर्णेनसहपिबेद्रक्तपित्तंनाशयति ८ तच्चूर्णंकटुतैलेनसहपिबेत्तूला
वरंजंगमंचविषंनाशयति ९ तच्चूर्णंचित्रकेनसहपिबेत् कुष्ठरोगंनाशयति १२१० तच्चूर्णंनागकेसरेणसहपिबेज्जरामरणंनाशयति ११
तच्चूर्णंचूतरसेनसहपिबेदश्मरीरोगंनाशयति १२ तच्चूर्णंकांजिकरसेनसहपिबेन्निद्राहीनाशयति १३ तच्चूर्णंदधिमधुसहपिबेत् रुजं
नाशयति १४ तच्चूर्णंजलेनसहपिबेत्तृतीयज्वरंनाशयति १५ तच्चूर्णंदुग्धेनसहपिबेदश्मकरोगंनाशयति १६ तच्चूर्णंघृतेनसहपि
बेदिन्द्रियाणांबलंनाशयति १७ तच्चूर्णंनालिकेररसेनसहपिबेच्छिरोरोगंनाशयति १८ तच्चूर्णंतिलतैलेनसहपिबेत् श्लेष्माणंनाशय
ति १९ तच्चूर्णंसूरणरसेनसहपिबेत् उदररोगंनाशयति १२२० तच्चूर्णंलक्ष्मणयासहपिबेद्वंध्यायांपुत्रोभवति २१ तच्चूर्णंत्रिकटुकेनसह
पिबेत्कुष्ठंनाशयति २२ तच्चूर्णंभृंगराजरसेनसहपिबेत्सर्वव्याधिंनाशयति २३ तच्चूर्णंउदुंबररसेनसहपिबेन्निद्रारोगंनाशयति २
४ तच्चचूर्णमजामूत्रेणसहपिबेद्वलिपलितंनाशयति २५ तच्चूर्णंधामनरसेनपिबेदध:प्रकरोभवति २६ तच्चूर्णंवाचीरसेनसहपि
बेद्बधिरोभद्रोभवति २७ तच्चूर्णंमूलकेनसहमूकस्यवाग्भवति २८ तच्चूर्णंमभसासहपिबेत्कालविषंनाशयति तच्चूर्णंटंकनेनसह
पिबेत्कालदष्टोजीवति १२२९ इतिमुशलीकल्प: अथताम्रवनकल्प: अशीटीलापलंदह्यवनेईश्वरदेवस्याग्रतोगंगासंग-
म: तत्ररक्तमृत्तिकातिष्ठति १२३० तांगृहीत्वा तथाशुद्धतारंवेशयित्वापचेत्कनकंभवति १२३१ च्यवनेश्वरपार्श्वेपांडवतडागि
कातिष्ठति ३२ तस्यामध्येरवन्यमानउषाकर्दम:प्राप्यते तंइतरपाकेनधम्यमानतारंभवति ३३ तत्रच्यवनेश्वरनैऋत्यादिशायांद

धिस्थलंनामपर्वतास्ति १२३४ तत्रपर्वतेचत्वारिवारिणिसन्ति प्रथमे चन्द्रोदकंतिष्ठति द्वितीये दुर्गन्धातिष्ठति तृतीये विषोदकं तिष्ठति चतु
र्थेशंखाकृतयःपाषाणास्तिष्ठन्ति १२३५ छायावृक्षकृष्णामलीकीचातिष्ठति ३५ देवस्यमहतींपूजांकृत्वासर्वमेतात्सिध्यति ३७ इतितास्र
वनकल्पः अथकरहाटकेमयूरगिरिकल्पः अस्तिदक्षिणापथेकरहाटंनाम पत्तनंतस्यपश्चिमदिग्भागेमयूरगिरिपर्वतास्तिष्ठति
१२३८ नानामुनिजनाकीर्णंसिध्दगन्धर्वसेवितं तस्यदक्षिणादिग्भागेवटवृक्षसमीपेतुविवरशोभनपरश्मकराक्रांतिश्वतद्वारंप्रसिद्धं
लोकविश्रुतं नमन्त्रंनचहोमोस्तिविघ्नंनैवप्रजायते १२४० यत्रलेपर्वे हीनत्वंयथामातृगृहंविशेत् तथाचतत्रप्रविशेन्नभयंनाविभीषकाः
४१ गत्वांबिकायासान्निध्यमात्मरक्षांतुकारयेत् निर्विकल्पैःप्रवेष्टव्यमेकाचित्तैर्जितेन्द्रियैः ४२ तत्रक्रोशान्तरंगत्वामलकीतत्रदृश्यते
तस्यांप्रदक्षिणांकृत्वाभिक्षांदेहीतियाचयेत् ४३ प्रत्येकंसाधकानांचसहस्त्रंपततेफलं तत्रगत्वाफलंभक्षेत्सहस्त्रायुर्भवेन्नरः ४४ सर्व
व्याधिविनिर्मुक्तोवलीपलितवर्जितः अथतंनरोचतेयदाधन्वंतरद्वयंगत्वाकल्पवृक्षंचपश्यति ४५ नित्यपुष्पफलाढ्योतौसाधकानां
हितायवै यंयंप्रार्थयतेकामंतंतंददातिसाधकं ४६ अथवातंनरोचेतासिद्धद्रव्याणिपश्यति वज्रवैडूर्यरत्नानिपद्मरागांश्चपश्यति ४७
रक्तकूपंततःपश्येत्सहस्त्रवेधकारकं अलाबुकेसंग्राह्यमागच्छेत्साधकोत्तमः ४८ रसंदृशपलंभक्षेत्सर्वकामार्थसाधकं यंयंकाम
यतेकामंतंतंप्राप्नोतिमानवः ४९ अथवातन्नरोचेतव्रजेद्धन्वंतरद्वयं नित्यंपुष्पफलोपेतंसपश्येन्नंदनवनं १२५० विश्रामंतत्रकुर्वन्ति
सुगंधिवनमध्यतः वनदक्षिणादिग्भागेपद्मरागाणिसंतिहि १२५१ पश्चिमेदृश्यतेवज्रमिन्द्रनीलंतथोत्तरे तत्पूर्वेणाद्रिलाहेमींगन्धपा
षाणमोचनं १२५२ खड्गंचिन्तामणिंपश्येत्पादुकांजनमेवच इंगुदीकंवैडूर्यंयज्ञोपवीतंचदृश्यते ५३ हरीतकीगन्धयुक्तंसिद्धद्रव्यंच
पश्यति एकैकंरोचतेयस्यसाधकस्यपृथक्पृथक् ५४ सिध्दद्रव्येश्चसर्वैश्चविद्याधरपदंलभेत् जीवेत्यंचशतंकल्पमथवात्रिदशाजी
वितं ५५ शिवलोकंव्रजेत्सोवैब्रह्मलोकंव्रजेदपि अथवातन्नरोचेतपुरंगच्छेच्चसाधकः ५६ तत्रगत्वानुसंपश्येत्प्रसिद्धंहाटकेश्वरं
भक्त्याचत्रीणिवाराणिकृत्वादेवंप्रदक्षिणं ५७ देवालयंशुचिर्भूत्वाप्रविशेत्साधकोत्तमः नमस्कृत्वातुदेवेशंपूजयित्वासदाशिवम् ५८

देवस्यपुत्रोभेरीहेमदण्डेनभाण्डयेत् तेनैवताडिताभेरीतयासंक्षोभितंपुरं ५९ पुरान्निर्गत्यताकन्यास्वागतंवाक्यमब्रुवेत् साधुसा
धुकृतंवीरत्वयावैपुरुषर्षभ १२६० रसोरसायनंकिंवास्पर्शवेधीतुदीयते यद्यदिच्छेद्ब्रमनसातत्सर्वंतवदीयते ६१ साधकउवाच रसं
रसायनंचैवस्पर्शवेधीतथैवच भुंजंतेतत्पुरेभद्रेतेनाहमिहमागतः ६२ चन्द्रमत्युवाच तदेतद्वचनंश्रुत्वास्वपुरंयातुकन्यका गत्वा
वदतुताःकन्याशीघ्रमागम्यतामिति ६३ यावदागमनंतावदत्रतिष्ठतुसाधकाः तिष्ठंतिकन्यकास्तातुयन्त्रपुरनिवासिनी ६४ शंखदुंदु
भिनिर्घोषवंशवीणामनोरमैः गरुडासनमारूढाश्वेतछत्रसमन्विता ६५ द्विरष्टवर्षाकृतयोजरामृत्युविवर्जिताः साधकस्यसमीपंता
आगच्छंतुसुकन्यकाः ६६ श्रुत्वातद्वचनंतासांसाधकस्ययशस्विनी हस्तंग्रह्यपुरंगच्छसाधकात्विदमब्रुवत् ६७ अनेकशतसाहस्रैः
कन्यकैःपरिवेष्टितः गीतवाद्यनिनादेनगच्छतेसाधकोत्तमः ६८ प्रविष्टस्तत्पुरंदिव्यंमहासिंहासनेस्थितः विवाहंचततःकुर्यात्
चन्द्रमत्यासमंतदा ६९ पृच्छतेगोत्रवरणंदेशकालप्रवर्त्तनं तत्सर्वंलिख्यतेपत्रेनामतस्यपृथक्पृथक् १२७० रसंरसायनंचैवदद्ते
वाम्रतंफलं तास्मिंश्चपीतमात्रेणमूर्च्छांचायातिसाधकः १२७१ उत्तिष्ठतेमुहूर्तेनब्रह्मविष्णुवोहमब्रवीत् बलोद्रिक्तामहातेजाः
सर्वमात्मनिमन्यते १२७२ दृष्ट्वातंजल्पमानंतुबोधयंतिसुकन्यकाः पूर्वोक्तपत्रदर्शनाज्ज्ञातोभवतिनान्यथा ७३ भुंक्तेचविविधा
न्भोगान्कन्यकैःसहसाधकः ब्रह्मायुर्वसतेस्वर्गेपुनर्यातिशिवालयं ७४ इतिकरहारकेमयूरगिरिविवरकल्पः अथगन्धक
कल्पः श्रीदेव्युवाच गन्धकस्यविधिंदेवकथयस्वप्रसादतः कस्मिन्कालेसमुत्पन्नःकेनचोत्पादितःपुरा ७५ अल्पायुश्च
येमर्त्याजरादारिद्रपीडिताः तेषांहितायपरमंगुह्यंतंकथयप्रभो ७६ ईश्वरउवाच शृणुदेविप्रवक्ष्यामियथोत्पन्नस्तुगन्धकः तम
हंसंप्रवक्ष्यामिशृणुष्वायतलोचने ७७ क्षीरोदसागरेदेविमथ्यमानेवरानने उत्पन्नोगन्धकस्तत्रदिव्यरूपसमान्वितः ७८ तद्गन्धक
स्यचगन्धेनमोहिताःसर्वदेवताः गन्धकेतिसमाख्यातोनाम्नालोकेबभूवह ७९ तस्यवर्णांहिजानीहित्रिविधंचारुलोचने पीतंचैव
तथाश्वेतंकपोतंचतृतीयकं १२८० क्रमादुत्तममध्याख्यहीनाख्यंचयथाक्रमं तदेवंगन्धकंज्ञात्वाशुद्धदेहःसमाचरेत् ८१ शुभेह-

निमुनक्ष त्रेपूजयित्वावृषध्वजं विधानेनैवतद्दिव्यं कर्त्तव्यंदेविनित्यशः ८२ भोजनानिचवक्ष्यामिभक्षमाणानियानिच षष्टीक
मथवाशाल्योगोधूमाश्चविशेषतः ८३ छागलानिचमांसानिसदापथ्यानिदेहिनां यावन्मुद्गांश्चभुंजीतक्षीरंमधुतथाघृतं ८४ एत
द्देविसदापथ्यंवर्जयेत्साधकः सदा अतितीक्ष्णकषायानितैलंकांजिकमेवच ८५ लवणाम्लंचशाकंचद्विदलान्नंविवर्जयेत् स्त्री
सेवारोहणंयानंपरिहार्यंतुनित्यशः ८६ वाहनंताडनंचैवछेदनंचतृतीयकं सिद्धिजीवितकामेनवर्जनीयानियत्नतः ८७ अमृतं
चविषंचैवकान्तसूतकगन्धकं अमृतंविधिसंयुक्तंविधिहीनस्तुतद्विषं ८८ यस्तंभक्षयतेदेविसाधकःसिद्धिकांक्षया समूढोगंधकंप्राप्यक्षयंयाति
यमालयं आदौचगन्धकंग्राह्यंयन्नवैडूर्यसन्निभं तस्यमंत्रंप्रवक्ष्याम्यमृतीकरणपर ८९ ॐजूंसः अमृतायामृतशक्तयेमृत
गन्धोपजीवने: दानवेन्द्राणाङ्क्षामृतंकुरुमांस्वाहा ॐजूंसःइतिमन्त्रः १२१० वातारितैलसंयुक्तंत्रिफलागुग्गुलेनच गन्ध
कंभक्षयेत्प्राज्ञोजरादारिद्रनाशनं १२११ एकमासप्रयोगेणशृणुवक्ष्यामियत्फलं हंत्यष्टादशकुष्ठानिसमस्तैकेमहाक्षयः १२
वातगुल्मानिप्लीहानिभगंदरंतथैवच अशीतिर्वातजान्रोगान्रक्तदोषांश्चनाशयेत् १३ श्वासकासातिसारांश्चतथान्यानपिदारु
णात् ज्वरकोलकलूताश्चहन्तिदिव्यंरसायनं १४ षण्मासस्यप्रयोगेणशृणुवक्ष्यामितेगुणाः हंसवर्णाश्चयेकेशावलयश्चविलंबि
ताः १५ पुनर्यौवनमायांतिभ्रमराइवमूर्धजाः गृध्रदृष्टिर्महाप्राणोवाराहइवश्रोत्रधृक् १६ जायतेनात्रसंदेहोद्वितीयइवशंकरः
तस्यमूत्रपुरीषेणशुल्वंभवतिकांचनं १७ गन्धकस्यपलैकंतुरसस्यार्धपलंतथा अन्धमूखागतंध्वांतंभक्षयेन्मधुसर्पिषा १८ मा
सस्यैकप्रयोगेणपूर्वोक्तंलभतेफलं मासैकक्रमविध्यातुभक्षयेद्घृतसंयुतं ९९ मासमात्रोपयोगेनजरादारिद्रनाशनं संवत्सरप्र
योगेणराजरामोभवेन्नरः १३०० गव्यंघृतपलंचैकंतदर्धंनचगन्धकं मासमेकंप्रभुंजानोदिव्यदेहोभिजायते १ कांचनस्यमथा
रूपंद्विमासाभ्यंतरेणतु त्रिभिश्चमासैर्जायेतकामरूपीमहाबलः २ दिव्यदृष्टिःप्रवर्त्तेतचतुर्भिस्तुनसंशयः एवंमासानुसारेण
कर्त्तव्यंचाविचक्षणैः ३ संवत्सरप्रयोगेणजीवेच्चन्द्रार्कतारकं गन्धकंत्रिफलाचैवभृंगराजंतथैवच ४ समभागान्वितंकृत्वाभक्ष

येच्चविचक्षणः संवत्सरप्रयोगेणजीवेच्चन्द्रार्कतारकं १३०५ गन्धकस्यपलान्यंचसूतस्यैकंपलंतथा गगनस्यपलैकंचकन्यायाश्च
पलत्रयं ६ माक्षिकस्यपलंत्रीणिखंडंचापिद्विसप्तकं षण्मासस्यप्रयोगेणदिव्यदृष्टिःप्रजायते ७ गन्धकंरससंयुक्तंनिर्गुण्डीरसभा-
वितं अंधमूखाकृतंध्वांतंसर्वदुःखनिवारणं ८ अवध्यःसर्वभूतानांद्वितीयइवशंकरः गन्धकस्यपलंचैकंरसस्यापिपलंतथा ९ कन्याया
श्चपलंत्रीणिलसुनस्यपलत्रयं अभिषेकंतुखण्डस्यषण्मासस्यतुयुंजनात् १३१० दिव्यदृष्टिःप्रवर्त्तेतजीवेच्चन्द्रार्कतारकं गन्धकाभ्रर-
संचैवनिर्गुण्डीरसभावितं १३११ कर्षमभ्रंचक्षारेणसप्तवारंतुभावयेत् अन्धमुखासतंध्वान्तंजरादारिद्रनाशनं १२ गन्धकंजारपि
ष्टीचरसबीजेनमर्दयेत् भूमिस्थंमासमेकंतुधारयेत्तुविचक्षणः १३ अंधमूखाकृतध्वान्तंतारलेपनकांचनं आरूढंभक्षयेन्नित्यं
बलतेजोविवर्धनं १४ गन्धकंत्रिपलायुक्तंदिव्यदृष्टिःप्रजायते एतदुद्वर्त्तनेनापिसर्वकुष्ठविनाशनं १५ घृतेनसहसंयुक्तंब्रह्मरोह-
णमुत्तमं तैलेनचसमायुक्तंपिटकानांविनाशनं १६ दुग्धेनसहपीतेनसहस्रायुर्भवेन्नरः कान्तयुक्तेनचन्द्रेणसर्वलोहस्यद्रावः-
णं १७ कान्चमीर्चीयुतेचैकंसूतकंमारईष्यति काचमाख्यायुतंगंधंदद्रुनाशयतेध्रुवं १८ गन्धपाषाणगन्धेनआयसंचैवयोजयेत्
मिलितेसर्वलोहानिद्रवन्तेसलिलंयथा १९ गन्धकंरसकंताप्यंपारदंरक्तचंदनं गन्धकंगैरिकायुक्तंसप्तभागेनसूतकं १३२० देव
दालीसमायुक्तंशुल्बमायातिकांचनं श्वेताभ्रंगन्धकंसूतंदरदंद्रव्यपंचकं १३२१ वज्रीक्षीरसमायुक्तंवंगंस्तंभयतेक्षणात् पुनर्नवायु
तंगन्धंनाशयेत्त्रिविधंविषं २२ गवांघृतेनपीत्वातुतरंगंनाशयेत्क्षणात् एरंडतैलसंयुक्तंग्रहणीव्याधिनाशिनी २३ लोहेनसहपी-
त्वातुपाण्डुरोगविनाशनं दाडिमेनसमायुक्तमतीसारविनाशनं २४ गुडेनसहितंपीतंपामांनाशयतेक्षणात् कमलफलेनसंयुक्तं
उन्मादंनाशयेद्ध्रुवं २५ बहुनात्रकिमुक्तेनघृतेनसहगन्धकं षण्मासस्यप्रयोगेणजरादारिद्रनाशनं २६ पीतेनगन्धकेनैवरसंतां
बूलमर्दितं मारयेत्ताम्रपात्राणिविश्रान्तेलेपयेत्सुधीः २७ अरण्योपलपाकेनशीतलंभावयेत्स्वयं निर्बीजंचसमाख्यातंहेमंभवति
शोभनं २८ किमत्रचित्रंयदिपीतगन्धकंपलाशसंवेष्टितकल्पमर्दितं अरण्यकस्योपलपाचितंशुभंकरोतितारंत्रिपुटेनकांचनं २९

पयसाघृतेनमधुनातैलेनहन्तिदोषांश्वगन्धकः क्रमेणकदल्यपामार्गतिलमोक्षकक्षाराश्चत्वारः १३३० कान्चरं कणचूर्णेन कृत्वा
पामार्गकदलीरसेनप्रलेपयेत् वज्राण्येकविंशतिवाराणि अधरोत्तरचूर्णेनदोषस्वेदेनवज्राणिद्रवन्तिगगनंचविशेषतः १३३१
इतिगन्धककल्पः अथातोरक्तवज्रीकल्पंव्याख्यास्यामः दृष्ट्वाचैवतरुंदिव्यंवज्रीरूपेणसंस्थितं विंधनंतद्दरंरक्तंगृहीया
त्कटुतुंबके ३२ कान्तवीर्येणसन्तत्रहेमपाइनजारितं मर्दयेत्तंचरक्तेनघटिकात्रीणिबुद्धिमान् ३३ अंधमूखाततःशिक्षाधमेत्तं
खदिराग्निना स्थीयंतेमूखवामध्येतंगृहीत्वामुखेक्षिपेत् ३४ तत्क्षणात्खेचरीसिद्धिरसदेहस्तुतत्क्षणात् अथवारुधिरंग्रह्यपारदंते
नमर्दयेत् ३५ भक्षयेत्कर्षमात्रंतुमूर्छातस्यप्रजायते ततोविद्याधरोभूत्वानिःक्रामतिविचक्षणः ३६ अथवासूतकंदेवितेनरक्तेनमर्दये
त् यावत्संजायतेपिंडंधमापयेत्खदिराग्निना ३७ स्थीयतेनिर्विकल्पंचतेनताम्रंप्रलेपयेत् तद्भाचात्पुटपाकेनकांचनंदोषवर्जितं
३८ अथतंभक्षयेत्सूतंचूर्णंकृत्वातुबुद्धिमान् समकत्रयमात्रंतुएकविंशतिमेदिने ३९ ततःशरीरमास्थायब्रह्मतुल्यस्तुजायते
१३४० इतिरक्तवज्रीकल्पः अथातःकूष्मांडीकल्पः अस्तिकोंकणविषयसमीपे आर्याभगवतीनामदेवीतस्याःपूर्वोत्तरेण
गुहा धन्वंतरेस्त्रिभिरास्तितत्रकूष्मांडीनामऔषधीतिष्ठति १३४१ लोकानांशरीरहितकारिणीसद्भावेनप्रथमंतस्याःपत्रंहस्तेनम
र्दयेत् ४२ तत्पत्रात्सिंदूरवर्णोहस्तोभवतिनिश्चितं एवंहिप्रत्ययंदृष्ट्वालोहंप्रलेपयेद्बुधः ४३ वह्निमध्येक्षिपेत्तेतुद्रुहेत्तीव्रेणवह्नि
ना जायतेकांचनंदिव्यंदेवाभरणभूषितं ४४ तदोषधिरसंग्रह्यपारदंतेनमर्दयेत् शुल्वपत्राणिसंग्रह्यघर्मस्थानेनिधापयेत् ४५ दि
नानिसप्तचोत्धृत्यपुटयाकेनदाहयेत् दिव्यौषधिप्रयोगेणकनकंशोभनंपरं ४६ एवंतंप्रत्ययंदृष्ट्वामासमेकंतुभक्षयेत् कामदेवव
पुःश्रीमान्भवतेनात्रसंशयः ४७ स्त्रीचैवपुरुषोवापिषण्मासाद्व्याधिवर्जितं शब्देनकुरुतेनाशंरसायनमिदंपरं ४८ द्वादशाब्देन
ब्रह्मायुर्भवतेनात्रसंशयः औषधीभक्षणेपथ्यामजादुग्धेनभोजनं ४९ तदोषध्यारसंस्ततस्तेनवंगंपुटेत्पुनः म्रियतेतद्दूरंवंगंसह
स्रांशेनवेधकं १३५० तस्यामूलंशिखायांबध्वासर्वशास्त्रविशारदोभवति ५१ तदोषधीमूलंशिरसिबद्धंजलंस्तंभयति ५२ कूष्मां

केवरदेकामरूपिणिममकार्यसिद्धिंकुरुकुरुभगवतिस्वाहा५३एषमंत्रदशसहस्त्राविधिकोजपस्य: अलिपलिपिशीतगंधधूपबलिंदत्वा त
त:सिद्धिर्भवति १२५४ इतिकूष्मांडीकल्प: अथईश्वरीकल्प: कैलासस्थंमहादेवंगौरीपृच्छतिभक्तित: प्रणम्याशिरसादेवमी
श्वरंपरिपृच्छति ५५ दरिद्रोपहतामर्त्याजरयाजर्जरीकृता दृश्यतेबहवोलोकेक्षुत्पिपासावशीकृता: ५६ तान्लोकान्पीडितान्दृष्ट्वा
दयामेपरिवर्धते तेषांदेवहितार्थायकथयस्वेश्वरप्रभो ५७ ईश्वरउवाच शृणुदेवेश्वरितत्वेनयथावत्कथयामिते ईश्वरीकल्पमाहा
त्म्यंशृणुष्वैकाग्रमानसा५८नागस्यदमनीनामविख्याताभुविदुर्लभा लक्षणंचप्रवक्ष्यामिनालपत्रैश्चसुंदरि ५९ कृष्णनालाभवेत्सातुप
त्रैस्तांबूलसन्निभै: स्वर्णवत्पीतपुष्पैश्चलक्षणैरेभिरलक्षिता १२६० दारिद्र्यंश्वेश्वरीयेनतेनसैवेश्वरीमता नागानांदमनीयस्मात्त-
स्मान्नागदमनीतिसा ६१ मंगल्याचश्रीश्चलक्ष्मी:कान्तिर्लज्जाद्युति:स्मृति: बुद्धि:कीर्तिर्धृतिर्नामत्रैलोक्येसाचतिष्ठति ६२ शांतिदा
बुद्धिदाचैवसर्वकर्मकरीशुभा दारिद्र्यंनाशयेद्यस्मात्सौभाग्यंकुरुतेसदा ६३ रणेराजकुलेद्यूतेव्यवहारेपराजिता ओषधीशिरसाकर्णे
हस्तेकण्ठेचधारयेत् ६४ बाहुभ्यांमुद्रिकायांचकट्यांतांबधयेच्छुभे वशंकरोतिसर्वेषांबुद्धिश्रीलितिविवर्द्धनी ६५ मर्त्यानांविघ्नशमनीय
त्रतिष्ठतिसागृहे नाग्निप्रभवतेतत्र जलंचैवमहार्णवं ६६ व्याघ्रसिंहस्यसंघेषुविवादेशत्रुसंकटे नभयंविद्यतेतस्ययस्यकण्ठेस्थितेश्वरी ६७ नभिद्यतेयशस्त्रेणईश्वरीयस्यदेहगा सर्वांगीधारयेन्नित्यंयदीच्छेत्सिद्धिमात्मनि ६८ शृंखलानिगडैर्बद्धोनागपाशैर्वि-
शोल्बणै: शूलायांरोप्यमानोपिमोचयेदीश्वरेश्वरी ६९ देहस्थाहरतेक्षिप्रंनस्येपानेनियोजिता प्रयुक्ताचेश्वरीयस्मिन्भयंतास्मि
न्नविद्यते १२७० अथहरतालकल्प: तालकंचवरंप्राप्यत्रिषुलोकेषुदुर्लभं तालकंग्रहमेधावीप्रक्षाल्यतंदुलांभसा १२७१
एवंसंशोध्ययत्नेनपिष्टतंदुलपष्टिभि: प्रक्षिप्योदकभांडेषुसुश्लिष्टमवतारयेत् ७२ तेनैवरसपिष्टेनप्रूपान्कृत्वापचेद्बुध: क्षये
न्मधुसर्पिर्भ्यांसिसप्तरात्रान्नसंशय: ७३ उदयादित्यसंकाश:सुरूपप्रियदर्शन: विचरीसिद्धिमाप्नोतिमहाबलपराक्रम: ७४ द्विती
येसप्तकेतस्यपततेचैवमूर्द्धजा: नखादन्ताश्चकेशाश्चशीर्यंतेनात्रसंशय: ७५ तृतीयेनैवजायंतेकेशाभ्रमरसन्निभा: सप्त-

कांचनसंकाशोद्विरष्वरषाकृति: १३७६ कुन्देदुवर्णैर्दन्तैश्चनखैश्चकुसुमोपमै: नवनागबलोभूत्वाजीवेच्चन्द्रार्कतारकं १३७७ आषा
ढेमासिसंप्राप्तेपुष्करिण्यांनिधापयेत् कार्त्तिकेचैवसंप्राप्तेशोभनेचोद्धरेद्दिने १३७८ शुभनक्षत्रयोगेचसूतेनसहमर्द्दयेत् दिनेनभक्षये
च्चैवमासमेकंनसंशय: १३७९ समाहेतुतत:पूर्णएतद्भवतिलक्षणं तप्तकांचनवर्णाभोद्विरष्वरषाकृति: १३८० मेधावीसुभग:श्रीमा
न्जीवेद्वर्षशतत्रयं द्वितीयेसप्तकेचैवभ्रमरांकुचितमूर्धजा: १३८१ मासमेकप्रयोगेणखेचरत्वंप्रजायते निंबकाष्ठमयंचैवनिछिद्रंतुस
मुत्धृतं १३८२ तालकंस्थाप्यतन्मध्येगोवाटेनिखनेत्तुतं मासमेकंसमुद्धृत्यसूतेनसहमर्द्दयेत् १३८३ एकैकंमासमात्रेणभक्षये
त्तुदिनेदिने एकविंशद्दिनेचैवकुष्टाष्टादशाह्नमता १३८४ उदयादित्यसंकाश:खेचरत्वंप्रजायते पश्यंतेसिद्धियोगेनयोगंप्राप्नो
त्यनुत्तमं १३८५ वलीपलितनिर्मुक्तोजरामृत्युविवर्जित: अक्षयोह्यजरोभूत्वाजीवेच्चन्द्रार्कतारकं १३८६ अथवावन्यवृक्षस्य
कृत्वाचैवसमुद्गकं स्वेदयेद्यावत्सुस्विन्नंसूतकेनसमन्वितं १३८७ दिनेदिनेभक्षयेच्चमासमेकंनसंशय: एकविंशतिरात्रेणवलीपलितव
र्जित: १३८८ जीवेद्ब्रह्मदिनंयावज्जरारोगविवर्जित: तालकंतंदुलाश्चैवस्थाप्यखर्परसंपुटे १३८९ गोमयेनततोवेष्ट्यमाहिषेणसुय
त्नत: तालकंपचयेद्यस्तुयावन्निर्गंधतांगतं १३९० तत्कल्कंगोलकंकृत्वाबीजपूररसान्वितं कुर्यात्पारदसंयुक्तंएकीकृत्यविमर्द्द
येत् १३९१ नष्टविषंभवेद्यावत्तावत्स्वेद्यंचतुर्दिनं अशांशेनततोवेध्यंविद्धंकांतेनबुद्धिमान् १३९२ नरेन्द्रसुरयासिक्तंतारंभव
तिशोभनं तालकंचरसंचैवमातुलिंगरसान्वितं १३९३ एकत्रभक्षयेत्प्राज्ञोमासमेकंनसंशय: तांबूलेनसमायुक्तंपीकया
प्लावितंभृशं १३९४ शुल्वंकरोतिकनकंइति तालकंपारदंचैवएकीकृत्वातुमर्द्दयेत् तांबूलस्यरसेनैवमर्द्दयेत्तुदिनेदिने १
३९५ त्रिसंध्यंतेनयोगेनकारयेत्तुविचक्षण: धान्यराशौविनिक्षिप्यततोत्धग्निसहोभवेत् १३९६ मासाबुधृत्यवदनेक्षिप्त:
खेचरतांनयेत् तालकेस्वेयलाभंचकृत्वामस्तुमायुषं १३९७ पयोद्ध्रातुयुक्तेनमर्द्दितंलोहभाजने तालकंसुरसैकेनन्तत्वा
खर्परकेबुधा:१९ध्मानेनावेशयित्वाचपंचमाहिषसंयुतं तालकंपाचयेत्तेनयावन्निर्गंधतांव्रजेत् १९ मर्दयेत्तालकेनैवंजीवपूर

रसेनच पारदेनसमायुक्तमेकीकृत्यातुपाचयेत् १४०० नष्टपिष्टंभवेद्यावत्तावत्स्वेद्यंदिनत्रयं तेनैवचाष्टमासेनकुंतवेधेनवे
धयेत्पुनरेन्द्रसुरयासिक्तंशुल्वंतारंततोभवेत् तालकेनरसंबध्यन्मातुलिंगेपचेद्बुधः २ यद्दत्थंभक्षयेत्प्राज्ञोमासमेकंसुयंत्रि
तं तांबूलपीकयायुक्तंसीकरंशुल्वमेवच ३ कांचनंभवतेदिव्यंपुटेकेननसंशयः १४०४ इतितालकल्पः अथवज्रमारण
कल्पः हारसंघाडमूलंचेसाहमूलंभूनागविष्ठा अथवाभूनागसमुद्रलवणंसमस्तंसूक्ष्मचूर्णंकारयित्वातेनकल्पेनवज्रंबेख्
वरिकांमूगप्रमाणंकृत्वा सरावाकृतिमूषामध्येधार्यअग्निर्वर्णंतुकारयेत् ५ आस्थिशृंखलमध्यस्थसुरामध्योविनिक्षिपेत् अ
नेनक्रमेणएकविंशतिवाराणांवज्रस्फोटनंभवति ६ अश्वस्थबदरीमरीमाक्षिकंकुकुटास्थिंच मेषशृंगसमायोगाद्वज्रंतुम्रि-
यतेपुटात् ७ निशाचररसेभाव्यंसप्तवारंतुकारकं वंगंतुघातयेत्तेनतारंपृष्ठंचजायते ८ तद्वंगेनहतंतारंताम्रेवैयोजयेत्पुनः त
त्तारंसूतकंसर्वंसूतबन्धंभवेत्ततः ९ चतुषष्ठ्यंशेनशुल्ववेधंवैदापयेद्बुधः शुल्वंतुजायतेतारंधर्मकामार्थसिद्धिदं १० इतिब
ज्रमारणकल्पः अथज्योतिष्मतीकल्पः श्रीभैरवउवाच अत्यंतमद्भुतंप्राज्ञंलोकाविस्मयकारकं ज्योतिष्मतीति-
विख्यातंरसायनमनुत्तमं १४११ सुतिथौशुभनक्षत्रेपुष्पेश्चैवाक्षतैस्तथा वेष्टयेद्रक्तसूत्रेणआमंआरक्ततंदुलैः १२ अर्घंद
द्याद्रक्तपुष्पैःपूजयेदिष्टदेवतां ततोमंत्रंसमुच्चार्यशुचिर्भूत्वातुमानवः १३ उत्तराभिमुखतोभूत्वासाधकस्तुसमाहितः रक्त
माल्यांबरधरोरक्तगंधानुलेपनः १४ नैवेद्यंचैवतांबूलंचंदनं कुंकुमंतथा अनेनैवविधानेनपूजयित्वामहौषधिं १५ ईप्सि
तंलभतेकामंसाधकस्तुमहात्मकः बीजानितस्यासंग्रह्यआतपेशोषयेत्ततः १६ चूर्णयित्वाततोबीजंतैलंतस्मात्समुद्धरेत्
तैलार्द्धंनिक्षिपेत्सर्पिर्मधुपादेनसंयुतं १७ ततस्तैलसमंक्षीरंगोमूत्रंद्विगुणंभवेत् पचेन्मृद्वग्निनाचैवतैलशेषंतुकारयेत् १८
जातीफलानिकर्पूरमेलागंधकलोलकं एतानिसमभागानिकर्षमेकंतुकारयेत् १९ प्रक्षिपेत्तैलमध्येतुएवंकृत्वासुरेश्वरी
स्निग्धभांडेषुसंस्थाप्यधान्यमध्येनिधापयेत् १४२० पलानित्रिंशत्षष्टिर्वाअशीतिनवतितथा शतंचाप्यधिकंचैवएतन्मात्रं

तुकारयेत् २१ एकविंशतिदिने हत्य निर्वातग्रहसंस्थित: सुमुहूर्त्ते शुद्धकाय: पिबेत्सूर्योदयेपलं २२ ततोनि:संज्ञमायाति
वसन्निसंज्ञकागत: नंदतिक्रीडते चैव यावद्दिवावसानकं २३ गतेऽह्नि उत्थितश्चैव क्षीरषष्टीकभोजनं तृषित:पाययेत्क्षीरं
पायसंचैवदापयेत् २४ भवेत्सूर्यसमाभासा रश्मिभि:पूरयन्दिश: अश्रुतान्यपिशास्त्राणिनि:शंकंव्याहरत्यसौ २५ खगेन्द्रसदृशंच-
क्षुर्दिवापश्यतितारका मध्याह्नगर्भे सूर्यस्यपश्यतेसाशिवाशिवं २६ दूरस्थ:शृणुतेवाक्यंविषंजीर्यतिनित्यश: हंत्यष्टादशकुष्ठानिस
र्वरोगांश्चनाशयेत् २७ द्वितीयेसिध्यतेमासेशृणुदेवीचयत्फलं दिवावायदिरात्रौवान्निसंध्यंभ्रमतेमही २८ यक्षरक्षोगणै:सर्वै:सम्मा
नोजायतेनर: याकाचिद्व्याधय:सर्वा:कीर्त्तिता:पापकर्मणा २९ तेसर्वेविलयंयांतिसेव्यमानस्यनित्यश: तृतीयस्यतुमासस्यशृणुदेवी
यथार्थत: १४३० देवासिद्धामहायक्षा:किन्नरोरगराक्षसा: यांतितस्यैववसद्भावंकुरुतेपूर्वदृष्टत: ३१ ताम्रस्यैवघटंकृत्वाक्षितिम
ध्येतुनिक्षिपेत् विहार:क्रियतेतत्रषण्मासेकांचनंभवेत् ३२ चतुर्थस्यचमासस्यशृणुवीर्यंमहामते तस्यमूत्रपुरीषेणशुल्वपत्रंतु
लेपयेत् ३३ सिद्ध:सायुज्यतामेतिनचदृश्येतमानवै: पुण्यात्मकोभवेत्सोहित्रैलोक्येसचराचरे ३४ निर्दहेत्पुटपाकेननिर्बी
जंकांचनंभवेत् पंचमासप्रयोगेणशुल्वंचैवयथार्थत: ३५ ब्रह्मत्वंजायतेतस्यशरीरंनूतनंभवेत् षण्मासेनतुनिर्द्वन्द्वासिद्धिर्भव
तिनान्यथा ३६ क्रीडतीचमहासिद्धा:शिवलक्ष्मीमहेश्वरै: विष्णुतुल्योभवेत्सोहिसकलेभुवनेश्वर: ३७ जीवेद्दिव्यायुषंयावन्ना
त्रकार्याविचारणा सेवतेससमासंतुयोदेविसुराभितत: ३८ जितेन्द्रियोजिनक्रोधोजीवेद्यावन्महेश्वर: धर्माधर्मैर्नलिप्येतनाशि
बर्नाहिरहेन्नर: ३९ अष्टमासप्रयोगेणदेवकर्मरत:सदा निर्वाणपदमाप्नोतिज्योतिष्मत्या:प्रभावत: १४४० त्वत्प्रीत्यर्थंमहादेवीमो
क्षमार्गप्रकाशितं रसायनंपरंदिव्यंगोपनीयंप्रयत्नत: ४१ नैवकर्मप्रकुर्वीतिआलस्योपहतानरा: नवमासप्रयोगेणशृणुदेवीच
यत्फलं ४२ कामरूपीभवेन्नित्यंचिन्तामणिरिवापर: यंयंचकुरुतेरूपंतथैवभवतेसदा ४३ महासिद्धि:प्रजायेतचतुर्दशभुव-
नाधिप: स्वेच्छयाब्रह्मरूपंतुविष्णुरूपमथापिवा ४४ रुद्ररूपमथावापिकामरूपीभवेन्नर: उमापतिसमोभूत्वाजीवेद्ब्रह्मायुषंसुखी

१४४५ दशमासप्रयोगेण शृणु तस्य च यत्फलं लभते पूर्वपूर्वोक्तं किंचिच्चैवाधिको भवेत् ४६ बलं दश गुणं तस्य असाध्यो देव
दानवैः अनंतगुणसंघातो महाबलपराक्रमः ४७ अदृश्यः सर्वभूतानामचिंत्यो योगिनां सदा स्वेच्छया कुरुते सर्वं त्रैलोक्यं सच
राचरं ४८ स्थूलसूक्ष्मप्रवेशो हि कर्त्ता हर्त्ता न संशयः सर्वज्ञत्वं भवेत्तस्य न च वह्निभयं भवेत् ४९ न चोदकेन शस्त्रैश्च गदामुद्गरशक्ति
भिः न मंत्रैर्गुरुशापैश्च साधकस्तु न साध्यते १४५० न कालः क्रमते तस्य चिंतामणिसमो भवेत् सदाशिवः स्वयं कृत्वा स्वेच्छाचारी वि
मानगः ५१ सर्वासामौषधीनां च रसायनमनुत्तमं अस्य कल्पप्रभावेन तन्नास्ति यन्न जायते ५२ अस्मात्परतरं किंचिद्विद्यते न नर
सायनं दुर्लभं त्रिषु लोकेषु सत्यं सत्यं पुनः पुनः ५३ सारात्सारतरः प्रोक्तो तव स्नेहाद्वरानने गोपनीयं प्रयत्नेन यथा सृष्टिर्न विद्य
ते ५४ अभक्ताय न दातव्यं कुलस्य द्वेषकारकं विधिज्ञाय प्रदातव्यं सुविनीत दृढव्रते ५५ ब्रह्मचर्यरतस्यैव देवकर्मरतस्य च स
र्वाण्येतानि सिध्यंति साधकस्य दृढव्रते ५६ सिध्यंति नात्र संदेहो ज्योतिष्मत्याः प्रभावतः तस्या मंत्रः इंहुरेतुनुरे स्वाहा ५७
इति ज्योतिष्मतीकल्पः तृतीयः अथ चतुर्थः कल्पः नाभिमात्रे जले स्थित्वा जपमष्टोत्तरं तथा मध्यग्रहणवेलायां ब्रह्मप्रो
क्ता सरस्वती ५८ पृथ्वीत्वेति आसनं शोधयेत् दक्षिणपादाग्रे स्थापयेत् ततो दर्भासने वा यथाशक्ति उपर्युपविश्य मनः शरीरं शो
धयेत् ततः प्राणायामं कुर्यात् ५९ तद्यथा मूलेन अर्घ्यपात्रं अभिमंत्र्य तत्र मंत्रः ॐ ह्रीं अमृते अमृतोद्भवे अमृतेश्वरी अमृत
वर्षिणी अमृतमाकर्षय सिद्धिं मे देहि अमुकं मे वशमानय स्वाहा १४६० इति अर्घ्यपात्रं अभिमंत्र्य सवितेब्रह्मसंभूते ब्रह्मपुत्री सदा
नघे देवानां चैव तृप्त्यर्थं पवित्री भव सर्वदा ६१ इति मंत्रं पठित्वा गुरुपादुकाभ्यो नमस्तर्पयामि परमगुरुभ्यो नमः परमेष्ठिगु
रुभ्यो नमः परात्परगुरुभ्यो नमः इति गुरुपादुका मूलेन त्रिः संतर्प्य ६२ ततो ध्यायेत् सिद्धाद्यां शिवबोधिनीं करलसत्पा
शांकुशां भैरवीं सर्वाभीष्टवरप्रदानकुशलां संसारमोहच्छिदां पीयूषांबुधिमंथनोद्भवरसास्वादविह्वलां सापरां वीराराधितपादुकां वि
जयिनीं ध्यायेज्जगन्मोहिनीं ६३ संविद्देवि गरीयसी सुखकरी चाज्ञानविध्वंसिनी मायामोहमदांधकारदमनी तापत्रयोन्मूलि

नी वाग्देविवदनांबुजे सुरसनासंबोधिनीदीपिका ब्रह्मज्ञानविवेकासिंधुलहरीविज्ञानमूर्त्यैनमः ६४ निर्वैरीकरणंमदापहरणंवह्नि
विनाज्वालनं नाडिचालननादबिंदुकलनं देहस्यसंशोधनं आत्मज्योतिप्रकाशनंकलयतांस्वच्छंदमृत्युंजयंत्वेतेज्ञानविदोवदं
तिमुनयःससेव्यतांप्रत्यहं ६५ चित्तैकाग्रतयावचाजडतयाचक्षुजितावस्थया वायुर्मन्दतयानिरोधनतया कर्णौश्रुतौनश्यया इत्ये
वंनिजबोधनिर्मलतयासंवित्परावस्थया नित्यानंदभरांबुनिर्जरतयास्यान्नरोमुक्तये १४६६ इतिध्यात्वा ॐ ऐं वदवदवाग्वा
दिनी ममजिह्वाग्रेस्थिराभवसर्वसत्ववशंकरीस्वाहा ६७ इतिकुंडलिनीमुखेजुहुयात् इत्येवंप्रयोगः मध्यग्रहणेस्यात्
अन्यग्रहणमध्येजपंकुर्यात् ६८ ज्योतिष्मत्यास्तैलमेकंपिबेच्चगुंजावृध्याकर्षमात्रनुयावत् सौरेपर्वण्यापमध्येप्रविष्टः मज्ञामूर्त्ति
जायतेसोकवीन्द्रः ६९ ज्योतिष्मत्यास्तैलमंत्राभिमंत्र्य वाग्वादिन्यामंत्रबीजत्रिकेन जिह्वायांवैलिख्यतेयस्यजंतोर्बालेलिखित्याज्जा
यतेसोकवीशः ७० इतिज्योतिष्मतीकल्पश्चतुर्थः अथज्योतिष्मतीकल्पेपंचमप्रकारः ज्योतिष्मतीतिविख्यातंदेवीदि
व्यौषधंशृणु ज्योतिष्मत्याःसिद्धकल्पंसर्वसिद्धिप्रदंपुनः १४७१ वक्ष्येलोकहितार्थायशृणुदेवीमहेश्वरी मूलंफलंत्वचंचैवत
त्फलंचाभिधानकं ७२ ज्योतिष्मत्यास्तुबीजानिपुष्यार्केचसमाहरेत् पूर्वंतुशुभनक्षत्रेगोक्षीरेणैवभोजयेत् ७३ शीतलंभोज
नंदेवीशीतलेमेदिनीतले विहायशय्यांकुर्वीतप्रत्यहंपयसापिबेत् ७४ पैत्यकेनतुपातव्यंकर्षमेकंपलंपुनः वात्तिकेनफलंत
द्वत्श्लेष्मकेनयथाक्रमं ७५ बीजंज्योतिष्मतीजंतुपातव्यंविधिवत्पुनः ततःसरस्वतीदेवीनिःसरत्याशुभारती ७६ महाते
जाभवेत्पिष्टंबीजेनसहभक्षयेत् तदयंससससप्ताहंवलीपलितवर्जितः ७७ तैलंज्योतिष्मतीजंतुकंठमात्रेजलेपिबेत् रात्रौ
तुक्षीरभोजीचशीतक्षीतिशयीभवेत् ७८ सप्ताहंतत्प्रयोगेणतीक्ष्णाभिर्जायतेपुनः द्वादशाहप्रयोगेणकंठोक्तिकनकप्रभुः
७९ भवेयुःकृष्णकेशाश्चतथाभ्रमरसन्निभाः मासमात्रप्रयोगेणभृशंविद्याधरोभवेत् ८० आधिव्याधिविनिर्मुक्तोजीवे
च्चशरदांशतं तत्तैलाभ्यंजितंपादंभवेत्कनकसन्निभं १४८१ मुखमभ्यज्यमात्रेणपूर्णचन्द्रमुखोभवेत् तदभ्यक्तमुखो

लोके देवेन्द्रवशमानयेत् ८२ मूलंज्योतीष्मतीजंतुर्यः पिबेत्पयसासह तस्यनश्यतिदुर्मेधाशरत्कालेयथापुनः ८३ तन्मूलंशालि
पिषेनसततंभक्षयेन्नरः तस्यनश्यंतिसहसाक्षयरोगादयोगदाः ८४ पत्रादीनितथातस्ययदाभक्षंतिमानसाः सर्वेरोगाश्चनश्य
तिस्मृतिस्तस्यचजायते ८५ एषाज्योतिष्मतीपूर्वंभास्करस्योग्ररश्मयः देवीरूपेणभूर्लोकेप्रभूताभूतचोदिता ८६ तेनज्योतिष्म
तीलोकेप्रभूतापरमौषधीः सहस्रग्राहरूपेणदेवीवचनमब्रवीत् ८७ क्लिश्यंतिमानवानित्यंतच्छुभाशुभकर्मसु तेषामनुग्र-
हार्थायपुनर्ब्रूहिसनातन ८८ ईश्वरउवाच शृणुदेवीमहाप्राज्ञेपरंविस्मयशोभनं ज्योतिष्मतीतिविख्यातंरसायनमनुत्तमं
८९ सुतिथौशुभनक्षत्रेपुण्ययोगेशुभेदिने कुंकुमैरक्तकुसुमैस्ताम्रादौवारिपूरिते १४९० अर्घंदत्वाततः पश्चाद्रक्ततंदुलसंयुतं
तंध्यात्वारक्तकुसुमैरभिषाद्देवतापुनः ९१ इष्टदेवतमन्त्रेणनाममंत्रेणवापुनः ॐ ह्रीं श्रीं मायेअपराजितेसिद्धिंहुंफट् इतिसरस्व
तीमन्त्रः नैवेद्यशान्तितः कुर्यात् उत्तराभिमुखः शुचिः ९२ रक्तमाल्यांबरधरो रक्तगंधानुलेपनः यथोक्तमनुनातत्रपूजयित्वा
महौषध ९३ बीजानिसम्यक्संग्रह्य आतपेनैवशोषयेत् ९४ चूर्णयित्वातुतान्येवतैलंतस्मात्समुद्धरेत् ततः क्षीरसमंतैलंमधु
नावासमन्वितं ९५ शनैर्मृद्वग्निनापक्त्वातैलशेषंतुकारयेत् जातीफलैलाकंकोलकर्पूरंलवमेवच ९६ एतानिसमभागानिचूर्ण
यित्वाविचक्षणः पक्त्वाकावधिचूर्णंतुतैलमध्येसुरेश्वरी ९७ निक्षिप्यालोड्यतत्तैलंस्निग्धभाण्डेविनिक्षिपेत् धान्यराशौसुसं
स्थाप्यदिनानामेकविंशतिं ९८ पलानित्रिंशच्छुद्धिर्वाद्यशीतिर्नवतिस्तथा शतंवाप्यऽधिकंवापियथायोग्यंप्रकारयेत् ९९ अन्ना
द्युद्धृत्यसुदिनेनिर्मलग्रहसंस्थितः सुमुहूर्तेशुद्धकायः पिबेत्सूर्योदयेततः १५०० ततोनिःसंज्ञतांयातिलभेत्संज्ञांशनैः
पुनः पक्षतुल्यदिनेतस्यगतेतुस्वस्थतांव्रजेत् १ पीत्वाक्षीरंततः स्वस्थः शनैर्भवतिसाधकः जीर्णेतैलेततः कृत्वाभो
जनंषष्टिकौदनं २ तेजस्वीचयथासूर्यः समोभवतिसुंदरः व्याख्याताश्रुतिशास्त्राणांदिवापश्यतितारकां ३ शब्दान्शृ
णोतिदूरस्थान्निपीतंजीर्यतेविषं एकमासप्रयोगस्यफलमुक्तंमहेश्वरी ४ द्वितीयेसेवितेयस्तुमासेतस्यफलंशृणु येस

रक्षोगणैः सिद्धैः सम्पूज्यो भवेन्नरः १५०५ तृतीयस्य च मासस्य शृणु देवि यथाफलं देवैर्यक्षैर्महासिद्धैः कीर्त्तितः किन्नरोगणैः ६ चतुर्थस्य च मासस्य शृणु सत्वं महोन्नते सिद्धः सायुज्यतामेति नहि दृश्येत मानवैः ७ जीवेच्च दिनमेकं वै ब्रह्मणश्च विभूतिमान् तस्य मूत्रमलैः स्वेदैस्तथैकात्स्वर्णवर्णके ८ पचते शुल्वपत्राणि पक्वं भवति कांचनं पंचमासप्रयोगेण शरीरे णरवमुत्पतेत् ९ षण्मासं कुरुतश्चाथ सिद्धिरेव न संशयः सप्तमासप्रयोगेण ऋषितुल्यो भवेन्नरः १५१० अष्टमे नैवमासेन चन्द्रार्कवह्निवद्भवेत् सम्प्रासे नवमे सिद्धः षण्मुखसमतां लभेत् ११ सगानः श्रीपतिः सिद्धो जायते दशमे बुधः रुद्रश्चैकादशे सिद्धो जायते नात्र संशयः १२ क्रीडते च महासिद्धो देवतुल्यपराक्रमः संवत्सरप्रयोगेण जायेद्दूणी दिनानिसः १३ इति ज्योतिष्मतीकल्पः पंचमः अथ ज्योतिष्मतीकल्पे षष्ठः प्रकारः मालकाकणी शेर १ मिश्री तोला ४ मृत्तिका कुम्भमध्ये संस्थाप्य पात्रस्य अधोभागे छिद्रं कृत्वा तदधो लघुधातुपात्रं संस्थाप्य कपडमतेनाम मृत्तिकामिश्रवस्त्रेण वेष्टनं कृत्वा गजपुटेऽग्नौ ज्वालयेत्तदा तैलं निर्गच्छति तत्तैलं तांबूलमध्ये भक्षितं चेद्बुद्धिवृद्धिर्भवति १४ मालकाकणी सूर्यदिने तंबोलमध्ये भक्षिते सति अस्खलितवचनं भवति १५ मालकाकणी शीतोदकेन सह भक्षिते वीर्यवृद्धिर्भवति १६ मालकाकणी जातिफलेन सह भक्षिते चतुर्घरिकावीर्यस्तंभनं भवति १७ मालकाकणी चतुर्दश्यां कटुना सह भक्षिते अष्टज्वरो गच्छति १८ मालकाकणी वस्त्रमध्ये पोटलीबंधनं कृत्वा मुखवदंतमध्ये स्थापितं चेद्दंतरोगान् नश्यंति १९ मालकाकणीतैलं अर्शरोगोपरि लेपनं कृतं चेद् दर्शरोगो नश्यति १५२० तत्तैलं पामारोगे लेपितं चेत्पामा गच्छति २१ तत्तैलं मधुना सह लिप्तं चेद्दद्रु गच्छति दिन ७ मध्ये २२ तत्तैलं संकोरणएकत्र कृत्वा योनिलेपे संकोचनं भवति २३ तत्तैलेन स्नानं शिरसि कृतं चेच्छिरोरोगो गच्छति २४ तत्तैलं वचासह भक्षितं चेद्विद्याप्राप्तिर्भवेत् तत्तैलं मुसलीकंदेन सह स्त्रियः स्तने लेपनेन स्तनकाठिन्यं भवति २५ तत्तैलं स्वादिनसप्तकं लिंगलेपनाल्लिंगं मुसलीआकारं भवति २६ मालकाकणीमूलं ग्रहणसमये पूर्वदिशायां गत्वा गृह्य मुखमध्ये धारयेत् अ

हणमुक्तानंतरं बहिर्निष्कास्य षोडशोपचारपूजांकृत्वासमीपेस्थापयेत्तदासंग्रामेजयंप्राप्नोतिशरीरेशस्त्रंनलगति २७ माल
काकणीमूलंग्रहणमध्येगृहीत्वाचूर्णंकृत्वाचंदनेनसहअंगलेपनंकृत्वामल्लयुद्धेकृतेविजयोभवति २८ मालकाकणीमूलं
हस्तार्केगृहीत्वापुष्यार्केधातुपेटिकायांसंस्थाप्यनिकटेस्थापयेदन्नपूर्णोभवतिविजयोभवेत् २९ मालकाकणीमूलंभाद्रप
दमासेहस्तनक्षत्रेगृहीत्वाश्मशानमध्येऽथवाअर्कमूलमध्येपूरयेत् दिन २१ मेकविंशपर्यंततस्तन्मूलंकुमारीकृतसूत्रेणह
स्तेबध्नीयात् अथवापेटिकायांसंस्थाप्यनिकटेस्थापयेत् चतुरंगसैन्यभंगोभविष्यति तत्पेटिकामुखेधृतान्वेद्राजावश्योभवि
ष्यति १५३० अथमालकाकणीपूर्वोक्तप्रयोगः मालकाकणीतैलसेर १ घृतशेर १ मधु·।·पावशेर गोदुग्धंशेर४
गोमूत्रंशेर४ सर्वमेकीकृत्यलोहपात्रेतापयेत् ततो तैलमात्रावशेषंशेरं १ अवशिष्टं तदाचुल्लिसकाशादुत्तीर्य ततः चतुर्जा
तक शेर·।· लवंगटंक१० कपूरटंक१० तन्मध्येनिक्षिप्यस्निग्धभांडेसर्वंनिक्षिप्य धान्यमध्येमास १पर्यंतंपूरयेत् ततो
बहिर्निष्कास्यनित्यंटंक १ दुग्धेनसहसेवनंकुर्यात् ओदनंदुग्धंक्षीरंभोजनंकुर्यात् कदाचिन्मिष्टान्नंभक्षयेत् क्षारंअ
म्लंनभक्षयेत् एतत्प्रयोगस्यालस्यंनकर्त्तव्यं प्रथममासेसर्वरोगनाशः द्वितीयेधातुक्षयरोगनाशः तृतीयेकुष्ठना
शः चतुर्थेबुद्धिवृद्धिः पंचमेतेजवृद्धिः षष्ठे देहपवित्रः मूत्रंपीतंभवेत् सप्तमेस्त्रीभोगसमर्थः अष्टमेपवित्रदेहः न
वमेवलिपलितवर्जितः दशमेकायाकल्पः एकादशेवृद्धोपितरुणोभवेत् द्वादशेदिव्यशरीरः एवंषड्वर्षंसेवितेसति
तदामरणभयरहितोभवेत् सर्वज्ञोभवेत् यत्सेवनेनसुवर्णंभवति अमरदेहेकिमाश्चर्यं ३१ इतिमालकाकणीप्रका
रःषष्ठः अथसप्तमप्रकारः कैलासशिखरासीनंदेवदेवंमहेश्वरं प्रणम्यपरयाभक्त्यादेवदेवीमहेश्वरी ३२
भगवन्मानवाःसर्वेघोरैःक्लिश्यंतिपातकैः तेषामेवहितार्थायसुखंव्यक्तसुखावहं ३३ येनोपायेनदेवेशसर्वेतुष्यंति
मानवाः येनासिद्धिर्भवेज्जंतो येनयातिपरांगतिं ३४ ईश्वरउवाच शृणुदेवीमहाभागेलोकेविस्मयकारणं ज्योति

अतीतिविख्यातंरसायनमनुत्तमं १५३५ सुतिथौमूलनक्षत्रेरक्तसूत्रेणवेष्टयेत् उत्तरांतिमुखोभूत्वापूजयेद्योमहौषधिं
१५३६ रक्तमाल्यांबरधरोरक्तगंधानुलेपनः तांबूलचर्वणासक्तोऽथ शौनिश्चितमानसः ३७ संपूज्यचगुरुंदेवंपूजयेच्चम
हौषधं आषाढेशुक्लपक्षेचतांवल्लींपरिवेष्टयेत् ३८ कुंकुमाक्षतसूत्रेणाभ्यर्च्यपत्रापचारकैः नत्वाज्योतिष्मतींदेवींदिव्यामौष-
धरूपिणीं ३९ आश्विनेकार्त्तिकेमासिनत्वातांत्रोत्पाटयेत्सुधीः पक्कबीजानिगृह्णीयादातपेशोषयेत्ततः १५४० ततोतैलंच
निष्कास्यतत्तैलसहशंपयः तैलस्यार्धंक्षिपेत्सार्धंगोमूत्रंद्विगुणंभवेत् ४१ पादांशानधुसंयोज्यतैलशेषंपचेच्छनैः तस्मिन्
कर्पूरकंकोलत्वगजातिफलमेवच ४२ एतानिसमभागानिचूर्णयित्वाचकोविदः तच्चतैलंदशपलंतच्चूर्णंपलमात्रकं ४३
एकीकृत्वाऽवलोड्यंचघृतभाण्डेविनिःक्षिपेत् त्रिसप्तवारंधान्येचप्रोक्ष्यैवानवतिस्तथा ४४ अधिकंवायथायोग्यंधान्यरा-
शौनिधापयेत् पुष्पद्रवंचपुष्पंचअगरुंगंधकलंबकं ४५ तान्यानिस्थापयेत्सर्वंतैलंकुसुमवासितं ब्राह्मणान्भोजयेच्चादौब्रा
ह्मणींचकुमारिकां ४६ ब्रह्मचारितथाबालक्षुधितोप्यतिथिस्तथा तोषयेच्चगुरुंदेवीं श्रुतिस्मृतिविधानतः ४७ ततोनि-
ष्कास्यतैलंचशुचिर्भूत्वाशुभेदिने सूर्योदयेपिबेद्धीरोबिंदुवृद्धिक्रमात्प्रिये ४८ पलानांधारयेत्तेननिःसंगत्वमवाप्नुयात् गो
क्षीरंचपिबेत्पश्चात्सक्षौद्रंशांतचेतसा ४९ षष्टिकाहसमाक्षूरंतैलजीर्णेचभोजयेत् मासमूर्यसमःसाक्षात्तेजसासर्वशा
स्त्रवित् १५५० अश्रुतंवेत्तिशास्त्राणियोऽधीतोऽपिनमानवः दशब्रह्मदिनंजीवेच्छिवसामिप्यमाप्नुयात् ५१ द्वितीया
दिषुमासेषुफलंनिगदितंशृणु तानिवक्ष्यामिसर्वाणिदुर्लभानिदुरात्मनां ५२ तृतीयंसेवतेयस्तुमासंशुद्धोयथाविधि देव
यक्षसुगंधर्वैःसम्पूज्योसभवेन्नरः ५३ एकांचमहतींघोरांकीर्त्तिनाशपकर्मणि निरस्यसर्वपापानिप्रयातिपरमांगतिं ५४
चतुर्थस्यचमासस्यशृणुदेवीयथाफलं औषधंसेवतेयस्तुपथ्यभोजनसंयुतः ५५ यशश्लोकस्फुरन्मूर्तिःसर्वैश्वर्यस
मान्वितः जीवेदमरलोकेषुदिनानिब्रह्मणोदश ५६ तस्यमूत्रैर्मलैःस्वेदैस्तस्यउद्वर्तनेनच शुल्वंलेपंचयःकृत्वाद-

गधंभवतिकांचनं १५५७ पंचमासप्रयोगस्यश्रृणुवीर्यमहौषधं ब्रह्मत्वंप्रायशः श्रीमान्देवीदेवेषुराजते ५८ षण्मा
संकुर्वतस्तस्यश्रृणुसिद्धिंसुरेश्वरि शिवतुल्योमहावीर्योविचरेत्परितोगजं ५९ सेवितेसप्तमासेतुयोदेवीनियतः
सदा जितेन्द्रियोजितक्रोधोभूतानांन्चहितेरतः १५६० विष्णोर्दिनानियावंतुतावज्जीवेत्ससाधकः धर्माधर्मौनि-
लिप्येतेविद्धिहिसाधकोत्तमः ६१ विचरेच्चमहावीर्यः साक्षात्सिद्धिसमोविभुः अष्टमासप्रयोगेणश्रृणुदेवीचयत्फ
लं ६२ दिव्यकर्मामहादेवोदिव्यरूपधरोभवेत् निर्वाणपदमाप्नोतिज्योतिष्मत्याप्रभावतः ६३ तत्क्रियार्थमहामोक्ष
मार्गमार्गप्रदर्शकः रसायणपरंदिव्यंगोपनीयंप्रयत्नतः ६४ नेतत्कर्मप्रकुर्वन्तिमहेनापिहितेनसः विघ्नाद्यैर्निहिता
केचिन्नास्तिकादुष्टमानसाः ६५ क्रियाज्ञानहताकेचित्केचिन्मरणशंकया नवमासप्रयोगेणश्रृणुदेवीयथाफलं ६६
कामरूपीमहाधीरश्चिंतामणिरिवोत्तमः यद्यद्रोचयतेरूपंतत्तद्रूपंप्रपद्यते ६७ इन्द्ररूपंचन्द्ररूपंवायुरूपंकरोतिच
यद्यद्रोचयतेरूपंतत्तत्कर्तुंप्रभुर्भवेत् ६८ क्षौद्रायेनसुचूर्णितं योदिनरोज्योतिष्मतीपंचकंकोष्टंतुरसायनंचत्रिफ
लागोमूत्रपक्कघृतं संयुक्तंचनिशाद्वयंकृमिहरमर्त्यामरोज्यायुक्तकुष्ठघ्नसुरसासुखाभयहृन्नरस्येननिरोगवान् १५
६९ ॐ ह्रीं अजितभवानिस्वाहा ॐ हूंद्रूंस्वाहा अनेनमंत्रेणसप्तवाराभिमंत्रितंतैलंपिबेत् इतिज्योतिष्मतीकल्पेसप्तमप्र-
कारः अथाष्टमप्रकारः द्वितीयारविवारेज्योतिष्मतीमानीयतैलंनिष्कास्यतत्तैलदीपेनकज्जलंग्राह्यंतेनांजितोनरोनिधिंपश्यति
१५७० तत्तैलंपादतलेमर्दयेत् गतदृष्टिःपुनःप्राप्यते ७१ गोदुग्धमध्येमालकांगुनींसंप्रेश्यदधिंकृत्वाततोमथनेननवनीतंनिष्का
स्यघृतंकुर्यात् तद्घृतक्षीरेणसहटंक१सेवनंकुर्यात् वलिपलितनाशः बलवृद्धिः प्रज्ञावृद्धिः। विशालस्वप्नं रजीर्णदंतकेशनाशः
७२ क्षौद्रेणसहमालकांगुनीबीजंत्वचारहितं ॐ जयजयमहालिस्वाहा इतिमंत्रेणाभिमंत्रितंबीजंप्रतिदिनं एकैकवृध्या एकमा
रभ्यसहस्त्रपर्यंतंसंवर्ध्यपुनःसहस्त्रमारभ्यैकपर्यन्तमुत्तार्यसेवनं एवंहिसहस्त्रदिनपर्यन्तंसेवयेत् दुग्धतंदुलभोजनंमहान्गुणः ७३

रोभोजयित्वाखादेत् दिव्यदेहो भवतिसत्यासत्वारीभवेत् अथमार्जारीकल्पः सर्वरक्तवस्त्रोपरि पूर्वाभिमुखमुपवि
श्य मंत्रः ॐबलेमहाबले अनेनमंत्रेणवार २१०८ अभिमंत्र्यसिंदूरतंदुलपूजाक्रियते तदनुतदग्रेढोईयइनववस्तु
टोपरां।सोपारी।जावंत्री।जायफल।[illegible]।[illegible]।बदाम।द्राख।अखोड १ पूर्वोक्तमंत्र १०८ वाररक्तपुष्पैर्जापः तदनुता
म्ररूपसुवर्णैस्त्रिभिर्वेष्ट्य रक्ष्यते [illegible] सिंदूरपूजीइ निरंतरे इष्टसिद्धिर्भवति इतिमार्जारीकल्पः
अथकोथलीकल्पः सम्पूर्णमासेगर्भिणी स्त्री यदिकोथलीसहितबालकंजनयति तदासाकोथलीगृह्यते ताम्रेमदीइऋ
द्धिवृद्धिकरीभवति यस्याः प्रसूतिर्न[illegible]तत्क्षणंप्रसूतिर्भवति यामृतवत्सा भवतितस्या गर्भमा
स५ पश्चात्कट्यांबध्यतेविधानं[illegible]यावालकोजीवति स्त्रीकोथलीकल्पः समाप्तः अथगंधककल्पः वं
गसेने चूर्णीकृत्य पलानिपंचानितां[illegible]तत्त्रिगुणंचमार्कवरसेच्छायाविशुष्कं[illegible] पश्चाच्चूर्णमथोत
थामधुघृतं प्रत्येकमेकपलमवृद्धायो[illegible]नरःप्रत्यहम् १२ अथगंधकरसायनम् गंधकस्यार्धकर्षं तु
मरिचंशाणमात्रकम् असिता[illegible]चूर्णितंशुभम् १३ एतच्चूर्णत्रयंतैलेतिलजेदिवसत्रयम् वर्तिनयंसमार
भ्यघृतेवास्थापितंतथा १४ तद्[illegible]बुद्धिमान् पातयेद्रुतिसत्वंचतद्द्वारसरक्तिका १५ पर्णत्रयंस
मारोप्यतद्द्रवान्गुञ्जकद्वयम् संमूर्छ्य[illegible]ततः १६ दत्वातुविधिनाकृत्वाकामचारीभवेत्सदा नचा
त्रपरिहारोऽस्ति विहारायनृणांसदा १७ [illegible]बलविवर्धनम् हितमेतत्सदाप्रोक्तं रसायनगुणैषिणाम् १८
अथगंधकद्रुतिमाह पलमिह गन्धकचूर्णं[illegible]मादाय सिततरवसननिरुद्धं हविषाप्लुतशोषितंवह्नौ १९
तद्द्रवमाज्यमग्रंत्रिकटुकचूर्णैककर्षसंयुक्तम् [illegible]शाणमानं प्रातःखाद्यंनियतपर्णम् १६०० [illegible]युतमेतज्जनयति
कुरुतेदेहसुखम् सततात्याभ्यासवशा[illegible] १ अथगन्धकयोगमाह योगन्धाश्मसुचूर्णितांपिब

इतिकल्पाध्यायेमालकाकणीकल्पेअष्टमप्रकार: अथचित्रककल्प: ग्रंथांतरे समूलपत्रमुत्पाट्यछायाशुष्कंतुका
रयेत् कटुत्रयेणसंयुक्तंघृतेनमधुनासह १५७४ चित्रकंभक्षयेत्प्राज्ञोबिडालपदमात्रकं संयोगतोयांतिहर्षांवलय:पलि
तानिच ७५ पाण्डुरोगमपस्मारंजलोदरभगंदरं प्रमेहंकृष्णरोगंचहंतिवह्निनिषेवित: ७६ अथभृंगराजकल्प: ग्रंथांतरे
समूलपत्रमुद्धृत्यभृंगराजंशुभेदिने शुष्कंसंचूर्णितंपुष्येबिडालपदमात्रकं ७७ कांजिकेनसमालोड्यप्रभातेचक्षयान्वृह्
मासमेकप्रयोगेणसर्वरोगै:प्रमुच्यते ७८ षण्मासयोगतोयातिपलितंजरयासह दुग्धान्नभोजनाशक्तश्चिरंजीवनरोभवे
त् ७९ फलवान्भृंगराजस्यसार्धकृष्णतिलान्वितान् षण्मासंचप्रयुंजानोमुच्यतेपलितैर्नर: १५८० इतिभृंगराजकल्प:
अथकुष्ठकल्प: ग्रंथांतरे गोक्षीरपाचितंकुष्ठंछायाशुष्कंविचूर्णयेत् ८१ मध्वाज्यखण्डसंयुक्तंभक्षयेच्चदिनेदिने बृह
द्बदरप्रमाणंतुगुटिकांपरिकल्पयेत् वमनंविरेचनंकुर्यादेकैकंभक्षयेद्दिने ८२ पथ्याशीब्रह्मचर्यस्थ:क्रोधचिंताविवर्जये
त् त्रिभिर्मासप्रयोगेणगलितांगंप्ररोहति ८३ कुष्ठचूर्णंतुसंगृह्यकटुतैलेनसंपिबेत् निहन्तिसर्वरोगाणिहर्षांदुष्टभगंदरं ८४
पाण्डुलूताज्वरंघोरंसान्निपातंतुदारुणं कुष्ठचूर्णंप्रगृण्हीयाद्भृंगराजरसै:सह ८५ कुष्ठस्विन्नान्निहंत्येवनिपीतंवासराच्छतं
कुष्ठचूर्णमजामूत्रंत्रिभाव्यगुटिकाकृता ८६ तस्यपानप्रलेपेणहंतिकृष्णासनेकधा कुष्ठचूर्णंतुगृण्हीयाच्छाल्मलीक्षीरसं
पिबेत् ८७ निर्वातेमंदिरेस्थित्वाक्रोधचिंताविवर्जित: संवत्सरप्रयोगेणदिव्यकायोभवेन्नर: ८८ ॐ ऐं ३ ह्रां ३ ह्व: स्वाहा
अनेनमंत्रेणकुष्ठमभिमंत्रितंखादेत् इतिकुष्ठकल्प: अथनिर्गुण्डीकल्प: ग्रंथांतरे निर्गुण्डीमूलमादायगोमूत्रेणसं
मंपिबेत् संहनेद्दुष्टकुष्ठंतुकण्डुदद्रुविचर्चिका ८९ जीर्णसर्पिस्त्रिदोषघ्नंज्वरापस्मारनाशनम् नस्येहितंतुचाक्षुष्यंमू
र्छोन्मादाश्रुकासनुत् १५९० तिमिरघ्नंकफहरंभिषग्भिस्तदुदाहृतम् भूतदोषप्रशमनंपवित्रंबलदंस्मृतम् ९१ अथा
मृताकल्प: ग्रंथांतरे अमृतासूक्ष्मचूर्णंतुकृत्वोदकेनबदरास्थिप्रमाणंतुगुटिकांकृत्वा ३६१ शिवपूजांकृत्वामामहेश्व

तिनातैलेनकर्षोन्मितमभ्यङ्गोष्णजलावसेचनरतःपेयामृतंमण्डलम् सप्ताहान्नियतंनिहन्तिसकलांपामादिसर्वांरुजम् नित्याभ्यास
वशाद्विनष्टसकलक्लेशोपतापःपुमान् १६०२ अथगन्धककल्पमाह योवात्युग्रमतेःसुचूर्णितमिदंगन्धाश्मकृष्णासमम् पथ्या
तुल्यमथापिपूजितगुरुःभूतेशपूजारतः आहारादिषुयन्त्रणाविरहितःस्यात्पुष्टिशौर्य्यान्वितःप्रोत्फुल्लाम्बुजनेत्रएवमजरश्चा
मीकराभाश्रयः ३ भृंगराजरसेनैवलोहपात्रेऽग्निनापचेत् द्रावयित्वाविनिक्षिप्यमायूरइवजायते ४ जयादलरसेनापिवर्ध
मानरसेनच शृङ्गवेररसेनापिकाकमाच्यारसेनच ५ रसगन्धद्वयंलब्ध्वंलोहपात्रेप्रियोत्तमे एकीकृतंचतावच्चखल्वये
दपिपत्नतः ६ यावच्चनीलवर्णस्यात्कोलाङ्गारैश्चपाचयेत् गोमयस्यालवालेनस्थापितेकदलीदले ७ ढालयेत्पाकवि
त्प्राज्ञस्ततस्तुप्राशयेन्नरः एवंसातिसुखार्थायपथ्यभुग्भिःप्रसेव्यते ८ गन्धकपर्पटीचैषासिद्धाकालस्यसिद्धिदा दुर्ना
मग्रहणीमामशूलञ्चग्रहणीगदम् ९ कामलांवैपाण्डुगंचप्लीहगुल्मजलोदरम् भस्मकंचामवातंचकुष्ठानिचक्षयंजर
त् १६१० एवमादीनिजित्वैवपुषानिर्मलःसुखी जीवेद्वर्षशतंपूर्णंवलीपलितवर्जितः ११ सर्वव्याधिचिकित्सायांक
ल्पोऽयमितिदुर्लभः गन्धकंत्रिफलाभृङ्गीसमभागंतुकारयेत् भक्षयेत्कर्षमात्रन्तुवर्षान्मृत्युजरापहः १२ शुद्धगन्धप
लान्यष्टौमृततीक्ष्णपलद्वयम् सूर्यपाकंत्रिसप्ताहंदत्वाकन्याद्रवंपचेत् १३ कर्षैकंपातयेत्क्षीरंवर्षमेकंनिरन्तरम् दिव्यदृ
ष्टिर्भवेन्मर्त्योजीवेच्चन्द्रार्कतारकम् १४ मन्त्रमत्रप्रवक्ष्यामिगन्धराजस्यभक्षणे ॐ ह्रः अमृतीयअमृतराज्ञीयअमृतग
न्धोपजीवानिष्पन्नचन्द्रामृतंआज्ञापनममृतत्वंकुरुस्वाहा १५ कुर्याद्गन्धकयोगानांक्षीरशाल्यन्नभोजनम् केवलंवापिबेत्
क्षीरमन्यत्सर्वंविवर्जयेत् १६ अथाभ्रककल्पमाह तत्रैव अतिकृष्णमतिस्निग्धंवज्रमञ्जनसन्निभम् सर्वदो-
षपरित्यक्तंविशेषोपलवर्जितम् १७ गिरिदोषोज्झितंशुद्धंप्रयुञ्ज्यात्सर्वकर्मसु विहितंमस्तकंनित्यंरसंरसायनादिषु १८ एत
द्वज्राख्यमाख्यातंसर्वदेवनमस्कृतम् सर्वव्याधिहरंनूनमजरामरकारकम् १९ तद्धत्तेनैवपञ्चत्वंकृत्वाचसुविचक्षणः कृत्वा

यमृण्मयेभाण्डेदृढेसंस्थाप्यबुद्धिमान् १६२० यथोक्तंमेघनादस्यनिर्यासेयातिसम्भृतम् स्थापयेद्दिवसेपञ्चचतुष्टयमथा
पिवा २१ स्थापयेद्रससंच्छन्नंछायायान्दिव्यमौषधम् सतीक्ष्णमसृणायाञ्चशिलायांपेषयेत्ततः २२ पिष्ट्वातथैवसंस्थाप्यसं
स्थानोपरिसंवृतः अतःपुनःपञ्चदिनेपुटयेत्सदृढंतदा २३ बलवांस्तद्रसेनैवपिष्ट्वासंस्थापयेत्ततः एवमादिक्रमेणैवपेषणं
क्रियतेसदा २४ पूर्वोक्तक्रमयोगेनधात्रीव्योषविडङ्गकैः संमिश्रंपेषयेद्धीरोयावन्निश्चन्द्रकाभवेत् २५ निश्चन्द्रिकेऽति
सम्पीड्यअंगुष्ठाग्रप्रमाणतः गुटिकांकारयेत्सर्वांछायायांचैवशोषयेत् २६ एकैकांभक्षयेत्प्राज्ञोवर्षमेकंनिरन्तरम्
द्वितीयेचपुनर्वर्षेभक्षयेद्गुटिकाद्वयम् २७ एवंसंवत्सरेणैवएकैकांवर्धयेद्गुटीम् अनेनैवविधानेनव्योम्नःशतपलंनरः
२८ अद्याद्वैन्नसंदेहोवज्रकायोमहाबलः मासत्रयेणरक्ताख्यंक्षयंकासंसुदारुणम् २९ पञ्चकासञ्चहृच्छूलंग्रह
णर्शोगदांस्तथा आमवातंतथाशोथंपाण्डुरोगंसुदारुणम् १६३० मृत्युकल्पंमहाव्याधिंवातपित्तकफोद्भवम् हन्त्यष्टा
दशकुष्ठानियथोक्तपथ्यसेवनात् ३१ गगनंकज्जलसन्निभंस्निग्धमदोषंवियोगितम् बहुशोदूर्वालंबुषमूलैर्युक्तंव
स्त्रेविबद्धंच ३२ दत्वासलिलंतावत्करेणघर्षञ्चपङ्कतांनीतम् निपुणगृहीतमुदकादञ्जनपुञ्जघनीभूतम् ३३ द्विन्निवा
रपरिपुटितंरवितरुमथितात्मदुग्धकादिरसे चूर्णितमथितंशिलायांकुडवमेकंतदादाय ३४ प्रथमंचतुरष्टगुणेगोमूत्रेवापि
चेन्मृदुज्वालम् निपुणमनलंदत्वासमुद्रयाम्रतथादुग्धे ३५ श्लक्ष्णंविडङ्गचूर्णंगगनार्धंत्रिकटुसम्भवञ्चरजः त्रिकटुसमं
त्रिफलोत्थंपृथक्तदर्धंचक्वाथायाः ३६ नतकरिकर्णीवृद्धदारुकरक्तानलनीलकानाञ्च मूलस्यतालरक्ताश्वमारहपुषा
नाञ्च ३७ पत्रकसवाजिगंधाशतावरीमूलसम्भवंचापि अमलिनपुनर्नवार्कतर्करीसवात्यालमूलस्य ३८ चूर्णंकण्टक
पर्णीभवंसमृताभृंगराजस्य त्रिवृताख्यायास्त्रिभुवनविजयस्यकेशवराजस्य ३९ सुविदितपाकंशीतंगगनचूर्णंचभाजने
सर्वम् समधुसितैरनुरूपैःसंमिश्रंमध्वाज्यकर्षेण १६४० पिष्टंतदनुशिलायांस्निग्धभाण्डेनिधायसाविधिज्ञः सोत्साहः

सुविनीतोगृण्हीयाद्वराभ्रकंकल्पम् ४१ मृदुकृतंवमनविरेकं वैद्यप्रदृष्टेनसात्म्ययोगेन यातिशरीरविशुद्धिर्दीपितदे
हानलोनीरुक् ४२ पूजितगुरुदेवानलवितिथिसिद्धसाधुमान्यजनः स्निग्धोदनपरितृप्तः दीनग्लानिरहितःसत्कृतः ४
२ स्थिरसंकल्पोविनीतसर्वेन्द्रियःप्रशान्तसर्वात्माच परिकृतपरोपकारोवासःसमुज्झितोजितक्रोधः ४३ श्रद्धावान
श्रीयाद्भैषजराजस्यमाषकान्नशो पुण्येदिवसेकृत्वागुटिकांतथाभक्षयेत्प्रातः ४४ अनुपानंशीतजलंसततमन्नाति
भोजनंनात्र हिताहिताद्यंसुखदंशाकाम्लदधिपरिहीनञ्च ४५ अतितिक्तकटुकषायक्षाराभिष्यन्दितीक्ष्णरूक्षाणि वा
तलविदाहिदुर्जरगुरूण्यसेव्यानिवस्तूनि ४६ पानंदूराध्ययनंरातिमतिशीतलंदिवास्वप्नञ्च प्रत्युपदेशंद्वेषंवातातपजाग
रणोकृतान् ४७ चिन्ताशोकविषादव्यायाममदकरोन्मादकरान् पिशितञ्चानूपदेशंशीतपानंवर्जयेदनिशम् ४८ कुक्कु
रमयूरकलावकतित्तिरिशशकाजमेषसारङ्गम् जांगलंपिशितंश्यामंमाषपटोलंचवार्त्ताकुम् ४९ पथ्याशीपिशितरसंसै
न्धवंसघृतकंसधान्याकम् स्वस्तिकषष्टिकलोहितशालीनतिनिस्तुषान्मुद्गान् १६५० क्रमुकफलानिद्राक्षापक्वाम्रफला
निचैवंशस्तानि स्वादुचपरिणतिमधुरंकलिकाञ्चापिवाऽसवन्तोयम् ५१ प्रतिसमाहकमेतत्क्रमाद्वाप्रवर्धयेद्धीमान्
युक्तिविचाराभिज्ञोभिषजस्यपर्यन्तंभवति ५२ रसायनराजंकुर्वन्मनुजोमनोभिलाषंप्राप्नोति नागार्जुनोपदिष्टंषण्मासोप
विहितविधिनाच ५३ अपगतसकलव्याधिर्वलीपलितवर्जितोऽतिमहातेजाः शूरःप्राज्ञोवाग्मी त्रिवर्गफलभाजनोदक्षः
५४ मदमत्तकुञ्जरबलःसौकुमार्योत्साहसम्पन्नश्च षोडशवर्षकरोबहुप्रसूतःसुचिरजीविनोपेतः ५५ जीवेद्वर्षसहस्रंस
तताभ्यासाच्चसर्वसम्पन्नः चन्द्रकमनीयकान्तिःपवनबलोधामसमधामा ५६ शोषयकृदतिसारप्लीहापस्मारासिध्मय-
क्ष्मणः कासश्वासविसर्पग्रहणीगुल्मार्शरीशोथान् ५७ प्रदरजलोदरभस्मकवमिपामाश्लीपदप्रमेहांश्च विबन्धभगंदर
कुष्टविषमज्वरपाण्डुरोगांश्च ५८ श्रुतिवदनोदरलोचनमस्तकरोगान्समूत्रकृच्छ्रांश्च आशुरसायनराजःशमयतियु-

स्त्याप्रयुक्तस्तु ५९ सामंसमीरमुपहान्तिकफंसपित्तंसास्त्रञ्चपित्तमथजाठरवह्निमांद्यम् वातप्रकोपजनितान्कफजांश्च
सर्वान्पित्तोद्भवांश्चनिखिलान्सगदांस्तथैव १६६० नागार्जुनोदितरसायणसंहितायामालोच्यचात्मनिसमस्तरुजावि
धाने राजानमेनमुपयुज्यरसायनानांश्रीविश्वरूपमुपसंस्कृतवान्कृतार्थः ६१ इतिमहाबलविधानाभ्रकम् गगनमु
लूखलक्षुण्णंकाञ्जिकवृश्चीवजलदनादरसैः कुलीररसमुनिरसाभ्यांपिष्टंप्रत्येकशःपुटितम् ६२ सौवीरादिरसेनस
म्पन्नंप्राप्यरविकरैःशोष्यम् मिलितत्रिफलात्रिकटुकविडङ्गचूर्णञ्चपादसमम् ६३ घृतमधुसिताविमिश्रंप्रातःकृ
त्वाष्टमाषपरिमाणम् शिशिरसलिलानुपानंभोजनमिहमांसमुद्गादि ६४ साधितंयःसदाभुंक्तेपञ्चभूतमिदंनरः अ
भ्रकमूर्त्तिमस्तत्रजायन्तेयेगुणानथ ६५ घननिबिडगूढसन्धिःश्वसनबलोन्मत्तकुञ्जरप्राणः सर्वद्वन्द्वसहिष्णुर्द्विरष्टव
र्षाकृतिश्चैव ६६ रजनीकरक्षयपक्षेप्रशस्ततिथिनक्षत्रकरणयोगेन सितकुसुमाद्यैस्तुबलिंदद्यात्साधुप्रयत्नेन ६७ अं
गारराशिदहनज्वालातिध्मातमग्निवर्णंतत् आकरदोषोत्थित्यैपयसिसुवाप्यधारयेत्तदनु ६८ असकृत्कृतैकपत्रंमस्चिन
लेनत्र्यहञ्चपर्युषितम् शुक्लामलमसृणायांशिलायांवर्तयेद्बहुशः ६९ शुचिभाजनोदरस्थंसम्यक्सितविपुलवस्त्रसंछन्न
म् परिपीतसकलसलिलंदिनकरकिरणैस्तुकुर्वीत १६७० घनरजसःपलमेकंतण्डुलमेकञ्चपरिगृह्य त्रिंशत्पलानिपयसो
व्योषंसदुग्धघृतमन्नभुक् ७१ मासेनगुणगणाश्चसप्राप्नोतिनरस्तमाख्यातः घनकुञ्चितनीलकचोदुन्दुभिनादविराहि
तश्रवणः ७२ सनरोवाग्मीश्रुतिवान्शास्त्रविज्जीवेद्ब्रह्मणोदिवसम् ७३ इत्युमाभाषितमभ्रकं अभ्रंचतुष्पलंग्राह्यममलं
धौतशोषितम् पत्रितंलोहपात्रस्थंतण्डुलीयरसाप्लुतम् ७४ गोजीरसेनसंमर्द्यमृदुपङ्कसमंकृतम् वचाविडङ्गचूर्णेनतुल्य
भागेनयोजितम् ७५ झिण्टिप्रवर्त्तकाकासभृङ्गराजतिलद्रवैः प्रत्येकंक्रमशोदत्वाप्रस्थार्धंघट्टयेत्ततः ७६ पिष्टाष्टमासंक
दत्वावटिकान्वर्तयेद्भिषक् कवर्णाद्यञ्चद्रव्यादिसमाहन्नितयंत्यजेत् ७७ ततोयथेष्टंकुर्वीतव्यवायाश्रमभोजनम् हन्त्ये

तदम्लपित्तश्च शूलामवातपाण्डुता: ७४ प्लीहाग्निसादशोथार्शोविष्टम्भग्रहणीगदान् इत्यभ्रककल्पः अथशिवगुटी
कल्पः तत्रैव शिलाजतुषोडशपलंत्रिवारंविभावयेत् बलायाद्दशमूलस्यगुडूच्याःफर्फलस्यच ७५ वगयामधुयष्ट्याश्चरस
मध्यञ्चवारिणा क्षीरसकृत्क्रमेणैवसप्तकृत्वाततोद्भुतम् ७६ काकोलियुग्मकचपुष्करवह्निगन्धामेदायुगाढ्चविकागजपिप्पली
नाम् पाठाद्विजीरकनिकुम्भविदारियुग्मवीरावरीमधुपकांशुमतीद्वयानाम् ७७ पलिकानामपाद्द्रोणेसिद्धानांपादशेषिते क्वाथेभा
वितमित्थंवागिरिजंद्विपलंचतत् ७८ युंज्यात्कर्कटश्रृंगीधात्रीव्योषतालीसकुडवेन चूर्णपलेनविडाख्यैस्त्वकक्षीर्यावाकर्षयु
ग्मेन ७९ द्विपलेनचतुर्जातात्तैलघृतक्षौद्रशर्कराभिश्च तद्द्विपलाद्विगणाभिःकुर्याद्गुटिकाततोऽक्षसमाः १६८० ताःसि
द्धानवकुम्भेशुष्केजातिपुष्पाधिवासितेस्थाप्या तासामेकांखादेत्प्रातीदिनमनुपानंयूषंच ८१ क्षीररसदाडिमाम्भःशीतजलम
धुरासवान्यतमम् जीर्णान्नलघुभोज्ययूषस्यांसिपिशितानिर्यूहः ८२ सप्ताहमात्रमेवसामान्यमतःक्रमंभवेत्परितः भुक्तस्या
न्नस्यावागुटिकानविरुध्यतेचैषा ८३ निष्पापाभूरिफलापरिहारसुखोपयोजिताजयति प्रबलवातशोणितमूरुस्तम्भंज्वरं
दीर्घम् ८४ भगमूत्रशुक्रदोषान्प्लीहार्शःपाण्डुहृदयकृद्दोषान् वध्मंवमिगुल्मपीनसहिक्काकासारुचिश्वासान् ८५ विद्रधि
मुदरकृच्छ्रश्वित्रंषंढक्षयंमदंमूर्छाम् उन्मादमपस्मारमुखरोगशिरोगदस्तम्भान् ८६ आनाहमतीसारंहलीमककामलाग्र
हणीरोगान् ग्रंथ्यर्बुदाश्चपिण्डिकाभगन्दरगण्डमालाश्च ८७ अतिकार्श्यमतिस्थौल्यंस्वेदमतिश्लीपदंगुदेकीलान् दंष्ट्राविषं
समूलङ्गरप्रयोगान्सुघोरांश्च ८८ मंत्रौषधिप्रयोगान्विप्रसुक्तान्भौतिकांस्तथाभावान् पाप्माऽलक्ष्मीचेयंगुटिकाशिवानाम्ना
प्रथिता ८९ वृष्याबल्याधन्याकान्तियशःश्रीवर्धनीमेध्या कुरुतेस्त्रीवल्लभतांजयंविवादेमुखस्थाश्च १६९० वलीपलितरो
गरहितोनभवतिगात्रंसुबद्धमतिचैव वर्षद्वयप्रयोगाद्वर्षशतचतुष्टयंजीवेत् ९१ इतिशिवगुटिका अथगुग्गुलुकल्पः तत्रै
व त्रिफलाशनखदिरामृतवर्षाभूभृङ्गगोक्षुरक्वाथे सार्धाढकेतुगुग्गुलुपलानित्रिंशाच्चलेहवद्विपचेत् ९२ मधुघृतसिता

विमिश्रंलिहेन्नर:कान्तिबलबुद्धियुक्त: तथागदैर्विमुक्तोजीवातिसंवत्सरांस्त्रिशतान् १३ पदेपदेचरत्नानियोजनेरस
कूपिका भाग्यहीनानपश्यंतिनानारत्नवसुंधरा १४ अथश्रीशैलमल्लिकार्जुनकल्प: कोणेएकेअवसरी केलासशिख
रि श्रीशैलकुमारीपुसतीजे प्रसन्नजालेचन्द्रमौळि १५ रिद्धिसिद्धिभूमंडळी रिद्धीचाभूमण्डळ सांगतोदेवीतुज पर्वतपा
षाण १६ जळी स्थळी वनस्पति वृक्ष वल्ली फळी रस औषधी कन्दमूळस्थापिली १७ सिद्धमंत्रवादसंवाद परिमं
त्रप्रसिद्ध ह्याप्रसिद्धमार्गजाणावा मंत्रवादाचेनिआधारे १८ दशधातुवादअंजनविच्यारे अनेकयुक्तीचाविचार साध
लेसिद्ध १९ जारणमोहनआणिमारण स्तंभनआणिउच्चाटन मगवशीकरणआकर्षण विद्वेषणशांतिकर्मजाणावे
१७०० अदृश्याचीसाधनाविचारयत्नकरावा जैसीपवनबरोबरीयेसिद्धिकर्म तयासिद्धिचेहेधर्मसाधन कालीअनु
क्रमेसाधकानि १ केदारकल्प: साधनाकृतकर्णमगपूजिती विनवीशैल्यबाळी होतीहिकष्टसाध्यप्रासी गुरुमुखेशा
स्त्रयुक्ती सांगितलीसाधना २ अतापरीयेसीविनवनी प्रसिद्धअसताकवण्यास्थानी तेसांगिजेकृपाकरूनी आदि
पुरुषा ३ पूर्वस्थानजेसांगितलेनाम तेविस्तारकरूनीअनुक्रमें प्रासिद्धीचीवर्मे निवेदनूकरावे ४ तोसर्वात्माशूळ
पाणी बोलताजालाकृपाकरूनी सिद्धीआहेतमृत्युलोकी तेतुजसांगतो ५ ह्मणेजंबुद्वीपेमाझारी दक्षिणदिशेकृ:
ष्णातीरी शिवरूपेगिरिपर्वतअसे ६ तोभुक्तिमुक्तीचादातार अवतारतोशिवाचा अवधारीह्मणेशैल्यबाळी गिरिनमो
तीभक्तालागी ७ शिवआणिशक्ती तीसरिवेरवरियुक्ति तीहिहोउनीएकस्थी अवतारधरिजेला ८ ह्मणोनिनामश्रीशै
ल्यगिरि श्रीशक्तिपदअवधारी शैल्यह्मणजेअवधारी उत्तमबुद्धि ९ शिवसर्वांचाअंतरी सकळव्यापकचराचरी ऐसा
तोशैल्यगिरि साज्योलितेजाचा १७१० गिरिशिखरप्रादारून पुनरपीजन्मानाहियेण तेथेसिद्धिस्थापिलीज्याह्मणोनी
सर्वेश्वरू ११ परियेसीराजोत्तमजाण परिलोहहोयसोन त्यांचेअनुक्रमेस्थाने सांगताजे १२ श्रीशैलयाचेपूर्वदिशे

त्रिपुरान्तकाचेदेवालयअसे त्यातनीलवर्णपाषाणअसे तोपारस १३ त्यात्रिपुरांतकाचेपश्चिमदिसे योजनसहाचंडि
केस्थानअसे त्यास्थानदक्षिणे बेहड्यासारिखेपाषाणतेपारस १४ श्रीपर्वताचेदक्षिणे अजरादेवीचेस्थानअसे तेथेताड
फळासारिखेपाषाणअसे अरक्तवर्णपारस १५ पुनरपिरामेश्वराचेलिंग असेमहातेजाळ त्याचेदक्षिणेनरकेळासारिखे पा
षाणतेपारस १६ तेथेदक्षिणद्वारिअसेकुण्ड त्याभीतरीईश्वरस्थानप्रसिद्ध तेथेताडफळासारिखेवितण्ड पाषाणतेपरिस
१७ तेथेविवरअसेचंद्रज्योति तेथेऊर्ध्वमुखीपंक्ती अश्वपादासारिखेअसती पाषाणतेपारस १८ चंद्रगुप्तेश्वरदेवअसे
तयापूर्वेसगावचंद्रकांती तेथेशिळाअसेसोमती तत्प्रागिवस्तीर्ण १९ तयादक्षिणेशीपाषाणदिसतीसुगवर्ण तेपारसजा
णाश्रोतेसम्पूर्ण याचंद्रेश्वराचेदक्षिणभागी मांडीउर्फजानुप्रमाण १७२० खणीजेनिघतीजायफळासारिखे पाषाणतेपा
रीसजाणा त्यापर्वताचेपश्चिमजाण अचलेश्वराचेस्थानत्याचेउत्तरेसच्चारयोजन २१ चण्डिकास्थानअसे तेदेवतेपश्चि
मदिसे हिरड्यासारिखेपाषाण तेपारसजाणावेजाण २२ तेथेचण्डेश्वराचेस्थळजाण हिरड्यासारिखेपाषाण लोहासी
वेधुनीकरीसुवर्ण तेपारसदेख २३ अचलेश्वराचेदक्षिणकोणी नदीयामीळाल्यातिन्ही तेथेचिखलमधेपाहावेशोधुनी
तेथेहिरड्यासारिखेपाषाणतेचपारसदेख २४ श्रीशैल्याचेउत्तरभागी प्रियंगुपर्वतप्रसिद्धजगी त्याचेदक्षिणभागी दो
नेटकडेअसती २५ त्याटकड्यामधेअसतीदेवस्थान त्याचेपश्चिमदिशेजाण कुण्डअसेसुलक्षण तीर्थस्वरूप २६
तयाकुण्डाचेतीरि अजालेण्डीसारिखेअवधारि तेपाषाणअसतीनिर्धारि तेपारसदेख २७ प्रयागेहुनजाताहाटकेश्वरा
मार्गीकपारअसेतदुसरे पायरीचेतेथेमुगासारिखे पाषाणतेपारस २८ कपोतेश्वराचेदक्षिणेस स्थानपश्चिमदिशेस
जाण भास्करासारिखेपाषाण तेपारस २९ तेथेअचलापुरनामेनगरअसे तेथेलिंगब्रह्मेश्वराचे पुढेंअसेनील तीर्थस्वरू
प १७३० येककुण्डअवधारि पीतवर्णपायरी असेप्रत्यक्षरूपनिर्धारी पारसदेख ३१ तेथेरवणावेअगच्छवीर

पाषाणनिघतीसर्पाकार तेचपारसदिव्यरूप ३२ ऐसीशैल्यगिरीच्याप्रदेशी स्थापियलेअसेपरिसासि ईश्वरासमाना करीहेम
३३ तेविवेकीसाधुजने देवताआधारभावेकरून आत्मइच्छेकरून सिद्धिसाधिजे ३४ मंत्रसिद्धिशक्तिनिर्धार गुरुविना
देवताआधार भूतसिद्धिआत्मरक्षणविचार साधिजेकीजेहेनिरुपिलेपारसस्थान ३५ अथायुष्यवृद्धित्रिकालज्ञानहेमक
ल्पः भुक्तिमुक्तिचादातारु त्याचासमर्थाचापारु नकळेदेवात्याचेदेविलेशिखरु चुकलेजन्ममरणझार ३६ तेथेरिद्धिसि
द्धिफार सकलसाधनाचार असतीवारवार स्वल्पदेव ३७ अनापरिसीचंद्रवदना सांगतोलेसाधनजेणे चुकेजन्ममर-
ण साधुजनासी ३८ श्रीशैल्याचेपूर्वभागीद्वारि त्रिपुरांतकस्थानअवधारी तेदुर्लभतरी ऋषिगणासी ३९ तेत्रिपुरस्थान
चौरेशी स्थापनकेल्यारिद्धिसिद्धीसी तेप्रीतिसाधकासी प्राप्तहोय १७४० त्यात्रिपुरांतकाचेपश्चिमदेशी योजनएकमनीशैल्य
ग्रामअसे जगत्प्रसिद्धशोभतसे तीर्थरूप ४१ तेथेएकपर्वतअसे त्यापर्वताचेपश्चिमेशी भीमानामविवरअसे जगप्रसिद्ध
४२ त्याविवराचेद्वारी सिद्धवृक्षअसेअवधारी देवतात्रिपुरसिंदुरी आणिकुण्डत्यात तप्तोदक ४३ तेथेजाऊनीसाधका
नी तीर्थविधिकरावितीकी तेथेदेवतापूजावीकौतुकी भवानीसहितप्रसन्नहोय ४४ पूजाविवराचीकरावी लोहटाकीसम-
र्पावी मगप्रार्थनाकरावी सिद्धवृक्षाची ४५ पूजाकरावीषोडशोपचार पत्रेंछेदावेअवधार त्यातप्तोदककुण्डाभीतरि ताल्का
करवाणिजे ४६ कुण्डीघालितांचिपहावे मगमच्छहोतीसजीवे त्याचेशिरपुच्छछेदुनिअवयवे शक्तिशीनैवेद्यसमर्पावा ४७ तो
नैवेद्यभक्षावानिका मूर्छायेईलमुहूर्तयेका मच्छविसर्जनतवएका सिद्धिप्राप्तहोय ४८ होयज्ञानविस्तार उपजेभूतभवि-
ष्यवर्तमान होईलमहानथोर होईलभद्रजाति ४९ कार्यसिद्धिमहिमेची जानओतिलीकायाकनकाची कुण्डीहोयसुवर्ण
रुची ताल्काबजाण १७५० सिद्धवृक्षाचीपुष्पेपरियेसी तेसेविज्ञतप्तोदकासी तरीद्विगुणहोईआयुष्यत्यासी जन्मादारभ्य
५१ त्यात्रिपुरांतकाचेउत्तरे दोनीअसतीविवरे त्याचेपारिअभ्यंतरे परीसाचित्तदेऊनी ५२ तेथेकोकिळाकारनामेविवर जा

णप्रसिद्धमहानथोर त्याचिकरूनियापूजानमस्कार शिरावेत्यात ५३ प्रवेशतापूर्वभागी दिपकअसेवामभागी धनुष्यजावे
वेगी वामभागीदहा ५४ तेथेप्रचण्डअसेवैश्वानर त्यांतपाषाणअसेकूर्माकार दृढधरूनियानिर्धारि पाषाणवेगळाकीजे
५५ तोश्वेतवस्त्रांतबांधिजे रक्तवर्णतोतात्काळभक्षिजे समयसाधिजे साधुजने ५६ ऐसेसेविजेदिनसात वज्रदेहि
होयरवचित ह्मणोनिकरावेसमस्त होयभरवसे ५७ दुसरेकोकिळाकारविवर तीर्थरूपअसेमनोहर पूजाकरणेषोडशोपचा
र नमस्कारकीजे ५८ साधकेघेऊनियावमन शुद्धकरावेअंतःकरण बिवराप्रवेशुनीकीजेधैर्य साधकेते ५९ तेथेदहाधनुष्य
प्रमाण कोकिळाकारअसतीपाषाण त्यावरीकावेतीळमोजून पळदोन १७६० तेफुटतातीजाये उरतातेतिह्यावे चूर्णक
रूनरांधावे गोक्षिरमधे ६१ तेसीरहाईलकृष्णवर्ण तेशीघ्रकीजेप्राशन अयुतवर्षप्रमाण आयुष्यवाढे ६२ प्राप्तहोयवादेज्ञा
न भूतभविष्यवर्तमान सोळावर्णाचाहोईलजाण कृष्णकेशव ६३ पुढेत्रिपुरांतकाचेउत्तरेस चिंचवृक्षअसेसुरस त्याचे
समीपतमोदकअसे आणिसरोवर ६४ त्यावृक्षासभोवते पूजावीतीदैवते भावेकरूनहाते पाठीवरठेवुनि ६५ एक
चरणावरते शुद्धपूजावेदैवते वृक्षाचेपत्रआणावे छेदनकरूनि ६६ त्यापत्राचानैवेद्यसमर्पिजे नंतरितोभक्षिजे मूर्छा
येऊनिसहजे तेजयेक ६७ कायाकल्पप्रज्ञावृद्धि भूतभविष्यवर्तमानसिद्धि वयाद्विगुणनिरव्याधि शरीरहोय ६८ तया
चिंचवृक्षाचीकमळे सेविजेसरोवरजळे षोडशवर्षाचादेहसकळ वयाद्विगुणहोय ६९ ऐसीयापूर्वदिसे त्रिपुरांतकीसिद्धिअ
से सिद्धिअनेकीसाधिजे युक्तिबळे १७७० रामेश्वराचेस्थानप्रचण्ड तेथअसेतमोदककुण्ड मृत्तिकाघेऊनीउदण्ड
लेपमुखीकीजे ७१ खेरतेपाचवळालोशीधमिजे लोहनिपजेलतेचूर्णकीजे मधुघृतसीतेसेविजे तरुणपावेल ७२ त्यारा
मेश्वरेदक्षिणतटी केळासारिखेपाषाणअसती एकरेखाद्विरेखात्रिरेखाती चतुर्थपाचषड्रेखाअसती रुद्राक्षाचेपरि ७३
एकचतुर्थरेखाचिये प्रचीतीचेपाषाणजे तेसर्पचीअसतीजे तेजाणावेतात्काळ ७४ पाचरेखाचंद्रकांती षड्रेखातेदिव्य

जोती तेदुर्लभहोती भक्तसुरगणासी ७५ जोषडुरेखाचापाषाण तोचिघ्यावाओळखून एकरेखाविरहितमिळवून घेई
जेसाधके ७६ साध्यमंत्रीशुद्धबुद्धि अष्टाक्षरविरहितबोधी मनस्थिरकरूनिसाधी पावेलतोआयुषसुख ७७ ॐकारप्र-
थमअक्षर यकारतेद्वितीयअक्षर तृतीयहोयलेष्कारु विंदुदूरजाण ७८ चतुर्थहकारह्मणा पंचमहाकारह्मणा मंत्राचा
विचारजाण गुणवृद्धिहोईल ७९ षष्ठमपकारह्मणोन नरोरककारुउच्चारून असाअणसरजाण स्वाहामंत्रु १७८० ॐह्रीं
हूंनाररस्वाहा येणमंत्रेमंत्रावीजे मृगगोसीरेपचविजे स्थिरतेनसेविजे स्वस्थबुद्धिकरूनि ८१ हेसाधकेऔषधसेविजे होय
अभेदअच्छादिजे नवनागसहस्रपरिज बळेशक्ति ८२ दुसरेगोरक्षस्थानअसे तेथेचौऱ्याशीशिळाअसे तयाचेजाणपूर्वेसी
चारिशिळाएकत्र ८३ त्यास्थळीकरीप्रमाणखणिजे उदकीतेओळखिजे पाषाणपरिसहजे तेपोबळेजाण ८४ तळीअसेएक
कुण्ड उदकअसेरक्तवर्णदोनीमुण्ड दोडकेरससेविजेपींड अमरहोय ८५ पलासशक्तिचेकाभावना स्वहस्तेवेधीत्यार
सेजाणा तैसावेधवेधूनीकांचना होयनिर्मळ ८६ श्रीशैल्याचेमाथवरती त्रिपुननामेअसेशक्ती देवालयेतेदोनअसती
साधकेजाणिजेपै ८७ त्याचेईशान्यभागी भ्रमराच्युतवृक्षअसे सदातोफळाभ्रमराह्यह जाणिजेऐसा ८८ फळफोडि
ताचभ्रमरउडे गोक्षीरेतेपचविजे रक्तवर्णतोपाहिजे होयततत्ता ८९ तोसेविल्यादिवससात आयुष्यहोयएकअयुत
नवनागसहस्रबळीनिर्वाल होयत्यापुरुषासी १७९० तेफळक्षीरेपचविजे शिष्यालागीउदकेदेइजे निर्धारेभक्षणकीजे
आणिकप्रकारसांगतो ९१ तेफळकेसमर्दिजे एकासुवर्णपारदीजे मक्षिकागोसीरेपंचविजे युक्तिनेपै ९२ तेसेविल्यादि
वससात बहुतवेगीहोयनिश्चित लोहासीभेदूनिनिष्क्रान्त हेमहोइल ९३ पारदआणिकृष्णाअभ्रक समभागकरीयेक रु
द्रगर्भीघालोनिनिक गोमयेलेपकीजे ९४ युक्तिनेचपुटद्यावे कृष्णवर्णहोयतेधवा सेविजेतेस्वभावे निर्धारेपै ९५ तोर
सअष्टलोहासी वेधुनिहेमकरीनिश्चयेसी जाणिजेतेसाधनेशी सुगमलोउपाय ९६ आणखीयेकभ्रमराच्युतपरीयेसी शं

खेश्वरीदेवतादुकरदेशी जनप्रसिद्धतयापारासी महान्वृक्षअसे १७ भ्रमरासहितफळ वंगशोधुनिकरिनिर्मळ क्षीरेप
चवितांकेवळ वज्रदेहीहोय १८ श्रीपर्वताचेमार्थी प्रसिद्धप्रभाकुंडतीर्थ वृक्षअसेभ्रमराच्युत सदाफळतु १९ कपोतेश्व
रेअगस्तितीर्थ पीतलिंगअसेविचित्र पश्चिमदेशेनीहस्त दहाथनुष्यतेथुन १८०० मयूराकारपाषाणनिधे तेसत्वरेगोक्षी
रेपचविजे संसारिजनासीपूर्वे जन्मस्मरेल १ कपोतेश्वराचेउत्तरे पाषाणअसतीरुद्राकारे गोक्षीरेसेविजेनिर्धारे दीर्घायु
षीहोइल २ श्रीशैल्याचेपश्चिमभागी मल्लिकार्जुनप्रसिद्धजगी पूर्णब्रह्मनिर्गुणलागी श्रुद्धितेचिपरम ३ रूपतेपरब्रह्म
त्रिपुरांतक कल्पसिद्धिकरावीसाधक मल्लिकाप्रसादविनाकधी नपावेतो ४ ऐसाअघोरमंत्रप्रसिद्ध असेत्रिपुरांतकाचा
सिद्ध भूतशुद्धीनेशुद्ध करावेपै ५ अंतरीमार्जनविवेकून पूजाषोडशोपचारकरून तेथेजगसद्धसपूर्ण पूर्वमार्गीशिळाअ
से ६ तेश्रवतअंगुळ इन्द्रगोपासारिखेउज्वळ परवस्तुतंघेइजेनिर्मळ साधकेपै ७ तोकाठीहोइलप्रसिद्ध होइलतेथवाहे
मर्पावन शुद्धबुद्धबुद्धिनेगात्र यत्नकीजे ८ मल्लिकार्जुनाचेपूर्वेस अपूर्वदेवताअसे एकचरणउभीअसे पाहिजेस्वरूप ९
दोनीहातघाठीवरी तिचेपूर्वदिशेसअवधारी येककुण्डकुकुरपाटनगरी नांदतअसे १०१० तेअश्वासारिखेपाषाण चांगलेआ
हेतजाण तेथुनआणावेशुभदिन साधकेघेइजे ११ तोतिललभृत्यमारवावे राणसीनीचेपुदेद्यावे कनकहोइलस्वभावे बावन
कस १२ तत्कर्णेश्वरनामदेवत अजादेवीनामविख्यात तेथेकूष्माण्डीलोभृत्त औषधीअसे १३ तेहस्तार्कीसाधावे पुष्प
पत्रेसहध्यावे मर्दिताहोयलोहदिसे सुंदरवर्ण १४ तेसिद्धमंत्रघेइजे मंत्रएकवीसआवर्णकरिजे मंत्रसप्ताक्षरेसहजे असेपै१५
ॐकारादिस्वाहा जपमंत्रिजेशुद्धबुद्धि कुण्डदुर्गावरदेवी अष्टाक्षरीजाणावी मंत्रसिद्धिते १६ ह्मणावेदुजीअष्टाक्षरी सुका
विदुनिर्धारी कामरूपियेचारी ह्मणावीएकवीस १७ स्वाहामंत्रयत्नेन जालियास्वभावेओळखून येणेलोहपत्रासीलपदेणे
तेपुन्हाकारलिया शुद्धसोनेहोइल १८ मासयेकचूर्णसेविलिया सर्वज्ञानलवलाया आणखीएककूष्माण्डीया प्रकर्णअसे

उदण्ड १९ हडतानेकर्णेश्वर ग्रामअसेअवंडनगर तेथेंदेहारानामेपर्वत प्रसिद्धअसे १०२० त्यापर्वताच्याशिखरी भैरवस्था
नपरि त्याच्यापूर्वेससःमवल्ली औषधीअसे २१ तेओळखावीकृष्णपक्षी चांगलीफुटतेशुक्लपक्षी सडतेऐसीजाणावी २२
तेवल्लीचाकंदघेऊन गोक्षीरेंसेविजेतेणे निश्चयपरिहोणे वज्रदेही २३ पारस्वतावृतावरण जिन्नसकीजेएकांतबसून चार
भागत्याचेकरून नवसागरमिळविजे २४ पारज्यासमकंदघेऊन चूर्णएकत्रकरून वृक्षीवरच्यावरवाळवून सावलीतपुढेपा
चरिजे २५ जेलारामाळपूर्वदिसे परंतुतेथेएकळाखअसे तेसेविजेचैत्रमासि तरुणहोयतलता २६ षोडशवर्षाचादिसे
शोभिवतहेमपरिसे कायासिद्धहोईल २७ त्यारामपर्वताउत्तरदिसे पेडगांडग्रामअसे तेथेह्मेसीसारिख्याशिळाअसे स्व
जळते २८ एककुऱ्हाडीघेइजे अतिप्रौढीफोडिजे जीझडपपडेलकुडी चित्तिघेइजे २९ त्यातमिळविजेश्रीफळचूर्ण सेवि
जेपथ्यनेमकरून वलीपलितभरवसानी व्याधिनासती १०३० ऐसीश्रीशैलयाची स्थितीसिद्धिरित्थीची प्रसिद्धअसती ३१
पुसेगौरीपशुपतिलागून अन्नसेविलतेतृणवर्ण जळतेसेवनकरून मर्दिताचुकेजन्ममरण व्यथासमस्तपे ३२ साधुजना-
चीखरी देवीहोयतीप्रसिद्धी अणिकपद्मपुराणीरिद्धिसिद्धि सांगितल्याअसती ३३ आणखी एककोणसांगिजे श्रोतेश्रवणी
श्रविजे सादरहोइ ३४ कृपासिंधुब्रह्मऋषि पूर्वकथास्मरूनीमानसी सांगताजालाप्रियेसि तोत्रिपुरांतक ३५ कोणरूपेनि
पजलानागनाथ महाराष्ट्रदेशेप्रसिद्ध जोतिर्लिंगवैजनाथ पर्यलीग्रामीअसे ३६ तयास्थळीस्थापनाअसे तयादक्षिणदि
से प्रवळनगरअसे अवताराशिवाचा ३७ प्रवळईहूनिदक्षिणदिशे नांदुरमार्गेदुर्गास्थळदिसे तयाआडचारपर्वतअसे गोधुम
नामे ३८ तेथीलगोधूमाकारपाषाण ससधातुवेधीलजाण अग्नेयकोणदिसेतेथुन पारोलगाम ३९ तेथेअसेविवररूप सां
गतोगर्तअसे त्याविवराचेद्वारीतीन्ही मातृकाअसती १०४० तेथीलखडेगोचिडासारिखे असतीतेससधातूस वेधीलजा
ण ४१ खरोग्रामाच्याअग्नेयकोणे येकडोंगरपाश्चिमेस एकमुसळअसेतेथेखडक त्याखडकावररक्तरेषा असतीतेपाषाण

घेईजे४भागकभागअजापित्यासिखलिजे तयासमानताम्रघालिजे खडूनवरिकाकीजे तेकाष्यकुन्यासदिजे हेमताकाळ
होय ४३ इतिआयुष्यवृद्धित्रिकालज्ञानहेमकरणकल्पः अथाशोदककल्पः कृष्णउदक१ शीलोदक२ विषउदक३ ङ
णउदक४ पीतउदक५ रक्तउदक६ श्वेतउदक७ क्षीरोदक८ आतायांचीस्थाने शीलोदकस्थान धारापुरई
शान्यडावडग्रामअसे ४४ शिवनरीतटेभोगवर्धनग्रामे गोदावरीतटेनराहावेग्रामतस्यपूर्वेसामले ४५ नैऋत्यपंचव
टीपर्वतेक्षीरोदक द्वारकाबेटतीर्थेसिडवटतेथेरक्तउदक ४६ लोणाडसमीपेसामकानामेदेवल प्रसिद्धआहेतेदीनवेधीहो
य माहोददेशजवळगुडेग्रामअसे तेथेकेदारदेव ४७ एकविरादेविआहेतेथे क्षणवेधीप्रत्यक्षआहे लोहोकापुरदेशा
तभारवग्रामतेथेआहे फलटणदेशिमोलदीगरग्रामीअसे ४८ माहोरदेशिकारेग्रामआहे नैऋत्यदिशिपारनेराग्राम
समीपेआहे कोलापुरदेशिनरपुरसमीपरटेगग्रामआहे तेथविषोदकआहे ४९ योगेश्वरअंबासमीपेदेवल वाडेग्राम
मांजरानदीतटीविषोदकआहे तेथचशीलोदकआहे ५० खानदेशमध्येमांग्यातुंग्यापर्वतावर तेथताडपर्वतिचब्र
ह्मगिरिपर्वतिआहे त्र्यंबकसहज्यापुरीतआहे मार्कंडेयपर्वतिआहे ५१ सप्तशृंगीडोंगरावरआहे तोरणमाळी
त्रिकुटभाण्डारीगडगिरीवरआहे अशीहीविषोदकस्थाने सांगितलीतुजला ५२ अविकारकसांगेनदेवि वैराटदे
शीबराणपुरग्रामअसे त्याचेइशान्यकोणीउकडेगावअसे तेथेशीलोदकअष्टलोहवेधकरीलक्षणयेकात ५३ बाला
पुरईशान्यकोणीउकडेगावअसे तेथेशिलोदकअसे तेहिअष्टलोहासवेधते ५४ शिवनरीभोगवर्धनग्रामअसे ते
थेशिलोदकअसे तेकृष्णवेधीअसे ५५ दारवेगावअसे तेथुनपूर्वदिशेससाळगावअसे तेथेपाचवर्णीपर्वतअसे
तेथेहिशीलोदकअसे ५६ तेहिक्षणवेधीअसे लोहागडापासीसामलनामदेवताचे देवलप्रसिद्धअसे तेथेनववेधी
शिलोदकअसे ५७ आताशीलोदकाचीपरीक्षासांगतो त्याशिलोदकामध्येहेमशुष्कअभ्रक हिंगनफळातघालूनघा

ण्यामधेठेविजे तेपाषाणहोय ५८ तेणेअष्टलोहअष्टधातुवेधक माहोरदेशीअटारीयाताब्याचेजवल नउसिमे पासीघोडेगावअसे तेथेकेदारदेवअसे ५९ त्याजवळएकविहीरअसे तेथेशीलोदकअसे त्याउदकातजितकेवृ-क्षाचे पानेवकाष्टेपडतीलतितकेपाषाणहोतील १८६० तेथेजाउनपळसपापडाकोरडाघालोन त्याउदकातदिव सपुरूनठेविजे तेफळवबीजपाषाणहोय ६१ तेचूर्णवंगासीदीजे वंगस्तंभहोईतेथवा हिंगनबेटाचीसालशिलो दकीघालिजे तेशिवाहोयतेचूर्णताम्रमध्येटाकिजेहेमहोय ६२ शिलोदकातगंधकानेवांगेभरूनठेविजे तेशिवा-झालियावंगासदीजे सप्तधातुवेधील ६३ शिलोदकीपाराघालिजे तोएकवीसदिवसमर्दिजे तोगुटकाहोय ६४ मुखीधरिजेसहस्त्रायुहोय देवतुल्यपुरुषहोय हेममाक्षिकासीत्याउदकाची पुटेएकवीसदीजे ६५ तेचूर्णवंगास दीजे सातवेधकरील हेमहोय ६६ आताशिलोदकाचीपरीक्षावमंत्रसांगतो ॐनमोवासुदेवायनमः केशवायन मः श्रीनृसिंहायनमः हामंत्रसहस्त्रदहाजपिजे दशांशघृतेहवनकीजे मगक्रियाआरंभिजे ६७ आताशिलो दकाचीस्थानेसांगतो कोल्हापुरदेशीभारवेगावअसे माहोरदेशीकेरुवेगाव तेथेशिलोदकअसे ६८ मानदेशी-अटपाडेगावअसे तेथेशिलोदकअसे पारनेरीडोंगरामधे नैऋत्यकोणीजगप्रसिध्धअसे ६९ कृष्णाचेथडीअसे क रडकोल्हापुरदेशीनरसिंहपुरापासी तेथेशीलोदकअसे जवळलइवागेगावअसे १८७० विषपापजादेवताअसे तेथेवि विषोदकअसे जोगेश्वरीअंबात्याजवळदेऊळ वाडेगांवअसेवज्रेचेथडीस ७१ विषपाहारदेवताअसे तिचेजवळविषोद काचीकुण्डे जगप्रसिद्धअसे ७२ आताविषोदकाचीपरीक्षासांगतो विषोदकाततेलाचाथेंबटाकावा तोनफुटेलनवे व्यालीजेसंकोच ऐसीपरीक्षापाहिजे मगअनुष्ठानकीजे ७३ मंत्रजपीजेतोजपमंत्र ॐक्लांकेवीगाये:देवाय:कुरुठानी लगंठेनस्वाहा हाजपदहासहस्त्रकीजे त्याचेदशांशहवनकीजे ७४ हेविषपाणिमंत्रुनकडुदुधियातघालिजे त्या

उदकांतहिरडे३६० घालिजे महिनेसहाअसोदीजे मगप्रतिदिनेएकएकसेविजे ७५ त्यावरदुधभातखाइजे वर्ष-
येकतरीपुरुषसिद्धिहोय सहस्त्रायुमहाबळीपराक्रमी अजरामरहोय ७६ विषोदकीविषपायजु हेतिथेयेकत्रकरू
नमर्दिजेमासतीन एकसेविजेतोपुरुषवेधकरील वधुहोय ७७ सोनेहीकरील हेविषोदकआणिअभ्रक हेममाक्षि
कवत्रिफळायेकत्रकीजे बोराप्रमाणगोळियाकीजे ७८ प्रतिदिनीएकसेविजे तोसहस्त्रायुहोय महाबळीआणिप
राक्रमीहोय ७९ विषोदकातपळासपापडाघालिजे महिनेसहाअसोदीजे प्रतिदिनेएकेकसेविजे वरदुधभातखा
इजे ८० तोसिद्धहोयसहस्त्रायुहोय महाबळीहोय पराक्रमीहोय ८१ विषोदकवनारळीचेउदकनारळीभरीजे
वेळातीनतोकळंकहोय तेसत्यअसे ताम्रासदीजेहेमहोय ८२ आताविषोदकाचीस्थानेसांगतो काटीबेरारदेशी
लोनारकुंडीअसे मांगियातुंगियादुर्गात नारंकपर्वतावरअसे ८३ ब्रह्मगिरीसअसे सहजापुरीसअसे प्रेमपुरीस-
असे जैतापुरीसअसे ८४ मार्कंडेयपर्वतीअसे सप्तशृंगीसअसे तोरणमाळीसअसे त्रिकूटभांडारीसअसे ८५ धार-
नगरीसअसे परीक्षापाहूनकामकीजे आताअमृतकल्पसांगतो ८६ दक्षिणपंथीनेकळअसे गोदेअमृतसंजीवनी
असे जगप्रसिद्धअसे मोणकेश्वरदेवजवळीअसे ८७ त्याचीपरीक्षासांगतो त्यासकीविषप्रमोदकीआंधळाकीजे
त्याचेअस्तीहोतील ऐसीपरीक्षाझालीअसताकामसाधिजे पळसआणिपारामासिएकत्रकीजे ताम्रासवेधक-
रील चौसष्टिहिसाधिजेहेमहोय ८८ नासिकउत्तरदिशेस श्रीरामसेजेराळपर्वत जगप्रसिद्धअसेतेथे वितंडी
यासारिखेपाषाणअसे तेसीविळियागुटिकाहोय ८९ मुखीधरिलियाअदृश्यहोय अथवागुटिकाचूर्णकरून क
थिलासदीजे तोवेधकरील १८९० रामसेजेपासी नाकडोमयापर्वतअसे तेथेनागवेलीनामेदिवेअसती तयाचे
पानेपचविजे तेमासेहोती ९१ तेपचविजेतरीतिन्हीलोकगमनहोय षोडशवर्षाचाहोय आणिपाताळचिनीधानेअ

सती १२ धोंडायनुनामेपर्वतऋषिधोंडपर्वत त्याचेशीरवरीवटवृक्षअसे त्यावृक्षाखालीखणिजे तेथूनमळाकृती १३ तेबहुतवृक्षाचीपाने काष्ठेमिळवूनपत्नीकीजे मांदाराचेकाष्ठीहृदयीकिजे तेमछहोतीलतेभक्षिजे तरीसिद्धिहोय १४ अथवातेचपर्वतीयेकविवरअसे त्याआंतआसमसीयासारिखेपाषाणअसे तेपुटपाकीधमिजे हेमहोय १५ अथवापाषाणाचेचूर्णकरीजे मधुतुपेसीसेविजे तरीसहस्त्रायुहोय १६ आणखीतेचपर्वतीनागवेलीअसे तेकोणीहातेशिवेना तिचाकरवंगवेधकरील १७ अथवातेनागवेलीरससुलभता ताम्रपत्रीलेपिजे तेपुटपाकीधमिजे वेकाएकवीसहेमहोय १८ श्वेतशिळाअसे तिचेनावकळापी तोचीपारस तोचिअपलोहवेधकरील १९ अथवातेशीळेचेचूर्णकरून मासयेकतुपेसीवटुधासीसेविजे तरीषोडशवर्षाचाहोय अजरामरहोय १,०० तेचपर्वतीगापद्वारअसे त्याद्वारीखणिजे नागकुंभरसदेविलाअसे तोचीसर्वसिद्धिकरील त्याचरसेवंगास्तंभहोय १ अथवातुसुवर्णहोय मंत्रसांगतो ॐ यदाकुहुकुरस्वाहा देवीस्वाहा महातापस्वाहा [illegible]मंत्रावे अनुष्ठानकरावे २ देवीधाउवेशीभगहोमआदरिजे भुवनक्षत्रपाहूनकार्यकीजे अथवादक्षिणप्रांतीबाबापूरनगराजवळ पट्टनयामअसे त्यागासीबोदुवळीगावअसे त्याचेजवळ दुधीनामदेवताअसे ३ त्यामध्येओहळअसे त्यावेतरील खेचयाटोकरीयापाषाणअसती तेकडुदुधियामध्येघालिजे अगधमिजे सत्वपडेल ४ तोचीसर्वसिद्धिरसासदीजे वेधकरीलहेमहोय तोचपाषाणहस्तीदंतेचूर्णकीजे तुपगुळवटकूनऐसे चूर्णकीजे गुंजाआठजेहेमहोय ५ आताकोल्हापुरकल्पसांगतो रक्तमंदुकल्पपूर्ण [illegible]असे तोचीसर्ववेधकरील अष्टधातुवेधीहेमहोय ६ नेणेपडके पारजंगधकमद साखिचेतांदुळ अजाक्षीरीसिवारिजे दिवससातखलिजे त्यालेपमात्रेअष्टधातुवेधील हेमहोय ७ अथवातोरसतुपामधेसेविजे उत्तमदेहहोय ८ अथगुन: मल्लीकार्जुनअर्धोपुरीपोगकल्प: कोणेएकेअवसरी गौरीपुसा

तीर्थंकराप्रती सागारस्वामीसलरी रिधिसिद्धीचामंत्र ९ ॐनमोसिद्धेश्वरायस्वाहा हामंत्ररुद्रपादुकाखाले येक विवरअसेतेउघडीजे मध्येप्रवेशकीजे तेथेधनुष्य१०विनायकअसे १११० त्याविनायकाजवळअग्नेघरकुण्डअसे तद्रसकुण्डबुधियातघालिजे तेणेअष्टलोहकनकहोय ११ आणिकयेकसिद्धेश्वरकल्पअसे मल्लीनाथापासूनधनुष्य२० अग्नेयदिशे शशिखरापूरीशिखरेश्वरदेवअसे तेथेजाइजे १२ त्यादेवासप्रहरात्रीसप्रदक्षिणाकीजे मतिदिवसीविमानेदिसती १३ त्यादेवाचेअग्नेयदिशि धनुष्य२० छायावृक्षाचीअसे त्याचेपंचअग्रघेइजे तेतेलात कढविजे मळहोतील १४ तेभक्षितांमूर्छायेईल मगदूधपीइजे तोसिद्धहोय अंतरिक्षगमनहोय त्रैलोकीगमन होय महासिद्धहोय १५ तेथूनपूर्वदिशेसधनुष्य३० हेदितसिद्धनाथदेवअसे तेथेजाऊनहामंत्रजपिजे ॐनमोसिद्धनाथाय येणेमंत्रेपूजाकीजे १६ पाचशेजपकीजे मुखेरदिकासिद्धेल तीमुखीघालिजे खेचरहोइल १७ सर्वपाताळीगमनहोइल अदृश्यहोइल नवनागसहस्रबळीहोइल अनेकसिद्धित्याहूनहोइल १८ धनुष्य२० कर्दळीवनअसे तेथेजाइजे तेथेसुवर्णाचादारवंटाअसेरत्नखचित त्यापासीबसूनजपकीजेतामंत्र १९ ॐनमोभैरवाय हामंत्र१०००० दहाहजारजपिजे मगदारवंटाउघडीजे तेथेसोन्याचाकर्दळीवृक्षअसे त्यावृक्षाचेफळभक्षितादिव्यदेहहोय १९२० नवनागसहस्रबळीहोय तेथेदेवांगनापरमेश्वराच्याअसती चारदिशांसिचारसिद्धिअसती २१ पूर्वदिशेसपादुकासिद्धिअसे दक्षिणदिशेसस्वर्गसिद्धिअसे पश्चिमदिशेसअंजनकर्णअंजपालसिद्धिअसे उत्तरदिशेसगुटिकासिद्धिअसे २२ तेथेआवडलतीसिद्धिघेइजे सिद्धिघेऊननिघिजे देवीपासूनउत्तरदिशेस धनुष्य२० अंबरभुवनअसे तेदेवाचेनगर तेथेएकलक्षकन्याअसती २३ तेसाधकासीहातीधरूनदेवरातघेऊनजातील त्यासीसिवराज्यकरवितील अनेककाळक्रमीहोतील २४ इति अधोमुखीयोगकल्पसमाप्तः त्यादेवापासीअमृतकुण्डेअसती देवी

पासीपाषाणपरीसअसे त्याशिळेवरकाळेलीळघालिजे तेथेंशीळाफुटेलगुटिकानिघतील तेणेंअष्टलोहकनकहोय
२५ असुराकल्पसिद्धवट ह्मणजेतेथेंहस्तिनीपर्वतअसे दक्षिणदिशेभागअसे त्यासेवाचीपूजानमस्कारकरणे २६
त्यादेवाचेपानोध्याजवळपीवळापाषाणअसे तोपारसतोघेइजे अष्टलोहकनकहोय २८ ऊगवीतपापरिसाभागेप-
श्चिमदिशे धनुष्य२०छायाछन्नअसे सातवावडोरीकरूनखांबासीबांधिजे सेतीअरूणीविजेदारवंराजवळपाळि
जे तेथेमंत्रजपिजे १००००दहाहजार २९ तोमंत्र ॐनमोसिध्दनाथायसिद्धिंदेहि मगदारवंराउघडूनआतप्रवे
शकरणे तेथेदेवाचेगणअसती २९ तेसाधकासीपुसती मगजन्मपत्रिकाघेती मगआपणापासीठेवीती त्यांचे
डोळेबांधिती हातीधरूननेतील ११३० तेथेंअमृतकुण्डअसे तेअमृतपाजतील तेदेवातुल्यसाधकासकरिती
ल ३१ तेचर्चानकरितील आमचीजन्मपत्रिकादाखवीतयासी धातपुटेहोतील कुण्डलेभूषणेदेतील ३२ इतिहि
तीयछायाकल्पसमाप्तः अन्यज्योतिसिद्धवटीअसे उत्तरदिशेसजाऊन धनुष्य१०चन्द्रेश्वरदेवअसे त्याचेअर्चन
पूजनकरून तेथुननिघावे ३३ पूर्वदिशेसधनुष्य२०श्रियादेविअसे तेथेजाऊनपूजाअर्चनकरणे तोमंत्र ३४
श्रियादेवीश्रियापयोदर्शनन्हावे हामन्त्रयेकलक्षजपावा तेथुउत्तरदिशेअंगुळे२०मार्गअसे तेथेगावेचारीवेसव
णगावेबाराविस्तारुअसे ३५ त्यावनीविधियुक्तसिद्धाचीस्थानेअसती ताम्राचेबाहुलेताम्याचीभूमिकाअसे
तेथजाताईश्वराचीपूजाकरणे ३६ पातालीपारसअसेतोघेइजे माध्यान्हीगुटिकाअसेतीघेइजे त्यामधूनतुला
जीसिद्धिवाटेलतीघेइजे आणिकयेकसांगतो ३७ गावेआरटजायतीर्थअसे तेथस्नानकीजे वरवरअसेतेशि
लोदकपाणीपीइजे तरिपाषाणहोय ३८ तेअशोकवनामधेकुण्डअसे तेथस्नानकीजे देवार्चनकीजे पाणिपी
इजे तेअमरकुण्ड तेणेदिव्यदेहहोय ३९ तेथेदारवंरासातरवणाचाअसे तोरत्नरवचितसोन्याचाअसे

तेथेबाहेरबसूनपूजाकीजेतोमंत्र ११५० ॐनमःशिवाय मगतोदारवंटाकार दिव्यमहाद्वारउघडती दिव्यमोह्रोछावक
रितील मगसुखीहोतील ४१ पुरुषभुवनेदाखविती तेलोकसामोरेयेतील तेथीलगणगंधर्वऋषीपाहुनेकरिती मगते
थुनब्रह्मभुवनेदाखवितील तेब्रह्मलोकसामोरेयेतील तेपाहुणेकरितील ४२ मगदुसरेदिवशी ब्रह्मसाधकातेपुसती
तुह्मीयेथेचराहाल कींसामोरेचालाल ४३ तेसांगातुह्मींआत्माजवळ मगतेह्मणतीकींआह्मास सिधीनाथदेवास
पाहण्याचानेमअसे ४४ तवतेथुननिघती पुढेंविष्णुभुवनदेखती मगविष्णुलोकसामोरेयेती त्यासित्धातेघेऊन
जाती ४५ आणिविष्णुभुवनआपलेमगत्यासीपुसती तुह्मीयेथेअसालकींसामोरेचलाल तेह्मणतीकीआह्मास
सिद्धिनाथपाहण्याचानेमअसे ४६ मगतेसांगूननिघाले तेह्मणतीपुढेदिव्यद्राक्षाचामंडपअसे तेथेरिघीजे तेथेदेवक
न्याअसती ४७ त्यासाधकातेपुसती देखोनसामोरेयेती मगदेवीदेवापुढेसांगती साधकमंत्रजपती तोमंत्रजप४८
ॐनमःशिवायनमः यामंत्रानेदेवसंतोषव्होतो मगसाधकासीविमानेयेती आणिजवळबोलाविती ४९ मगसाधकासी
विमानेयेऊन देवकन्यान्यावयासयेतील साधकासीनित्यविमानावर बसवितील देवापुढेकरितीदेवप्रसन्नहोती११
५० दिव्यांबरआभरणेदेतील वरपुरीसनेतील अनेकसुखभोगभोगवितील अमरराज्यकरितील ५१ चंद्रकन्या
सारिखेराज्यकरवितील दिव्यदेहहोय ५२ इतिपरवतीकल्पः अथआलिंगनकल्पसांगतो तवदेवह्मणेदेविम
जप्रतीपुसिले मगकांहीयेकमागितले मजआलिंगनकल्पसाधावा ह्मणोनआलिंगनकेले ५३ तेआलिंगनकल्प
लक्षणमहादुर्लभझाले तेथेजाऊनईश्वराचीसेवापूजनकीजे तेथून धनुष्य१भवरअसे ५४ तेविवरीसुदरीलायक
हस्तीअसे तेथेरिघीजे साधकदिवस ७।१४।२१ बाहुसमानकाकडाकीजे ५५ तोलावूनत्यानेउजेडारिघीजे अंत
रीगेलियानेसर्वदेवदृष्टीसपडतील वधनुष्य१०अंधारअसे मगदेवसुप्रसन्नपहावे ५६ त्यादेवापुढेकुंडेअसती तेज

मृतेस्नानकीजे दिव्यदेहहोय महापराक्रमीहोय ५७ मगतेथुनदोनवारावजाव्या मधेवारेजाइजेपुढेवीवरि
थिसिद्धिअसे तेपाणिअसेतेथुनसामोरारिघीजे उजवेहाते ५८ तेथुनवरलीकडे अंगजाइलयेवटदारअसे तेथे
एकाएकाच्याखांद्यावर उल्लंघिजेवरलीकडेसारवळखालतीघालिजे मगसारवळधरूनउतरीजे ५९ तेथुनसातावरच्या
विवरीजाइजे खालतामार्गअसे मगसामोरेजाइजे पाताळीहाटकेश्वरदेवपाहिजे ११६० विघ्नकांहीनदिसे जपकी-
जेतोजपमंत्र ॐनमोहाटकेश्वरायनमः अपलीसिद्धदेही ६१ हामंत्रजपताप्रत्यक्षलक्ष्मीसामोरायेईल मगसाध
कासपुसे तुमचाकोणदेशकवणग्राम कवणनामकवणमाताकवणतात ६२ अमृतकुंडीस्नानकरविती मगदिव्य
देहहोय आणिकसितथीपावती ६३ मगगणगंधर्वसामोरायेती किन्नरहाटकेश्वरापासीजातील देवाचेदर्शनजालि
यादरसपरसहोती कुण्डलेआभरणेभूषणेदेतील ६४ मगदेवअपलारत्नखचितमुकुटदेतील अजरामरकरील त्या
सीअभिषेककरवितील अंतरसिद्धिज्ञानहोय ६५ पाताळीवसलापुरीचेराज्यदेतील राज्यहेमसोन्याचेउर्वशीसारि
ख्या अप्सराअनेककन्यासहराज्यकरवितील ६६ इतिआलिंगनकल्पसमाप्तः अथमाहेश्वरद्वारकल्पसांगतो म
हेश्वराचेद्वारी सहस्त्रधारपारीविवरअसे धनुष्य६जाइजे तेथेसिद्धरसाचेकुण्डअसे तेथेस्नानकीजे दिव्यदेहहोय
६७ तेथुनधनुष्य२०वरगणेशअसे तेथुनधनुष्य२सिद्धवटअसे वडारवालीविवरअसे तेथेजाऊनसाधकानेउपवास
कीजे ६८ दुसरेदिवशीनमस्कारकीजे विवरीरिघिजे तेथुनधनुष्य२०जाइजे उजेडवाटअसे तेथेडावीकडेरंभाचे
स्थानअसे ६९ धनुष्य२जाइजेरंभाउभीअसे आगतस्वागतफारकरीते साधकासीबोलते तुह्मीयेथेअसावे११७०
अनेकभोगभोगावे कांकीमाझेठाईअमृतकुण्डअसे तेसेवनकरावे असेसाधकाप्रतिबोलतीहोइल ७१ मगसाधक
बोलेलकीआह्मास हाटकेश्वराचेदर्शनपाहिजे मगहाटकेश्वरासजावे तुह्मासीबोलाविलेअसे तुह्मीनिघीजे ७२ [illegible]

वाचेपूर्वदिशे हाटकेश्वराचामार्गअसे तेथेकनकबंधभूमिकाअसे तेथेसर्वत्रदेवकन्याअसती ७३ तेथेवीचि
त्रक्रीडाविनोदअसे अनेकप्रकारेभोगभोगवितील दिव्यदेहीदिसे विवरीविघ्ननदिसे ७४ सुखेहाटकेश्वराजावे
चित्रदारवंटादिसे कामधेनुदेवकन्याअसती सर्वदेखोनीविस्मयकरितील ७५ अभिलाषापुरवतील देवानेसा
धकालानिरूपिलेअसे देवकन्यातेथेअसे त्याठिकाणीजाऊनमंत्रजपिजे ७६ तोमंत्र ॐनमोहाटकेश्वरायस्वाहा
जपसातवेळकीजे मगदेवकन्याकवाडेउघडतील सामोरयेतील ७७ मगतयादेखुनिसाधकअंतरीधरतील मूर्छा
गतहोतील देवकन्याउठवतील भवरपालखीतनिद्राकरवतील ७८ क्षणयेकराहूनदेवकन्याबोलतील अमृतलो
कीहूनसाधकआलेआहेत हाटकेश्वरासीजावयाचानेमआहे तोमूर्छागतझालाअसे ७९ मगत्यासीप्राणअर्पिजे
उभाठाकेलेकीजे पुन्हासाधकासीदेवकन्याबोलेल याहाटकेश्वराचेदर्शनकीजे ऐसीदेवेआज्ञाकेली १९८० मग
साधकनिघूनयेतील तेथूनदारवंटीकामधेनुअसे कल्पवृक्षअसे चिंतामणीअसतीलतेहीपाहावे ८१ चोघीनाय
कापातावलोकासहीतसामोरायेतील मगपंचवक्रपाहूनपुढेसाधक हाटकेश्वराचेदर्शनासयेतील ८२ देवदर्शन
होइल कुण्डलेभूषणेआभरणेदेतील कीर्तनकरितील आपलेनगरीचेराज्यदेतील ८३ इतिमाहेश्वरह्वारसहस्र
धारकल्पसमासः अन्यकल्पः निंबववालुसिद्धवटउत्तरदिशेसी त्रिशृंगपर्वतअसे तेथेजाऊनबांधिजे तेथेना
रळासारिखेपाषाणअसतीलफुटतील ८४ नारिंगनिघतील अन्नातभक्षिजे येकअतिथासीभोजनकरविजे पुना
क्षणयेकमूर्छागतहोइल दिव्यदेहपूर्णहोय ८५ अनेकसिद्धीहोय पुन्हः मेषह्मणजेमेंढा कर्कह्मणजेखेकडा ध
नह्मणजेधनुष्य सिंहह्मणजेव्याघ्र हेद्वारेभ्रमरअच्युतआंब्याचावृक्षअसे ८६ तेफळफोडिजेतरिआतूनभ्रमर
निघेल ऐसीपरीक्षापाहिजे तेफळदुधातपचविजे तेदूधनीउदीजे ८७ मगदुधप्यावे क्षणयेकमूर्छागतहोय मग

एकाक्षणातदिव्यदेहहोय ८८ आणिकदेवीपूर्वेसकर्दळीवनअसे तेथेजाइजे त्यावनांतअमृतकुंडअसे तेपाणिरुधि
रासारिखेअसे तेरक्तोदकशंकानधरिजेपीइजे ८९ तेथेकर्दळीसन्मुखअसे तेहिशंकानधरिताभाक्षिजे तवदिव्यदेह
होय अनेकसिद्धिहोय त्यासीविमानेयेतील १९० आणिकासिद्धिसांगतो देवीपश्चिमकर्दळीवनअसे तेथेजावे गुप्तप्रभा
तीर्थअसे तेथेसर्वसिद्धीचेस्थानअसे ९१ तेथेजाऊनगुडीनाथायनमः रात्रिचारप्रहरजपकीजे तोजप ॐनमोगुडी.
नाथायस्वाहा पुनःदेवीप्रसन्नहोय ९२ आणिकमागितल्या परकायाप्रवेश दूरश्रवण अणिमा गरिमा लघिमा वदूरदृष्टि
पादुकासिद्धी सर्वसिद्धि वअष्टमहासिद्धि यातजेसिद्धिज्यासीजेसी आवडेल तीसिद्धिमागिजे नाहितरदिव्यदेहहोय वि
मानमागिजे स्वर्गीजावयासी ९३ आणखीसिद्धिसोमशिळाअसे त्याखालीपादुकाअसे त्यापायीघालिजे अंतरिक्षगमन
होय ९४ अणिकनिंबसंगमेश्वरदेवअसे तेथेदेवापासीधूपदीपकीजे तेथेकुकड्यासारिखेपाषाणअसती तेपारसअष्ट
लोहकनकहोय ९५ अताएककाळभैरवस्थानअसे त्याचेजवळपुढेएकहातावर पारसपाषाणअसे तोहीअष्टलोहवेध
करी ९६ याचेपुढेविवरअसे त्याविवरसुखेपाळीजाइजे हाटकेश्वराचेदर्शनकीजे अमरावतीचेराज्यदेती ९७ दक्षि
णद्वारिहून तेथेअमरावतीसिद्धीसपहावे गांवे५ उत्तरद्वारीजाइजे तेथूनगावे१०जाइजे ९८ तेथूनवेळूबनअसे तेबनगां
वेसातदीर्घअसे त्यावनामाजीनदीअसे ९९ येकनंदिनी१ एकजाया१ एकशैला१ एकभद्रा अशाचारीनद्यादक्षि
णवाहिनीदिसतील त्यानदीपासीमात्रसिद्धवाळूअसे तेप्रसिद्धअसे २००० आमचेस्थानदेखीचंद्रेश्वर चतुर्वक्त्रअसे
दक्षिणवक्त्रअसे तेथेसरोवरअसे तेथेस्नानकीजे रिद्धिसिद्धिहोइल१ अनुग्रहछायाक्रीडाकीजे तेथूनउत्तरकडेनदी
चेतीरी अंधनदीअसे तेथेछत्तीसकोटीदेवताचीस्थापनाअसे मुक्तीमधेसिद्धताअसे २ अखेरीससुखसंतोषभोगवि.
ती महाबळीहोय महापराक्रमीहोय मगतेथूनधावएकजाइजे मगतेथेदेवीपासीदिव्यबेलवनअसे ३ तेथेकोकिळासा

रिखेनादउमरतील तेऐकूयेतीलतेथेमहादेवाचेस्थानअसे त्याआदिलिंगासनमस्कारकीजे तरीसदाकामरूपीहोय
४ अथपूर्वोक्तात्किंचिद्विशेषज्ञानार्थंकवितामेदेनश्रीशैलादिकल्पान्पुनरप्याह कोणेएकेअवसरी शंकरआणिशै
लकुमारि करिनहोतीअवधारि याचिगोष्ट ५ आदिब्रह्मात्रिनयना यारित्थिसिद्धीचीविवेचना समूलकरीजेजीक
धना कृपाकरोनिया ६ तवशिवबोलेपार्वतीसी ह्मणेसिद्धीस्थापिलीमृत्युभूमिसी चित्तदेऊनीपरियेसी चंद्रवदने
७ जोकुशलुआणिकर्मनिष्ट पराक्रमीआणिइंद्रियनिष्ट प्रयत्नीआणिब्रह्मनिष्ट अद्वैतबुद्धि ८ अंत:करणाचानिरम
लु वेदविज्ञातासुशीलु पारवंडियाविटालुमानिसदा ९ साभिमानीआणिसत्यवचनी स्वबुद्धआणिउदासीनी सर्वलो
कामाझीविचक्षणी भक्तीरतु २०१० सामदंडभेदाचेज्ञान जाणेसर्वजीवाचेरंजन त्यासीहोयपावन रित्थिसिद्धि
११ ऐसीयासाधुलागी सिद्धिस्थापिलेयाजागी त्याससहजिप्रसंगी सांगेनतुज ११ पर्वतपाषाणजलस्थलि वनस्प
तिवृक्षवल्ली रसऔषधिकंदमूली स्थापिलियासिद्धि १२ जारणमारणस्तंभन मोहनउच्चारणवशीकरण आकर्ष
णअदृश्यकरण मंत्रसाधनाचीवर्म १३ जैसीपवनसाधीविकर्मे तैसियेसिद्धि साधनाचीनियमे ऐसीसाधावीअनु
क्रमे साधकजनी १४ पुढिविनविलेशक्ति हेतुअष्टसाध्यप्राप्ति गुरुमुखशास्त्रयुक्ति साधितीसाधे १५ परियेकीअ
सेविनवणी प्रसिद्धअसतीकोणस्थानि तेसांगावेकृपाकरूनी आदिपुरुषा १६ पूर्वस्थानेसांगितलेनेम तेविसाधक
करावेअनुक्रम जेमहासिद्धीचीवर्मे निरोपावे १७ तोसर्वात्माशूलपाणि बोलताजाहलाकृपाकरूनी सिद्धिआहे
तीमृत्युभुवनी तेसांगतेजाहले १८ ह्मणेजंबुद्वीपामाझारी दक्षिणदिशेकृष्णातीरी श्रीशिवरूपशैल्यगिरी पर्वतु
असे १९ तोभुक्तिमुक्तिचादातागिरी अवनारूशिवाचाअवधारि ह्मणोनिनामेश्रीशैलगिरीभक्तालागी २०२० तिस
रीवैखरीयुक्ति तिन्हीहोउनियेकस्थिती अवतारूधरिली २१ ह्मणोनिनामेश्रीशैलगिरि श्रीहेशक्तिपदअवधारि शै

ल्यह्मणिजेवैखरी उत्तमबुद्धि २२ व्रिवसेव्या अंतरी शबलव्यापकचराचीर आसोतोश्रीशैल्यगिरि सायुज्यता
२३ त्यागिसीशिखरादरुशण पुनरपिजन्मानाहियेण तेथेसिद्धिस्थापिलीयाजाण सर्वेश्वरु २४ परियेसीराजो
त्तमा सारुसंहेयहेमा त्याचीअनुक्रमा स्थानेसांगिजेति २५ श्रीशैल्याचेपूर्वीदिशे त्रिपुरांतकाचेदेवालईअसे त्या
तनीलवर्णपाषाणदिसे तोपरिसराजू २६ तयात्रिपुरांतकाचेपश्चिमदिशे योजनयेकचंडिकेचेदेवालयअसे त्यास्था
नादक्षिणेव्याहुडीयाअसे पाषाणपरीस २७ त्याश्रीपर्वताचेदक्षिणे असेअजरेदवस्थान तेथेताडफळासारिखेपाषा
ण अरक्तपणीतेपरिस २८ पुनरपिरामेश्वराचे लिंगअसेमहातेजाचे त्यादक्षिणेनारिकेलाचेसारिखे पाषाणतेपरीस
२९ तेथेचदक्षिणद्वारि असेकुंडत्याभीतरि ईश्वरस्थानआहेप्रचण्ड तेथेताडफळासारिखेवितंड पाषाणपरिस २०३०
तेथेविवरअसेचंद्रज्योति तेथेऊर्ध्वपूर्वामुखीदगडोक्ति अश्वपदासारिखेअसति पाषाणतेपरिस ३१ तेथेचंद्रगुप्तेश्वरदे
वअसती तयापूर्वेर्धचंद्रकांति तेथेशिलाअसेशोभति महाविस्तीर्ण ३२ तयाशीलेचेदक्षिणे पाषाणदिसतीमुंगवर्ण ते
परिसजाणसंपूर्ण श्रीतेजनि ३३ त्याचंद्रेश्वराचेदक्षिणे मांडियाप्रमाणपाषाणे निघतिजंबूफलासारिखे पाषाणतेपरि
स ३४ श्रीपर्वताचेपश्चिमजाण अचलेश्वराचेस्थान तयाउत्तरेपंचयोजन चण्डिकास्थलअसे ३५ तेदेवतेचेपश्चि
मदिशे हीरडियासारिखेपाषाणअसे तेजाणावेअवश्य सर्वेश्वरपरीस ३६ तेथेअसेचंडिकेश्वराचेस्थान तेहिरडियासा
रिखेपाषाण तेलोहवेधकजाणपरिसअसे ३७ अचलेश्वरादक्षिणकोनी नदिमिळालीयातीनी तेथेखाकूनकादिजेशो
धुनि हारडियासारिखेपरिस ३८ श्रीशैल्याचेउत्तरभागी प्रियंगुपर्वतुप्रसिद्धजगी तयाचेदक्षिणभागी दोनिटेकअस
ती ३९ द्याटेकामध्येअसेदेवस्थान तयाचेपश्चिमदिशेजाण कुण्डअसेसलक्षणतीर्थरूप २०४० त्याकुण्डाचेतीरी आ
जाळेडियासारिखे अवधारि पाषाणअसतिनिर्धारि परिसदेखा ४१ प्रियंगुहोउनीहाटकेश्वरा मार्गीकपन्दअसेअवधा

रा ॥ त्याचीपायरीदुसरी ॥ सुंगसारीखपाषाणनपरीस ॥ ४२ ॥ कपांनंम्बराचेंदेवस्थान ॥ द्यावेपश्चिमदिसेजांण ॥ भास्कराशारीखेपा-
षाण ॥ तेपरीसदेखा ॥ ४३ ॥ नेथंआलंपुरनामनगर ॥ तेथेंलिंगस्थानब्रम्हेश्वर ॥ पुढेपुढेअसेमनोहरतीर्थरूप ॥ ४४ ॥ तेथेकुंडिअवधारीपी-
तवर्णपायरी ॥ तेमत्स्यरूपनीरधारी परीसदेखा ॥ ४५ ॥ त्याअलंमपुराचेंउत्तरदीनांअसतीनगर ॥ तेथेपाषाणअसतीसर्पाकार ॥ तयरखा-
णावे ॥ ४६ ॥ तेथेंखाणावेंअंगुलवाण ॥ पासाणनीघतीसर्पाकार ॥ तेथेंरसनीधारादिव्यरूप ॥ ४७ ॥ असेंश्रीशैलगीरीप्रदेशी ॥ स्थापिले
असेपरीसासी ॥ जेस्वरूपमात्रेलोहासी ॥ करिहाटकनिरधार ॥ ४८ ॥ तोविवेकिसाधुजनी ॥ देवनाआधारसांवेधरुनी ॥ आत्मरक्षणकरूनी
साधीजेसिद्धी ॥ ४९ ॥ मंत्रशक्तिचेंनिआधारें ॥ गुरुआज्ञादेवताद्वारें ॥ भुतानिद्धीआल्यविचारें ॥ साधीजेकार्य ॥ २०५० ॥ हेनीशेवीलेपरीस
स्थान ॥ आताजलस्थलवनस्पतिजाण ॥ सांगंजेलर्यवंचना ॥ श्रीशैल्याचा ॥ ५१ ॥ ह्मांक्षदायोगीरीवरू ॥ भुक्तीमुक्तिचादातारू ॥ याचासामर्थ्या
चापारुनकळेदेवा ॥ ५२ ॥ याचेंदेखील्यासीरवर ॥ चुकेसंसारयेरझार ॥ तेथेंरीधीसाधनविचारस्वल्पदेखा ॥ ५३ ॥ अतापरियेसीचंद्रवदने
सांगीजेतिसीद्धीसाने ॥ जेणेंचुकतीजरामरणसाधुजनाचीं ॥ ५४ ॥ श्रीशैल्याचेपूर्वद्वारी ॥ त्रीपुरांतकस्थानअवधारी ॥ जेदुर्लभपृथ्वीवरी ॥
ऋषिगणासी ॥ ५५ ॥ त्यात्रीपुरांतस्थानाचेचहुदिसी ॥ स्थापनाकेलीरिद्धीसीद्धि ॥ त्याप्रयत्नेसाधकासी ॥ प्रासहोती ॥ ५६ ॥ त्यात्रीपुरपश्चि-
मदिसे ॥ योजनेकमानीपैलग्रामअसे ॥ जनप्रसिद्धशोभतसे ॥ तीर्थरूप ॥ ५७ ॥ तेथेंयेकपर्वतुअसे ॥ त्यापर्वतापश्चिमदिसी ॥ भीमानामाधिवर
असे ॥ प्रसिद्धजाण ॥ ५८ ॥ त्याधिवराचेद्वारी ॥ सीद्धवृक्षअसेअवधारी ॥ देवनात्रिपुरसुंदरी ॥ अणीककुंडतसोदक ॥ ५९ ॥ तेथेंजाऊनीसाध-
कि ॥ तिर्थविधीकराविनिकी ॥ देवतापुजावेकौतुकि ॥ भार्यासहित ॥ २०६० ॥ पुजाधिवराचीकरावि ॥ लोहटांकिसमर्पावि ॥ मगपूजाप्रार्थनाकरावी ॥
सिद्धवृक्षाची ॥ ६१ ॥ पूजाकरूनीषोडशोपचारीं ॥ पत्रेछेदावींयथारी ॥ तेतसोदककुंडांतरी ॥ तात्कालघालीजे ॥ ६२ ॥ कुंडीघालीतालतक्षणी म-
च्छहोतीसजिवनी ॥ त्याचेसीरपूच्छछेदुनी ॥ अवेयशक्तीसीनैवेद्यसमर्पावी ॥ ६३ ॥ तोनैवेद्यभक्षिजेनीका ॥ मुर्छायेईमूहूर्तयेका ॥ मुर्च्छावेसि
जनतवएक सीद्धीहोय ॥ ६४ ॥ होयज्ञानविस्तारू ॥ स्फुरेभुतभविष्यविचारु ॥ होयबळाचामेरुमद्रजाती ॥ ६५ ॥ त्याचीवृक्षाचीपुष्पेपरीयेसी

सेविजेतसोदकेसी ॥ तरीद्विगुणआयुष्यासी ॥ जन्मारंभ्य ॥ ६६ ॥ न्यार्थपुरंतकाञ्चेळनर ॥ दोनिआहांतविवर ॥ त्याचांतंर्यसी अभ्यंतर ॥ चौतं
देऊनि ॥ ६७ ॥ कोकितनामविवर ॥ जनप्रसिद्धमाहार्थार ॥ त्यासीकरुनीपूजापुनस्कार ॥ गीद्धीजेत्यात ॥ ६८ ॥ पर्वतापूर्वभागी ॥ दक्षकदीसेलटा-
किजेवामभागी ॥ दाहाधनुष्यदक्षिणांगी ॥ जांबवंगीजाण ॥ ६९ ॥ नेथप्रज्वलितअसेवैश्वानरु ॥ त्यातपाषाणकुंभाकारु ॥ टधरुनीयानी-
धारु ॥ पाषाणवेगळाकिजे ॥ २०७० ॥ तोंधेतवस्त्रबांधीजेपोटळी ॥ तोरक्तवर्णहोयतात्काळी ॥ तोभक्षिजेतेथवेळी ॥ साधुजनी ॥ ७१ ॥ असे
सेविजेसातदिवसा ॥ वज्रदेहहोईलभरवसा ॥ माहाबळाचामेरु ॥ सामासहोय ॥ ७२ ॥ गोकर्णभुवनामेदेवन ॥ तयाजवळीअजादेवीविख्या-
त ॥ तेथेकुष्मांडीलोकभुवन ॥ अवधुधअसे ॥ ७३ ॥ तेहस्ताकेसाधिजे पुष्पपत्रेसहीतघेईजे ॥ मर्दीतालाहाहोईजे अंकुरवर्ण ॥ ७४ ॥ तेसीध-
मंत्रेसहितघेईजे ॥ समाअक्षरजाणीजे ॥ ऊँकाराहीस्वाहांतवर्जजेसुद्धबुद्ध ॥ ७५ ॥ कुष्मांडवरदेहुबेयअष्टाक्षरेजाणावी ॥ मर्मामृदिकर
भवेत्सुणाविभजाष्ट ॥ ७६ ॥ रुकारबिंदुसनरावे ॥ कामरूपीयेच्यार्थम्हणावे ॥ येकविसजाहालेअवशावे ॥ स्वाहामंत्र ॥ ७७ ॥ येणामंत्रवल्ली
घेणे ॥ लोहपत्रासलेपदेणे ॥ नाडीद्विधलेयासूर्येण ॥ शुद्धहोय ॥ ७८ ॥ मासएकसेविजे बळावृद्धि तेणेहोयसर्वज्ञान ॥ अणीककुष्मांडीप्रकर्ण
उद्दडअसे ॥ ७९ ॥ गोकर्णेश्वराहुनीउत्तर ॥ ग्रामअर्धवडनेर ॥ तेथेपर्वतुनामेदेहारे ॥ प्रसिद्धअसे ॥ २०८० ॥ त्यावर्चेताशीखरी ॥ भैरवस्थान-
असेबरा ॥ त्याचेपूर्वेचपूर्वे ॥ सोमवल्लीअवधुद्धअसे ॥ ८१ ॥ तेथेलखाधियस्तीनि ॥ वद्यपक्षीपत्रेफुटती ॥ अर्धपक्षीपत्रेझडती ॥ तेनीरणोन्की
जाणावे ॥ ८२ ॥ तेवल्लीचाकफघईजे ॥ गाईदीरसेंसीविजे ॥ वज्रदेहहोईजेनिर्धारेसी ॥ ८३ ॥ पारज्यूथ्वेताभ्रकतारा ॥ तीनकीजेएकत्र ॥ च्यारी
भागलवसागरा ॥ मेळवीजे ॥ ८४ ॥ पारजभमकंदहुगा ॥ येकग्रंथलीजेयेकदीन ॥ मृतकपटसतपेटगदीजेवरधी ॥ ८५ ॥ सालोकाहियाचेआव-
धारा ॥ पुटदीजेमहरवारा ॥ नोकळुकुअवधारा वर्धालसधातु ॥ ८६ ॥ त्यादेव्हारमाल ॥ पूर्वदिशी येकरामपर्वतुअसे ॥ तयीलळाकचैत्रमासीसेवि
जेजाण ॥ ८७ ॥ तेलाकसेविता ॥ तारुण्यपावे तत्क्षणा ॥ सोळावर्षाचासोभावंता ॥ सिद्धहोय ॥ ८८ ॥ त्यारामपर्वताउत्तरदेशे ॥ पेंडगावअसे ॥ तेथेम्हे-
सीसारखीशीळाअसे ॥ मोज्वळत ॥ ८९ ॥ तेयेकधावकुराडी ॥ फोडिजेमाढी ॥ सकळपडेळपुसी ॥ तेदेईजेसू ॥ २०९० ॥ त्यातमेळविजेत्रीफळाचूर्ण ॥

नेसेविजंपत्थंनेमेंकरून ॥ वर्लानर्लानभरवसेन ॥ नासींव्याधीं ॥ ११ ॥ श्रीसीश्रीशैल्यस्तीतो ॥ रीद्धीसिद्धीप्रसिद्धव्यसती ॥ त्यागवरीमनिपश्रूप-
ति ॥ नीरोपीलें ॥ १२ ॥ तंश्रवगझालेब्रम्हस्कता ॥ तेणेंनारंगपीन्नाब्रम्हदत्ता ॥ चुकलथयाजरामरणव्यथा ॥ साधकजनांचि ॥ १३ ॥ हादत्तनारदसंवा
दु ॥ इतिहासवेदिवाप्रसिद्धू ॥ पद्मपुराणिचाबोधू ॥ सांगितलाअसे ॥ १४ ॥ पूलरपीदत्तदेव ॥ विनवीलेंजअगोकदेव ॥ कल्पकथीछेपूर्व ॥ पाहि
जथवणअसे ॥ १५ ॥ कृपासिंधब्रम्हकर्पी ॥ पूर्वस्मगनीमनसी ॥ रागनाझालापरीयेसी ॥ दत्तप्रति ॥ १६ ॥ ॥ इतिश्रीपद्मपुराणेद-
त्तनारदसंवादेनिर्धारखंडेप्रथमोऽध्याय१ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥
॥ श्रीगुरुगणेशशारदाभ्योनमः ॥ पुनरपीनारंगपीजगनाथ ॥ म्हणेजोतोलींगवैजनाथ ॥ परलीनगरीग्रामविख्यात ॥ स्थापनाअसे ॥ १७ ॥ तेद
क्षणादिशेपरली ॥ नगरीधन्यसाहेतलें ॥ जोतिर्लींगचंद्रमौळी ॥ अवनरलअसती ॥ १८ ॥ परलीहूनीदक्षिणदिसे ॥ नादुरभागीदुर्गस्थानअ-
से ॥ नेथेंश्रीडाच्यापर्वतुअसे ॥ गांधृमतम ॥ १९ ॥ नेथीलगोकसाकारपापसंग ॥ ससधातूवेधीजाण ॥ अरनीकोनादीसेतस्थुन ॥ खरोसग्रामअ
से ॥ २१०० ॥ तेथेवीवरीपुरुषअसें ॥ तयाच्हारंयेकगांवअसे ॥ त्यांनीलमूर्तीकावेधीतसे ॥ सत्यबहुसी ॥ १ ॥ नेथीलखंडगांचीडाअैसी ॥ नीध
तीलतेसीहूरसेसी ॥ धातुवेधीकपरीयेसीमसम्तभरवसेन ॥ २ ॥ खरोसग्रामाचेअग्नीकोणेसीडोंगरअसेपरीयेसी ॥ नयापरथमेसी ॥ येकमूसल
असे ॥ ३ ॥ तेथेरिवडकीअसेरक्तरवा ॥ तोपाषाणघंडजनीका ॥ एकभावअज्यापीन्यदेखा ॥ खलीजेवरवापरी ॥ ४ ॥ नयासमानतांअघा
लीजे ॥ खलुनवटीकाकीजेतोकलकुनरेसीदीजे ॥ हेमहोय ॥ समीपअसेवासीकडासी ॥ काकदलीनदीतीरीसी ॥ नेथूनकाळजेनग्रामप-
रीयेसीसमीपअसे ॥ १० ॥ नेथेंकाकतीर्थविचीत्र ॥ नेथेंमोनाअसेपवित्र ॥ तयातलीकावरल्यागेसें ॥ पाशाणअसती ॥ ७ ॥ तेथेतयेकद्यावे
लोहसमस्तअटवावे ॥ लोहहोयस्वभावे ॥ हेमदेखें ॥ ८ ॥ नेभृतमध्येसोधितादेहसीद्धा ॥ त्यासन्नीधकुंडअसे ॥ देखअश्वमेधी ॥ नेथी
लआरकपीतमूर्तीकावेधीं ॥ वंगासीपै ॥ ९ ॥ नेमूर्तीकानाराक्षाप्रासीदेता ॥ हेमहोय ॥ नीश्चांनाहेसिद्धीवैजनाथा ॥ जोतिर्लींगाची ॥
२११० ॥ जंबुद्वीपामाझारीदक्षिणे ॥ रिद्धीसिद्धीचेस्थाने ॥ चुकर्वितजरामरणे ॥ सात्थकाचीपै ॥ ११ ॥ उत्तरेपृथ्वीअसेअसंत ॥ प्रत्येक

सप्तधातुनेपर्वते॥ हाजेनअलंकारमंडीत॥ त्याचेनिमसादेहे॥१२॥ परीतेमुक्तीकरतेनव्हेति॥ जरामरणेनचुकविती॥ सायुज्याचेदातेनक्र
तीर्तेसर्वथा॥१३॥ येरीह्यीसीतीर्थीचेस्थाने॥ चुकवितिजरामरणे॥ सायुज्यतापावणेप्रसिद्धहे॥१४॥ ॥इतिश्रीदत्तनारदसंवादे पद्मपुराणे
निर्थीखंडवैजनाथजोतिलींगपरलीस्थलप्रसिद्धकल्पद्वीनीयोध्यायः॥२॥ ॥छ॥ ॥छ॥ ॥छ॥ ॥छ॥
पुढतीवीनविलेशैल्यबाली॥ सीर्थीआहेतिजवली॥ सांगतसेचंद्रमौळीरूपाकरोनी॥१५॥ त्याह्मशासिंधुतोकरपूरगौरु॥ सांगेसीर्थ
विचारु॥ जोइंद्रनीमीत्यसाचारु॥ तोनीरोपीले॥१६॥ ह्मणेविशोदक॥ सीलोदक तसोदक क्षारोदक॥ चंद्राजालीतात्वीक॥ सीर्थीअसती
॥१७॥ याचहूचेनितीसांगेजेती॥ स्थानेनेमनामोक्ती॥ प्रसीद्धउन्नमोक्तीतीर्थरूप॥१८॥ प्रथमतेर्चाशोदक॥ दक्षिणदिशेअसंगैक॥ नदि-
वांजरेवत्तटकतीर्थअसे॥१९॥ तेथंजरेचेतीरी देउळग्राम॥ असोअवधारी॥ देवनाखेचरी॥ वीशंभराने॥२१२०॥ आणिकसांगतसेरवूण॥
अंबेजोगेश्वरी॥ स्थान॥ वीश्वंभरीदेवतिनदेउळसमीपश्रसे॥ देवनेपुढेंदेख॥ जनप्रसिद्धवीशोदक॥ सेवितातात्कालीक मृत्युहोय॥२२॥
नुतनरत्नोणमेळविजे॥ सांसविशोदकभावनांदीजे॥ रूदमकरुनीभावनादीजे॥ नारेलउदकाचेएकवीस॥२३॥ त्याभावनाउपरी॥ वीशो
दकमर्दीजे॥ अवधारीतेवंगासीदीधलियावरीनागहोय॥२४॥ नरखवणाचीउत्पत्ती॥ नरमांवेशलवणी॥ पचवीती॥ लोकप्रसीद्धनामो-
क्ती ममोईम्हणतार्ती॥२५॥ परीक्षापाहावीअसी॥ अग्नीवरीलारवडतेजेसी॥ नेवारावरुपाचीपरीयेसीकरीअयोगेय॥२६॥ सांगीजे-
सीलोदकप्रसिद्धनिर्मला॥ त्यांतभलतापदार्थपडलीयांहोईल॥ सीलस्तानीसांगीजेतील॥ केवलतीर्थरूप॥२७॥ दक्षिणदिशेकोल्हापू-
र॥ ज्येमहालक्ष्मीनगर॥ समीपपरिकर॥ भांडलेग्रामअसे॥२८॥ तेथेअसेशीलोदक॥ दूरस्तानश्चोईक॥ दक्षिणदेशीसुदेखफलटणदे-
शअसे॥२९॥ त्याफलटणखुणदुसरी॥ मोरेश्वरासमीपअवधारी॥ देशुश्रसेतीरी॥ तीराभीमरेची॥२१३०॥ तेफलटणदेसी॥ पौलादीर्घ
रुळलेसी॥ त्यासमीपश्रसेसीलोदक॥२१३१॥ नेमाणदक्षणभीतरी॥ असेनीराभीवरानिरी॥ तेथेश्रोटपाडोनि॥ धर्मसेअवधारीग्राम-
असे॥३२॥ त्याग्रामाचेनैरुत्ये॥ मीलोदकआसेडोंगरांत॥ चैथेमातापुरीदेसीनीश्वीन॥ केदारकुंडग्रामी॥३३॥ दक्षिणेसीजुन्नरदेसी॥

णी ॥ तेदत्तप्रतिनारदमुनी ॥ कथीतंझाले ॥२१५९॥ ॥इतिश्रीपद्मपुराणेदत्तनारदसंवादे ॥ तीर्थीखंडे तृतीयोध्याय: ॥३॥ ॥छ॥ ॥
वृक्षआणिवनस्पती ॥ सांगीतालियाचीस्थिती ॥ तेंगवरीमतीपशुपती ॥ तीवंदीनेजाहलें ॥ २१६०॥ वृक्षामाजीप्रसीद्ध कृष्णशेल्याधीजाणेशुद्ध-
॥ तीचीत्वचातांम्रवेद्धहोयहाटक ॥ ६१ ॥ तेत्वच्याचुर्णनांवक्षोदकेसी ॥ दीजेशोधलीयातांम्रासी ॥ होईलहाटकासी ॥ निश्चयसीधी ॥ ६२ ॥ उदड-
असेशैलप्रकर्ण ॥ त्यातहामुख्यप्रयोगजाण ॥ अगोशस्त्रभेदुनीधारण ॥ मुख्यतार्यजे ॥ ६३ ॥ दुसराश्वेतपालाश्भुजाण ॥ ओवृक्षामाजीब्रा-
म्हण ॥ श्वेतपुष्पेयेखुण ॥ वोलखवा ॥ ६४ ॥ दुसरीखूणवीचीअएका ॥ नग्नहोऊनीयानीशंका ॥ वृक्षावंधलीयादिवसा ॥ नदसऔदिसनी ॥
॥ ६५ ॥ तोसमुळसपत्रघेणे ॥ आरिद्राअसनाभस्मकरणे ॥ तेणेभस्मभावनदेणे ॥ एकवीसदिवस ॥ ६६ ॥ पंचमुत्रिसांविजेरथाच ॥ आज्याल-
च्यागोत्वच्यावरी ॥ मुत्रीसांविजेअहोरात्री ॥ मनेक्षरणीपाळासकाष्टे ॥ ६७ ॥ रूदसमकीजेरकपुटी ॥ पडोनधावंरिश्वियाचीदृष्टी ॥ सुभ्रेसनथ-
गेगोमदी ॥ घंईजेरुक ॥ ६८ ॥ पंचमुत्रीसांधिनाद्वारु ॥ वंगोदकगोरखुनीकारेनारु ॥ नीर्णीजपापाडीनरथारु ॥ ब्रह्मकृत्स ॥ ६९ ॥ अमरअचुनाचीं
विवेचना ॥ श्रीशैल्यकृत्येअसेजाया ॥ करणीमागीनलिहखुण ॥ सीलांदकी ॥ २१७०॥ अणीकवीसंटचुरणीचिपरि ॥ वीशरुपीअवधारिं ॥ प-
त्रेभक्षिलियांवरी ॥ मृत्युपावं ॥ ७१ ॥ तेविधदुर्गाजाटुनीरूनी ॥ नीर्विधिजेथेईजेनि ॥ त्यांविसाचनतनासोक्तो ॥ कुचले म्हणतजाणीजे ॥ ७२
त्याविजाचेतैल्य ॥ पातालयंत्रघेईजेल ॥ त्यांतवंगवंगन्स्मानटाळीजेल ॥ तारस्पहोय ॥ ७३ ॥ अणीकनावृक्षरक्षएक ॥ त्यानावरमलवेतकद-
खा ॥ याचाफुललोहोसाविजेउदक ॥ तत्कालहेमहोय ॥ ७४ ॥ तोपारजकर्माचाअधिकारी ॥ पारजषोतीशुध्दकरी ॥ त्याचीकरणीग्रंथांतरी
॥ उदंडअसे ॥ ७५ ॥ असेवृक्षआहतबहुत ॥ जंकरणीप्रसीधीविख्यात ॥ तेनसाधनकार्यीयुक्तार्थ ॥ अईका ॥ ७६ ॥ वडारखालीवडाचेरोप
॥ तम्रत्यक्षयक्षीणीरूप ॥ पुष्यार्कीसाधनीधरोप ॥ अरुणोदई ॥ ७७ ॥ तेवढरांनसाधले ॥ भलतापदार्थघाले ॥ अधिककरिभलते ॥ अ-
मर्यादा ॥ ७८ ॥ वनस्पतिमारुर्दाने ॥ जेप्रसिद्धयेक्षिती ॥ द्वादशअंगुलप्रकृति ॥ उचीअसे ॥ ७९ ॥ श्वेतपितअरचुकुष्णा ॥ पुष्पावरोनी
वोलखणपत्रेचेणेयासारीसादृश्यजाणणा ॥ मटाईल ॥ २१८० ॥ याहिगुणानिरिरुदीन ॥ संग्रहकीजेहीमति ॥ प्रकारसांगीनेसिद्धप्रयोग ॥ मुलें

॥राजधानीनगरापासी॥पारनेरपरीयेसी॥विख्यातअसे॥३४॥तयाच्येवायव्यदीसे॥पीपलग्रामीगणेशतीर्थअसे॥तेथेंसीलोदककुं
डअसे॥जनप्रसीध्द॥३५॥त्यामुंईश्वराचेपुर्वदिशेयोजनदोमानीअसे॥उटाग्रामदेसीअसे॥मुरवपाटग्राम॥३६॥अणीकअवधारी॥त-
लनुंबवनालदोनीगीरीतीरी॥दक्षणेयोजनभरी॥मुरवपाटग्रामअसे॥३७॥तेथेंअसेसीलोदक॥अणीकस्थानीअसेअनेक॥तेसर्वेसीलोदक॥
कार्यायोग्य॥३८॥त्यासीलोदकाचेतीरी॥अनुष्ठानकीजेअवधारी॥मंत्रसिद्धीअवधारी॥लक्षसंख्या॥३९॥तोमंत्रसत्यविसाअक्षरी वीर
हीतस्वाहातादिॐकार॥२१४०॥नमोश्रीवामदेवायउच्यारअष्टअक्षरे॥सीलोसीवायापंचअक्षरेउत्तमपश्चातनारसिंव्हायनमः॥त्र
यनामहातअसती॥४१॥टकारद्वयबिंदुयुक्तअवधारी॥पश्चातनंकुंकुंयंयंअक्षरेचारी॥ऐसेनसविसाअक्षरी॥स्वाहाः॥४२॥याउष्णो
दकाचेस्थले॥पृथ्वीपरीविन्नजले॥सांगीतलानीर्मलतीर्थरूप॥४३॥पूर्वेसीतेलंगदेसी॥नमपालग्रामेसी॥तेगौलमीतीरीनीसंती नसोदकअसे॥
४४॥वराडदेशाभीतरी॥राजधानीअजापुरी॥त्यासमीपदेवीनगरिसमीपअसे॥५५॥अणीकसमीपअसेग्राम॥परणीचीकलीअसेग्राम॥त्या
गांवीअसेउत्तम॥नसोदकअसे॥४६॥अणीकदेशमातापुरी॥तेथेंउणेपलनामनगरी देसाभीतरी॥कोकणातु॥४७॥पालीनावपर्वतु॥देसीअ
सेविख्यातु॥तेथेंनीश्चीतु॥नसोदकअसे॥४८॥गुजरबंगालोणदेषुसंधी॥उन्हेवरेनामप्रसीध्द॥नसोदकअसतीशुद्ध॥तेथेंची॥४९॥स्व-
देशाततापितिरी॥अडबदम्हणिजेपुरि॥तेथेंअसीनीतीर्थी तसोदक॥२१५०॥श्रीशैलापंचकोशीमध्ये॥नसोदककुंड॥सांगीतलीप्रसिध
॥नानानामवीध्द॥असेतेथें॥५१॥श्रीशैलकल्पी॥गंधकुअद्धअली॥वस्त्रबांधोनीपोटली॥एकविसदिवसजलीघालीजे॥५२॥एकविसदि
वसा॥कल्पहोईलभरवसा॥तोसेवलीयासामासा॥वज्रशरीरहोईलभरवसा॥५३॥लोकलंकताअपनीलेपीजे॥लघुपुट॥सीतलाअीदीजे॥हा
टकहोईलसहज॥शुद्धपै॥५४॥हातसोदकप्रयोगु॥जेसत्यवचनसीध्दमार्ग॥ग्रंथमतेप्रसंगुउदंडअसे॥५५॥क्षारोदकलोणारकुंडिचे॥जे-
मदलवणारसराचे॥जेतिर्थविष्णुचरणीचे॥तेकार्ययोग्य॥५६॥क्षारोदकखरपरफुटेतरीदारीद्राबाधातुटे॥दंदचालेसेरवीजेनटे॥यमपु-
रीसी॥५७॥लोणारकुंडीचीमहीमाहेदुलभस्करोनमा॥तापमधाचाअमा॥नीवातेजे॥५८॥अताक्षारोदककरणी॥गौरीशनीरोपीलेमूलपा-

ठेवावि॥८१॥ नरमूत्रीं भजवावी ॥ प्रहरच्यारिभजोंद्यावें मूत्रानांत ॥ ८२॥ तेंनरमूत्रयेपरीचें॥ सातापासोंनिनरावरूषाचें॥ साम
र्थ्यभोगूनिछूर्द्धे चें॥ घेइजेमूत्र॥ ८३॥ चारिमहर्भजालियां॥ रसकाढजेगाळूनियां॥ हिंगुळहंसपाकीं आणुनियां॥ सूर्यपुटदीजे॥
८४॥ सूर्यपुटेंतेनदेइजेति॥ ताम्रसुलतोलासीएकरति॥ देतांरूढ्नीभ्रांति॥ हाटकहोय॥ ८५॥ तोंलतारसीदेइजे॥ तेंरूढ्निबी
जकनकहोइजे॥ दशींकहोय॥ ८६॥ नारात्रीनीयश्रंखदिजे॥ हेमशुद्धजाणिजे॥ सत्मांगळाविजे॥ कनकासी॥ ८७॥ रसाहिंगुग्रखाप
रशंख॥ अग्नीमुखींकीजेएकत्व॥ मगरुदंतिरसआमारियुक्त॥ घेइजेनिका॥ ८८॥ ऐसेंएकविसवेळांकारितां॥ खापरफुटेलत
त्वता॥ ताम्रबोलोयावालदेतां॥ पीतकरी॥ ८९॥ रसशंखाचागोळा॥ तत्वकीजेवेळवेळा॥ तदाजाहलियांढाला॥ रुदंतिरसात
॥ ९०॥ ताम्रउदकासीकल्पुदीजे॥ सर्वेचिरुदंतिरसांतघालिजे॥ तृतीयअंशासुवर्णमेळविजे॥ बरवेंहोय॥ ९१॥ पारजमनशीळ
गंधकअभ्रका॥ आणिसुवर्णमाक्षिका॥ समभागकरूनिएका॥ रुदंतिरसींखलिजे॥ ९२॥ रुदंतीचेनीरसेंपुटदेइजेतिएकविस॥
कलंकुहोइपरियेसा॥ सदाधातूहेमकरी॥ ९३॥ दीपावळीच्याचतुर्दशी॥ प्रार्थूनिआणिजेरुदंतीसी॥ सूक्ष्मकरूनिछायेसी॥ चू
र्णकीजे॥ ९४॥ तेंचूर्णटांकच्यारी॥ दुग्धनवटांक अवधारी॥ मधटांकभीतनभीतरी॥ घालिजेस्क॥ ९५॥ तेएकमाससेवितां॥ बलि
तपलितजायसर्वथा॥ दिवसचौसष्टीसेवितां॥ सहस्त्रायुहोयजाण॥ ९६॥ तेंपथ्येनेमेंसेविजे॥ अंबटातिखटवर्जिजे॥ बारान्नागोंनंदा
जे॥ सेविंयुक्ता॥ ९७॥ वनस्पतीमाजीनिर्गुंडीकृष्णवर्ण॥ कृष्णपुष्पेहींचिवोळखण॥ सदारीरकृष्णजाण॥ असेकीं॥ ९८॥ निचियामु
ळियाचीत्वचा॥ खाणोनिघेइजेशेरपांच॥ सिद्धमंत्रेंकरूनिवाच्या॥ घेइजेसु॥ ९९॥ तोमंत्रसप्ताक्षरें विरहितुस्वाहा॥ ॐकारप्रय
मद्वयनकारुउच्चारी॥ २२००॥ गर्भकारुतिसराजाण॥ कुकारुचौथाम्हणा॥ मात्रायुक्तीव्वकारुजाणा॥ पांचवाअक्षर॥ १॥ स्वा
हवेरकारकानायुक्त॥ सातवेयकारुनिश्चित॥ ऐसींम्ब्भअक्षरें आणिस्वाहांत॥ उकारादि॥ २॥ तेत्वचाकरूनिचूर्ण॥ त्यासीघृतमे
ळवणे" तदर्धघालणें॥ मधुउन्नम॥ ३॥ गोदुग्धनोर ॥ मडकाघालुनिवरविपरी॥ मिश्रितकरूनि अवधारी॥ मुखंनिरोधनक

रावें ॥ ४ ॥ धान्यांत निक्षिपिजे ॥ मासएकु ॥ काढोनि पूजा कीजे सात्विकु ॥ श्रीगुरुपूजा निक्षेपकु ॥ सक्षांवें करी ॥ ५ ॥ मगपूगीफल प्रमाणें ॥ वटिकी जे सल्लक्षणें ॥ अमुत्रें सेविजे जाण ॥ पथ्थें नेमेसीं ॥ ६ ॥ मासएकसेवितां ॥ योजन दृष्टि होय तत्वता ॥ जाय वलीत पलीता ॥ भरवसेनि ॥ ७ ॥ दोमासा देहसिद्धी ॥ तीमासां द्रैष्टांध ॥ चौमासा कायासिद्धी ॥ होय देखा ॥ ८ ॥ मासा पांचन वल होय सामासा सिद्धि होय ॥ सातमासां आणिमादिय ॥ होयकिं ॥ ९ ॥ आठमासा भविष्य सांगणें ॥ नवमासां द्रमकरणें ॥ दाहामासा सांगणें ॥ दूरस्थवार्ता ॥ १० ॥ एकादशमासी ॥ स्वर्गवार्ता ॥ द्वादशमासी त्रैलोक्यवार्ता ॥ त्रयोदशमासी कल्पिना ॥ स्थल्गाजाणे ॥ ११ ॥ चतुर्दशमासी संचार ॥ पंचदशमासी संचार ॥ हा निर्गुंडीकल्प सविस्तार ॥ निवेदिला ॥ १२ ॥ पुढती विनविल्लें गौरी ॥ वल्लीमध्य कवण थोरी ॥ तें सांगिजे त्रिपुरारी ॥ कृपा करूनि ॥ १३ ॥ सिद्ध औषधि महाबल्ली ॥ नर्मोनधारी कांडवेली ॥ धनुराज्यमाउली ॥ दिव्य औषध ॥ १४ ॥ निश्चिवंशतां वल्ली कदेशी ॥ दिजे शोधली या ग्रासी हेमकरी निश्चयासी ॥ बावनकसी ॥ १५ ॥ कूष्मांडि आणी सोमवल्ली ॥ येच असिद्ध असे सांगितली ॥ श्रीवोलकल्पीं निवेदिली ॥ असेकीं ॥ १६ ॥ महावल्ली इंद्रवारुणी ॥ जे दुर्लभ त्रिभुवनीं ॥ सांगोनि तिचीकरणी ॥ सत्यार्थ ॥ १७ ॥ ते पुष्यार्की साधिजे ॥ पूर्वदिशे पूजा प्रार्थना कीजे ॥ उत्तरे बसोनि घेइजे ॥ उत्तरमूल ॥ १८ ॥ त्रिकुट फलें समान ॥ चारी एकत्र चूर्ण ॥ अजाक्षीरें कालउन ॥ वटिका कीजे ॥ १९ ॥ वटिका कीजे छाया युक्ता टिलकें वश्यसर्व ही लोक ॥ गोरोचन मिश्रित आर्टिलक कीजे ॥ २० ॥ ते गुटिका धरिजे मुखीं ॥ वीर्यस्तंभ होय सखी ॥ प्रकारातें कवीने स्त्री ॥ आदिगुण ॥ २१ ॥ पिशाच्च थानात्वें अस्ती चूर्ण ॥ वटिव कीजे जाण ॥ शत्रुमस्तकीं घालीया निर्वाण ॥ विपरीत पावे ॥ २२ ॥ ने वटिका समरस ॥ कोहलीफलाचा घालिजे रसु ॥ भोग भोगिजे सुख बहुवस ॥ आपुले इच्छा ॥ २३ ॥ इतिनंदन नारदसंवादे यद्म पुराणे निधिखंडे चतुर्थोध्यायः ॥ ४ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥ ॥

अथ विबवाकल्प ॥ ॥ विबवा व वावडिंग व सुंठ ही समभाग एकत्र कुटून वस्त्रगाळ चूर्ण करून ३ मास अथवा ४ मासे मध

आणिगाईचेंतूपयांतप्रातःकाळींघ्यावेंम्हणजेजरादूरहोऊनशरीरांतसामर्थ्यउत्कृष्टयेतें. अछेरदूधघेऊनत्यांततीनचारबिबवेतुकडे
करूनघालावे मगकढवूनचतुर्थांशदूधआटलेंम्हणजेबिबव्याचेतुकडेकाढूनटाकावे. मगत्यांतमधवतूपघालूनद्यावें नेणेंकरून
वलीवपलितहेरोगदूरहोऊनशरीरदिव्यहोतें ॥२२२४॥ अथपलाशकल्पः ॥ पळसाच्याबियांसआंवळ्याच्यारसाच्यापुटें ७द्या-
वींनंतरगाईचेदुधाचीं ७देवूनवाळऊननंतरसेवनकरावेंतेणेंकरूनदृष्टिस्वच्छहोईलवचालण्यासमामर्थ्ययेईलवबुद्धिचांगली
होईल. ॥२५॥ पांढरापळस वलीपलितरोगास पत्रपुष्पफलयांचेंचूर्णकरूनकाळेगाईचेदुधांतसेवनकरावें. ॥२६॥ अथनिर्गुंडी
कल्पः ॥ निर्गुंडीचींमुळेंआणूनचूर्णकरूनठेवावीं. पावतोळाअथवाअर्धतोळाअथवाएकतोळाघ्यावें ॥ अस्थिमांसयांचीवृ
द्धिहोऊनदिव्यदेहहोण्यासतिळेलाबरोबरदिवस ७द्यावें ॥१॥ कामवृद्धीस१४दिवसद्यावें ॥ २॥ वलीपलितरोगास२१दिवसद्यावें
॥३॥ शरीरदृढहोण्यास२८दिवसद्यावें ॥ ४॥ आयुष्याचीवृद्धिहोण्यास३५दिवसद्यावें ॥५॥ अतिबलयेण्यास४२दिवसद्यावें ॥६॥
सिद्धिप्राप्तहोण्यास४९दिवसद्यावेंस्वरहीचांगलाहोईल ॥ ७॥ उदररोगास१०दिवसकटुकीबरोबरद्यावें ॥८॥ तीचेंमूळशनिवा
रीं अवतूनरविवारीं आणूननाइलांतभरूनजवळठेवावें. पिशाचादिकवव्याघ्रादिकपळतील ॥९॥ दुसराप्रकार ॥ वलीपलितरो
गासताकांत१महिनाघ्यावें ॥१०॥ कुष्टरोगासतेलांत अथवागोमूत्रांतमूळउगाळूनएकमहिनालेपकरावा ॥११॥ वायुरोगासगोमू
त्रांतद्यावें ॥१२॥ कांतिउत्तमहोण्यासचूर्णघृतांतघ्यावें ॥१३॥ शरीरांतसामर्थ्ययेण्यासचूर्णपाण्यांतघ्यावें ॥१४॥ नारूसतुपांत ॥१५॥
आमवातासतैंधवआणिआलेंयांजबरोबरघ्यावें ॥१६॥ २२२७ ॥ अथत्रिफलाकल्पः ॥ ॥ हरतकी३भाग। बेहडा६भाग। आंव
ळकटी१२भागयांचेंचूर्णकरूनत्यांसवावडिंगखैरमाकायांच्याभावना ७देऊनवाळवूनठेवावें वलीपलितरोगासएकमहिनाद्यावें
॥१॥ दिव्यदेहहोण्याससाहामहिने। जराप्रशमनहोण्यास१वर्ष। प्रमेहविषमज्वरमंदाग्निउष्मरोगपित्तरोगकुष्टरोगजातील। नेत्ररोग
समधआणितूपयांतदेणें। वातरोगासतेलांत। पित्तासतुपांत। कफासमधांत ॥ दुसराप्रकार ॥ त्रिफळाचेचूर्णासवावडिंगखैरमाका

पळसयांचे रसांच्यानिरनिराळ्या ७ भावना द्याव्या. नंतर समभाग त्रिकटु घालून ठेवावें. तें घेतलें असतां वलीपलित दूर होऊन दिव्यदेह होईल. ॥२८॥ ॥अथ टाकळा कल्पः॥ ॥टाकळ्याचे मुळाचें चूर्ण अजामूत्रांत ७ सप्तकें घ्यावें कोळे केशहोतील. एकवीस सप्तकें घ्यावें अग्निपासून भय होणार नाहीं. २ चोवीस सप्तकें घेतलें असतां तो पुरुष दमणार नाहीं ३ पंचवीस सप्तकें घ्यावें म्हणजे उदकापासून भय नाहीं. ४ सर्व रोगांस ताकाबरोबर घ्यावें ५ यास पथ्य गाईचें दूधभात वरकड वर्ज्य ॥२९॥ ॥अथ चित्रक कल्पः॥ ॥लाल फुलाचा अथवा पांढरे फुलाचा कार्तिक मासीं किंवा मार्गशीर्ष मासीं अरण्यांत जाऊन उत्तम जाग्यावरचीं मुळें आणून त्यांचें चूर्ण करून ठेवावें. त्याचीं घेण्याचीं प्रमाणें:-तीन माशांपासून साहासात माशांपर्यंत आहेत. शरीर दृढ होण्यास ३ महिने घ्यावें ॥१॥ सर्व व्याधी दूर होण्यास दिव्य देह होण्यास एक महिना ताकांत घ्यावें ॥२॥ वलीपलित पांडुरोग अपस्मार जलोदर भगंदर मूळव्याधि प्रमेह कुष्ट यांजवर शिरसेल घृत आणि मध यांजबरोबर ॥३॥ सर्व व्याधी दूर होऊन रूप चांगलें होण्यास एक महिना गोमूत्रांत घ्यावें ॥४॥ बुद्धि चांगली होण्यास एक महिना मद्यांत घ्यावें ॥५॥ सूक्ष्म चूर्ण करून त्यांत त्रिकटूचें चूर्ण समभाग घालून बिडालपद प्रमाण तूप व मध यांत सात दिवस प्रातःकाळीं घ्यावें आणि नुस्तें दूध पिऊन राहावें. वलीपलित रोग जाऊन बहुत स्त्रिया भोगील असें सामर्थ्य होईल ॥२२३०॥

॥अथ कोरफड कल्प॥ ॥कोरफड पुष्यार्कीं अथवा पुष्यनक्षत्रीं कुमारी समूळ आणून वाळवून चूर्ण करून ठेवावें तें चूर्ण १० मासे गाईचें तूप तोळा १ मध अर्धा तोळा यांत कालवून भक्षावें पथ्य गाईचें दूधभात वरकड वर्ज्य. याचे गुण सर्व ज्वर मुखरोग गलरोग नेत्ररोग कर्णरोग सर्व शूळ कंडू कुष्ट दाह लूत भगंदर प्रमेह गुल्म क्षयरोग अपस्मार हे रोग दूर होतात. आणि १ सप्तक घेतलें असतां शरीरांत सामर्थ्य येईल, २ सप्तकें घेतलें असतां दिव्य देह होईल. १ वर्ष घेतल्यें असतां सर्व सौख्य प्राप्त होतें. वलीपलित जाऊन १२५ वर्षें वांचेल. ॥२२३१॥ ॥अथ भुईकदंब कल्पः॥ ॥शुक्लपक्षीं पुष्यार्कीं भुईकदंब पंचांग आणून चूर्ण करावें. वलित पलित रोगास तुपांत साहा महिने द्यावें पथ्य दूधभात सर्व व्याधीस तूप आणि मध यांत द्यावें. वायूस कांजीं अथवा उदकांत द्यावें. जलोदरांत ताकांत द्यावें.

रवु॥२२३५॥ ॥अथलिंबपंचांगकल्पः॥ ॥लिंबपत्रतो०४ लिंबफूलतोल्ला४ लिंबनीअंतरसालतो०४ लिंबनालीला फलतो०४ लिंबनोमूलतो०४ येकवृक्षनुलेवु छायाशुष्ककरवु साजीरुतो०४ त्रिफलातो०१२ पीपरतो०४ गजपिपलीतो०४ सुंठ तोल्ला४ सिंधवतो०२ एसर्वजिनसो१३नुचूर्णवस्त्रगाळकरीनेपाणीमागोलियो३६० बांधवीपछेकन्यासंक्रांतिबेसेतेदाडाथीनित्य प्रातःकालेपाणिसाथेरवावीरवादुतीरवुतेल्लमठअडदवगेरेपदार्थनरवावा। सत्यभाषणकरवु। ब्रम्हचर्यव्रतराखवु। येनागुण मास२ खायतोकालाकेशथाय मास४ खायतातरुणदेहथाय मास६ खायतोवीर्यबंधथाय मास८ खायतोबालकसरखोथाय मास१० खायतोअग्निभयनथाय। मास१२ खायतोवायुस्वरूपीथायइंद्रदर्शनथाय॥२२३६॥ ॥अथकनकपंचांगकल्पः ॥ ॥कनकमूलतो०१ कनकपत्रतो०२ कनकबीजतो०१ कनकपुष्पतोल्ला२ कनककाष्ठांतर्गत अंतरसालतो०॥ लोहमु स्वीतो०॥ पचनागतो०।· पाकेलुबेलनोगर्भतो०१० बिलिपत्रतो०१ तुलसीनाबीजतो०॥ मुंढीतो०२ शिवलिंगीबीजतो०१ द्रांरबावलीपंचांगतो०१ लिंबफलतो०४ धोलागुंजतो०।· जीवणाबीजतो०१ एसर्वजिनसो२१ कुटीनेवस्त्रगालितकरीने पछेअमरीपक्ककरीनेपुट२देवा पछेतेनीगोली६४ करवि नित्यप्रातःकालेगोली१ खावी ऊपरमंढानुघी२ पैसाभार खावु तेऊपरपथ्यरवावानुचोरवामगनुवरनीदाल धउथीरवांड,दुध एखावु अन्यपदार्थतेलमरचुरवांडुअडदवगेरेखाउनहीं ब्रम्ह चर्यव्रतराखउ सत्यभाषणयमनियमराखवो ईश्वरसरखोथाय॥२२३७॥ ॥अथतिलकल्पः॥ ॥तिलदिवस २१ पर्यंतखावि उपरपाणीपिवुनहि एकवीसदिवसथायएटले पछेअमरिमध्येपारोतोल्ला१ लोखंडीकडाइमाघालीने चूला उपररानगोबरीनी आचघडी१॥ नीदेवी पछेउतारीनेतेनीगोलीकरवीतेगोलीमुखमाराखे तोसातसोकोसघडी१ माजाय· ताम्रपत्रनेलगाडेतेतपावेतोसिद्धथाय॥२२३८॥ अथहरिद्राकल्पः॥ ॥आंठीहलदवालवुनचूर्णकरावेंदुर्लभरोगा स१० मासेचूर्णगोमूत्रांनद्यावे१ धातुवृद्धीसकूष्मांदकाबरोबर२ याप्रमाणेनवमहिनेसेवनकरेअमनोबहुतास्त्रियांचाकामनाति

गुल्मरोगासदह्यांनद्यावें. कुष्टरोगासतूपआणिमधयांनद्यावें॥ २२३२॥ ॥अथकाकजंघाकल्पः॥ ॥काकजंघामूळासु
द्धांचूर्णकरूनठेवावें. वीर्यस्तंभासऊष्णोदकांतद्यावें१ उदररोगासतुपांत २ ओकारीसथंडपाण्यांतमधघालूनत्यांनद्यावें ३ रक्तस्त्रा
वासदुधांत ४ प्लीहोदरासहिंगुळभस्मवमधयांजबरोबर ५ मूळासहीचेंमूळ वकोष्टहींएकत्रउगाळूनद्यावीं ६ वायुरोगासशिरसा
चेतेलांत ७ मूत्रकृच्छ्रासताकवगुळयांजबरोबर ८ दाहज्वरासमहिषीचेंदुधांत ९ पुत्रहोण्यासएकवर्णीगाईचेंदुधांतचौथेदिवशीं
स्नानकेल्यावरद्यावें १० सर्वोपद्रवासमूळमस्तकींधारणकरावें ११ कुष्टरोगासबिबव्याबरोबर १२ केशजातानांनवगेलेअसतीलत्या
सपानेंवाटूनलेपकरावा १३ पलितरोगासमाक्याचारसवकाकजंघेचेफुलाचेंचूर्णवकमळाचारसयांततेलघालूनतेंबेलाहेपर्यंत
कढवूनतेंतेलल्गावावें १४ मूळसोन्याचेतारेंतगुंडाळूनहातांतबांधावें शस्त्राचाझटकालागतनाहीं १५ ॥ २२३३॥ ॥अथउलूक
कल्पः॥ ॥कृष्णपक्षचतुर्दशीरविवारींअथवाअष्टमीरविवारींसोमवारींहोयतेदिवसेंपटमानिचर्बीनुनेलपातालयंत्रेंकाढावें.
तेनेबनुअंजननेत्रनेकरेतोअदृश्यथायगोमुत्रेंधुवेत्यारेदृश्यथाय १ तेनीजिव्हामनुष्यानेंद्राकरेतेनेसिरनेमुकवांसर्ववर्तमानक
हे २ हृदयनुअस्थिवाटीनेपगनेलेपकरेतोवादजीते ३ तेनीजंघापोतानीजंघायांबांधेतोचालतानांगेनहीं ४ नेनाअस्थिनध्यान
खचूर्णकरीनेपगनेलगाडेतोशतयोजनगमनकरे ५ तेनीजिव्हापिष्टकरीनेखावानेआपेतेवश्यथाय ६ मस्तकनुचूर्णकरीनेहरता
लनापाणीमाअंजनकरेतोरात्रीयेदिवससरखुदीजे ७ तेनारक्तथीकापडभिजवीभस्मकरवीजेभस्मजनेलगाडेतेवश्यथाय ८ तेनु
ताजुरक्तकानमानाखेतोबधिरपणुजाय ९ जिव्हाभागगोरोचनभाग १ एकत्रकरीनेअपनेपासेराखेराखेअदृश्यथाय १० ॥ २२३४॥
॥अथचणककल्पः॥ ॥नवाचणालावीनेगधेडानीअमरीमाभीजवीनेतेमाजसीजवीनेखावासेकीनेखावादहीनेखावानंतर
सुईरहेचुअमरिरात्रीनुसधलुपीवुएममास ६ नगकरेपछेअमरीउतारीनेतेनीपूजाजपगणपतिनोएकहजारकरवूदीपनैवेद्य
आरतिगणपतिनीकरीस्तुतिकरीनेतेजगाउपरसुइरहेबुजेचिंतवियेतेकामनुगणपतिअंतरीक्षेशब्दरूपेउत्तरआपनेप्रमाणेक

ळीलअसेसामर्थ्ययेईल ३ पथ्यगाईचेंदूधवभातवतूप ॥२२३९॥ ॥अथमाकाभांगराकल्पः॥ ॥भांगरापुष्यनक्षत्रावरकाढूनआणू
नवाळवूनत्याचेंचूर्णकरावेंआणिपुष्यार्कदिवशीं१०मासेकांज्यांतद्यावें सर्वरोगांसएकमहिनाद्यावें१ बळवान्होण्यासतीनमहिनेद्यावें२ वळी
पलितरोगासत्रिफळ्यासमाक्याचारसकाढूनत्याचींपुटेंदेऊनतेंचूर्णअंगासलावावें. ३ पथ्यकरावेंकोहळेंकारलेंमोहआहेपदार्थवर्ज्यकरावे
॥२२४०॥ ॥अथमुंडीकल्पः॥ ॥मुंडीताकअथवाकांजींतपयमधआणिआज्ययांतअनुक्रमेंकरूनसाहामहिनेसेवनकरावेंजरादूरहोई
ल१वमनुष्यबळवान्होईल२चालण्याचीशक्तियेईल३बुद्धिचांगलीहोईल४॥२२४१॥ ॥अथभांगकल्पः॥ ॥बाभळीचीसाल८८१आ
णूनकुटूनत्यांतपाणी८८८घालावेंनंतरभांग८८१फडक्यांतबांधूनतीपुरचुंडीत्यापाण्यांतअर्धीबुडेअशीलोंबतबांधावीमगरवालींअग्निम[illegible]
रावापात्रावरझांकूणठवावेंतेंपाणीकढूनानिमेंआटलेंम्हणजेभांगेचीपुरचुंडीकाढूनपाण्यानेंधुवूनस्वच्छकरावीआंतूनपिंवळेंपाणीयेतनाहीं[illegible]
म्हणजेवाळवूनकुटूनठेवावीतेंचूर्ण१माशापासूनअर्धतोळ्यापर्यंतद्यावेंक्षयरोगासत्रिकटुवत्रिफळायाजबरोबरद्यावें१पित्तासकापशीच्या[illegible]
चेरसांत२शूळवगुल्मोदरयासमुंडीमाकानिर्गुंडीकुमारीमेथीयांजबरोबर३बुद्धिचांगलीहोण्यासदूर्वारसआणिवेखंडयांजबरोबर४धातुवृद्धीसस[illegible]
वरीचेसालीचेरसांतद्यावें५श्लेष्मविकारासहरिद्रापाहाडमूळत्रिकटूयांतद्यावें६सर्पविषासपांढरेगुंजेचेरसांत७सर्वकुष्टांसइंद्रजवाचेंचूर्णआ
णिमधवतूपयांतद्यावें८विषदोषासबहाव्याचेरसाबरोबर९कामवृद्धीसवअग्निवृद्धीसलोहअभ्रकवंगकज्जलीयांजबरोबर१०पांडुरोगवप्रमे
ह्यांसकज्जली१लोहभस्म१अभ्रकभस्म१नागवंग१एकेकभागसर्वांचेद्विगुणितभाग१०भागएकत्रवाटूनमधांतगोळ्याकराव्यावेताळि
सदिवसपर्यंतप्रातःकाळींएकेकगोळीताकांतद्यावीसायंकाळींऊष्णोदकांतद्यावी११पंडुरोगवकावीलयांसमधांतद्यावी१२गाईचेदुधांत१म
हिनाभक्षिलीअसतांकंदर्पवृद्धिहोईल१३दुसरेमहिन्यांतगाईचेतुपांतभक्षिलीअसतांधातुबद्धहोईल१४तिसरेमहिन्यांतपांढरेतिळांतभक्षि
लीअसतांपाण्यांतदिसेल१५चवथेमहिन्यांतआंवळ्याबरोबरभक्षिलीअसतांवायुरोगदूरहोईल१६पांचवेमहिन्यांतआंवळेबरोबरभक्षि
लीअसतांफारचालण्याचीशक्तिहोईल१७साहावेमहिन्यांतकोळिंजनाबरोबरभक्षिलीअसतांभविष्याचेंज्ञानहोईल१८सातवेमहिन्यां

तअक्कलकाढयाबरोबर भक्षिली असतां रक्तगुण नाहीं १९ आठवे महिन्यांत पाथरीमूळाबरोबर भक्षिली असतां विषाचें पचन होईल २० नववे महिन्यांत दुधाबरोबर भक्षिली असतां मन वश होईल २१ दाहावे महिन्यांत सांबरीबरोबर भक्षिली असतां हातानें पाषाण फोडील अ सें बळ येईल २२ अकरावे महिन्यांत माल्कांगुनीचें बीजाबरोबर भक्षिली असतां त्याचे मुतानें कांचन होईल २३ बारावे महिन्यांत [illegible]बरोबर भक्षिली असतां अदृश्य होईल २४ इति भांगकल्पः ॥२२४२॥ ॥अथ सर्वविजयाकल्पः॥ ॥कैलासशिखरासीनं देवदेवं जगद्गुरुं ॥ प्रणम्य परया भक्त्या पार्वती परिपृच्छति ॥ २२४३॥ सर्वौषधिमयी शंभो या परा सिद्धमूलिका ॥ तस्याः संसाधनं साधनं ब्रूहि चोत्पत्तिं त्रिपुरांतक ॥२२४४॥ ईश्वर उवाच ॥ शृणु प्रिये प्रयत्नेन यथोत्पन्ना महौषधी ॥ तस्याः संसाधनं देवि देवानामपि दुर्लभं ॥२२४५॥ रत्नाकरे मथ्यमाने सुरासुरसमाहितैः ॥ मंथानं मंदरं कृत्वा नेत्रं कृत्वा तु वासुकीं ॥ २२४६॥ शृंखले पाणिपादौ च हरेः कृत्वा तु पार्वती ॥ अथोत्पन्नानि रत्नानि चामृताद्यखिलान्यपि ॥ २२४७॥ अमृतं प्राशितं देवैः दैत्यानां [illegible]र्पितं ॥ तदा तेभ्यो दर्भमयसुधापात्रं निवेदितं ॥२२४८॥ तदा धन्वंतरीहस्तात् अमृतं गलितं भुवि ॥ सर्पेषु लेह्यमानेषु तद्भक्तं रक्तसंयुतं ॥२२४९॥ [illegible]तंदुल[illegible]औषधीः ॥ सर्पजिह्वासमैः पत्रैः नीलनाल[illegible]संयुतैः ॥१२५०॥ दृष्ट्वा तस्याकृतिं [illegible]प्राह धन्वंतरिस्तदा ॥ सप्तलोकमध्ये तु नाम्नामृतमहौषधीः ॥ २२५१॥ सप्तपातालमध्ये तु प्रोक्ता सा कालबंधिनी ॥ प्राहुस्तां विजयां देवीं त्रैलोक्यविजयप्रदां ॥ २२५२॥ कालघ्नी पद्मपत्रा च बोधिनी ज्ञानरूपिणीं ॥ सिद्धमूलीं शिवः प्राह हरिर्ज्ञानमयीं तथा ॥ २२५३॥ आल्हादिनीं सर्वदेवाः कारणं दानवास्तथा ॥ मनोभवानंधुः प्राह बोधघ्नीं राक्षसास्तथा ॥ २२५४॥ प्रबोधिनीं नारदाद्या योगिनो योगसाधिनीं ॥ चतुर्विधं तु रूपं या वर्णरूपा तथा प्रिये ॥ २२५५॥ त्रिकटु त्रिफलायुक्ता खादेत् [illegible] विनाशिनी ॥ [illegible]पत्रनिर्यासैः सेविता पित्तनाशिनी ॥ २२५६॥ मुंडीमर्कटानेगुंडी कुमारीसहिता प्रिये ॥ सौभ्रकाचूर्णसहितं शूलगुल्मोदरापहं ॥ २२५७॥ दूर्वावचासमायुक्ता बुद्धिमेधाविवर्द्धिनी ॥ शाल्मलीपत्रनिर्यासामिश्रिता [illegible] ॥ २२५८॥ निशा पाठा [illegible] मिश्रिता [illegible]नी ॥ श्वेतगुंजारजोमिश्रा महाविषविनाशिनी ॥ २२५९॥ मध्वाज्यं [illegible]जोमिश्रा त्वद्दोषादीविनाशिनी ॥ गुडखंडसमायुक्ता [illegible]॥

२२६०॥ सप्तसप्तकसंयोगात्ज्ञानदासिद्धिदापरा॥ एवमस्यागुणान्वक्तुं न शक्नोहं वरानने॥ २२६१॥ नथासंक्षेपतो वांछानू(?)यथा सुवि
वर्तते॥ चतुर्वर्णप्रभेदेन रूपवर्णगुणैर्युता॥ २२६२॥ नानाज्ञानप्रभेदा तु नानासिद्धिकरी सदा॥ श्वेतपुष्पां तु या ब्राह्मी रक्ता सा क्षत्रिया मता॥
॥२२६३॥ वैश्यापीतप्रसूनैश्च शूद्रा कृष्णप्रसूनकैः॥ आगमोक्तादिभाः [illegible] मात्स्या [illegible]भिः॥ २२६४॥ दुग्धमाज्यं मधुः सैन्धवं चूर्णामनु
पानकं॥ कट्वम्ललवणत्यागी सेवयेत्सिद्धिकांक्षया॥ २२६५॥ एककाले द्विकाले वा त्रिकाले वेदकालकं॥ क्रमाच्च सेवनं [illegible] [illegible]
जरामरः॥ २२६६॥ आनंददायिनी देवी [illegible] ॥ [illegible] पिणी॥ २२६७॥ नमस्यामि नमस्ये [illegible] ज्ञान
मार्गप्रदायिनीं॥ त्रैलोक्यविजयां देवी [illegible] ॥ २२६८॥ [illegible] नंदाय [illegible] ॥ भैरवी [illegible] माया [illegible]
बुद्धिप्रबोधिनी॥ २२६९॥ निजमंत्रं प्रवक्ष्येहं साधकानां च सिद्धिदं॥ अथ मंत्रः॥ ॐ ब्राह्म्यै नमः ॐ क्षत्रियायै नमः ॐ वैश्यायै नमः ॐ
शूद्रायै नमः ॐ अमृते अमृतोद्भवे अमृतवर्षिणी अमृतमाकर्षय [illegible] सिद्धिदायिनी [illegible] स्वाहा इत्यनेनोपमंत्रयेत्॥
॥२२७०॥ ब्राह्मीयं वर्षमात्रेण ह्याश्यां तु क्षत्रिणी पुनः॥ त्रिभिर्वर्षैस्तु वैश्या पि [illegible] पंचनु [illegible]॥ २२७१॥ सेवकामधुरा [illegible]
क्षादमरो भवेत्॥ कामिनां कामजननी योगिनां मोक्षदायिनी॥ २२७२॥ विजयाग्रहणं कृत्वा ध्यानं यः कुरुते नरः॥ तद्ध्यानमय [illegible]
स्पष्टा मंडलतो भवेत्॥ २२७३॥ मंत्रमाराधयेद्यस्तु विजयाग्रे सुतान्नरः॥ तस्य वर्षं भवेत्सर्वदेवता सिद्धिदा भवेत्॥ २२७४॥ विज
यासेवनान्मर्त्यो न पापो जायते ध्रुवं॥ [illegible] सायुज्यं प्राप्नुयान्नात्र संशयः॥ २२७५॥ निश्चितं विजयाल्हादा [illegible] पार
गो भवेत्॥ एकवर्षं तु विजयां सेवयेत्तु रुपान्नमः॥ २२७६॥ एकैकेन तु मंत्रेण वांछितार्थफलप्रदा॥ वर्षद्वयं तु विजयां [illegible] मे
वमेश्वरः॥ २२७७॥ भूतं भव्यं वर्तमानं ज्ञायते नात्र संशयः॥ वर्षत्रयं त्रिकालं तु विजयां सेवते नरः॥ २२७८॥ ज्ञानं त्रैकालिकं तस्य
जायते नात्र संशयः॥ वेदवर्षं चतुः कालं धर्मार्थकाममोक्षदा॥ २२७९॥ पंचवर्षं पंचकालं दिव्यचक्षुर्भवेन्नरः॥ खेचरीं सिद्धिमाप्नोति
त्वांबुना विजयां पिबेत्॥ २२८०॥ अजरामरमाप्नोति वज्रदेहो भवेद्ध्रुवं॥ रजोबीजसमायुक्तं विजयां त्वांबुना पिबेत्॥ २२८१॥ इन्द्रिय

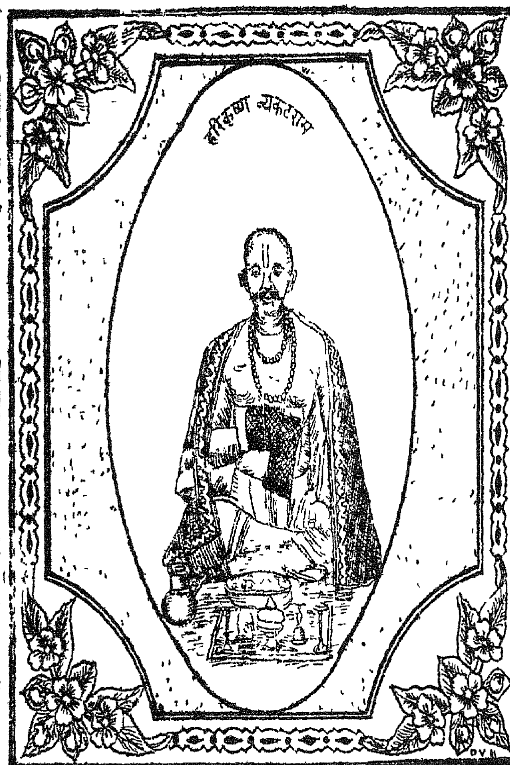
जयाकल्पः॥ ॥एवंहनुमान्कल्पः॥ ॥प्रत्यंगिराकल्पः॥गणेशकल्पः॥भैरवकल्पः॥त्रिरुचाकल्पः॥हंसकल्पः॥आ... ल्पः॥कालरात्रीकल्पः॥वसिष्ठकल्पः॥ विश्वामित्रकल्पः॥ब्रह्मकल्पः॥गायत्रीकल्पः॥त्र्यंबककल्पः॥मृत्युंजयकल्पः॥इत्यादयो ह्यनेकेकल्पाःसंति तेषांमंत्रशास्त्रविषयत्वान्मयाग्रंथेधर्मस्कंधेउपासनास्तबकेतत्प्रसंगेप्रतिपादिताः धातुमहाकल्पः रुद्रयामलोक्तो महान्ग्रंथः सतुवैद्यशास्त्रेप्रतिपादितः महापथकेदारकल्पः योगमार्गीयः इतिसर्वमनवद्यं॥२२८२॥ अथग्रंथालंकारः॥ श्रीमद्राज सनेयिगौतमकुलोसन्नोऽतिविद्यावतांमान्योगुर्जरपंडितोपपदकौदीच्यःसहस्राह्वकः॥ज्योतिःशास्त्रविचारदोतिमतिमान्श्रीवेंकटाख्योद्विजःस्तज्जोहंहरिकृष्णसंज्ञकइमंचक्रेविदांप्रीतये॥२२८३॥ दक्षिणेषुमहाराष्ट्रदेशेचनगरंमहत्॥औरंगाबादसंज्ञंवैतत्रचास्तिजनिर्मम॥२२८४॥प्रार्थयेसर्वविदुषांक्षमध्वंमेऽपराधकं॥यद्यत्रकुकृतंवास्यादाधिकंयत्रकुत्रचित्॥२२८५॥रागमुत्सृज्यतत्सर्वंनिर्मलंकुरुतादरात्॥ अत्रावशिष्टोयोभागः सतुदोषेभविष्यति॥२२८६॥ इतिश्रीज्योतिर्वित्कुलावतंसऔदीच्यसहस्रज्ञातीयवेंकटरामात्मजहरिकृष्णविनिर्मितेबृहज्ज्योतिषार्णवेषष्ठेमिश्रस्कंधेअनेकविधौषधीकल्पनिरूपणंनामैकोनचत्वारिंशत्तमोऽध्यायः समाप्तः॥३९॥अथाग्रेनमस्कृत्याध्यायोभविष्यति॥

॥इत्यनेकविधौषधीकल्पाध्यायः॥

॥ अथ कल्पाध्याय विषयानुक्रमणिकाप्रारभ्यते ॥

प॰	श्लो॰	विषयाः	प॰	श्लो॰	विषयाः	प॰	श्लो॰	विषयाः
१४	४४१	गंधकतैलकल्पः	१७	५४७	आम्लकाल्डोनीकल्पः	२५	८८५	चंद्रोदककल्पः
	४५८	ज्योतिष्मतिमालकांगुनीकल्पः		५४९	शाल्मलीकल्पः	२६	९०१	बदरीकारक्तोदककल्पः
		प्रथमः		५५१	अभयाकल्पः		९२१	कृष्णोदककल्पः
	”	ज्योतिष्मतिकल्पः द्वितीयः		५६४	शिवांबुकल्पः		९३०	उष्णोदककल्पः
१५	४५९	कौमारीमारिकाकल्पः	२१	७१२	ताम्रवनेमंडूकाकृतिपाषाणकल्पः	२७	९५०	बदरीक्षेत्रकल्पः
	४७३	गोमूत्रकल्पः		७२५	अथोच्चटाकल्पः	२८	१०२०	हस्तिकर्णकल्पः
	४७४	चित्रकल्पः	२२	७५१	मुंडाकृतिपाषाणकल्पः		१०२१	भल्लातककल्पः
१६	४७९	मंडूकपर्णीकल्पः		७५६	कृष्णोदककल्पः		१०२२	गंधककल्पः
	४८२	पुनर्नवाकल्पः		७६३	रवसाडकल्पः		१०२३	अश्वगंधाकल्पः
	४८७	निर्गुंडीकल्पः		७७४	कुष्टोदककल्पः		१०२५	पुनर्नवाकल्पः
	५११	हस्तिकर्णकल्पः	२३	७८६	घृतोदककल्पः		१०२६	पानीयकल्पः
१७	५२७	श्वेतार्ककल्पः		८०७	कृष्णोदककल्पः	२९	१०२९	वज्रोलीकामिनीकल्पः
	५४१	भृंगराजकल्पः		८१३	शैलोदककल्पः		१०५३	श्वेतार्ककल्पः
	५४५	काछलाकल्पः	२४	८६२	संजीवनीउदककल्पः	३०	१०७६	श्वेतगिरिकर्णिकाकल्पः

प.	श्लो.	विषयाः	प.	श्लो.	विषयाः	प.	श्लो.	विषयाः
३०	१०५५	मयूरशिखाकल्पः	३५	१३७१	हरतालकल्पः	४१	१५९१	गर्भकोषलीकल्पः
	११०३	कृष्णधनुरकल्पः	३६	१४०५	वज्रमारणकल्पः		१५९२	वंगसेनोक्तगंधककल्पभेदाः
	१११५	देवदारुकल्पः		१४११	ज्योतिष्मतीकल्पः ३	४२	१६१७	अभ्रककल्पभेदाः
३१	११३३	सहदेवीकल्पः	३७	१४५८	ज्योतिष्मतिकल्पः ४	४४	१६७५	शिवगुटीकल्पः
	११५५	ब्रम्हदंडीकल्पः	३८	१४७१	ज्योतिष्मतिकल्पः ५		१६९२	गुग्गुलुकल्पः
	११६८	अश्वगंधाकल्पः	३९	१५१४	ज्योतिष्मतीकल्पः ६		१६९४	भाग्यहीना नरला [illegible]
३२	११८३	लक्ष्मणाकल्पः		१५३२	ज्योतिष्मतीकल्पः ७			नपश्यंति
	११९५	मुशलीकल्पः	४०	१५७०	ज्योतिष्मतीकल्पः ८		१६९५	श्रीशैलमल्लिकार्जुनकल्पः
	१२३०	ताम्रवनकल्पः	४१	१५७४	चित्रककल्पः		१६९६	अष्टविधकल्पनाना [illegible]
३३	१२३८	करहाटके मयूरगिरिविवरकल्पः		१५७६	भृंगराजकल्पः		१७०६	श्रीशैलवर्णनं
	१२७५	गंधककल्पः		१५८१	कुष्टकल्पः		१७११	पारसपाषाण [illegible]
३५	१३२२	रक्तवज्रीकल्पः		१५८३	निर्गुंडीकल्पः	४५	१७३६	आयुष्यवृद्धिविक [illegible]
	१३४१	कुष्मांडीकल्पः		१५९१	अमृताकल्पः			ल्पाः
	१३५५	[illegible]		"	मार्जारीकल्पः	४८	१७४४	अश्वेदकनामानि

॥ इतिकल्पाध्यायविषयानुक्रमणिकासं०

यह पुस्तक निजाम शहर औरंगाबादमे श्रीगायत्रीमंदीर "विद्याप्रकाश छापखानेमें

इति बृ० मिश्रस्कंधे अनेकविधकल्पनिरूपणाध्यायः समाप्तः

पंडित हरिकृष्ण व्यंकटरामके पास मिलेगा. यह ग्रंथ सन१८६७ के आक्ट मुजब रजिस्टर करके मालकने सब हक्क रखा है. (किंमत २ दोरुपये.) 16179